

شماره: ۱۰۹۹۸۶

تاریخ: ۱۳۸۹/۵/۲۴

وزارت جهاد کشاورزی

قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و سوم تیرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۹/۵/۶ به تایید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره ۱۴۴/۳۲۶۹۳ مورخ ۱۳۸۹/۵/۱۹ مجلس شورای اسلامی واصل گردیده است، به پیوست جهت اجراء ابلاغ می‌گردد. /م

محمود احمدی نژاد
رئیس جمهور و رئیس شورای عالی اداری

رونوشت بانضمام تصویر قانون به:

دفتر مقام معظم رهبری - دفتر رئیس جمهور - دفتر ریاست قوه قضائیه - دفتر ریاست مجلس شورای اسلامی - دفتر معاون اول رئیس جمهور - مجمع تشخیص مصلحت نظام - معاونت امور مجلس رئیس جمهور - معاونت حقوقی رئیس جمهور - معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور - وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت دادگستری - وزارت راه و ترابری - وزارت کشور - وزارت نفت - وزارت نیرو - وزارت رفاه و تامین اجتماعی - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - وزارت تعاون - وزارت بازرگانی - وزارت صنایع و معادن - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران - صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران - سازمان حفاظت محیط زیست - معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور - اداره کل پیگیری طرح‌ها و لوایح - دفتر هیات دولت - دیوان محاسبات کشور - دبیرخانه شورای اطلاع‌رسانی دولت - معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی - روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران (جهت درج در روزنامه) ابلاغ می‌شود. ۵/۱۹

شماره: ۱۴۴/۳۲۹۶۳

تاریخ: ۱۳۸۹/۵/۱۹

بسمه تعالی

جناب آقای دکتر محمود احمدی نژاد
رئیس محترم جمهوری اسلامی ایران

در اجراء اصل یکصد و بیست و سوم (۱۲۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران قانون
افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی که با عنوان طرح به مجلس شورای اسلامی
تقدیم گردیده بود با تصویب در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۹/۴/۲۳ و تأیید شورای
محترم نگهبان به پیوست ابلاغ می‌گردد.

علی لاریجانی

شماره: ۱۴۴/۳۲۹۶۳

تاریخ: ۱۳۸۹/۵/۱۹

بسمه تعالی

قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی

ماده ۱- دولت مکلف است در راستای تحقق سند چشم‌انداز بیست ساله کشور، سیاست‌های کلی نظام و قانون سیاست‌های اجرایی اصل (۴۴) قانون اساسی و به موجب این قانون، زمینه‌ها، برنامه‌ها، تسهیلات و امکانات ارتقای بهره‌وری و اصلاح الگوهای تولید و مصرف در بخش کشاورزی و منابع طبیعی را فراهم و به مرحله اجرا درآورد.

ماده ۲- به منظور:

الف- رایبه مشاوره فنی، اجرایی، ترویجی و مدیریتی برای بهبود شرایط و افزایش کمی و کیفی محصولات، اصلاح و بهبود شیوه‌های مصرف عوامل تولید و نهاده‌ها در محصولات و تولیدات کشاورزی و منابع طبیعی؛

ب- انجام فعالیت‌های مهندسی و تأمین زمینه‌های افزایش ارزش‌افزوده و ارتقای بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی؛

ج- تشخیص و درمان آفات و بیماری‌های گیاهی و دامی.

سازمان‌های نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی و نظام دامپزشکی جمهوری اسلامی ایران موظفند حسب مورد و متناسب با استعدادها و شرایط بخش کشاورزی و منابع طبیعی هر منطقه و در قالب سیاست‌ها و ضوابط حاکمیتی اعلامی از سوی وزارت جهاد کشاورزی و سازمان‌های حاکمیتی تابعه‌ی آن، مجوز تأسیس درمانگاه‌ها (کلینیک‌ها)، مجتمع‌های درمانی (پلی کلینیک‌ها)، آزمایشگاه‌ها، داروخانه‌ها، بیمارستان‌های دامی، مراکز تلقیح مصنوعی و مایه-کوبی و شرکت‌های مهندسی و خدمات مشاوره فنی-اجرایی-مدیریتی-مالی و بیمه-اقتصادی-بازرگانی و کشاورزی را صادر و نظارت نمایند.

نظارت بر انطباق عملکرد مراکز فوق‌الذکر بر سیاست‌های حاکمیتی اعلامی، بر عهده وزارت جهاد کشاورزی و سازمان‌ها و مؤسسات حاکمیتی تحت پوشش این وزارتخانه (حسب مورد) می‌باشد.

تبصره ۱- مراکز مذکور در این ماده به صورت غیردولتی اداره شده و بر اساس قوانین مربوطه در مراجع ذیصلاح قانونی ثبت و تحت نظارت سازمان‌های نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی و نظام دامپزشکی جمهوری اسلامی ایران ارائه خدمت می‌نمایند.

تشکل‌های صنفی و اتحادیه‌های مرتبط با این مراکز به صورت منطقه‌ای و یا کشوری، قابل تأسیس و ثبت در مراجع ذی‌صلاح خواهد بود.

تبصره ۲- تعداد نیروی انسانی متخصص مراکز موضوع این ماده متناسب با مناطق مختلف کشور و نوع فعالیت و سطح‌بندی خدمات، بر اساس دستورالعملی خواهد بود که حداکثر سه ماه پس از تصویب این قانون به پیشنهاد مشترک وزارت جهاد کشاورزی و سازمان‌های نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی و نظام دامپزشکی جمهوری اسلامی ایران و کمیسیون‌های کشاورزی اتاق‌های بازرگانی، صنایع و معادن و تعاون تهیه و توسط وزیر جهاد کشاورزی تأیید و ابلاغ می‌شود.

در صورتی که فعالیت این مراکز در زمینه‌ی تحقیقات دانش‌بنیان با فن‌آوری بالا باشد، به کارگیری حداقل یک نفر دکترای متخصص در رشته ذی‌ربط الزامی است.

تبصره ۳- مراکز موضوع این ماده، خدمات مورد نیاز تولیدکنندگان و بهره‌برداران بخش کشاورزی را بر اساس تعرفه‌های اعلامی از سوی وزارت جهاد کشاورزی به انجام می‌رساند. تعرفه‌های ارایه خدمات مزبور، در سه ماهه اول هر سال با پیشنهاد مشترک سازمان‌های نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی، نظام دامپزشکی جمهوری اسلامی ایران، نماینده‌ی اتحادیه‌ی کشوری مراکز موضوع این ماده (حسب مورد) و نماینده تشکل هر یک از زیربخش‌های کشاورزی و منابع طبیعی (حسب مورد) به تأیید وزیر جهاد کشاورزی رسیده و ابلاغ می‌گردد.

تبصره ۴- مراکز موضوع این ماده موظف به رعایت سیاست‌های حاکمیتی و برنامه‌های ابلاغی از سوی وزارت جهاد کشاورزی و دستورالعمل‌های ابلاغی از سوی سازمان‌های نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی و نظام دامپزشکی جمهوری اسلامی ایران می‌باشند. در غیر این صورت، وزارت جهاد کشاورزی موظف است در رابطه با ادامه‌ی فعالیت آنان اقدامات قانونی لازم را به عمل آورد.

تبصره ۵- با کارشناسان و متخصصان و کارکنان شاغل رسمی در دستگاه‌های دولتی مرتبط که با اجرای این قانون وظایف آنان واگذار می‌شود، مطابق با ماده (۲۱) قانون مدیریت خدمات کشوری عمل خواهد شد.

تبصره ۶- در انعقاد قرارداد و ارجاع کارهای دولتی به مراکز موضوع این ماده، رتبه‌بندی سازمان‌های نظام مهندسی و دامپزشکی ملاک عمل می‌باشد. آیین‌نامه اجرایی نحوه رتبه‌بندی این مراکز، حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون به پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی و با هماهنگی سازمان‌های نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی و نظام دامپزشکی جمهوری اسلامی ایران و کمیسیون‌های کشاورزی اتاق‌های بازرگانی، صنایع و معادن و تعاون، به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۷- کارکنان مراکز موضوع این قانون در صورت استقرار مراکز در روستاها و شهرهای زیر بیست هزار نفر جمعیت، مشمول قانون صندوق بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر می‌باشند.

ماده ۳- بهره‌برداران بخش کشاورزی و منابع طبیعی در صورت وجود دانش‌آموختگان رشته‌های تخصصی کشاورزی و منابع طبیعی در مجموعه خود و یا در صورتی که فعالیت‌های

خود را تحت نظارت مراکز موضوع ماده (۲) این قانون به مرحله اجرا درآورند، در بهره‌گیری از حمایت‌های قانونی و تسهیلات اعطایی (اعم از کمک‌های فنی و اعتباری و مشوق‌ها) از سوی دولت در اولویت هستند.

آیین‌نامه‌ی اجرایی این ماده به پیشنهاد مشترک وزارت جهاد کشاورزی، سازمان‌های نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی و نظام دامپزشکی جمهوری اسلامی ایران و کمیسیون‌های کشاورزی اتاق‌های بازرگانی و تعاون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۴- واگذاری امتیاز و مجوز این مراکز به اشخاص حقیقی و حقوقی دیگر، بدون اخذ مجوز کتبی از مراجع ذی‌صلاح صادرکننده مجوز، ممنوع است و با متخلفین برابر قوانین مربوط برخورد خواهد شد.

ماده ۵- در قالب سیاست‌های حاکمیتی ابلاغی از سوی وزارت جهاد کشاورزی، بهره‌برداران بخش کشاورزی و منابع طبیعی مجاز به تأسیس تشکلهای صنفی و اتحادیه‌های مرتبط منطقه‌ای و یا کشوری در زیربخش‌های مختلف کشاورزی و منابع طبیعی و ثبت آن در مراجع ذی‌صلاح خواهند بود.

ماده ۶- دولت مکلف است وظایف تصدی‌گری خود در خصوص اقدامات اجرایی خریدهای تضمینی، تهیه و توزیع کلیه نهاده‌های تولید، اقدامات اجرایی خرید، انبارداری و توزیع اقلام مورد نیاز تنظیم بازار، اداره کشتارگاه‌ها، آزمایشگاه‌های گیاهی و دامی (به جز آزمایشگاه‌های مرجع به تشخیص وزارت جهاد کشاورزی و تصویب هیأت وزیران)، انبارها، سیلوها، سردخانه‌ها، صنایع تبدیلی و تکمیلی، امور اجرایی آموزشی، ترویجی و بیمه‌گری را متناسب با وظایف و اختیارات هر تشکل، به تشکلهای موضوع مواد (۲) و (۵) این قانون، مطابق با قوانین و مقررات مربوط واگذار نماید.

تبصره ۱- به منظور حفظ سلامت محصولات کشاورزی خام و فرآوری شده و مواد غذایی مرتبط با آن‌ها، وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران موظفند، حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون، استانداردهای ملی مرتبط را تدوین و با رعایت ماده (۶) قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران مصوب ۱۳۷۱/۱۱/۲۵، به تشکلهای موضوع این ماده ابلاغ و اجرای آن را حمایت و نظارت نمایند. تولیدکنندگان نهاده‌ها و محصولات نهایی کشاورزی و صنایع تبدیلی و فرآوری تولیدات کشاورزی و غذایی و تشکلهای موضوع این ماده موظفند ضوابط ابلاغی را مراعات نمایند.

تبصره ۲- دولت موظف است حمایت‌ها و تأمین تسهیلات لازم برای تشکلهای موضوع این ماده را جهت ایجاد آزمایشگاه‌های مناسب، برای کنترل میزان سلامت محصولات از جمله عدم آلودگی آن‌ها به مواد شیمیایی، پرتوایی (راديواکتیویته)، میکروبی، ویروسی، انگلی و قارچی فراهم نماید.

تبصره ۳- دولت موظف است تا استقرار کامل این تشکلهای توانمندسازی آن‌ها، حمایت‌ها و پشتیبانی‌های لازم از آن‌ها را به عمل آورد.

تبصره ۴- به منظور حمایت از بهره‌برداران و مصرف‌کنندگان و شفافیت قیمت‌ها و ایجاد تعادل در بازار محصولات و تولیدات کشاورزی، خرید و فروش نهاده‌ها و محصولات تولیدی، در صورتی که از اقلام قابل معامله در بورس کالا باشد، باید از طریق شرکت در بورس کالا انجام شود.

تبصره ۵- فروش نهاده‌های کشاورزی از قبیل انواع کود و سم و دارو توسط فروشندگان مجاز، تنها با دریافت نسخه‌های مرتبط که توسط مراکز موضوع ماده (۲) این قانون صادر می‌شود قابل انجام می‌باشد. پروانه فعالیت متخلفین از احکام این ماده، توسط مراجع ذیصلاح صادرکننده پروانه، لغو می‌شود.

تبصره ۶- خریدهای تضمینی در محصولات غیراساسی منوط به پذیرش شرایط الگوی کشت از طرف کشاورزان و تولیدکنندگان می‌باشد.

الگوی کشت هر منطقه بر اساس مزیت‌های نسبی، ارزش افزوده، شرایط اقتصادی، شرایط آب و هوایی و حد بهینه‌ی آن در کشور، حداکثر تا شش ماه پس از تصویب این قانون، توسط وزارت جهاد کشاورزی برای هر منطقه تعیین و جهت اجرا ابلاغ می‌شود.

ماده ۷- نماینده تشکلهای موضوع مواد (۲) و (۵) این قانون حسب مورد، در جلساتی که به منظور تصمیم‌گیری و یا بررسی مسایل حوزه وظایف و اختیارات مرتبط با آنان تشکیل می‌شود، به عنوان ناظر شرکت خواهند داشت و دستگاه‌های اجرایی ذیربط شهرستانی، استانی و کشوری موظف به دعوت از آنان خواهند بود.

ماده ۸- به منظور حفاظت از منابع ملی شده و اراضی دولتی واقع در حریم شهرها، شهرک‌ها و شهرهای جدید (از مبدا شروع حریم) و جلوگیری از تجاوز به این عرصه‌ها و توسعه‌ی فضای سبز اعم از زراعت چوب، جنگل‌کاری، آب‌خیزداری، پارک‌های جنگلی، درخت‌کاری مثمر و غیرمثمر و همچنین بهره‌برداری‌های همگن دیگر نظیر فعالیت‌های طبیعت‌گردی، توسعه‌ی کشت گیاهان دارویی و صنعتی و پروژه‌های شیلاتی، دولت مکلف است با حفظ مالکیت دولت، حق بهره‌برداری و یا حق انتفاع از عرصه‌های مستعد مذکور را در قالب طرح‌های مصوب در اختیار متقاضیان واجد شرایط قرار دهد.

تبصره ۱- وجه قابل پرداخت بابت حق بهره‌برداری و یا حق انتفاع این گونه اراضی برای سال اول به صورت مزایده تعیین و برای سال‌های بعد بر اساس نرخ تورم سالانه‌ی اعلامی از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعدیل و تعیین می‌گردد. وجه حق بهره‌برداری و یا حق انتفاع سالانه مذکور باید توسط مجریان طرح حداکثر تا پایان هر سال مالی به حساب مربوط در خزانه واریز شود.

تبصره ۲- هرگونه واگذاری جزئی و یا کلی و یا تغییر کاربری غیرمجاز و یا تغییر طرح مصوب (کلی و یا جزئی) و یا عدم پرداخت به موقع وجه حق بهره‌برداری و یا حق انتفاع سالانه از سوی مجری طرح، موجب فسخ یک طرفه‌ی قرارداد بهره‌برداری طرح از سوی وزارت جهاد کشاورزی می‌شود.

تبصره ۳- مدت زمان اجرای این گونه طرح‌ها پانزده سال تعیین می‌گردد و مفاد آن در پایان سال پانزدهم قابل تجدیدنظر می‌باشد. همچنین در صورتی که مجری طرح، مطابق مفاد این ماده و سایر قوانین مرتبط نسبت به اجرای تعهدات خود اقدام نموده باشد، وزارت جهاد

کشاورزی مجاز است طرح مذکور را با شرایط تجدید نظر شده، همچنان در اختیار مجری مذکور قرار دهد.

تبصره ۴- حجم فعالیت و میزان کل (مساحت) اراضی مورد اجرا درخصوص فعالیت‌های موضوع این ماده در سطح کشور برای هر سال در بودجه‌های سنواتی تعیین می‌شود.

تبصره ۵- لایحه قانونی اصلاح لایحه قانونی واگذاری و احیای اراضی در حکومت جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۹/۱/۲۶ و آیین‌نامه‌ی اجرایی آن مصوب ۱۳۵۹/۲/۳۱ و مواد (۳) و (۳۱) قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع کشور مصوب سال ۱۳۴۶ و اصلاحات بعدی آن و ماده (۷۵) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۸۳/۲/۲۸ از حکم این ماده مستثنی بوده، همچنین (در صورت ضرورت)، طرح‌های موضوع ماده (۳) قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع کشور مصوب سال ۱۳۴۶ و اصلاحات بعدی آن که تا قبل از تصویب این قانون واگذار شده و به مرحله بهره‌برداری رسیده و مشمول مصادیق مذکور در این ماده می‌باشد، قابل انطباق با مفاد این ماده خواهد بود.

تبصره ۶- آیین‌نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۹- وزارت جهاد کشاورزی مکلف است با همکاری سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در اجرای قوانین و مقررات مربوط، با تهیه حدنگاری (کاداستر) و نقشه‌های مورد نیاز، نسبت به تثبیت مالکیت دولت بر منابع ملی و اراضی موات و دولتی و با رعایت حریم روستاها و همراه با رفع تداخلات ناشی از اجرای مقررات موازی اقدام و حداکثر تا پایان برنامه پنج ساله پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، سند مالکیت عرضه‌ها را به نمایندگی از سوی دولت اخذ و ضمن اعمال مدیریت کارآمد، نسبت به حفاظت و بهره‌برداری از عرضه و اعیانی منابع ملی و اراضی یادشده بدون پرداخت هزینه‌های دادرسی در دعای مربوطه اقدام نماید.

تبصره ۱- اشخاص ذی‌نفع که قبلاً به اعتراض آنان در مراجع ذی‌صلاح اداری و قضایی رسیدگی نشده باشد می‌توانند ظرف مدت یک سال پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون نسبت به اجرای مقررات اعتراض و آن را در دبیرخانه هیأت موضوع ماده واحده قانون تعیین تکلیف اراضی اختلافی موضوع اجرای ماده (۵۶) قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع مصوب ۱۳۶۷/۶/۲۹ شهرستان مربوطه ثبت نمایند و پس از انقضای مهلت مذکور در این ماده، چنانچه ذی‌نفع، حکم قانونی مبنی بر احراز مالکیت قطعی و نهایی خود (در شعب رسیدگی ویژه‌ای که بدین منظور در مرکز از سوی رییس قوه قضائیه تعیین و ایجاد می‌شود) دریافت نموده باشد، دولت مکلف است در صورت امکان عین زمین را به وی تحویل داده و یا اگر امکان‌پذیر نباشد و در صورت رضایت مالک، عوض زمین و یا قیمت کارشناسی آن را پرداخت نماید.

تبصره ۲- با تصویب این قانون، انتقال قطعی مالکیت دولت در واگذاری اراضی ملی، دولتی و موات به متقاضیانی که از تاریخ ابلاغ این قانون به بعد شروع به تشکیل پرونده درخواست اراضی می‌نمایند ممنوع بوده و قوانین مغایر لغو می‌گردد لکن صدور سند مالکیت اعیانی احداثی

پیش‌بینی شده در طرح مصوب و پس از اجرای کامل طرح و تأیید هیأت نظارت مندرج در قانون اصلاح ماده (۳۳) اصلاحی قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع کشور مصوب ۱۳۸۶/۴/۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام، بلامانع بوده و بهره‌برداری از اراضی مذکور به صورت اجاره، حق بهره‌برداری و یا حق انتفاع و در قالب طرح مصوب، مجاز است.

ماده ۱۰- بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری مکلفند در اعطای تسهیلات بانکی به طرح‌های کشاورزی و منابع طبیعی، اسناد مشاعی مالکین و نسق‌های زراعی زارعین و اشخاص را به نسبت سهم مشاع از قیمت روز کل مشاع ارزیابی و قراردادهای اجاره و یا بهره‌برداری و یا حق انتفاع از اراضی ملی و دولتی و سند مالکیت اعیانی احداثی را به عنوان وثیقه و تضمین برای اعطای تسهیلات بپذیرند. دفاتر اسناد رسمی موظفند بنا به درخواست بانک‌ها و مؤسسات مذکور نسبت به تنظیم سند رهن بر این اساس اقدام نمایند. دولت مکلف است از طریق تشویق بیمه سرمایه‌گذاری و سایر ابزارهای بیمه‌ای، تحقق این امر را تضمین نماید.

ماده ۱۱- دولت مکلف است با اتخاذ تمهیدات لازم برای شناسایی و کنترل کانون‌های بحرانی فرسایش آبی، بادی و مقابله با پدیده بیابان‌زایی و جلوگیری از هجوم شن‌های روان و گرد و غبار با منشأ داخلی و خارجی به گونه‌ای عمل نماید که تا پایان برنامه پنج ساله پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، میزان متوسط کاهش سالانه فرسایش خاک کشور یک تن در هکتار و در اراضی به حداقل سه تن در هکتار برسد.

ماده ۱۲- به منظور ارتقای بهره‌وری در حفاظت بهینه و نیز احیای جنگل‌ها، بیشه‌های طبیعی و مراتع کشور:

الف- دولت مکلف است سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و اقدامات لازم را جهت کنترل و کاهش عوامل تخریب از طریق به کارگیری بخش‌های غیردولتی و با سازوکارهای افزایش پوشش حفاظتی و حمایتی به گونه‌ای ساماندهی نماید که تا پایان برنامه پنج ساله پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، پوشش حفاظتی و حمایتی جنگل‌ها و مراتع کشور به سطح صد و سی و پنج میلیون هکتار برسد.

ب- دولت مکلف است در اجرای طرح‌های عمومی، عمرانی و توسعه‌ای خود و نیز اکتشاف و بهره‌برداری از معادن، خسارات وارده به جنگل‌ها و عرصه و اعیانی منابع طبیعی را در محاسبات اقتصادی و برآورد هزینه‌های امکان‌سنجی اجرای طرح منظور و پس از درج در بودجه‌های سنواتی، در قالب موافقتنامه‌های مبادله شده با وزارت جهاد کشاورزی برای حفاظت، احیا و بازسازی عرصه‌ها اختصاص دهد.

وزارت جهاد کشاورزی مکلف است هزینه‌های احیا و بازسازی و جبران خسارات وارده را حداکثر ظرف سه ماه پس از استعلام دستگاه اجرایی مربوط، تعیین و اعلام نماید.

نحوه محاسبه خسارات وارده بر مبنای آیین‌نامه‌ای خواهد بود که حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون به پیشنهاد مشترک وزارت جهاد کشاورزی، معاونت نظارت و راهبردی رییس جمهور و سازمان حفاظت محیط زیست، تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۳- درآمدهای حاصل از خسارات موضوع ماده (۱۲) این قانون، کلیه‌ی وجوه دریافتی بابت قراردادهای اجاره، حق بهره‌برداری و حق انتفاع اراضی ملی و دولتی از جمله وجوه

دریافتی موضوع ماده (۸) این قانون، بهره مالکانه‌ی طرح‌های جنگل‌داری، منابع طبیعی و پروانه چرا، سه درصد (۳٪) حقوق دولتی ناشی از بهره‌برداری از معادن، کلیه‌ی جرایم و درآمد حاصل از فروش محصولات جنگلی و مرتعی کشف شده و بازداشتی، به حسابی متمرکز در خزانه‌داری کل واریز و معادل صد در صد (۱۰۰٪) وجوه واریزی در قالب بودجه‌ی سالیانه جهت انجام عملیات آبخیزداری و آبخوانداری، حفاظت، احیا و توسعه منابع طبیعی کشور به وزارت جهاد کشاورزی اختصاص می‌یابد.

ماده ۱۴- به منظور حفظ و توسعه پایدار زیست محیطی (اکولوژیکی) عرصه‌های طبیعی و ایجاد تعادل جمعیت دام موجود در مراتع کشور، دولت مکلف است با انجام مطالعه، ارتقای علمی و تقویت تسهیلات، به گونه‌ای اقدام نماید که با استفاده از نیروی انسانی متخصص، توان و سرمایه‌های بخش‌های غیردولتی، ظرف ده سال:

الف- شاخص رشد کیفیت و کمیت علوفه و سایر تولیدات مراتع، ضریب تنوع گیاهی، تثبیت خاک و ترسیب کربن و سایر معیارهای زیست محیطی (اکولوژیکی) سرزمین، به طور متوسط سالانه تا دو درصد (۲٪) افزایش یابد.

ب- با انجام اقداماتی نظیر اصلاح نژاد، بهبود مدیریت و اصلاح الگوهای پرورش دام، ضمن کاهش جمعیت دامی وابسته به مرتع (بز، گوسفند و گاو بومی) به میزان سه میلیون واحد دامی در سال تا حد تعادل، جمعیت دام جایگزین (گاو آمیخته و گاو اصیل، گاو میش و گوسفند پرواری صنعتی و نیمه‌صنعتی) تا سه و یک دهم (۳/۱) میلیون واحد دامی در سال افزایش یابد.

ج- میزان خوراک تولیدی از منابع زراعی شامل انواع بقولات (لگوم‌ها)، علوفه‌های سیلویی، جو و ذرت به میزان سه و یک دهم (۳/۱) میلیون تن افزایش و برداشت علوفه مجاز از مراتع کشور به میزان نیم (۵/۰) میلیون تن در سال افزایش یابد.

ماده ۱۵- دولت مکلف است ضمن اعمال ممنوعیت بهره‌برداری مازاد بر توان زادآوری طبیعی، احیای و زیست محیطی (اکولوژیک) جنگل‌های کشور، ترتیبات و تمهیدات لازم را جهت اصلاح الگوی مصرف چوب‌های جنگلی اعم از صنعتی و غیرصنعتی، جایگزینی سوخت فسیلی و انرژی‌های تجدیدپذیر به جای سوخت‌های هیزمی، خروج دام از جنگل و ساماندهی جنگل‌نشینان به عمل آورده و با استفاده از توان و سرمایه‌های بخش‌های غیردولتی نسبت به احیا و توسعه جنگل، توسعه‌ی درخت‌کاری مثمر و غیرمثمر و بوستان‌های جنگلی و زراعت چوب اقدام نماید به گونه‌ای که ظرف ده سال، ضریب حفاظتی جنگل‌ها و مراتع از چهل درصد (۴۰٪) به نود درصد (۹۰٪) و سرانه جنگل از هفده صدم (۱۷/۰) هکتار به بیست و پنج صدم (۲۵/۰) هکتار برسد.

ماده ۱۶- از تاریخ تصویب این قانون، وزارت بازرگانی و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی قبل از واردات کالاها و یا محصولات بخش کشاورزی (اعم از خام و یا فرآوری شده) و یا مواد اولیه‌ی غذایی مورد نیاز صنایع غذایی و تبدیلی موظفند از وزارت جهاد کشاورزی مجوز لازم را اخذ نمایند. همچنین دولت مکلف است به منظور حمایت از تولیدات

داخلی، برای واردات کلیه کالاهای و محصولات بخش کشاورزی تعرفه‌ی مؤثر وضع نماید به گونه‌ای که نرخ مبادله همواره به نفع تولیدکننده داخلی باشد.

تبصره ۱- واردات نهاده‌های تولید بخش کشاورزی (از قبیل بذر، نهال، کود و سم) با هماهنگی و اخذ مجوز وزارت جهاد کشاورزی از اعمال تعرفه مؤثر مستثنی می‌باشد.

تبصره ۲- مسئولیت انتخاب ابزار تعرفه‌ای، تعیین سهمیه‌ی مقداری، زمان ورود و مقدار تعرفه برای کالاهای کشاورزی و فرآورده‌های غذایی با وزارت جهاد کشاورزی خواهد بود.

ماده ۱۷- وزارت جهاد کشاورزی موظف است علاوه بر منابع پیش‌بینی شده در ماده (۱۲) قانون تشکیل وزارت جهاد کشاورزی و در اجرای بند (د) ماده (۱۸) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، چهل و نه درصد (۴۹٪) آورده سهم دولت در تشکیل و افزایش سرمایه صندوق‌های غیردولتی حمایت از توسعه بخش کشاورزی (بخشی، شهرستانی، استانی، ملی، تخصصی و محصولی) را از محل فروش امکانات قابل واگذاری وزارت جهاد کشاورزی و سازمان‌های تابعه پس از واریز به حساب خزانه و رعایت مقررات مربوطه از طریق شرکت مادر تخصصی صندوق حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی در سراسر کشور تأمین کند.

تبصره ۱- صندوق‌های موضوع این ماده مجاز به فعالیت مالی، اعتباری و بازرگانی در بخش کشاورزی و منابع طبیعی و توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی از جمله فعالیت‌های موضوع ماده (۶) این قانون می‌باشند.

تبصره ۲- دولت مکلف است حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) از منابع قابل تخصیص حساب ذخیره ارزی (سهم بخش غیردولتی) را به صورت ارزی جهت توانمندسازی تشکلهای غیردولتی برای فعالیت‌های اقتصادی و توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی و منابع طبیعی و توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی با هدف تولید برای توسعه صادرات، در اختیار صندوق‌های حمایت از توسعه بخش کشاورزی قرار دهد تا با مشارکت مالی تشکلهای و تولیدکنندگان و بهره‌برداران در امر سرمایه‌گذاری این بخش اقدام نمایند.

بازپرداخت اصل و سود این تسهیلات به صورت ارزی به حساب ذخیره ارزی واریز می‌گردد. پنجاه درصد (۵۰٪) سود حاصله ناشی از این فعالیت‌ها پس از واریز به حساب ذخیره ارزی و با رعایت مقررات مربوط، به عنوان سهم دولت (موضوع این ماده) در تجهیز منابع و افزایش سرمایه صندوق‌های مذکور، از طریق شرکت مادر تخصصی صندوق حمایت از توسعه بخش کشاورزی به حساب این صندوق‌ها واریز می‌گردد.

تبصره ۳- صندوق‌های موضوع این ماده می‌توانند ضمن رعایت ضوابط و دستورالعمل بانک مرکزی، با انتشار اوراق مشارکت (با تضمین اصل و سود توسط دولت و با رعایت حکم بند «ح» ماده (۱۰) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران) منابع لازم برای اعطای تسهیلات مورد نیاز بخش کشاورزی و منابع طبیعی و توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی را فراهم نمایند.

تبصره ۴- وزارت جهاد کشاورزی و سایر دستگاه‌های اجرایی مجازند منابع مالی بخش کشاورزی و منابع طبیعی و توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی، اعم از یارانه، اعتبارات کمک‌های

بلاعوض، کمک‌های فنی و اعتباری و وجوه اداره شده را با عاملیت صندوق‌های حمایت از توسعه بخش کشاورزی و مشارکت مالی بهره‌برداران این بخش، به مرحله اجرا درآورند.

تبصره ۵- در اجرای بند «ج» ماده (۱۸) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، صندوق‌های حمایت از توسعه بخش کشاورزی مجازند در راستای قانون بیمه محصولات کشاورزی مصوب ۱۳۶۲/۳/۱ و اصلاحیه‌های بعدی آن، به عنوان دستگاه بیمه‌گر عمل نمایند. در این صورت، دولت با عقد قرارداد با این صندوق‌ها، سهم خود را اعم از یارانه حق بیمه و مابه‌التفاوت خسارت به حساب صندوق‌های مذکور واریز می‌نماید. نظارت بر عملکرد بیمه‌ای این صندوق‌ها با وزارت جهاد کشاورزی است.

تبصره ۶- صندوق‌های موضوع این ماده برای تأمین و تجهیز منابع مالی، با رعایت قانون بانکداری اسلامی و ماده (۱۳) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مجاز به دریافت تسهیلات و یا مشارکت با بانک‌های خارجی، از جمله بانک توسعه اسلامی می‌باشند.

ماده ۱۸- به منظور ارتقای منزلت اجتماعی، دانش و توانمندی‌های فعالان بخش کشاورزی و منابع طبیعی و عشایری و پوشش مناسب برنامه‌های ترویجی و گسترش برنامه‌های توسعه انتقال تجارب و یافته‌های تحقیقاتی در این بخش، سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران موظف است علاوه بر برنامه‌های رادیو و تلویزیونی گروه جهاد در کلیه شبکه‌های سراسری داخلی رادیو تلویزیونی و همچنین شبکه‌های استانی متناسب با موضوعات خاص استانی و کشوری با ایجاد گروه «دانش ترویج و توسعه بخش کشاورزی و منابع طبیعی» نسبت به تهیه و پخش برنامه‌های ویژه بخش کشاورزی اقدام نماید.

تبصره ۱- سازمان هواشناسی کشور موظف است آخرین اطلاعات پردازش شده و یافته‌ها و پیش‌بینی‌ها و تحلیل‌های هواشناسی مورد نیاز بخش کشاورزی را به صورت روزانه - هفتگی - ماهیانه و دوره‌ای در اختیار شبکه‌های رادیو و تلویزیونی سراسری و مراکز استان‌ها قرار دهد.

تبصره ۲- سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران موظف است برنامه موضوع این قانون را به صورت روزانه و ثابت و در زمانی آرایه نماید که بیشترین بیننده و شنونده را داشته باشد و در هر شبکه حداقل یک ساعت در شبانه روز و حداقل چهار روز در هفته برنامه اجرا نماید.

تبصره ۳- منابع مالی مورد نیاز ناشی از این قانون هر ساله به شرح زیر و بر اساس عقد موافقتنامه با معاونت نظارت و راهبردی رئیس جمهور در اعتبار و ردیف بودجه‌ای سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران و وزارت جهاد کشاورزی تأمین و منظور می‌گردد:

الف- پنج درصد (۵٪) از محل درآمدهای حاصل از افزایش تعرفه کلیه کالاهای وارداتی بخش کشاورزی به کشور.

ب- یک درصد (۱٪) از چهار درصد (۴٪) سهم آموزش بخش تعاونی دریافتی توسط وزارت تعاون.

ج- مبالغ دریافتی از محل تبلیغات صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران در حین اجرای این برنامه‌ها.

تبصره ۴- آیین‌نامه‌ی اجرایی این ماده حداکثر ظرف سه ماه به پیشنهاد مشترک سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران و وزارت جهاد کشاورزی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۹- به منظور افزایش تولید و ایجاد اشتغال، بانک‌های غیردولتی و مؤسسات مالی و اعتباری خصوصی و همچنین صندوق‌های غیردولتی حمایت از توسعه بخش کشاورزی (بخشی - شهرستانی - استانی - ملی - تخصصی و محصولی) مجازند برخی از پروژه‌ها از قبیل احداث گلخانه‌ها، مجتمع‌های گلخانه‌ای، دامپروری، شیلاتی، تولید قارچ، گیاهان دارویی، صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی و مراکز تحقیقاتی خصوصی را پس از اخذ مجوزهای لازم از وزارت جهاد کشاورزی و یا سازمان‌های تابعه با استفاده از منابع داخلی خود و همچنین در صورت نیاز، حساب ذخیره ارزی (برای مصارف ارزی بر اساس ارقام مندرج در بودجه‌های سنواتی) اجرا نموده و به یکی از روش‌های "فروش به قیمت تمام شده" و یا "اجاره به شرط تملیک اعیانی" به متقاضیان با اولویت فارغ‌التحصیلان بیکار بخش کشاورزی واگذار نمایند.

ماده ۲۰- به دولت اجازه داده می‌شود در جهت تأمین مالی طرح‌های بخش کشاورزی، صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی، صنایع غذایی و توسعه‌ی صادرات محصولات بخش کشاورزی، از طرق زیر سرمایه‌ی خود را در بانک کشاورزی از هشت هزار میلیارد (۸,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به سی هزار میلیارد (۳۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال افزایش دهد:

الف- کلیه‌ی وجوه ناشی از بازپرداخت اصل و فرع تسهیلات اعطایی بانک کشاورزی از محل حساب ذخیره‌ی ارزی موضوع ماده (۶۰) قانون برنامه سوم و بند «ه» ماده (۱) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، پس از وصول توسط بانک کشاورزی، به حساب درآمد عمومی کشور نزد خزانه‌داری کل واریز و تا سقف یک هزار میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از همین محل برداشت و به حساب سرمایه دولت در بانک کشاورزی منظور می‌گردد.

ب- کلیه وصولی‌های تسهیلات پرداختی از محل وجوه اداره شده، موضوع تبصره‌ها و کمک‌های فنی و اعتباری اعتبارات عمومی قوانین بودجه سنوات گذشته (فصول کشاورزی و منابع طبیعی) که عاملیت آن بر عهده بانک کشاورزی بوده است، تا سقف یازده هزار میلیارد (۱۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به حساب سرمایه دولت در بانک کشاورزی منظور می‌گردد.

ج- معادل ارزی ده هزار میلیارد (۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل حساب ذخیره ارزی به حساب سرمایه دولت در بانک کشاورزی منظور گردد.

ماده ۲۱- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و کلیه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی غیردولتی موظفند تعداد، رشته و ترکیب جنسیتی دانشجویان رشته‌های تحصیلی دانشگاه‌ها، مراکز و مؤسسات آموزش عالی مرتبط با کشاورزی، منابع طبیعی و دامپزشکی خود را قبل از اعلام و پذیرش، بر اساس نیازسنجی و مدیریت منابع انسانی که توسط وزارت جهاد کشاورزی انجام می‌شود، ساماندهی نمایند.

ماده ۲۲- وزارت جهاد کشاورزی موظف است حداکثر ظرف دو سال پس از تصویب این قانون نسبت به:

الف- ایجاد پایگاه اطلاعاتی تولیدکنندگان بخش کشاورزی و تشویق آنان به ثبت اطلاعات فعالیت‌های تولیدی خویش در آن.

ب- ایجاد پایگاه اطلاعات جامع کشاورزی بر پایه فناوری اطلاعات (IT).

ج- شبکه مدیریت دانش و اطلاعات کشاورزی و روستایی برای ارائه خدمات علمی، آموزشی، فنی، ترویجی و سایر اطلاعات مورد نیاز؛ اقدام نموده و در دسترس عموم قرار دهد.

ماده ۲۳- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، دانشگاه آزاد اسلامی و سایر مراکز آموزشی که مبادرت به آموزش رشته‌های مرتبط با بخش کشاورزی و منابع طبیعی می‌نمایند، موظفند از طریق مراجع ذی‌ربط قانونی و با کاهش دروس غیرتخصصی دانشجویان مقاطع کاردانی و کارشناسی به میزان یک ترم درسی، درس عملی کارورزی متناسب با واحدهای کسر شده و حداکثر به مدت شش ماه در یکی از مزارع دولتی، خصوصی و یا عرصه‌های منابع طبیعی و آبخیزداری را زیر نظر اساتید مربوط با هماهنگی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی و منابع طبیعی کشور و یا مؤسسات استانی، جایگزین نمایند. صدور گواهی پایان تحصیلات مقطع تحصیلی برای این دانشجویان منوط به تأیید دوره عملی کارورزی توسط این مؤسسات می‌باشد.

ماده ۲۴- وزارت نفت مکلف است همه ساله مبالغ ریالی صرفه‌جویی سوخت ناشی از برقی کردن چاه‌های آب کشاورزی را به حسابی که در خزانه‌داری کل افتتاح می‌گردد، واریز نماید تا جهت برقی کردن چاه‌های کشاورزی اختصاص یابد و به مصرف برسد. وزارت نیرو و شرکت‌های توزیع برق استانی موظفند با درخواست جهاد کشاورزی شهرستان‌ها، برق چاه‌ها را تأمین نمایند.

ماده ۲۵- وزارت جهاد کشاورزی موظف است حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون و با همکاری وزارت نیرو نسبت به تعیین شاخص‌های بهره‌وری آب کشاورزی اقدام نموده و به تصویب هیأت وزیران رسانده و در پایان هر سال گزارش اقدامات اجرایی در خصوص این شاخص‌ها و نتایج حاصله را به کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس شورای اسلامی گزارش نماید.

تبصره- در اجرای این ماده، دولت موظف است آن دسته از شاخص‌هایی را که برای اجرایی شدن مستلزم ارائه پیشنهادهایی است که نیازمند تأمین اعتبار می‌باشد، این موارد را در بودجه‌های سالانه درج و ارائه نماید.

ماده ۲۶- در راستای افزایش بهره‌وری با رویکرد تقاضامحور آب کشاورزی و رعایت الگوی بهینه‌ی کشت، وزارت نیرو موظف است حداکثر یک سال پس از تصویب این قانون، اقدامات لازم را برای تحویل حجمی آب به بهره‌برداران با اولویت تشکلهای قانونی بخش کشاورزی، بر اساس سند ملی آب، ظرفیت تحمل مجاز حوضه‌های آبریز و با در نظر گرفتن شرایط اقتصادی، اجتماعی، زیست محیطی و فنی با اولویت‌های تعریف شده برای تخصیص آب کشاورزی به عمل آورد.

ماده ۲۷- دولت مکلف است به گونه‌ای برنامه‌ریزی کند که تا سال ۱۴۰۴ هجری شمسی و با استفاده‌ی بهینه از منابع مندرج در فصل تأمین آب بودجه‌های سنواتی، حداقل پانزده درصد (۱۵٪) متوسط بلندمدت نزولات آسمانی سالانه‌ی کشور (هفت و نیم درصد (۷/۵٪) از محل کنترل آب‌های سطحی و هفت و نیم درصد (۷/۵٪) از طریق آبخیزداری و آبخوانداری) به حجم آب استحصال‌ی کشور اضافه گردد و صد درصد (۱۰۰٪) ترازنامه (بیلان) منفی آب‌های زیرزمینی دشت‌های کشور (با اولویت دشت‌های ممنوعه آبی) جبران گردد.

ماده ۲۸- به منظور استفاده بهینه و افزایش بهره‌وری ماشین‌های کشاورزی، دولت موظف است بر اساس وضعیت نظام بهره‌برداری از عوامل تولید، الگوی صحیح بهره‌برداری از ماشین را طراحی و نسبت به تأمین ترکیب مناسب ماشین‌های کشاورزی مورد نیاز بخش از طریق بخش‌های غیردولتی اقدام نماید.

تبصره ۱- نیروی انتظامی مکلف به شماره‌گذاری و ارایه شناسنامه مالکیت کلیه‌ی ماشین‌آلات خودکشی کشاورزی موجود و جدیدالورود به بخش کشاورزی می‌باشد.

تبصره ۲- دولت موظف است تعرفه‌ی واردات ماشین‌آلات کشاورزی و مجموعه ادوات مرتبط را به گونه‌ای تعیین نماید که ضمن حمایت از تولیدات داخلی، امکان ارتقای کیفیت و رقابت محصولات داخلی با نمونه‌های مشابه خارجی فراهم شود.

ماده ۲۹- به منظور کنترل کیفی، بازرسی و صدور گواهی کیفیت محصولات کشاورزی، دولت مکلف است ضمن تعریف استانداردها و معیارهای فرآیند تولید، فرآوری، نگهداری و بازاریابی و کاهش ضایعات محصولات کشاورزی، با استفاده از امکانات بخش‌های غیردولتی اقدامات لازم را به عمل آورد.

آیین‌نامه اجرایی این ماده حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون به پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۳۰- به منظور افزایش کیفیت تولیدات دام (موضوع ماده ۲۱) قانون نظام جامع دامپروری) و کنترل بهداشت تغذیه و جلوگیری از بروز برخی بیماری‌ها و کاهش ضایعات، وزارت جهاد کشاورزی موظف است ضمن تدوین استانداردهای تولید خوراک دام و نظارت بر اجرای آن، نسبت به تولیدکنندگان بخش کشاورزی که از خوراک آماده و استاندارد کارخانه‌های تولید خوراک دام استفاده می‌نمایند، با استفاده از یارانه‌ها و یا سایر مشوق‌های در اختیار، حمایت‌های لازم را به عمل آورد. همچنین محصولات تولیدی کلیه‌ی کارخانه‌های خوراک دام مشمول استاندارد اجباری می‌باشد.

ماده ۳۱- از تاریخ تصویب این قانون، دولت موظف است حمایت‌های قانونی خود از بهره‌برداران و تولیدکنندگان بخش کشاورزی و منابع طبیعی را با اولویت تولید محصولات زیر تنظیم و اقدام نماید:

الف- محصولات راهبردی: محصولاتی که مستقیماً در امنیت غذایی نقش دارد و به این واسطه ضرورتاً باید در داخل کشور تولید شود.

ب- محصولات ویژه: محصولاتی که بیشترین ارزش تولید را به ازای نهاده‌های مصرف شده ایجاد می‌نماید و یا حلقه‌های بزرگتری در زنجیره ارزش ایجاد و می‌تواند محور رشد بخش

کشاورزی باشد و یا با توجه به مزیت‌های صادراتی، حداقل ده درصد (۱۰٪) سهم بازار دنیا در اختیار خود دارد.

پ- محصولات خاص منطقه‌ای: محصولاتی که تولید آنها در کشور ممکن است همراه با مزیت نباشد ولی به واسطه شرایط خاص منطقه‌ای، تولید آنها اجتناب‌ناپذیر است و باید در جهت ایجاد مزیت برای آن محصولات اقدام نمود.

ترکیب نوع محصولات در طبقه‌بندی فوق‌الذکر طی برنامه‌های پنج ساله توسعه‌ی کشور توسط وزارت جهاد کشاورزی تعیین و ابلاغ می‌گردد.

ماده ۳۲- در اجرای ماده (۳۱) این قانون، وزارت جهاد کشاورزی مکلف است در قالب بودجه‌های سنواتی و یارانه‌های مصوب در اختیار، به گونه‌ای برنامه‌ریزی کند که:

الف- از طریق پرداخت مستقیم به تولیدکنندگان با بهره‌وری بالا و دارای روند افزایشی در بهبود شاخص بهره‌وری، رعایت موارد زیست محیطی در تولید و همچنین تولید با کیفیت منطبق بر برنامه‌های الگوی کشت، پاداش بهره‌وری پرداخت نماید.

ب- در جهت رونق بازار بیمه و توسعه بیمه اتکایی کشاورزی و افزایش نقش بخش غیردولتی در صنعت بیمه، نسبت به پرداخت یارانه حق بیمه به بیمه‌گران غیردولتی، که در راستای اجرای الگوهای بیمه‌ای مورد تأیید این وزارتخانه عمل می‌کنند، اقدام نماید.

ج- به منظور کاهش آثار زیانبار مخاطرات و بیماری‌های مشترک انسان و دام و تثبیت نوسانات درآمد تولیدکنندگان محصولات دامی و سایر محصولات هدف‌گذاری شده، نسبت به برقراری بیمه‌های تمام خطر اجباری اقدام نماید.

محصولات هدف‌گذاری شده، توسط وزارت جهاد کشاورزی انتخاب و اعلام می‌گردد.

د- به منظور توسعه صادرات و استفاده از مزیت‌های نسبی بخش کشاورزی، نسبت به پرداخت یارانه صادرات برای محصولات صادراتی منطبق بر استانداردهای بازارهای هدف بخش کشاورزی اعم از کمک‌های بازاریابی، جایزه صادراتی، اعتبارات صادراتی، تضمین مخاطرات ناشی از صادرات، یارانه کمک‌های غذایی به کشورهای هدف، اقدام نماید.

آیین‌نامه اجرایی این ماده حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون، به پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۳۳- از تاریخ تصویب این قانون، علاوه بر اجرای قانون خرید تضمینی محصولات کشاورزی، در قالب بودجه‌های سنواتی و اعتبار مصوب، سیاست قیمت تضمینی نیز برقرار می‌شود.

تولیدکنندگان محصولات کشاورزی می‌توانند محصولات خود را در بازار بورس تخصصی کالای کشاورزی عرضه نمایند. در صورت کاهش قیمت بورس نسبت به قیمت تضمینی اعلام شده از سوی دولت، مابه‌التفاوت آن توسط دولت به تولیدکنندگان پرداخت می‌گردد.

وزارت جهاد کشاورزی مکلف است هر ساله متناسب با شرایط تولید و بازار، محصولات تحت سیاست خرید و قیمت تضمینی را انتخاب و اعلام نماید.

آیین‌نامه اجرایی این ماده حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون به پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۳۴- دولت موظف است به منظور تنظیم روابط، تعیین راهبردها و شیوه‌های عملی و راه‌های کمی و کیفی تحقق سیاست‌های سند چشم‌انداز بیست ساله کشور در بخش کشاورزی، منابع طبیعی و محیط زیست، «سند ملی توسعه بخش کشاورزی»، «سند ملی توسعه منابع آب»، «سند ملی حفاظت محیط زیست و توسعه پایدار» در افق چشم‌انداز ۱۴۰۴ هجری شمسی با برش‌های سه برنامه پنج ساله را حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون تدوین و به تأیید مجلس شورای اسلامی برساند.

ماده ۳۵- دولت موظف است هر سال و حداکثر تا پایان آذرماه سال بعد، نتایج حاصل از اجرای این قانون و همچنین میزان عملکرد کمی و کیفی بخش کشاورزی و منابع طبیعی فصل زراعی سال قبل، میزان بهبود شاخص بهره‌وری (کل - انرژی - منابع انسانی - ماشین‌آلات - سرمایه و منابع پایه آب و خاک)، میزان سرمایه‌گذاری در این بخش و ضرایب خودکفایی و امنیت غذایی را تهیه و به کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس شورای اسلامی گزارش نماید.

قانون فوق مشتمل بر سی و پنج ماده و سی و شش تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و سوم تیرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۹/۵/۶ به تأیید شورای نگهبان رسید.

علی لاریجانی

شماره : ۱۶۶۵۸۹/ت۴۷۳۳۵-هـ
تاریخ : ۱۳۹۱/۸/۲۴
پست :

بسمه تعالی
"با صلوات بر محمد و آل محمد"

آیین نامه اجرایی ماده (۳۳) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۱/۸/۷ بنا به پیشنهاد شماره ۰۲۰/۲۷۷۸۳ مورخ ۱۳۹۰/۷/۲۴ وزارت جهاد کشاورزی و به استناد ماده (۳۳) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی - مصوب ۱۳۸۹- آیین نامه اجرایی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف - قیمت تضمینی: قیمت تعیین شده از سوی هیات وزیران برای تضمین حداقل دریافتی تولیدکننده حقیقی یا حقوقی بر اساس هزینه تولید محصولات کشاورزی.

ب - بورس کالا: بازار بورس تخصصی کالای کشاورزی در شرکت بورس کالای ایران.

ماده ۲- وزارت جهاد کشاورزی مکلف است حداکثر تا پانزدهم شهریور ماه هر سال متناسب با شرایط تولید، نوع محصول و وضعیت بازار، قیمت تضمینی سال آینده محصولات کشاورزی و دامی که قابل معامله در بورس کالا می‌باشد را برای تصویب به هیات وزیران پیشنهاد نماید.

تبصره ۱- وزارت جهاد کشاورزی مکلف است با همکاری بورس کالا تا پایان اردیبهشت ماه هر سال نسبت به تهیه فهرست محصولات کشاورزی قابل معامله در بورس کالا اقدام نماید.

تبصره ۲- مرجع تعیین کیفیت و درجه‌بندی محصولات موضوع این آیین نامه، بورس کالا با همکاری وزارت جهاد کشاورزی می‌باشد.

تبصره ۳- اعمال سیاست خرید تضمینی برای آن دسته از کالاهای کشاورزی که مشمول فهرست کالاهای قیمت تضمینی می‌شوند، ممنوع است.

تبصره ۴- آن دسته از کالاهای مشمول خرید قیمت تضمینی که توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت مشمول خرید تضمینی می‌شود، از شمول این تصویب نامه خارج است.

ماده ۳- معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور مکلف است بنا به پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی، میزان مابه‌التفاوت قیمت تضمینی با قیمت تابلوی بورس به تفکیک محصولات منتخب را در بودجه سنواتی پیش‌بینی نماید.

ماده ۴- عرضه محصولات کشاورزی در بورس کالا منوط به ارائه تاییدیه سازمان جهاد کشاورزی استان برای تولیدکنندگان حقیقی کشاورزی و مصوبه مجمع عمومی مربوط به تفکیک نوع محصول و نیز مجوز وزارت جهاد کشاورزی (سازمان جهاد کشاورزی استان) برای تشکلهای بخش کشاورزی است.

ماده ۵- وزارت جهاد کشاورزی موظف است پس از دریافت فهرست قطعی معاملات از بورس کالا ظرف دو هفته نسبت به پرداخت مابه‌التفاوت قیمت تابلو بورس و قیمت تضمینی اعلام شده از سوی هیئت وزیران اقدام نماید.

شماره: ۰۲۰/۲۴۴۰۰

تاریخ: ۱۳۹۲/۹/۵

آنی - مهم

معاونین محترم
روسای محترم سازمان جهاد کشاورزی استانها

سلام علیکم

در راستای ماده (۳۳) قانون افزایش بهره‌وری در بخش کشاورزی و منابع طبیعی و در اجرای تصویب‌نامه شماره ۱۶۶۵۸۹/ت ۴۷۴۳۵هـ مورخ ۹۱/۸/۲۴ هیأت وزیران؛ به پیوست دستورالعمل اجرایی ماده مذکور که در کارگروه تخصصی با حضور نمایندگان کلیه واحدهای ذیربط تهیه و نهایی گردیده است برای اجرا ابلاغ می‌گردد. با عنایت به اهمیت موضوع مقتضی است به منظور حسن اجرای ماده مذکور اقدامات مورد لزوم عملی به شرح ذیل با قید فوریت به عمل آید:

- اطلاع‌رسانی موضوع به کلیه کشاورزان و واحدهای تولیدی در بخش کشاورزی
- تشکیل کارگروه تخصصی برای اجرای دستورالعمل مذکور
- ایجاد هماهنگی با شرکت بورس کالای ایران و معرفی نماینده
- تهیه فهرست محصولات کشاورزی قابل ارائه در بورس

محمود حجتی
وزیر جهاد کشاورزی

شماره: ۰۲۰/۲۴۴۰۰

تاریخ: ۱۳۹۲/۹/۵

آنی - مهم

جمهوری اسلامی ایران

بسمه تعالی

وزیر

دستورالعمل اجرایی آیین نامه ماده (۳۳) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی

فصل اول: تعاریف و مفاهیم

ماده (۱)

کلیه واژه‌ها و تعاریف دستورالعمل معاملات کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا مصوب ۱۳۸۹/۷/۵ شورای عالی بورس و اوراق بهادار و دستورالعمل تسویه و پایاپای شرکت بورس کالای ایران مصوب ۱۳۸۹/۸/۲۲ هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق به همان مفاهیم در این دستورالعمل نیز کاربرد دارند. واژه‌های دیگر دارای معانی زیر می‌باشند:

(۱) **بورس:** شرکت بورس کالای ایران است.

(۲) **سامانه الکترونیکی صدور قبض انبار:** سامانه الکترونیکی ارائه شده از سوی بورس می‌باشد که در اختیار انبارها و کارگزاران قرار می‌گیرد. انبارها اطلاعات تولیدکنندگان متقاضی صدور قبض انبار را از طریق این سامانه در اختیار بورس و کارگزاران قرار می‌دهند و کارگزاران، صرفاً قادر به مشاهده این اطلاعات هستند.

(۳) **قیمت تضمینی:** قیمت تعیین شده از سوی هیأت وزیران برای تضمین حداقل دریافتی تولیدکننده حقیقی یا حقوقی بر اساس هزینه تولید محصولات کشاورزی می‌باشد. وزارت جهاد کشاورزی مکلف است حداکثر تا پانزدهم شهریورماه هر سال متناسب با شرایط تولید، نوع محصول و وضعیت بازار، قیمت تضمینی سال آینده محصولات کشاورزی و دامی که قابل معامله در بورس کالا می‌باشد را برای تصویب به هیأت وزیران پیشنهاد نماید.

(۴) **کارشناس ارزیابی محصول:** اشخاص حقیقی یا حقوقی مجرب و متخصص کشاورزی هستند که به بررسی و تضمین کیفیت محصول تولیدکنندگان می‌پردازند.

(۵) **انبار:** انبارهایی که از سوی بورس تعیین و معرفی می‌شوند.

(۶) **انباردار:** شخص حقیقی و حقوقی طرف قرارداد بورس است.

(۷) **قبض انبار:** برگه‌ای که حاوی اطلاعات فردی مالک، مشخصات محصول وی و محل انبار است. این قبض نشان‌دهنده مالکیت و مقدار مشخصی کالا با درجه کیفی معین در یکی از انبارهای پذیرش شده در بورس است.

۸) بازارساز: شخص حقوقی واجد شرایطی است که با اخذ مجوزهای لازم از سازمان بورس و اوراق بهادار با معرفی و تأیید وزارت جهاد کشاورزی برای ایجاد تعادل در بازار و تحدید دامنه نوسانات قیمت محصولات مشمول این دستورالعمل در بورس فعالیت می‌نماید.

فصل دوم: اقدامات پیش از عرضه

ماده ۲) اشتغال فروشنده به تولید محصول مورد معامله توسط سازمان جهاد کشاورزی استان احراز می‌گردد.

تبصره - تعاونی‌ها و تشکلهای کشاورزی می‌توانند به نمایندگی از طرف تولیدکنندگان، محصولات آنها را در انبارهای مورد پذیرش بورس تودیع نمایند.

ماده ۳) فروشنده پس از برداشت محصول به انبارهای مورد پذیرش بورس مراجعه کرده و درخواست ارزیابی کارشناسی و تحویل محصول را می‌نماید.

ماده ۴) کارشناسان ارزیابی محصول، ارزیابی کیفی کالا را بر اساس استانداردهای مورد پذیرش بورس و وزارت جهاد کشاورزی در انبار مورد پذیرش بورس انجام داده و درصد انطباق کالا را تعیین می‌نمایند.

ماده ۵) کارشناسان مسئول از بین کارشناسان سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی، اتحادیه‌ها و تشکلهای بخش کشاورزی و خبرگان محلی کشاورزی توسط انباردار انتخاب می‌شوند که باید دارای شرایط زیر باشند:

- دارا بودن تجربه یا تحصیلات مرتبط با کشاورزی
- شرکت در دوره آموزشی و اخذ گواهینامه آشنایی با قوانین شرکت بورس کالای ایران (استانداردهای بورس، سازوکار معاملات بورس، نحوه اخذ تضامین در بورس) و مسائل تخصصی مربوط به محصول مورد نظر

- ارایه تضامین لازم از سوی کارشناس به انباردار (به تشخیص انباردار)

ماده ۶) مسئولیت ارزیابی‌های انجام شده و مشخصات مندرج در قبض انبار به طور کامل بر عهده انباردار است و چنان چه خلاف موارد مندرج در قبض انبار به اثبات برسد جبران خسارت وارده با انباردار می‌باشد.

ماده ۷) بورس موظف است قیمت روز محصول در تابلوی معاملاتی بورس را در محل انبار به طرق مقتضی اطلاع‌رسانی نماید.

ماده ۸) پس از تعیین کیفیت محصول توسط کارشناس، فروشنده نسبت به تحویل محصول به انبار اقدام نموده و در قبال آن قبض انبار دریافت می‌نماید.

تبصره - ملاک صدور قبض انبار، نتیجه ارزیابی کیفی محصول در محل انبار است.

ماده ۹) انباردار موظف است اطلاعات و مستندات زیر را از فروشنده اخذ نموده و در سامانه صدور قبض انبار وارد نماید:

- مشخصات اشخاص حقیقی شامل: نام و نام خانوادگی، شماره شناسنامه، کد ملی، آدرس محل سکونت و آدرس محل تولید و بهره‌برداری
- تصویر مدارک شناسایی

- شماره حساب بانکی
- سایر اطلاعات به درخواست بورس
- مشخصات اشخاص حقوقی شامل: کد اقتصادی، شناسه ملی، آگهی تاسیس، آگهی آخرین تغییرات روزنامه رسمی، اساسنامه
- تصویر مستندات موضوع ماده (۲)
- تبصره-** مستندات مربوط به اطلاعات فوق، در سامانه به صورت الکترونیکی، بایگانی گردیده و در صورت درخواست بورس، وزارت جهاد کشاورزی و سایر مراجع ذیصلاح ارایه گردد.
- ماده ۱۰)** بورس موظف است سامانه الکترونیکی ورود اطلاعات محصولات قابل عرضه در بورس در قالب قیمت تضمینی و صدور قبض انبار را راه اندازی نموده و نسبت به ایجاد ارتباط بین انبارهای پذیرفته شده و کارگزاران به این سامانه اقدام نماید.
- ماده ۱۱)** اطلاعات مربوط به کالاهای پذیرش شده در انبارهای مورد پذیرش بورس، باید به صورت برخط (آنلاین) در سامانه الکترونیکی صدور قبض انبار برای تمامی کارگزاران قابل مشاهده باشد.
- ماده ۱۲)** فروشنده، قبض انبار را به یکی از کارگزاران عرضه کننده در بورس ارایه می کند و درخواست عرضه محصول خود در بورس را به نحو مقتضی به وی تسلیم می نماید. اطلاعات کلیه کارگزاران دارای مجوز معاملات محصولات کشاورزی در محل، توسط بورس کالا به طرق مقتضی اطلاع رسانی می شود.

فصل سوم: عرضه و انجام معامله

- ماده ۱۳)** کارگزار پس از بررسی اطلاعات مندرج در قبض انبار از طریق سامانه صدور قبض انبار، نسبت به انتشار اطلاعیه عرضه در سامانه معاملاتی بورس مطابق با دستورالعمل معاملات کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا اقدام می نماید.
- تبصره-** با توجه به این که عرضه این کالاها مبتنی بر قبض انبار است، نیازی به تودیع تضامین جهت عرضه نیست.
- ماده ۱۴)** در صورتی که محصول عرضه شده در بورس با قیمت تعیین شده مورد معامله قرار نگرفت، در ایام معاملاتی بعد، کارگزار فروشنده می تواند طبق قوانین بورس مبادرت به کاهش قیمت فوق در تالار معاملاتی نماید.
- ماده ۱۵)** بازارسازها در شرایط مقتضی و بر اساس مقررات بورس وارد بازار می شوند.
- تبصره-** وزارت جهاد کشاورزی می تواند با همکاری بورس نسبت به معرفی تشکلهای کشاورزی، شرکتهای سازمانها و موسسات واجد شرایط به عنوان بازارسازها محصولات کشاورزی به سازمان بورس و اوراق بهادار اقدام نماید.

فصل چهارم: فرآیند تسویه و تحویل

ماده ۱۶) خریدار پس از انجام معامله، ضمن تسویه مالی و اسنادی معامله در اتاق پایاپای (مطابق دستورالعمل تسویه و پایاپای بورس) قبض انبار را اخذ و جهت دریافت محصول به انبار مراجعه می نماید.

تبصره - تحویل قبض انبار به خریدار به منزله تحویل کالا می باشد.

ماده ۱۷) هزینه انبارداری تا پیش از انجام معامله در بورس بر عهده فروشنده و پس از انجام معامله تا زمان دریافت کالا از انبار بر عهده خریدار خواهد بود.

فصل پنجم: فرآیند پرداخت مابه التفاوت

ماده ۱۸) وزارت جهاد کشاورزی موظف است اعتبار مورد نیاز پرداخت مابه التفاوت موضوع ماده (۳) آیین نامه اجرایی مصوب (ماده ۳۳ قانون افزایش بهره‌وری کشاورزی و منابع طبیعی) را به میزان حداقل ۲۰٪ ارزش تولید پیش‌بینی شده محصولات منتخب، در بودجه سالانه خود منظور نماید.

تبصره - در صورتی که به دلایل پیش‌بینی نشده و حتی با ورود بازارساز، میزان مابه التفاوت پرداختی از مقدار پیش‌بینی شده در بودجه فزونی گرفت، وزارت جهاد کشاورزی موظف است میزان کسری را در اسرع وقت تامین و طی اصلاحیه بودجه همان سال عمل نماید. در صورت عدم تامین، موظف است در بودجه سال بعد خود، این کسری را پیش‌بینی نماید.

ماده ۱۹) بورس موظف است ظرف مدت حداکثر یک روز کاری پس از تسویه معاملات و صدور اعلامیه تسویه وجوه، فهرست معاملات قطعی (شامل مشخصات مقدار، قیمت و قبض انبار) را به وزارت جهاد کشاورزی اعلام نماید.

ماده ۲۰) وزارت جهاد کشاورزی موظف است ترتیبی اتخاذ نماید پس از دریافت فهرست معاملات قطعی، حداکثر ظرف مدت دو هفته نسبت به پرداخت مابه التفاوت موضوع ماده (۱۸) توسط سازمان جهاد کشاورزی استان به حساب فروشندگان اقدام گردد.

تبصره - حداکثر عملکرد محصولی که مشمول دریافت مابه التفاوت می شود به تفکیک شهرستان برای هر محصول توسط سازمان جهاد کشاورزی هر استان تعیین و اعلام می گردد.

ماده ۲۱) محدوده زمانی تحویل محصول به انبارهای مورد پذیرش بورس به همراه اعلام قیمت تضمینی و مشخصات کیفی به تفکیک محصول، سالیانه توسط وزارت جهاد کشاورزی اعلام می گردد.

فصل ششم: سایر موارد

ماده ۲۲) نحوه و شرایط پذیرش انبارها در دستورالعمل جداگانه‌ای به تصویب بورس خواهد رسید.

این دستورالعمل مشتمل بر (۲۲) ماده و (۷) تبصره در قالب شش فصل در جلسه مورخ ..... نهایی گردید.

قانون
نظام جامع دامپرووری کشور

شماره: ۱۰۶۸۲۴

تاریخ: ۱۳۸۸/۶/۴

وزارت جهاد کشاورزی

قانون نظام جامع دامپروری کشور که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ هفتم مردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد و هشت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۸/۵/۲۱ به تایید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره ۱۳۸/۲۴۸۲۴ مورخ ۱۳۸۸/۵/۲۶ مجلس شورای اسلامی واصل گردیده است، به پیوست جهت اجراء ابلاغ می‌گردد. /ص

محمود احمدی نژاد
رئیس جمهور و رئیس شورای عالی اداری

رونوشت بانضمام تصویر قانون به:

دفتر مقام معظم رهبری - دفتر رئیس جمهور - دفتر ریاست قوه قضائیه - دفتر ریاست مجلس شورای اسلامی - دفتر معاون اول رئیس جمهور - مجمع تشخیص مصلحت نظام - معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور - وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت کشور - وزارت دادگستری - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - وزارت بازرگانی - وزارت صنایع و معادن - وزارت کار و امور اجتماعی - سازمان حفاظت محیط زیست - معاونت حقوقی و امور مجلس ریاست جمهوری - دفتر هیات دولت - دیوان محاسبات کشور - اداره کل پیگیری طرح‌ها و لوایح - دبیرخانه شورای اطلاع‌رسانی دولت - اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی - اداره کل تدوین و تنقیح قوانین و مقررات - روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران (جهت درج در روزنامه) ابلاغ می‌شود. ۵/۲۷

شماره: ۱۳۸/۲۴۸۲۴

تاریخ: ۱۳۸۸/۵/۲۶

بسمه تعالی

جناب آقای دکتر محمود احمدی نژاد
رئیس محترم جمهوری اسلامی ایران

در اجراء اصل یکصد و بیست و سوم (۱۲۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران قانون
نظام جامع دامپروری کشور که با عنوان طرح حفظ، حمایت، توسعه و بهره‌برداری از منابع
دامی کشور به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردیده بود، با تصویب در جلسه علنی روز
چهارشنبه مورخ ۱۳۸۸/۵/۷ و تایید شورای محترم نگهبان به پیوست ابلاغ می‌گردد.

علی لاریجانی

شماره: ۱۳۸/۲۴۸۲۴

تاریخ: ۱۳۸۸/۵/۲۶

بسمه تعالی

قانون نظام جامع دامپروری کشور

ماده ۱- حفظ، توسعه و تشویق سرمایه‌گذاری در فعالیتهای دامپروری، قانونمند کردن و ساماندهی امور مرتبط با دام در جهت حفظ منابع ژنتیکی، افزایش تولید، ایجاد امنیت شغلی، اشتغال‌زایی و کاربرد فن‌آوری‌های روز در امر پرورش، تغذیه، اصلاح نژاد، نگهداری و همچنین ساختمان‌ها و تأسیسات مربوط به این فعالیتهای دامپروری به موجب این قانون صورت می‌گیرد.

ماده ۲- اصلاحات به کار رفته در این قانون، دارای تعاریف زیر می‌باشد:

الف - نظام جامع دامپروری کشور عبارت است از: مجموعه مقررات، ضوابط، چهارچوب‌ها، استانداردها و الگوهایی که بر اساس آن کلیه فعالیتهای مطالعاتی، طراحی، اجرایی، مدیریتی در خصوص پرورش، اصلاح نژاد، تغذیه، تولید مثل و زیست فن‌آوری جدید (بیوتکنولوژی) منابع دام در جهت ارتقای کمی و کیفی تولیدات مربوط سامان می‌یابد.

ب - دام به حیواناتی (شامل چهارپایان، پرندگان، آبزیان و حشرات) اطلاق می‌گردد که برای امور تغذیه‌ای انسان و یا تغذیه‌ای دام و فعالیتهای اقتصادی، تولیدی، آزمایشگاهی، ورزشی و تفریحی، تولید، نگهداری و پرورش داده می‌شوند.

ج - دامپروری به علم و فن مدیریت در پرورش، تغذیه و اصلاح نژاد دام به منظور دستیابی به استانداردهای ملی و بین‌المللی اطلاق می‌گردد.

د - دامداری به محل تولید، پرورش و نگهداری انواع دام اطلاق می‌گردد.

ه - سرمایه‌های مربوط به منابع دامی عبارت است از: ساختمان‌ها، تأسیسات، تجهیزات، صنایع، مراکز تولیدی، خدماتی، علمی، پژوهشی، ترویجی و پرورشی با عرصه‌های مربوط که طبق قانون، مقررات و ضوابط فنی ایجاد شده و یا می‌شود.

و - منابع ژنتیکی به انواع گونه، نژاد، سویه (تیپ) و جمعیت‌های دام کشور که حامل عوامل ارثی شناخته شده و یا ناشناخته هستند، اعم از اصلاح شده و یا اصلاح نشده، اطلاق می‌گردد.

ز - مواد ژنتیکی عبارت از موادی است که منشأ دامی داشته و حامل هر شکل از عوامل وراثتی آن باشد.

ح - حریم، به محدوده سرمایه‌های منابع دامی و مستحدثات موضوع بند «ه» این ماده که بر اساس ضوابط و مقررات قانون سازمان دامپزشکی کشور و این قانون به منظور حفظ فعالیتهای

دامپروری و جلوگیری از اشاعه‌ی بیماری‌های دامی و مشترک انسان و دام تعیین می‌گردد، اطلاق می‌شود.

ط - خوراک دام به کلیه‌ی مواد اعم از خام یا فرآوری شده که جهت تغذیه، تولید، نگهداری و رشد دام مورد مصرف قرار می‌گیرد، اطلاق می‌گردد.

ی - کنترل کیفی به کلیه‌ی اقداماتی که به منظور بررسی مقدار و نوع ترکیبات مغذی و غیرمغذی موجود در انواع مواد خوراکی، اعم از مواد خام، فرآوری شده، معدنی، آلی، بیولوژیکی، شیمیایی، افزودنی‌ها، مکمل‌ها، تولیدات و فرآوری‌های دامی انجام پذیرد، اطلاق می‌گردد.

تبصره - امور مربوط به بهداشت موارد مندرج در تعریف بند «الف» این ماده و کنترل بهداشتی موارد مندرج در بند «ی» این ماده تابع قوانین و مقررات سازمان دامپزشکی کشور می‌باشد.

ماده ۳ - کلیه‌ی مراکز علمی و پژوهشی تحت پوشش وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دانشگاه‌های غیرانتفاعی و غیردولتی، از شمول تعریف مندرج در بند «ه» ماده (۲) این قانون مستثنی بوده لکن مراکز تولیدی آنها مشمول مفاد این قانون می‌باشد.

ماده ۴ - انواع حیات وحش مصرح در قانون شکار و صید مصوب ۱۳۴۶/۳/۱۶ که برای فعالیت‌های مذکور در بند «ب» ماده (۲) این قانون به صورت محصور و یا آزاد، پرورش داده می‌شوند، مشمول این قانون می‌گردند. وزارت جهاد کشاورزی برای تعیین گونه‌های هدف جهت پرورش، موظف به اخذ استعلام از سازمان حفاظت محیط زیست می‌باشد. سازمان مذکور موظف است حداکثر ظرف یک ماه نظر خود را به صورت کتبی و مستدل مبنی بر موافقت و یا مخالفت، اعلام نماید در غیر این صورت وزارت جهاد کشاورزی رسماً اقدام خواهد نمود.

ماده ۵ - کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی، تعاونی و خصوصی که مبادرت به فعالیت دامپروری صنعتی و نیمه‌صنعتی می‌نمایند موظف به اخذ موافقت اصولی، پروانه‌ی تأسیس، پروانه‌ی بهره‌برداری و پروانه‌ی بهداشتی بر اساس سیاست‌های وزارت جهاد کشاورزی و با نظارت وزارت مذکور می‌باشند.

تبصره ۱ - به لحاظ اهمیت بهداشت دام در سلامت جامعه، سازمان دامپزشکی کشور موظف است مناطق آلوده به بیماری‌های واگیردار، قرنطینه‌ای و یا کانون‌های بیماری‌زا را در پایان هر ماه مشخص و به وزارت جهاد کشاورزی اعلام نماید.

تبصره ۲ - فرآیند صدور موافقت اصولی، پروانه‌های تأسیس، بهره‌برداری و بهداشتی به ترتیب زیر می‌باشد:

الف - سیاست‌ها، دستورالعمل‌ها و شیوه‌نامه‌ی صدور مجوزها و پروانه‌ها توسط وزارت جهاد کشاورزی بر اساس مفاد این قانون در ابتدای هر سال اعلام می‌شود.

ب - سیاست‌های بهداشت دام و مجموعه دستورالعمل‌های ضروری در خصوص بیماری‌های دام و بیماری‌های مشترک دام و انسان و شیوه‌های مبارزه و جلوگیری از انتشار آن بر اساس مفاد قانون سازمان دامپزشکی کشور و این قانون در ابتدای هر سال توسط سازمان دامپزشکی کشور اعلام می‌شود.

ج - تقاضای موافقت اصولی توسط متقاضی در سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور و یا واحدهای استانی و یا شهرستانی ثبت و نسبت به تشکیل پرونده و انجام کارشناسی‌های اولیه توسط این سازمان اقدام می‌شود، حداکثر ظرف یک هفته پس از ثبت تقاضای متقاضی و تکمیل پرونده، متقاضی برای دریافت پروانه‌ی بهداشتی به سازمان نظام دامپزشکی جمهوری اسلامی ایران و یا واحدهای استانی و یا شهرستانی آن معرفی می‌گردد.

د - حداکثر یک ماه پس از معرفی و مراجعه‌ی متقاضی، پروانه‌ی بهداشتی توسط سازمان نظام دامپزشکی جمهوری اسلامی ایران و یا واحدهای استانی و یا شهرستانی آن صادر می‌شود. در صورت مخالفت مرجع مذکور با صدور پروانه‌ی بهداشتی، باید مراتب به صورت کتبی و مستدل به متقاضی اعلام شود.

ه - حداکثر یک ماه پس از دریافت پروانه بهداشتی توسط متقاضی و ارائه آن، موافقت اصولی و یا پروانه‌های تأسیس و یا بهره‌برداری توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور و یا واحدهای استانی و شهرستانی آن صادر می‌شود. در صورتی که پس از گذشت یک ماه، مرجع صدور پروانه‌ی بهداشتی اقدام به اعلام نظر و یا صدور پروانه‌ی بهداشتی ننماید، صدور موافقت اصولی و پروانه‌های تأسیس و بهره‌برداری بلامانع بوده و مسئولیت عواقب بهداشتی ناشی از آن به عهده سازمان نظام دامپزشکی جمهوری اسلامی ایران می‌باشد. در صورت مخالفت سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور و یا واحدهای استانی و یا شهرستانی آن با صدور هر یک از مجوزها و یا پروانه‌های مذکور، باید مراتب به صورت کتبی و مستدل به متقاضی اعلام شود.

و - تخلف از مفاد این قانون و یا عدم رعایت سیاست‌های حاکمیتی اعلام شده از سوی وزارت جهاد کشاورزی توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور و یا واحدهای استانی و یا شهرستانی آن و سازمان نظام دامپزشکی جمهوری اسلامی ایران و واحدهای استانی و یا شهرستانی آن، جرم محسوب می‌شود. در این صورت وزارت جهاد کشاورزی موظف است مراتب را از طریق محاکم صالحه‌ی قضایی پیگیری نماید.

تبصره ۳ - کلیه‌ی اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی، تعاونی و خصوصی که قبل از تصویب این قانون اقدام به ایجاد واحدهای دامداری صنعتی و نیمه‌صنعتی نموده و فاقد مجوزهای لازم می‌باشند، موظفند حداکثر ظرف دو سال پس از تصویب این قانون، نسبت به اخذ مجوزها و پروانه‌های مندرج در این ماده اقدام نمایند. در غیر این صورت وزارت جهاد کشاورزی با هماهنگی دستگاه‌های قضایی و انتظامی، موظف است از ادامه‌ی فعالیت آنان جلوگیری به عمل آورد.

تبصره ۴ - ساماندهی واحدهای دامداری روستایی، عشایری و غیرصنعتی بر اساس دستورالعملی خواهد بود که حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون توسط وزارت جهاد کشاورزی ابلاغ می‌شود.

تبصره ۵ - شیوه‌نامه‌ی تمدید و یا ابطال مجوزها و پروانه‌های موضوع این ماده ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون توسط وزیر جهاد کشاورزی ابلاغ می‌گردد.

ماده ۶ - به منظور حفظ امنیت سرمایه‌های مربوط به منابع دامی و تقویت آن و با توجه به نوع سرمایه‌گذاری و با رعایت قوانین و مقررات زیست محیطی، بهداشتی و پژوهشی، تعیین حریم

سرمایه‌های مربوط، به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون، بنا به پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۱- کلیه‌ی اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی، تعاونی و خصوصی موظفند حریم سرمایه‌گذاری‌های مجاز انجام شده در امور دام موضوع این قانون را رعایت نمایند. در غیر این صورت، ضمن ایجاد مسوولیت مدنی برای شخص متخلف و الزام برای تأمین خسارات وارده از سوی وی بر اساس جبران مثل حسب مورد یا پرداخت خسارت وارده بر اساس نرخ کارشناسی روز، دستگاه قضایی موظف است مستحکات غیرمجاز را با استفاده از ضابطین خود قلع و قمع نموده و برای رفع تجاوز از حریم سرمایه‌گذاری‌های موصوف اقدام نماید.

تبصره ۲- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف است بنا به درخواست وزارت جهاد کشاورزی و سازمان‌ها و ادارات تابعه و یا تقاضای هر ذی‌نفع پس از تأیید سازمان‌ها و ادارات مربوط، نسبت به توقف عملیات اجرایی مغایر با این ماده اقدام و حداکثر ظرف هفتاد و دو ساعت، مراتب را برای رسیدگی به مراجع قضایی ذی‌صلاح گزارش نماید.

ماده ۷- در مواردی که برابر قوانین و مقررات موضوعه، اجرای طرح‌های توسعه‌ی شهری و روستایی و طرح‌های عمرانی اجتناب‌ناپذیر باشد و این امر، سرمایه‌گذاری‌های انجام شده در امور دام را تعطیل و یا به انتقال از مکان موجود وادار نماید، دستگاه مجری طرح موظف است با هماهنگی وزارت جهاد کشاورزی، ضمن تأمین و پرداخت خسارت‌های وارده به نرخ کارشناسی روز، نسبت به فراهم ساختن شرایط انتقال واحدهای مذکور به مناطق مناسب، اقدام لازم را به عمل آورد.

تبصره- در احداث مجدد واحدهای دامپروری و یا خدماتی موضوع این ماده، رعایت مفاد قانون سازمان دامپزشکی کشور و این قانون الزامی است.

ماده ۸- سازمان جهاد کشاورزی استان‌ها و مدیریت‌های تابعه شهرستانی، ادارات دامپزشکی، منابع طبیعی، امور آب، کار و امور اجتماعی، محیط زیست، بخشداری‌ها، شهرداری‌ها و دهیاری‌ها، برای انجام مراحل کارشناسی به منظور اعلام نظر و اعطای موافقت اصولی، پروانه‌های تأسیس، بهره‌برداری و بهداشتی به جز مواردی که قانون مشخص کرده باشد، حق دریافت هیچ گونه وجهی از اشخاص حقیقی و حقوقی که در زمینه‌ی امور دام اقدام به سرمایه‌گذاری می‌نمایند را نداشته و در صورت نیاز به واگذاری زمین منابع ملی و دولتی بر اساس قوانین مربوط، سازمان‌های جهاد کشاورزی موظفند زمین مورد نظر را در اختیار این اشخاص قرار دهند.

ماده ۹- کلیه‌ی اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی، تعاونی و خصوصی که اقدام به سرمایه‌گذاری در امور دام می‌نمایند، موظفند بر اساس قوانین و ضوابط موجود، نسبت به برقراری بیمه‌ی دام، نهاده‌ها، ابنیه، تجهیزات، تولیدات و شاغلین (اعم از دایم و موقت) دامداری‌ها خود اقدام کنند.

تبصره- دولت می‌تواند در جهت کاهش خطرپذیری و حمایت از تولید انواع دام موضوع این قانون، نسبت به برقراری بیمه‌های حمایتی اقدام کند.

ماده ۱۰- به منظور حفظ و حمایت از منابع دامی و منابع ژنتیکی مربوط، وزارت جهاد کشاورزی موظف به ثبت داخلی و بین‌المللی موارد مذکور می‌باشد.

تبصره ۱- کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی، تعاونی و خصوصی برای واردات و یا صادرات این موارد، موظف به اخذ مجوز از وزارت جهاد کشاورزی می‌باشند.

تبصره ۲- خروج هر گونه منابع و مواد ژنتیکی فاقد مجوز ممنوع بوده و مرتکب بر اساس حکم محاکم صالحه، مستند به نظریه‌ی کارشناسی وزارت جهاد کشاورزی، به یک تا سه برابر خسارات وارده محکوم می‌شود.

تبصره ۳- آیین‌نامه‌ی اجرایی این ماده ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون توسط وزارت جهاد کشاورزی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۱- به منظور حمایت مؤثر از منابع دام کشور و تشویق سرمایه‌گذاران برای سرمایه‌گذاری در این زیر بخش، از تاریخ تصویب این قانون دولت موظف است برای ورود هر نوع دام زنده، گوشت تازه و منجمد (اعم از قرمز و سفید) و شیر (اعم از شیر خشک صنعتی و سایر محصولات لبنی) تعرفه مؤثر تعیین نماید به گونه‌ای که نرخ مبادله به نفع تولیدکنندگان داخل کشور باشد.

ماده ۱۲- به منظور حفاظت، تکثیر و حمایت از نژادهای دام در حال انقراض کشور، دولت موظف است اعتبارات لازم را از محل عوارض دریافتی از کشتارگاه‌های دام و طیور، در ردیف‌های بودجه‌ی سالانه‌ی کشور پیش‌بینی نماید. وزارت جهاد کشاورزی موظف است هر سال نسبت به تعیین و اعلام دام‌های در حال انقراض اقدام نماید. کشتار این گونه دام‌ها پس از تصویب در کمیسیون مرکب از معاون امور دام وزیر جهاد کشاورزی (به عنوان رئیس کمیسیون)، رئیس سازمان دامپزشکی کشور، رئیس سازمان نظام دامپزشکی جمهوری اسلامی ایران، یک نفر متخصص اصلاح نژاد دام و یک نفر دامپزشک در رشته‌ی تخصصی مربوط، به انتخاب وزیر جهاد کشاورزی صورت خواهد پذیرفت.

ماده ۱۳- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلف است به منظور مبارزه با قاچاق انواع دام و منابع ژنتیکی دام، اقدامات لازم را در مرزهای کشور به عمل آورد. دستورالعمل اجرایی این ماده به تصویب وزرای جهاد کشاورزی و کشور می‌رسد، مصدق قاچاق انواع دام، منابع و مواد ژنتیکی دام را وزارت جهاد کشاورزی تعیین و اعلام می‌نماید.

ماده ۱۴- وزارت جهاد کشاورزی موظف است حداقل از یک ماه قبل از کوچ نسبت به تدوین برنامه‌ی کوچ سالیانه‌ی زنبور عسل اقدام نموده و جهت اجرا به دستگاه‌های ذی‌ربط ابلاغ نماید.

ماده ۱۵- به منظور ساماندهی امور مشاوره‌ای، ترویجی، فرهنگی، آموزشی، مطالعاتی، تحقیقاتی و امور خدماتی و نظارت بر نحوه‌ی عملکرد اشخاص حقیقی و حقوقی شاغل موضوع این قانون، وزارت جهاد کشاورزی مکلف است ترتیبی اتخاذ نماید تا از طریق سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور، پروانه‌ی تأسیس تشکلات و مراکز خدمات دامپروری غیردولتی، حداکثر ظرف یک ماه پس از ثبت درخواست متقاضی و تکمیل پرونده صادر گردد. در صورت مخالفت سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور با صدور هر یک از مجوزهای مذکور، باید مراتب به صورت کتبی و مستدل به متقاضی اعلام شود.

آیین‌نامه اجرایی این ماده حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون به پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی و با مشارکت سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۶- از تاریخ تصویب این قانون، صدور هر گونه مجوز اعم از موافقت اصولی، پروانه‌ی تأسیس و پروانه‌ی بهره‌برداری آزمایشگاه‌های تجزیه‌ی خوراک دام، آزمایشگاه‌های تجزیه‌ی شیر خام، میادین دام، مراکز جمع‌آوری شیر، مراکز تولید مواد ژنتیکی (اسپرم، جنین، تخمک) و آزمایشگاه‌های مرتبط با تخصص‌های موضوع این قانون، بر عهده‌ی سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور و بر اساس سیاست‌ها و نظارت وزارت جهاد کشاورزی خواهد بود. دستورالعمل اجرایی این ماده ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون توسط وزیر جهاد کشاورزی ابلاغ می‌شود.

تبصره- صدور پروانه‌ی بهداشتی قبل از هر گونه سرمایه‌گذاری بر اساس سیاست‌های بهداشتی اعلام شده و با نظارت سازمان دامپزشکی کشور، بر عهده‌ی سازمان نظام دامپزشکی جمهوری اسلامی ایران بوده و سازمان مذکور موظف است ظرف یک ماه نسبت به صدور آن اقدام نماید. در صورتی که پس از گذشت یک ماه امکان صدور پروانه‌ی بهداشتی نباشد، باید مراتب به صورت کتبی و مستدل به متقاضی اعلام شود در غیر این صورت سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور موظف به صدور مجوزها بوده و مسوولیت عواقب بهداشتی ناشی از آن بر عهده‌ی سازمان نظام دامپزشکی جمهوری اسلامی ایران می‌باشد. در صورت مخالفت سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور با صدور هر یک مجوزهای مذکور، باید مراتب به صورت کتبی و مستدل به متقاضی اعلام شود.

ماده ۱۷- وزارت جهاد کشاورزی موظف است با استفاده از اعتبارات، امکانات و تشکیلات مؤسسه تحقیقات علوم دامی کشور و مرکز اصلاح نژاد دام کشور، نسبت به شناسایی، ثبت، کنترل، گواهی و حفاظت از منابع و مواد ژنتیکی دام و اصلاح نژاد آن و در راستای ارتقای سطح تحقیقات و پژوهش‌های علمی ژنتیکی و تولید مواد ژنتیکی متناسب با شرایط کشور و انجام تحقیقات زیست فن‌آوری جدید (بیوتکنولوژی) و توسعه فن‌آوری‌های نوین کشاورزی اقدام نماید.

ماده ۱۸- وزارت جهاد کشاورزی موظف است به منظور مدیریت جامع، بهره‌برداری پایدار، تعادل نوع و تعداد دام با منابع خوراکی، جمع‌آوری اطلاعات، ارائه خدمات اصولی و زیربنایی، جلوگیری از قاچاق و کنترل جابجایی دام نسبت به شناسایی، ثبت و شماره‌گذاری دام کشور اقدام نماید.

دولت موظف است اعتبار لازم برای اجرای این ماده را از محل درآمد حاصل از اخذ عوارض و تعرفه صادرات و واردات دام زنده و گوشت، در بودجه سنواتی پیش‌بینی نماید.

ماده ۱۹- در صورت وجود مازاد تولید محصولات دامی اعم از خام و فرآوری شده، دولت موظف است شرایط حضور تولیدکنندگان در بازارهای جهانی را تسهیل نماید، همچنین زمینه‌های گسترش بورس کالاهای کشاورزی به محصولات دامی را فراهم نماید، صادرکنندگان این محصولات مشمول جایزه‌ی صادراتی نیز خواهند گردید.

ماده ۲۰- به منظور حمایت از تولید محصولات اساسی دامی و ایجاد تعادل در نظام تولید و جلوگیری از ضایعات محصولات دامی و ضرر و زیان دامداران، دولت موظف است همه ساله خرید گوشت مرغ، گوشت قرمز، تخم مرغ (خوراکی و نطفه‌دار) و شیر را بر اساس قانون خرید تضمینی محصولات کشاورزی مصوب ۱۳۶۸/۶/۲۱ و اصلاحات بعدی آن، تضمین نماید.

ماده ۲۱- کلیه محصولات نهایی خوراکی موضوع این قانون، مشمول مقررات استاندارد اجباری خواهد بود. تشخیص صلاحیت آزمایشگاه‌های کنترل کیفی مرتبط با محصولات مذکور بر عهده‌ی مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران می‌باشد.

قانون فوق مشتمل بر بیست و یک ماده و چهارده تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ هفتم مردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد و هشت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۸/۵/۲۱ به تأیید شورای نگهبان رسید.

علی لاریجانی

قانون

اصلاح قانون تعاونی نمودن تولید و یکپارچه شدن
اراضی در حوزه عمل شرکت‌های تعاونی روستایی

شماره: ۳۳۹/۸۴۰۲۹

تاریخ: ۱۳۹۳/۱۲/۰۴

بسمه تعالی

حضرت حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای دکتر حسن روحانی
رئیس محترم جمهوری اسلامی ایران

در اجراء اصل یکصد و بیست و سوم (۱۲۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران قانون
اصلاح قانون تعاونی نمودن تولید و یکپارچه شدن اراضی در حوزه عمل شرکت‌های
تعاونی روستایی که با عنوان طرح به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردیده بود با تصویب در
جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۱۵ و تأیید شورای محترم نگهبان به پیوست ابلاغ
می‌گردد.

علی لاریجانی

شماره: ۳۳۹/۸۴۰۲۹

تاریخ: ۱۳۹۳/۱۲/۰۴

بسمه تعالی

قانون اصلاح قانون تعاونی نمودن تولید و یکپارچه شدن اراضی در حوزه عمل شرکت‌های تعاونی روستایی

ماده ۱- عنوان قانون تعاونی نمودن تولید و یکپارچه شدن اراضی در حوزه عمل شرکت‌های تعاونی روستایی مصوب ۱۳۴۹/۱۲/۲۴ به شرح زیر اصلاح گردید:
«قانون تعاونی نمودن تولید و یکپارچه شدن اراضی»

ماده ۲- در کلیه مواد کلمه «مزروعی» به «زراعی» تغییر یافت.
در کلیه مواد و تبصره‌ها عبارت «وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی» به «وزارت جهاد کشاورزی» تغییر یافت.

ماده ۳- در ماده (۱) قانون اصلاحات زیر به عمل آمد:
در سطر دوم کلمه «دهات» به «روستاها» تغییر یافت.
در سطر دوم بعد از کلمه «شرکت‌ها» عبارت «و سایر کشاورزان» اضافه گردید.
در سطر پنجم کلمه «دهات» به «روستاها» تغییر یافت.
در سطر پنجم بعد از عبارت «تعاونی مزبور» عبارت «و سایر کشاورزان» اضافه گردید.
در سطر هشتم بعد از کلمه «موات» عبارت «واقع در منطقه عمل شرکت‌های مزبور و یا مجاور آن» حذف گردید.
در سطر یازدهم بعد از کلمه «شرکت‌ها» عبارت «اراضی کشاورزی در سایر مناطق» اضافه گردید.
در سطر پانزدهم عبارت «همچنین استقبال کشاورزان از» حذف و عبارت «موافقت صاحبان حداقل دو سوم اراضی مورد نظر اعضای شرکت تعاونی تولید روستایی و سایر کشاورزان» اضافه گردید.
در سطر پانزدهم و شانزدهم عبارت «تعاونی نمودن تولید در حوزه عمل شرکت‌های تعاونی روستایی» حذف گردید.
تبصره (۱) ماده (۱) حذف گردید.
تبصره (۲) به «تبصره» تغییر یافت و اصلاحات زیر در آن به عمل آمد:
در سطر یک کلمه «وسیله» به «توسط» تغییر یافت.
در سطرهای یک و دو عبارت «وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی و وزارت آب و برق» حذف و عبارت «وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و نیرو» اضافه گردید.

ماده ۴- در ماده (۲) پاراگراف دوم سطر دوم عبارت «کمیسیون‌های اصلاحات ارضی و تعاون روستایی و دارایی و استخدام مجلسین» حذف و به جای آن عبارت «هیأت وزیران» اضافه گردید.

ماده ۵- ماده (۳) قانون به شرح زیر جایگزین می‌گردد:

ماده ۳- وزارت جهاد کشاورزی می‌تواند حق بهره‌برداری تمام یا قسمتی از اراضی دایر و بایر و موات و ؟؟ المنفعه متعلق به دولت که در حوزه عمل شرکت‌های تعاونی تولید روستایی یا مجاور آن باشد را به منظور بهبود، کمک و تقویت شرکت‌های تعاونی تولید روستایی با رعایت تبصره (۲) ماده (۹) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی مصوب ۱۳۸۹/۴/۲۳ و اصلاحات بعدی واگذار کند.

ماده ۶- ماده (۶) قانون حذف و ماده ذیل جایگزین آن گردید:

ماده ۶- وزارت جهاد کشاورزی در اجرای این قانون نقشه جامع و یکپارچه شده اراضی را به تعداد قطعات مناسب در محدوده ثبتی روستا و یا روستاها و مزارع مورد عمل شرکت و اراضی سایر کشاورزان تهیه و حدود و ثغور قطعات سابق و فعلی را در نقشه نمودار و همراه با موافقت کلیه مالکین به اداره ثبت محل ارسال دارد. واحد ثبتی مکلف است حسب مراجعه نماینده وزارت جهاد کشاورزی با تطبیق نقشه ترسیمی با وضع موجود محل سوابق ثبتی و احراز موافقت مالکین نسبت به تایید نقشه مزبور اقدام و بر مبنای آن و با رعایت مقررات ثبت از جهت حفظ حقوق اشخاص بدون دریافت هر گونه هزینه (مالیات، عوارض، حقوق دولتی و غیره) نسبت به صدور سند مالکیت اقدام نماید.

تقلیل درآمد متصوره در این ماده با کاهش هزینه‌های دولت در امر تولید از قبیل کاهش مصرف آب، انرژی، نیروی انسانی، ماشین‌آلات و نهاده‌های کشاورزی و نیز استفاده بهینه از آن‌ها و افزایش تولید ناشی از یکپارچه‌سازی اراضی که مאלاً به کاهش هزینه‌های عمومی می‌انجامد، جبران می‌گردد.

ماده ۷- ماده ذیل به عنوان ماده (۷) به این قانون الحاق گردید:

ماده ۷- دولت، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و سایر دستگاه‌های قوه قضائیه و نظام بانکی مکلفند در ارائه خدمات، تخصیص اعتبارات و ارائه تسهیلات این تعاونی‌ها را در اولویت قرار دهند.

تبصره - دولت می‌تواند کمک‌های بلاعوض و یارانه‌های تخصیصی را به منظور اجرای طرح‌های ذیربط با نظارت خود مستقیماً در اختیار این تعاونی‌ها قرار دهد.

ماده ۸- ماده ذیل به عنوان ماده (۸) به این قانون الحاق گردید:

ماده ۸- کمیته امداد حضرت امام (ره)، طرح شهید رجایی و سازمان بهزیستی موظفند سهم هزینه‌های یکپارچه‌سازی اراضی کشاورزان تحت پوشش خود را پس از تعیین توسط سازمان جهاد کشاورزی استان در بودجه سالانه خود منظور و پرداخت نمایند.

قانون فوق مشتمل بر هشت ماده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ پانزدهم بهمن ماه یکهزار و سیصد و نود و سه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۹۳/۱۱/۲۹ به تأیید شورای نگهبان رسید.

علی لاریجانی

قانون

تشکیل وزارت جهاد کشاورزی

«وظایف اساسی وزارت جهاد کشاورزی»

«وظایف واحدهای استانی وزارت جهاد کشاورزی»

شماره: ۴۰۵ ق.

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۰/۱۲

بسمه تعالی

دفتر رئیس

قانون تشکیل وزارت جهاد کشاورزی

ماده ۱- در راستای اصلاح و بهسازی تشکیلات دولت و به منظور فرآهم آوردن موجبات توسعه پایدارر کشاورزی و منابع طبیعی و افزایش کمی و کیفی محصولات کشاورزی در جهت تامین امنیت غذایی، رشد سرمایه‌گذاری، عمران و توسعه روستاها و مناطق عشایری و در جهت انسجام بخشیدن به برنامه‌ها و سیاست‌ها و رعایت پیوستگی وظایف و استفاده بهینه از امکانات و نیروی انسانی موجود، وزارتخانه‌های کشاورزی و جهاد سازندگی ادغام و وزارت جهاد کشاورزی با کلیه اختیارات و وظایفی که وزارتخانه‌های مذکور به موجب قوانین و مقررات مختلف دارا بوده‌اند، تشکیل می‌گردد.

ماده ۲- کلیه مسئولیت‌ها و اختیارات مربوط به وزیر و وزارت کشاورزی و وزیر و وزارت جهاد سازندگی به وزیر و وزارت جهاد کشاورزی محول می‌گردد. شرح وظایف تفصیلی وزارت جهاد کشاورزی بر اساس مفاد این قانون و بندهای لازم‌الرعايه مندرج در ماده (۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و با جهت‌گیری در تقویت وظایف راهبردی و نظارتی و کاهش وظایف اجرایی و تصدی و واگذاری آن‌ها به بخش غیردولتی در چارچوب قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و حذف وظایف تکراری و غیرضروری و انتقال وظایف قابل واگذاری به دیگر وزارتخانه‌ها ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون و با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت جهاد کشاورزی به تصویب هیات وزیران در حدود مقررات و رعایت اصل یکصد و سی و سوم (۱۳۳) قانون اساسی می‌رسد.

تبصره ۱- وزارت جهاد کشاورزی موظف است بر اساس تکالیف برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران کلیه واحدها، موسسات و شرکت‌های وابسته و تحت پوشش را که قابل واگذاری می‌باشند تعیین و حداکثر تا پایان برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران نسبت به واگذاری آن‌ها به بخش خصوصی اقدام نماید.

تبصره ۲- به منظور صرفه‌جویی در هزینه‌ها و پاسخگویی سریع به مردم و جلوگیری از کارهای موازی و دوباره‌کاری، وزارت جهاد کشاورزی موظف است کلیه مراکز اداری بخش کشاورزی را در مراکز استان، شهرستان و بخش در سازمان واحدی متمرکز نماید.

ماده ۳ - کلیه امکانات، اعتبارات، تعهدات، اموال و دارایی‌ها و کارکنان وزارتخانه‌های کشاورزی و جهاد سازندگی به وزارت جهاد کشاورزی منتقل می‌شود.

تبصره - به دولت اجازه داده می‌شود به منظور بهبود ساختار نیروی انسانی وزارت جهاد کشاورزی و واحدهای تابعه آن با پیش‌بینی ساز و کار تشویقی مناسب نسبت به بازخریدی و یا بازنشسته کردن کارکنان مازاد با توافق طرفین و یا انتقال آنان به سایر وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها اقدام نماید.

ماده ۴ - کلیه سازمان‌ها، موسسات دولتی و عمومی غیردولتی و شرکت‌های دولتی وابسته و تابعه وزارتخانه‌های کشاورزی و جهاد سازندگی به وزارت جهاد کشاورزی وابسته می‌شوند. هر گونه تغییر در جایگاه سازمان‌ها و موسسات و شرکت‌های دولتی مذکور به تصویب شورای عالی اداری می‌رسد.

تبصره - حکم مذکور در این ماده در خصوص سازمان‌ها و موسسات و شرکت‌های غیردولتی نسبت به سهام دولت جاری است.

ماده ۵ - به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۷۹، حسب پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی در محدوده اعتبارات مصوب، نسبت به هرگونه اصلاح، جابجایی، تغییر ردیف، کاهش یا افزایش اعتبار ردیف‌های بودجه‌ای وزارتخانه‌های کشاورزی و جهاد سازندگی به نحوی که حداکثر تسهیلات لازم را جهت اجرای این قانون فراهم نموده و اخلاقی در اداره امور وزارت جهاد کشاورزی ایجاد نشود، اقدام نماید.

ماده ۶ - وزارت جهاد کشاورزی دارای مقررات مالی و استخدامی خاص خواهد بود که ظرف شش ماه با پیشنهاد دولت به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.

تبصره - تا تصویب مقررات اداری مالی، استخدامی وزارت جهاد کشاورزی، مقررات مورد عمل هر واحد در خصوص کارکنان و فعالیت‌های واحد مجری خواهد بود.

ماده ۷ - وزارت جهاد کشاورزی موظف است حداکثر ظرف پنج ماه پس از تصویب این قانون با رعایت سیاست‌های مربوط به جلوگیری از گسترش تشکیلات دولت و اصل صرفه‌جویی و استفاده بهینه از امکانات، تشکیلات وزارتخانه را تهیه و پس از تایید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به مرحله اجرا درآورد.

ماده ۸ - توسعه و حمایت از صنایع کوچک تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی صنایع روستایی در چارچوب سیاست‌های صنعتی کشور به عهده وزارت جهاد کشاورزی می‌باشد. مصادیق این صنایع توسط هیات وزیران تعیین خواهد شد.

تبصره - به منظور افزایش بهره‌وری در بخش کشاورزی، وزارت جهاد کشاورزی موظف است با اتخاذ سیاست‌های حمایتی و تشویقی زمینه توسعه و ارتقای فن‌آوری در تولید ماشین‌آلات و ادوات مورد استفاده در بخش کشاورزی را فراهم سازد.

ماده ۹ - کلیه وزارتخانه‌ها، موسسات و شرکت‌های دولتی که به نوعی مبادرت به انجام فعالیت‌های کشاورزی می‌نمایند موظفند فعالیت‌های خود را در چارچوب سیاست‌های وزارت جهاد کشاورزی انجام دهند.

ماده ۱۰- به منظور هماهنگی سیاست‌گذاری در زمینه تامین، توزیع و مصرف آب کشور، شورایی به نام شورای عالی آب متشکل از وزیر نیرو، جهاد کشاورزی، صنایع و معادن، کشور و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، رئیس سازمان حفاظت محیط زیست، یک نفر از اعضای کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی با انتخاب مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر و دو نفر از متخصصین بخش کشاورزی به حکم رئیس جمهور تشکیل می‌شود. ریاست عالی این شورا با رئیس جمهور یا معاون اول ریاست جمهوری خواهد بود. تصمیمات این شورا با تصویب هیات وزیران یا کمیسیون مذکور در اصل یکصد و سی و هشتم (۱۳۸) قانون اساسی برای دستگاه‌های ذی‌ربط لازم‌الاجرا می‌باشد.

ماده ۱۱- ترتیبات و هماهنگی‌های لازم بین وزارت نیرو و وزارت جهاد کشاورزی در زمینه تقاضا، تامین و مصارف آب کشاورزی و آبی‌پروری ظرف سه ماه از تصویب این قانون به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۲- وزارت جهاد کشاورزی موظف است در جهت حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی، نسبت به تشکیل صندوق‌های حمایت از توسعه بخش کشاورزی با مشارکت تولیدکنندگان اقدام نماید.

اساسنامه این صندوق‌ها توسط وزارت جهاد کشاورزی تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

سرمایه اولیه این صندوق‌ها از محل کمک‌های دولت، فروش اموال و امکانات مازاد این وزارتخانه که پس از فروش به خزانه‌داری کل واریز و معدل صد در صد (۱۰۰٪) آن تا مبلغ یک هزار میلیارد (۱۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال تخصیص یافته تلقی می‌شود، تامین می‌گردد.

ماده ۱۳- به منظور اعمال مدیریت یکپارچه در مزارع و وظایف مدیریت توزیع و مصرف آب بر اساس قانون توزیع عادلانه آب مصوب ۱۳۶۳ که به عهده وزارت کشاورزی بود، عیناً به وزارت جهاد کشاورزی محول می‌شود.

ماده ۱۴- به منظور حمایت از تولیدکنندگان بخش کشاورزی، دولت موظف است در حدود بودجه سنواتی اقدامات زیر را انجام دهد:

الف - قیمت تضمینی خرید محصولات کشاورزی از قبیل گندم، برنج، شکر، خرما، ذرت، پنبه و سایر محصولات تضمینی را با موافقت وزیر جهاد کشاورزی تعیین نماید.

ب - با خرید به موقع تولیدات داخلی موضوع بند (الف) این ماده و جلوگیری از توزیع بی‌موقع محصولات وارداتی کشاورزی و تنظیم بازار، در حمایت از تولیدکنندگان داخلی بخش کشاورزی اقدام نماید.

ماده ۱۵- این قانون از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا می‌باشد و کلیه قوانین و مقررات مغایر با آن لغو می‌گردد.

قانون فوق مشتمل بر پانزده ماده و شش تبصره در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ششم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۹/۱۰/۱۰ به تایید شورای نگهبان رسیده است.

مهدی کریمی
رئیس مجلس شورای اسلامی

شماره:

۱۸۸۰۱/ت ۲۵۶۳۸هـ

تاریخ: ۱۳۸۱/۴/۲۵

بسمه تعالی

وزارت جهاد کشاورزی - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور

هیات وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۴/۲ بنا به پیشنهاد شماره ۸۹/۹۰۴۱-۱۰۵/۱۳۸۹۹ مورخ ۱۳۸۰/۹/۷ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و به استناد ماده (۲) قانون تشکیل وزارت جهاد کشاورزی- مصوب ۱۳۷۹- شرح وظایف تفصیلی وزارت جهاد کشاورزی را به شرح زیر تصویب نمود:

الف- سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و نظارت:

۱. تعیین سیاست‌ها و راهبردهای مربوط به بخش کشاورزی، توسعه و عمران روستاها و مناطق عشایری و همچنین تنظیم و اجرای برنامه‌های توسعه کشاورزی در چارچوب سیاست‌های توسعه پایدار.
۲. انجام بررسی‌ها و اقدامات لازم به منظور برنامه‌ریزی تولید و تامین نیاز کشور به محصولات و فراآورده‌های کشاورزی و دامی و توسعه صادرات با رعایت مزیت‌های نسبی در چارچوب سیاست‌های بازرگانی کشور.
۳. تهیه، تدوین، اجرا و به‌هنگام‌سازی نظام‌های اطلاع‌رسانی کشاورزی و روستایی و استقرار نظام‌های آماری.
۴. تهیه استانداردها و ضوابط و برنامه‌ریزی لازم در زمینه تاسیسات و زیرساخت‌های مورد نیاز تولید و تولیدکنندگان بخش کشاورزی.
۵. نظارت و ارزشیابی عملکرد و فعالیت‌های موسسات و شرکت‌های وابسته به وزارتخانه و ایجاد هماهنگی‌های برنامه‌ای و عملیاتی لازم.
۶. نظارت و ارزشیابی برنامه‌ها، طرح‌ها، فعالیت‌ها و اقدامات در حیطه وظایف وزارت جهاد کشاورزی به منظور سنجش میزان کارایی و اثربخشی آن‌ها.

ب- امور پژوهش، آموزش و ترویج:

۱. انجام پژوهش‌های کاربردی و توسعه‌ای در زمینه‌های زیر:
الف- آب و خاک، اصلاح بذر و نهال، اصلاح نژاد، پرورش دام و آبزیان، جنگل و مرتع و آبخیزداری، آفات و بیماری‌های گیاهی و راه‌های مبارزه با آن.

ب- بهره‌برداری از فنون پیشرفته بیوتکنولوژی و مهندسی ژنتیک در بخش کشاورزی، تدوین شیوه‌های مناسب و استفاده از فناوری‌های نوین توسعه کشاورزی و دامی متناسب با شرایط اقلیمی و جغرافیایی کشور.

ج- افزایش بهره‌وری، کاهش ضایعات و بهبود کیفی تولید محصولات و فرآورده‌های بخش کشاورزی.

د- بیماری‌ها، مایه‌ها، سرم‌ها و مواد بیولوژیک لازم برای پیشگیری و مبارزه با بیماری‌های دامی، آبزیان و مشترک انسان و دام و تهیه و تولید آن‌ها در کشور.

۲. حفاظت، جمع‌آوری، ارزیابی، احیا و توسعه ذخایر توارث ژنتیکی، تنوع زیستی گیاهی و ژرمپلاسما گیاهان زراعی، باغی، زینتی، دارویی، مرتعی، جنگلی و دام و آبزیان و میکروارگانیسم‌ها و حشرات مفید و زیان‌آور کشاورزی در چارچوب وظایف محول شده.

۳. مطالعه و تحقیق به منظور توسعه اقتصاد کشاورزی و ارتقای جایگاه آن در اقتصاد ملی و توسعه روستایی و عشایری.

۴. برنامه‌ریزی و اجرای آموزش‌های علمی - کاربردی و فنی - حرفه‌ای شاغلان بخش کشاورزی و صنایع روستایی در چهارچوب سیاست‌های مصوب و همچنین آموزش روش‌ها و فنون نوین کشاورزی و دامداری به تولیدکنندگان مربوط.

۵. مطالعه، طراحی و بهینه‌سازی الگوها و نظام‌های تولید و بهره‌برداری در بخش کشاورزی و ارزیابی و اصلاح مستمر آن‌ها.

۶. برنامه‌ریزی و ارائه نتایج پژوهش‌های انجام شده به کارکنان، تولیدکنندگان و بهره‌برداران بخش کشاورزی و نیز شناخت مسایل و مشکلات آن‌ها و اقدام در جهت رفع آن از طریق اجرای برنامه‌های ترویجی.

ج - امور منابع طبیعی و آبخیزداری:

۱. بررسی و مطالعه جامع حوزه‌های آبخیز کشور به منظور تهیه طرح‌های آبخیزداری و جلوگیری از فرسایش خاک و تهیه برنامه جامع استفاده از اراضی کشاورزی و منابع طبیعی و بهره‌برداری بهینه از این اراضی.

۲. برنامه‌ریزی و انجام اقدامات لازم به منظور جلوگیری از تغییر و تبدیل کاربری اراضی کشاورزی و جنگلی.

۳. حفظ، احیا، گسترش، حمایت و بهره‌برداری صحیح از جنگل‌ها و مراتع طبیعی و دست کاشت کشور و فراهم نمودن زمینه اجرای طرح‌های بزرگ جنگل‌کاری، جنگل‌داری، مرتع‌داری، ایجاد پارک‌های جنگلی و تفرجگاه‌های طبیعی در چارچوب هدف‌ها و سیاست‌های توسعه پایدار و اعمال نظارت‌های لازم.

۴. برنامه‌ریزی و اجرای طرح‌های آبخیزداری و تثبیت شن‌های روان و بیابان‌زدایی.

۵. تشخیص و تفکیک حریم قانونی اراضی ملی از مستثنیات اشخاص حقیقی و حقوقی و واگذاری منابع ملی به نام دولت جمهوری اسلامی ایران و اجرای مقررات مربوط به مدیریت و واگذاری اراضی ملی و دولتی در چارچوب قوانین و مقررات موجود.

د- امور زیربنایی کشاورزی و توسعه روستایی:

۱. توسعه مکانیزاسیون کشاورزی باتوجه به ویژگی‌های اقلیمی و فرهنگی مناطق مختلف و ارائه خدمات حمایتی و فنی مورد نیاز.
۲. یکپارچه‌سازی اراضی، احداث راه‌های بین مزارع، تجهیز و نوسازی مزارع و باغ‌ها به منظور استفاده موثر از منابع و نهاده‌های کشاورزی و ارتقای بهره‌وری در فرآیند تولید با تاکید بر بهبود بهره‌وری از آب.
۳. برنامه‌ریزی و انجام اقدامات لازم در زمینه حفظ و اصلاح خاک و فراهم آوردن موجبات بهره‌برداری مطلوب از آن.
۴. فراهم آوردن موجبات لازم به منظور افزایش اثربخشی و بازدهی آبیاری در مزارع و باغ‌ها.
۵. برنامه‌ریزی برای انتقال آب شبکه‌های ۳ و ۴ و انهار سنتی و قنوات، توزیع و مصرف آب کشاورزی و انجام اقدامات لازم به منظور احداث، توسعه و نگهداری تاسیسات مربوط در چارچوب قوانین موجود.
۶. انجام وظایف ناشی از اجرای قانون توزیع عادلانه آب - مصوب ۱۳۶۱- و اصلاحات بعدی آن.
۷. برنامه‌ریزی و انجام مطالعات لازم به منظور طراحی و اجرای طرح‌های کوچک توسعه منابع آب پس از کسب مجوز لازم از وزارت نیرو.
۸. برنامه‌ریزی و اقدامات لازم در جهت احداث، نگهداری و بهره‌برداری از بنادر شیلاتی و تاسیسات زیربنایی با رعایت وظایف سایر وزارتخانه‌ها.
۹. برنامه‌ریزی، اتخاذ تدابیر و پیش‌بینی ساز و کارهای لازم به منظور توسعه و عمران روستاها با هماهنگی سایر دستگاه‌ها.
۱۰. برنامه‌ریزی و ساماندهی کوچ و اسکان عشایر در چارچوب طرح‌های جامع ناحیه‌ای.
۱۱. توسعه و حمایت صنایع کوچک تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی و صنایع روستایی در چارچوب سیاست‌های صنعتی کشور.

ه- امور کشاورزی، دام و آبزیان:

۱. برنامه‌ریزی و اتخاذ تدابیر لازم به منظور افزایش بهره‌وری از عوامل و منابع تولید کشاورزی و دستیابی به الگوهای کشت متناسب با منابع آب در دسترس، ظرفیت‌های تولید و شرایط اقلیمی مناطق مختلف کشور.
۲. تامین بهداشت دام و فرآورده‌های مربوط به آن و مبارزه با بیماری‌های دامی و مشترک انسان و دام، قرنطینه دام و کنترل بهداشتی کشتارگاه‌ها و نظارت بهداشتی بر مراتع، آبشخورها، محل نگهداری دام، کارخانه‌های تولید خوراک دام و سایر تاسیسات و مراکز تهیه، نگهداری و عرضه فرآورده‌های خام دامی.
۳. نظارت و کنترل بر تولید، واردات و مصرف مایه‌ها و سایر مواد بیولوژیکی مورد مصرف دامی.
۴. برنامه‌ریزی و انجام اقدامات لازم به منظور ایجاد و گسترش شبکه‌های پیش‌آگاهی و مراقبت، پیشگیری، قرنطینه گیاهی و تشخیص و مبارزه با آفات و بیماری‌های عمومی، همگانی و سایر آفات و بیماری‌های گیاهی و نظارت بر ورود، تولید، توزیع و مصرف سموم مورد نیاز بخش کشاورزی با رعایت شاخص‌های زیست محیطی کشور.
۵. برنامه‌ریزی و تهیه و اجرای طرح‌های مربوط به حفظ منابع دام، طیور و اصلاح نژاد و بهبود تغذیه دام.

۶. توسعه کمی و کیفی تولیدات دامی و تدوین و اجرای نظام دامداری کشور و ساماندهی کشتارگاه‌ها.

۷. برنامه‌ریزی و اتخاذ تدابیر لازم در جهت حفظ، احیا توسعه و بهره‌برداری مناسب از منابع آبی آب‌های تحت حاکمیت و صلاحیت دولت جمهوری اسلامی ایران و توسعه آبی‌پروری در کشور.

ز- امور حمایتی:

۱. حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی و استفاده از تسهیلات اعتباری بانک کشاورزی و سایر منابع بانکی و تشکیل صندوق‌های حمایت از توسعه بخش کشاورزی و صنایع تبدیلی و روستایی با مشارکت تولیدکنندگان و فراهم آوردن تسهیلات لازم برای تامین اعتبارات مورد نیاز تولیدکنندگان بخش کشاورزی.

۲. اجرای سیاست‌ها و روش‌های حمایتی و بیمه‌ای به منظور حمایت از تولیدکنندگان، تولیدات و تاسیسات بخش کشاورزی و پرداخت خسارت به تولیدکنندگان خسارت دیده بر اساس سیاست‌های اتخاذ شده.

۳. برنامه‌ریزی و اتخاذ سیاست‌های حمایتی و تشویقی به منظور توسعه و ارتقای فناوری ماشین‌آلات و ادوات بخش کشاورزی در چارچوب سیاست‌های مصوب.

۴. فراهم آوردن زمینه‌های لازم برای تامین و توزیع نهاده‌های کشاورزی و دامی، دارو، سرم و سایر مواد بیولوژیک از طریق بخش غیردولتی و در صورت لزوم توسط وزارتخانه و اعمال نظارت‌های لازم در این زمینه.

۵. انجام اقدامات لازم به منظور ایجاد تشکلهای غیردولتی مورد نیاز بخش کشاورزی و ارائه خدمات و حمایت‌های مالی و فنی به آن‌ها و اعمال نظارت‌های لازم.

۶. پیشنهاد برنامه‌های تنظیم بازار محصولات کشاورزی و فرآورده‌های دامی و نیز قیمت تضمینی به منظور حمایت از تولیدکنندگان بخش کشاورزی به هیأت وزیران و خرید به موقع محصولات کشاورزی.

۷. فراهم آوردن تسهیلات و امکانات و انجام هماهنگی‌ها و پیگیری‌های لازم برای توسعه صادرات محصولات و فرآورده‌های بخش کشاورزی و صنایع روستایی در چارچوب سیاست‌ها و برنامه‌های بازرگانی کشور.

۸. اجرای سایر وظایفی که به موجب قوانین و مقررات بر عهده وزارتخانه قرار دارد.

محمد رضا عارف
نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی

رونوشت به: دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر ریاست قوه قضائیه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دفتر معاون حقوقی و امور مجلس رئیس جمهور، دفتر رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، دیوان محاسبات کشور، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، اداره کل حقوقی، اداره کل قوانین و مقررات کشور، کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و موسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، استانداری‌های سراسر کشور، دبیرخانه شورای اطلاع‌رسانی دولت و دفتر هیأت دولت ابلاغ می‌شود.

شماره:

۱۸۷۹۶/ت ۲۵۶۳۸هـ

تاریخ: ۱۳۸۱/۴/۲۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

**وزارت جهاد کشاورزی - وزارت نیرو - وزارت راه و ترابری - وزارت مسکن و شهرسازی
سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور**

هیات وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۴/۲ بنا به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور در اجرای ماده (۲) قانون تشکیل وزارت جهاد کشاورزی - مصوب ۱۳۷۹ - و به استناد اصل (۱۳۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب نمود:

۱. کلیه وظایف، اختیارات، نیروی انسانی، امکانات، تعهدات و اعتبارات مربوط به راه روستایی، برق روستایی و کشاورزی، آب و فاضلاب روستایی و بهسازی روستاها از وزارت جهاد کشاورزی منتزع و به ترتیب به وزارتخانه‌های راه و ترابری، نیرو و مسکن و شهرسازی ملحق و شرکت‌های آب و فاضلاب روستایی به وزارت نیرو وابسته می‌شوند.
۲. مسئولیت اجرای این تصویب‌نامه برعهده کارگروهی متشکل از وزیر جهاد کشاورزی، رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزیر مربوط حسب مورد خواهد بود.

محمد رضا عارف
نماینده اول رئیس جمهور

رونوشت به: دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر ریاست قوه قضائیه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دفتر معاون حقوقی و امور مجلس رئیس جمهور، دفتر رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، سازمان بازرسی کل کشور، اداره کل حقوقی، اداره کل قوانین و مقررات کشور، کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و موسسات دولتی و نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، استانداری‌های سراسر کشور، دبیرخانه شورای اطلاع‌رسانی دولت و دفتر هیات دولت ابلاغ می‌شود.

شماره: ۱۹۰۱/۲۰۵۲۴۰

تاریخ: ۱۳۸۱/۱۱/۶

شورای عالی اداری

بسمه تعالی

وزارت جهاد کشاورزی - وزارت مسکن و شهرسازی
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

شورای عالی اداری در نود و هشتمین جلسه مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۷ در اجرای جزء ۳ بند ب ماده ۱ قانون برنامه سوم توسعه بنا به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، به منظور اعطای اختیارات لازم به مسئولین واحدهای استانی وزارتخانه‌ها در خصوص تصمیم‌گیری، اجرا و تخصیص منابع و محدود نمودن فعالیت حوزه‌های ستادی به اعمال حاکمیت و امور راهبردی (سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و نظارت) و انتقال وظایف اجرایی به واحدهای استانی تصویب نمود:

- ۱- وظایف واحدهای استانی وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و مسکن و شهرسازی به شرح پیوست این مصوبه تعیین می‌شود. وزارتخانه‌های مذکور مکلفند بر اساس وظایف تعیین شده حداکثر ظرف مدت ۳ ماه وظایف اجرایی رابه واحدهای استانی منتقل و متناسب با آن نسبت به اصلاح تشکیلات حوزه مرکزی و واحدهای استانی اقدام و پیشنهاد لازم را برای تایید به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ارسال نمایند.
- ۲- وزارتخانه‌های مذکور در بند ۱ مکلفند اختیارات لازم را متناسب با وظایف تعیین شده و اختیارات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها (موضوع پیوست شماره ۲ مصوبه شماره ۱۹۰۱/۱۵۹۷۵۸ مورخ ۱۳۸۱/۹/۲ شورای عالی اداری) در حد هر استان به مدیران استانی واگذار نمایند. مدیران استانی نیز در حد هر شهرستان اختیارات لازم را به مدیران شهرستانی واگذار نمایند.
- ۳- به منظور واگذاری اختیارات لازم به مقامات استانی برای انجام کیفی خدمات و جلوگیری از تطویل انجام امور، وزارتخانه‌های مذکور در بند ۱ مکلفند فعالیت‌های اجرایی واحدهای استانی را که قابل اندازه‌گیری کمی و قیمت‌گذاری می‌باشند بر اساس کیفیت انجام آن‌ها هزینه‌یابی نموده و قیمت تمام شده را محاسبه و به تایید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور برسانند.

- ۴- وزارتخانه‌های مذکور در بند ۱ و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظفند پس از ابلاغ این مصوبه در تدوین آئین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌ها به گونه‌ای عمل نمایند که تسهیلات لازم برای انجام امور و فعالیت‌های اجرایی در واحدهای استانی فراهم گردد.
- ۵- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مکلف است بر اجرای این مصوبه نظارت نموده و مواردی که توسط واحدهای استانی وزارتخانه‌ها اقدام نگردد به شورای عالی اداری و وزرای مربوط اعلام و گزارش اجرای کلیه مفاد این مصوبه را در مقاطع ۶ ماهه به شورای عالی اداری ارائه نماید.

من ... التوفیق
محمد ستاری فر
معاون رئیس جمهور و دبیر شورای عالی اداری

شماره: ۱۹۰۱/۲۰۵۲۴۰

تاریخ: ۱۳۸۱/۱۱/۶

شورای عالی اداری

وظایف واحدهای استانی وزارت جهاد کشاورزی^۱

- ۱- بررسی و شناخت امکانات و استعدادهای بالقوه و بالفعل منابع و عوامل تولید بخش کشاورزی (زراعت، باغبانی، آب و خاک، دام، طیور و آبزیان و توسعه روستایی و عشایری و منابع طبیعی) در سطح استان و مسایل و مشکلات فنی، اقتصادی و اجتماعی مربوط به آنها.
- ۲- تهیه و تدوین خط‌مشی‌ها، اهداف، برنامه‌ها و سیاست‌های توسعه بخش کشاورزی، توسعه و عمران روستاها و مناطق عشایری در استان در قالب سیاست‌ها و برنامه‌های مصوب و همچنین پیشنهاد برنامه و بودجه سالانه به مراجع ذیربط در استان جهت تصویب.
- ۳- بررسی، تدوین و اجرای برنامه‌ها، طرح‌ها و دستورالعمل‌های مربوط به الگوی کشت محصولات کشاورزی و همچنین نظام دامداری، دامپروری و منابع طبیعی استان در قالب سیاست‌های مصوب.
- ۴- تهیه، تدوین و اجرای طرح‌های جامع مربوط به افزایش تولید محصولات کشاورزی و دامی و کاهش ضایعات در سطح استان بر اساس قوانین و مقررات مربوط.
- ۵- جمع‌آوری، استخراج، طبقه‌بندی، پردازش، نگهداری، بهنگام‌سازی و انتشار آمار و اطلاعات مربوط به بخش کشاورزی و توسعه و عمران روستایی و عشایری در استان.
- ۶- تهیه، اجرا و ارزشیابی طرح‌های تحقیقاتی استانی بر اساس سیاست‌ها و خط‌مشی‌های ابلاغی وزارت.
- ۷- مطالعه، بررسی، نیازسنجی، برنامه‌ریزی، تهیه، اجرا و ارزشیابی طرح‌ها، برنامه‌ها و دوره‌های آموزشی و ترویجی، فنی و حرفه‌ای و علمی و کاربردی مورد نیاز تولیدکنندگان، بهره‌برداران، مروجان و راهبران بخش کشاورزی در استان در قالب سیاست‌ها و برنامه‌های مصوب وزارت جهاد کشاورزی.
- ۸- آرایه نتایج پژوهش‌های انجام شده به تولیدکنندگان و بهره‌برداران.

۱ - وظایف واحدهای استانی از شرح وظایف تفصیلی وزارت جهاد کشاورزی موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۸۸۰۱/ت۲۵۶۳۸-هـ مورخ ۱۳۸۱/۳/۲۵ هیات محترم وزیران تفکیک شده است.

- ۹- تهیه و اجرای طرح‌ها و برنامه‌های مرتبط با حفظ، احیا، گسترش، حمایت و بهره‌برداری صحیح از جنگل‌ها و مراتع طبیعی و دست کاشت در سطح استان در چارچوب سیاست‌ها و برنامه‌های مصوب.
- ۱۰- مطالعه، برنامه‌ریزی، تدوین و اجرای طرح‌های لازم در زمینه آبخیزداری و آبخوانداری در حوزه‌های آبخیز استان.
- ۱۱- تهیه و اجرای طرح‌های تثبیت شن‌های روان و بیابان‌زدایی و جلوگیری از بیابان‌زایی.
- ۱۲- تهیه، تدوین و اجرای طرح‌های جنگل‌کاری، جنگل‌داری، مرتعداری، ایجاد پارک‌های جنگلی و تفرجگاه‌های طبیعی در چارچوب سیاست‌های ابلاغی.
- ۱۳- انجام اقدامات لازم به منظور حفظ و جلوگیری از تغییر و تبدیل کاربری اراضی کشاورزی و جنگلی.
- ۱۴- تشخیص و تفکیک حریم قانونی اراضی ملی، دولتی و موات از مستثنیات اشخاص حقیقی و حقوقی در سطح استان و اخذ سند به نام دولت جمهوری اسلامی ایران و اجرای مقررات مربوط به مدیریت و واگذاری اراضی ملی و دولتی در چارچوب قوانین و مقررات موجود.
- ۱۵- انجام عملیات اجرایی لازم برای تثبیت مالکیت‌های شرعی و قانونی با رعایت حقوق متقابل مردم و دولت و اجرای قانون اصلاحات ارضی در رقبات مشمول و باقیمانده و همچنین تعیین تکلیف نهایی اراضی کشت موقت.
- ۱۶- برنامه‌ریزی در جهت استقرار شبکه عملیات ترویجی در مناطق روستایی و عشایری در قالب سیاست‌ها و برنامه‌های وزارتخانه‌ها.
- ۱۷- تهیه برنامه استفاده از اراضی کشاورزی و منابع طبیعی استان در چارچوب طرح‌های جامع حوزه‌های آبخیز.
- ۱۸- نظارت بهداشتی بر مراکز نگهداری و پرورش دام و مراکز تهیه، تولید و توزیع و عرضه فرآورده‌های خام با منشأ دامی و محصولات شیلاتی، کارخانجات خوراک دام، کشتارگاه‌ها و اماکن عرضه دام و اعمال استانداردها.
- ۱۹- انجام اقدامات لازم در جهت حفظ، احیاء، توسعه و بهره‌برداری مناسب از منابع آبی و توسعه آبی‌پروری در استان.
- ۲۰- برنامه‌ریزی، اتخاذ تدابیر و پیش‌بینی ساز و کارهای لازم به منظور توسعه و عمران روستاها با هماهنگی سایر دستگاه‌ها در سطح استان.
- ۲۱- تهیه، تدوین و اجرای طرح‌ها و برنامه‌های مربوط به امور زیربنایی کشاورزی از قبیل یکپارچگی‌سازی اراضی، احداث راه‌های بین مزارع، تجهیز و نوسازی مزارع و باغ‌ها به منظور استفاده موثر از منابع و نهاده‌های کشاورزی.
- ۲۲- بررسی و انجام اقدامات لازم در زمینه حفظ، اصلاح، احیاء و افزایش حاصلخیزی خاک در جهت بهره‌برداری بهینه و مطلوب از آن.

- ۲۳- برنامه‌ریزی و انجام اقدامات لازم به منظور انتقال آب انهار سنتی و قنوت، توزیع و مصرف بهینه آب کشاورزی و افزایش راندمان آبیاری در مزارع و باغ‌ها با استفاده از روش‌های نوین آبیاری و اقدامات مربوط به احداث، توسعه و نگهداری تاسیسات آبی.
- ۲۴- اجرای وظایف مقرر در قانون توزیع عادلانه آب مصوب ۱۳۶۱ و اصلاحات بعدی آن در سطح استان.
- ۲۵- اجرای طرح‌های کوچک تامین و توسعه منابع آب در سطح استان (پس از کسب مجوز لازم از سازمان آب منطقه‌ای ذی‌ربط).
- ۲۶- شناسایی امکانات و نیازمندی‌های دامداران متحرک جهت ارائه خدمات مناسب به منظور بهبود و توسعه وضعیت اقتصادی، اجتماعی و تولیدی عشایر.
- ۲۷- ساماندهی کوچ و اسکان عشایر در چارچوب طرح‌های ابلاغی.
- ۲۸- انجام اقدامات لازم در جهت نگهداری بنادر شیلاتی و تاسیسات زیربنایی بر اساس ضوابط ابلاغی.
- ۲۹- فراهم آوردن زمینه‌های توسعه صنایع مربوط به جمع‌آوری، نگهداری، تبدیل و عمل‌آوری و بسته‌بندی محصولات کشاورزی و فرآورده‌های دامی و توسعه و حمایت از صنایع کوچک تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی و صنایع روستایی در استان.
- ۳۰- انجام اقدامات لازم در زمینه حفظ، بهبود و توسعه کمی و کیفی محصولات زراعی، باغی، تولیدات دام، آبزیان و منابع طبیعی استان و حمایت از منافع تولیدکنندگان.
- ۳۱- بررسی نظام‌های بهره‌برداری کشاورزی در استان و فراهم آوردن موجبات توسعه مناسب‌ترین آن‌ها با توجه به خصوصیات فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی منطقه.
- ۳۲- انجام بررسی‌های لازم در مورد برآورد و تشخیص کمی و کیفی کلیه نیازهای فناوری کشاورزی متناسب با خصوصیات و ویژگی‌های اقلیمی و کشاورزی استان و تهیه و اجرای طرح‌های مکانیزاسیون و سایر برنامه‌های مورد نیاز بر اساس سیاست‌ها و خط‌مشی‌های ابلاغی.
- ۳۳- زمینه‌سازی و حمایت از ایجاد و توسعه تشکل‌های مورد نیاز بخش کشاورزی استان.
- ۳۴- انجام اقدامات لازم در جهت حفظ، احیاء، توسعه و بهره‌برداری مناسب از منابع دام و آبزیان، اصلاح نژاد، تغذیه، مدیریت و مهندسی بهداشت جایگاه دام و صدور مجوزهای لازم در چارچوب سیاست‌ها و دستورالعمل‌های ابلاغی.
- ۳۵- تامین سلامتی و بهداشت دام از طریق ایجاد شبکه‌های پیش‌آگاهی و مراقبت و اجرای عملیات پیشگیری و مبارزه با بیماری‌های دامی و مشترک انسان و دام و قرنطینه دامی.
- ۳۶- انجام اقدامات لازم در خصوص گسترش شبکه‌های پیش‌آگاهی، مراقبت، پیشگیری، قرنطینه گیاهی و مبارزه با آفات، علف‌های هرز و بیماری‌های گیاهی در سطح استان.
- ۳۷- نظارت و کنترل بر توزیع و مصرف مایه‌ها و سایر مواد بیولوژیکی و سموم مورد نیاز بخش کشاورزی در استان بر اساس ضوابط ابلاغی.

- ۳۸- انجام اقدامات لازم در زمینه ساماندهی و بهینه‌سازی نظام عرضه و تقاضا تنظیم بازار محصولات کشاورزی و تولیدات دامی در استان در چارچوب برنامه‌های مصوب و سیاست‌های بازرگانی کشور.
- ۳۹- انجام اقدامات لازم در زمینه خرید، فروش، بازاریابی، صادرات، بیمه، نگهداری، امحاء و نظایر آن در خصوص محصولات و فرآورده‌های بخش کشاورزی بر اساس قوانین، مصوبات و آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مربوطه در چارچوب سیاست‌های بازرگانی کشور.
- ۴۰- حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی و فراهم آوردن زمینه‌های لازم برای استفاده از تسهیلات اعتباری بانک کشاورزی و سایر منابع بانکی و موسسات اعتباری توسط تولیدکنندگان و بهره‌برداران.
- ۴۱- انجام اقدامات لازم در زمینه بیمه تولیدکنندگان، تولیدات، تاسیسات و صنایع مربوط به بخش کشاورزی.
- ۴۲- انجام اقدامات لازم در زمینه ارایه خدمات و تامین و توزیع نهاده‌های کشاورزی دام و آبزیان، دارو، سرم و سایر مواد بیولوژیک از طریق بخش غیردولتی و در صورت لزوم توسط واحد ذی‌ربط در استان در چارچوب ضوابط ابلاغی وزارت جهاد کشاورزی.
- ۴۳- نظارت مستمر بر کلیه فعالیت‌های مرتبط با زیربخش‌های مختلف کشاورزی در سطح استان.
- ۴۴- نظارت و ارزشیابی طرح‌ها، فعالیت‌ها، اقدامات در حیطه وظایف واحدهای استانی وزارتخانه به منظور سنجش میزان کارایی و اثربخشی آن‌ها.
- ۴۵- اجرای ماده ۸۸ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت برای انجام فعالیت‌های مربوط به کشاورزی، منابع طبیعی و دام و طیور و آبزیان.
- ۴۶- انجام سایر وظایف و اموری که به موجب قوانین و مقررات به عهده وزارت جهاد کشاورزی در سطح استان می‌باشد.

شماره: ۱۰۳/۷۵۶۵۴

تاریخ: ۱۳۹۱/۱۲/۱۲

بسمه تعالی

جناب آقای دکتر محمود احمدی نژاد
رئیس محترم جمهوری اسلامی ایران

در اجرای اصل یکصد و بیست و سوم (۱۲۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
قانون تمرکز وظایف و اختیارات مربوط به بخش کشاورزی در وزارت جهاد کشاورزی که
با عنوان طرح یک فوریتی انتزاع وظایف و اختیارات بخش کشاورزی از وزارت صنعت، معدن
و تجارت و الحاق آن به وزارت جهاد کشاورزی به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردیده بود،
با تصویب در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۲۴ و تأیید شورای محترم نگهبان، به
پیوست ابلاغ می گردد.

علی لاریجانی

شماره: ۱۰۳/۷۵۶۵۴

تاریخ: ۱۳۹۱/۱۲/۱۲

بسمه تعالی

قانون تمرکز وظایف و اختیارات مربوط به بخش کشاورزی در وزارت جهاد کشاورزی

ماده ۱- کلیه اختیارات، وظایف و امور مربوط به سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، نظارت و انجام اقدامات لازم در موارد زیر از وزارت صنعت، معدن و تجارت منتزع و به وزارت جهاد کشاورزی واگذار می‌شود:

الف - تجارت اعم از صادرات، واردات و تنظیم بازار داخلی محصولات و کالاهای اساسی زراعی، باغی و گیاهان دارویی شامل: گندم، برنج، جو، ذرت، پنبه‌وش، روغن و دانه‌های روغنی، چای، سیب‌زمینی، پیاز، حبوبات، سیب، پرتقال، خرما، کشمش، قند، شکر و کنجاله و همچنین محصولات دامی، طیور و آبزیان شامل شیر و فرآورده‌های لبنی، گوشت سفید، گوشت قرمز، تخم مرغ و نیز پیله ابریشم.

ب - صنایع تبدیلی بلافاصله ذیل با یک مرحله تبدیل در بخش کشاورزی:

۱- عمل‌آوری و حفاظت گوشت و محصولات گوشتی از فساد

۲- عمل‌آوری و حفاظت آبزیان و محصولات حاصل از آبزیان از فساد

۳- عمل‌آوری و حفاظت میوه و سبزیجات از فساد

۴- روغن‌کشی

۵- فرآورده‌های لبنی

۶- تولید دانه‌های آسیاب‌شده

۷- تولید نشاسته

۸- تولید غذاهای آماده برای حیوانات

۹- محصولات غذایی و صنایع تبدیلی مرتبط با انواع میوه، سبزی، صیفی و چای چنانچه در حوزه مسئولیت سایر وزارتخانه‌ها طبقه‌بندی نشده باشد.

۱۰- تولید فرآورده‌های گیاهان دارویی و انواع عرقیات

۱۱- تولید کودهای آلی (غیرشیمیایی)

ماده ۲- اعضای هیأت مدیره و مدیر عامل بانک کشاورزی به پیشنهاد وزیر جهاد کشاورزی و تصویب مجمع عمومی بانک مذکور و با حکم وزیر امور اقتصادی و دارایی منصوب می‌شوند.

احکام بند (۳) ماده (۱۱) و بند (الف) ماده (۱۹) اساسنامه بانک کشاورزی مصوب ۱۳۵۹/۴/۲۴ شورای انقلاب در مورد مدیر عامل و اعضای هیأت مدیره بانک کشاورزی از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون به شرح مقرر در این ماده اصلاح می شود.

تبصره - انتخاب مدیر عامل بانک کشاورزی از حکم ماده (۱۵) لایحه قانونی اداره امور بانکها مصوب ۱۳۵۸/۷/۲ شورای انقلاب مستثنی است.

ماده ۳- وزارت جهاد کشاورزی موظف است در واردات هر یک از کالاهای بند (الف) ماده (۱) این قانون برای تأمین نیاز داخلی و تنظیم بازار به نحوی عمل نماید که سالانه حداقل ده درصد (۱۰٪) به میزان تولید داخلی این محصولات افزوده شود تا کالاهای مزبور به مرز خودکفایی در تولید داخلی برسد.

ماده ۴- شرکت پشتیبانی امور دام با کلیه وظایف، اختیارات، نیروها و امکانات از وزارت صنعت، معدن و تجارت منتزع و به وزارت جهاد کشاورزی ملحق می گردد.

ماده ۵- آیین نامه اجرائی این قانون توسط وزارتخانه های جهاد کشاورزی و صنعت، معدن و تجارت و معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور تهیه می شود و حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران می رسد.

قانون فوق مشتمل بر پنج ماده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ بیست و چهارم بهمن ماه یکهزار و سیصد و نود و یک مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۱۳۹۱/۱۲/۲ به تأیید شورای نگهبان رسید.

علی لاریجانی
رئیس مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۸۱۵۵۷/ت/۴۹۲۹۲هـ

تاریخ: ۱۳۹۲/۱۲/۶

بوست: ---

بسمه تعالی
"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت جهاد کشاورزی - وزارت صنعت، معدن و تجارت
وزارت امور اقتصادی و دارایی - معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور
معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۳۰ به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و صنعت، معدن و تجارت و معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور و به استناد ماده (۵) قانون تمرکز وظایف و اختیارات مربوط به بخش کشاورزی در وزارت جهاد کشاورزی - مصوب ۱۳۹۱ - آیین‌نامه اجرایی قانون یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود:

آیین‌نامه اجرایی قانون تمرکز وظایف و اختیارات مربوط به بخش کشاورزی در وزارت جهاد کشاورزی

ماده ۱: در اجرای بندهای (الف) و (ب) ماده (۱) قانون تمرکز وظایف و اختیارات مربوط به بخش کشاورزی در وزارت جهاد کشاورزی که از این پس قانون تمرکز نامیده می‌شود، وزارت جهاد کشاورزی در مورد محصولات و کالاهای اساسی زراعی، باغی، گیاهان دارویی، محصولات دامی و طیور و آبزیان و صنایع تبدیلی بلافصل موضوع «قانون تمرکز» عهده‌دار وظایف زیر خواهد بود:

الف) تدوین راهبردها، سیاست‌ها، دستورالعمل‌ها و ضوابط مربوط به تجارت محصولات و کالاهای و صنایع تبدیلی بلافصل با رعایت قوانین و مقررات مربوط.

ب) برنامه‌ریزی و انجام اقدامات لازم به منظور تنظیم بازار داخلی

پ) مطالعه، بررسی و انجام اقدامات لازم به منظور نظارت بر قیمت کالاهای و محصولات

ت) سیاست‌گذاری امور واردات و صادرات کالاهای و محصولات

ث) انتخاب ابزار تعرفه‌ای، مقدار تعرفه، تعیین سهمیه مقداری و زمان ورود برای کالاهای کشاورزی و فرآورده‌های غذایی.

ج) سیاست‌گذاری و اقدام لازم جهت توسعه صادرات محصولات و کالاهای کشاورزی دارای مزیت نسبی

چ) صدور مجوزهای تأسیس و بهره‌برداری واحدهای تولیدی صنایع تبدیلی موضوع قانون تمرکز و حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری در آنها

ح) برنامه‌ریزی و اقدام در جهت بهبود زنجیره‌های تأمین، ذخیره‌سازی و توزیع کالاها و محصولات.

خ) ساماندهی، حمایت و نظارت بر توسعه و فعالیت انجمن‌ها و تشکل‌های صنعتی صنایع تبدیلی.

ماده ۲: به منظور حمایت از تولید و ساماندهی تجارت، قیمت‌گذاری و اعمال نظارت، تنظیم بازار داخلی محصولات و کالاهای کشاورزی موضوع قانون تمرکز، وزارت جهاد کشاورزی موظف است برنامه‌ریزی و اقدامات لازم را با اولویت استفاده از ظرفیت و توان بخش غیردولتی، به ویژه سازمان نظام صنفی کشاورزی به عمل آورد.

ماده ۳: وزارت جهاد کشاورزی موظف است با برنامه‌ریزی بلندمدت، سالانه و مقطعی (حسب مقتضیات زمانی) برای ایجاد و تقویت شبکه‌های تأمین، فرآوری، ذخیره‌سازی، توزیع و بازاریابی محصولات و کالاهای اساسی موضوع قانون تمرکز را به عمل آورده و شرایط و زمینه‌های لازم را برای ورود کارآمد بخش غیردولتی در جهت تنظیم بازار فراهم آورد.

تبصره ۱: به منظور ترغیب بخش غیردولتی در اقدام موضوع این ماده، وزارت جهاد کشاورزی با همکاری دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط، تسهیلات بانکی مورد نیاز اعم از یارانه‌ای و غیریارانه‌ای و وجوه اداره شده را پیش‌بینی و برای لحاظ در لوایح بودجه سنواتی در زمان تنظیم لوایح به معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور ارایه نماید.

تبصره ۲: وظایف و اختیارات وزیر و وزارت صنعت، معدن و تجارت در مورد شرکت‌های دولتی (به استثنای شرکت بازرگانی دولتی ایران) که مرتبط با بندهای (الف) و (ب) ماده (۱) قانون تمرکز می‌باشد به وزیر و وزارت جهاد کشاورزی منتقل می‌شود و وزارت امور اقتصادی و دارایی و دو وزارتخانه یاد شده مکلفند در چارچوب قوانین مربوط از جمله بند (ب) ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی و تبصره‌های (۱) و (۳) آن ترتیبات و تصمیمات لازم را اتخاذ نمایند تا اقدام قانونی با استفاده از ظرفیت شرکت‌های فوق توسط وزارت جهاد کشاورزی برای انجام وظایف موضوع قانون تمرکز و این آیین‌نامه به عمل آید و در صورت لزوم پیشنهادهای لازم برای سیر مراحل قانونی به هیئت وزیران ارایه نماید.

ماده ۴: وزارت جهاد کشاورزی موظف است نسبت به برنامه‌ریزی و حمایت سامانه‌های اطلاعات غیردولتی مرتبط با تولید، فرآوری و تجارت محصولات کشاورزی موضوع قانون تمرکز حسب ضوابط و مقررات اقدام نموده و به منظور اطلاع‌رسانی، ساماندهی و ایجاد فرصت‌های برابر و دسترسی مناسب به اطلاعات، ترتیبی اتخاذ نماید تا اطلاعات مورد نیاز از طریق درگاه (پورتال) مناسب مدیریت و منتشر شود.

ماده ۵: پیشنهاد تعرفه‌ها و شرایط واردات و صادرات محصولات و کالاهای موضوع قانون تمرکز به کمیسیون ماده (۱) آیین‌نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات و تایید و ارائه مصوبات کمیسیون مذکور به هیئت وزیران به عهده وزارت جهاد کشاورزی می‌باشد.

ماده ۶: به منظور انجام وظایف مصرح در بندهای (الف) و (ب) ماده (۱) قانون تمرکز، وزارت جهاد کشاورزی موظف است با استفاده از ظرفیت‌های موجود و انتقال یافته از وزارت صنعت، معدن و تجارت، امور موضوع بندهای یاد شده را در قالب ساختارها و تشکیلات مناسب با

رعایت قوانین و مقررات مربوطه و با هماهنگی معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور ساماندهی نماید.

تبصره: معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور پس از بررسی پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی در مورد اصلاح ساختار مربوط به وظایف انتقال یافته به موجب قانون تمرکز و این آیین نامه، بر اساس تبصره (۳) ماده ۵۷ قانون برنامه پنجم، نسبت به منظور نمودن معاونت جدید در ساختار وزارت مذکور خارج از سقف معاونت های پیش بینی شده در قانون مدیریت خدمات کشوری اقدام نماید.

ماده ۷: وزارت جهاد کشاورزی موظف است در اجرای ماده (۳) قانون تمرکز به منظور تحقق افزایش سالانه ده درصدی تولید محصولات مصرح در بند (الف) ماده (۱) قانون مذکور، برنامه آن وزارت را در زمینه تولید و واردات مشتمل بر الزامات و اعتبارات مورد نیاز به هیئت وزیران ارائه نماید و برنامه ریزی و اقدام لازم را جهت تشویق ورود سرمایه های بخش غیردولتی و بهره برداری از صندوق توسعه ملی و صندوق های حمایت از توسعه سرمایه گذاری در بخش کشاورزی در مورد طرح های بخش کشاورزی و صنایع تبدیلی به عمل آورد.

ماده ۸: وزارت جهاد کشاورزی موظف است اعتبار مورد نیاز اجرای تکالیف مندرج در قانون تمرکز و این آیین نامه را برای پیش بینی در لوایح بودجه های سنواتی به معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور پیشنهاد دهد.

تبصره: منابع و ردیف های اعتباری و متفرقه مربوط به این آیین نامه از وزارت صنعت، معدن و تجارت به وزارت جهاد کشاورزی منتقل و موافقت نامه های مربوط بر این اساس تنظیم می گردد.

اسحاق جهانگیری
معاون اول رئیس جمهور
ص

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر رئیس قوه قضاییه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، معاونت حقوقی رئیس جمهور، معاونت امور مجلس رئیس جمهور، معاونت اجرایی رئیس جمهور، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی، اداره کل قوانین و مقررات کشور، اداره کل حقوقی، کلیه وزارتخانه ها، سازمان ها و موسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می شود.

شماره : ۵۵۷۲/۲۰۰
تاریخ : ۱۳۹۳/۷/۱۶
پیوست : دارد

جمهوری اسلامی ایران
بسمه تعالی

وزارت جهاد کشاورزی

محصول اقتصاد و فرهنگ با عزم ملی و مدیریت جهادی

"مقام معظم رهبری"

برادر گرامی جناب آقای سجادی
معاون محترم امور آب، خاک و صنایع کشاورزی

با سلام و احترام؛

با عنایت به عملیاتی نمودن بند (ب) ماده یک قانون تمرکز وظایف و اختیارات بخش کشاورزی در وزارت جهاد کشاورزی مصوب ۱۳۹۱/۱۱/۲۴ مجلس شورای اسلامی و ماده (۶) آیین نامه اجرایی قانون مذکور، موضوع تصویب نامه شماره ۱۸۱۵۵۷/ت/۴۹۲۹۲ هـ مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۶ هیئت محترم وزیران، به پیوست شرح وظایف امور صنایع تبدیلی بخش کشاورزی برای استحضار، بهره برداری و اجرا ابلاغ می گردد. (ل/۷/۱۵)

محمدعلی جوادی

معاون وزیر

رونوشت:

- معاونین محترم وزیر برای استحضار
- مشاور محترم وزیر و مدیرکل دفتر وزارتی برای استحضار

شماره : ۵۵۷۲/۲۰۰
تاریخ : ۱۳۹۳/۷/۱۶
پوست : دارد

شرح وظایف صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی

- تهیه و تدوین راهبردها، سیاست‌ها، خط‌مشی‌ها و اهداف مربوط به توسعه و حمایت از صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی.
- تهیه و تدوین شاخص‌ها، ضوابط و دستورالعمل‌های مربوط به ایجاد، توسعه و بهره‌برداری از صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی در چهارچوب استانداردها و معیارهای فنی.
- تهیه و تنظیم برنامه‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت مربوط به توسعه و حمایت از صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی
- برنامه‌ریزی و انجام اقدامات حاکمیتی صدور، تمدید و ابطال مجوزهای مربوط به ایجاد و توسعه واحدهای صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی (جواز تاسیس و توسعه، پروانه بهره‌برداری، کارت شناسایی و ...) و تحقیق و توسعه در چهارچوب قوانین و مقررات مربوطه و نظارت بر آن‌ها.
- برنامه‌ریزی و پیش‌بینی تمهیدات لازم به منظور کاهش ضایعات پس از برداشت، افزایش ظرفیت نگهداری و ذخیره‌سازی، فرآوری و بسته‌بندی در مناطق مختلف و قطب‌های کشاورزی با توجه به مزیت‌های نسبی و مطالعات امکان‌سنجی از طریق ایجاد و توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی.
- بررسی و تعیین نیازها و اولویت‌های سرمایه‌گذاری مرتبط با ایجاد، توسعه و حمایت از صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی
- بررسی و تعیین نیازهای پژوهشی و آموزشی برای توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی.
- انجام مطالعات و بررسی‌های لازم به منظور شناخت استعدادها، توانمندی‌ها، نارسایی‌ها، فرصت‌ها و تهدیدهای مربوط به توسعه و حمایت از صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی.
- تهیه و تدوین برنامه‌ها و اقدامات لازم برای ارتقای مدیریت و بهبود ساختار صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی و هماهنگی و همکاری با مراجع ذیربط در خصوص ساماندهی، سطح‌بندی، ارزیابی و نظارت بر اجرای برنامه‌های به کارگیری کارشناسان و مدیران فنی در واحدهای تولیدی و فعالیت‌های مرتبط با صنایع مذکور.
- نظارت، ارزیابی و بررسی اثربخشی برنامه‌ها، طرح‌ها، پروژه‌ها و فعالیت‌های مرتبط با توسعه و حمایت از صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی و مطابقت نتایج حاصل از آن با سیاست‌ها و اهداف تعیین شده و آرایه گزارش‌های تحلیلی به مراجع ذیربط به منظور انجام اصلاحات لازم.
- همکاری و هماهنگی با مراکز تحقیقاتی، دانشگاهی، مجامع، سازمان‌های تخصصی داخلی و خارجی، ستادها، کمیته‌ها و شوراهای مرتبط در راستای توسعه فعالیت‌های صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی.
- برنامه‌ریزی در خصوص برگزاری و شرکت در سمینارها، گردهمایی‌های بین‌المللی، ملی و استانی در راستای زمینه‌سازی برای پیشبرد اهداف و برنامه‌های مصوب.

- برنامه‌ریزی و انجام اقدامات لازم برای ایجاد بانک‌های آماری و حمایت و راهبری مراکز اطلاع‌رسانی مربوط به صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی در چهارچوب نظام اطلاع‌رسانی وزارت متبوع و ارائه خدمات فنی و مشاوره‌ای به متقاضیان سرمایه‌گذاری و بهره‌برداران.
- برنامه‌ریزی برای ایجاد سیستم‌های اطلاع‌رسانی برای برخورداری واحدهای صنایع تبدیلی و تکمیلی از مشوق‌های سرمایه‌گذاری، معافیت‌های مالیاتی و گمرکی، مشوق‌های مالی و نحوه اعطای تسهیلات و شرکت در نمایشگاه‌های داخلی و خارجی.
- برنامه‌ریزی و پیش‌بینی سازوکارهای حمایتی و تشویقی به ویژه اعطای تسهیلات بانکی، کمک‌های فنی و اعتباری و یارانه برای بخش غیردولتی به منظور سرمایه‌گذاری در فعالیتهای مربوط به ایجاد ظرفیتهای جدید و بهره‌برداری کامل از ظرفیتهای موجود در زمینه صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی.
- برنامه‌ریزی و فراهم نمودن زمینه‌های لازم به منظور افزایش بهره‌وری، بازسازی و نوسازی واحدهای تولیدی و ارتقای کمی و کیفی محصولات تولیدی، همکاری در تدوین استانداردهای مورد نیاز و توسعه فناوری‌های جدید مرتبط با فعالیتهای صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی.
- همکاری و هماهنگی با واحدهای ذیربط در خصوص ایجاد و حمایت از تشکلهای غیردولتی مرتبط با فعالیتهای صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی.
- هماهنگی و همکاری با مراجع ذیربط به منظور فراهم نمودن تسهیلات و امکانات لازم در راستای بازاریابی و توسعه صادرات محصولات صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی.
- انجام اقدامات لازم به منظور حمایت از ایجاد پیوند مناسب بین بنگاه‌های کوچک، متوسط و بزرگ (اعطای کمک‌های هدفمند) و توسعه شبکه‌ها، خوشه‌ها و زنجیره‌ها و انجام تمهیدات لازم برای تقویت توان فنی و مهندسی و توسعه و بازاریابی در بنگاه‌های مرتبط.
- برنامه‌ریزی و انجام اقدامات لازم برای ایجاد و توسعه زیرساخت‌های مرتبط با صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی.
- برنامه‌ریزی و انجام اقدامات حاکمیتی لازم برای ارائه خدمات مشاوره و آموزش برای ساماندهی موثر صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی.
- نظارت بر روند ایجاد و راه‌اندازی و توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی.
- تهیه و تدوین برنامه‌های حمایتی و نظارتی برای ورود بخش غیردولتی در ایجاد و توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی و انجام اقدامات لازم برای بهره‌برداری از صندوق توسعه ملی و صندوق‌های حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی مرتبط با طرح‌های بخش کشاورزی و صنایع تبدیلی و تکمیلی.

شماره : ۵۵۷۱/۲۰۰
تاریخ : ۱۳۹۳/۷/۱۶
پیوست : دارد

جمهوری اسلامی ایران

بسمه تعالی

وزارت جهاد کشاورزی

محصول اقتصاد و فرهنگ با عزم ملی و مدیریت جهادی

"مقام معظم رهبری"

برادر گرامی جناب آقای مهندس سینکی

قائم مقام محترم وزیر در امور بازرگانی

با سلام و احترام؛

با عنایت به عملیاتی نمودن بند (الف) ماده یک قانون تمرکز وظایف و اختیارات بخش کشاورزی در وزارت جهاد کشاورزی مصوب ۱۳۹۱/۱۱/۲۴ مجلس شورای اسلامی و ماده (۶) آیین نامه اجرایی قانون مذکور، موضوع تصویب نامه شماره ۱۸۱۵۵۷/ت/۴۹۲۹۲ هـ مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۶ هیئت محترم وزیران، به پیوست شرح وظایف حوزه تجارت و بازرگانی بخش کشاورزی برای استحضار، بهره برداری و اجرا ابلاغ می گردد. (ل/۷/۱۵)

محمد علی جوادی

معاون وزیر

رونوشت:

- معاونین محترم وزیر برای استحضار
- مشاور محترم وزیر و مدیرکل دفتر وزارتی برای استحضار

شماره : ۵۵۷۱/۲۰۰
تاریخ : ۱۳۹۳/۷/۱۶
پرست : دارد

شرح وظایف حوزه تجارت و بازرگانی کشاورزی

- تدوین راهبردها، سیاست‌ها، خط‌مشی‌ها، دستورالعمل‌ها و ضوابط مربوط به تجارت محصولات، کالاها و فرآورده‌ها و نهاده‌های کشاورزی با رعایت قوانین و مقررات مربوط.
- تهیه و تدوین ضوابط، قوانین و مقررات صادرات و واردات محصولات و نهاده‌های کشاورزی با رعایت تسهیل تجاری و نظارت بر اجرای آن.
- تهیه و تدوین و پیشنهاد چشم‌انداز، استراتژی‌ها، سیاست‌ها و برنامه‌های مورد نیاز توسعه تجارت و صادرات محصولات و نهاده‌های کشاورزی در چهارچوب اهداف طرح جامع توسعه تجارت کشور و پیگیری مصوبات آن در مراجع ذیربط.
- سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی نظارت بر تنظیم بازار محصولات و نهاده‌های کشاورزی و ایجاد تسهیلات در راستای تامین کالاها و مواد اولیه مورد نیاز.
- تهیه و تدوین سیاست‌ها، راهبردها، برنامه‌ها و روش‌های حمایتی مناسب و ارایه پیشنهاد پرداخت تسهیلات و یارانه‌های مورد نیاز در راستای توسعه صادرات محصولات، نهاده‌ها و کالاهای اساسی کشاورزی.
- تهیه و تدوین و ابلاغ سیاست‌ها، خط‌مشی‌ها، ضوابط و مقررات اعطای تسهیلات ارزی و ریالی به تولیدکنندگان، بهره‌برداران و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی فعال در بخش کشاورزی.
- تعیین و اجرای سیاست‌ها و روش‌های حمایتی (از قبیل پرداخت تسهیلات، یارانه‌ها، مشوق‌ها و ...) و بیمه‌ای برای حمایت از توسعه بازرگانی داخلی و خارجی در بخش کشاورزی.
- سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی تدوین الگوی رقابت‌پذیری بخش کشاورزی بر مبنای مزیت‌های رقابتی، ارتقای بهره‌وری عوامل تولید و تجارت و ...
- برنامه‌ریزی برای تایید، صدور و تمدید کارت بازرگانی و برنامه‌ریزی انجام امور ثبت و سفارش کالاها، محصولات و نهاده‌های کشاورزی.
- ابلاغ سیاست‌ها، راهبردها و برنامه‌های حوزه تجارت و بازرگانی به شرکت‌ها، موسسات، سازمان‌ها و واحدهای مرتبط وزارت متبوع و نظارت بر عملکرد آن‌ها.
- برنامه‌ریزی برای تنظیم و توسعه بازار داخلی (تجارت الکترونیک، نمایشگاه‌های ملی و بین‌المللی، سامانه هوشمند پایش، نظارت و مدیریت بازار و ...) محصولات، نهاده‌ها و کالاهای اساسی بخش کشاورزی و تعیین قیمت تضمینی برای حمایت از تولیدکنندگان بخش کشاورزی.
- به‌روز کردن فعالیت‌های اطلاع‌رسانی و هماهنگی با واحدهای ذیربط در خصوص ارتقای آموزش‌های حرفه‌ای امور بازرگانی بخش کشاورزی.
- برنامه‌ریزی و انجام بررسی‌های لازم به منظور برآورد نیاز کشور به نهاده‌ها، محصولات و فرآورده‌های کشاورزی با همکاری و مشارکت واحدهای ذیربط.
- برنامه‌ریزی و هماهنگی با معاونت‌های تولیدی وزارت متبوع برای تامین محصولات و نهاده‌های کشاورزی.

- سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی برای بهبود زنجیره‌های تامین، ذخیره‌سازی، حمل و نقل، انبارها و سردخانه‌ها، توزیع و فروش کالاها، محصولات و نهاده‌های کشاورزی.
- برنامه‌ریزی و هماهنگی برای توسعه و تجهیز زیرساخت‌ها و امور زیربنایی مرتبط با امور بازرگانی محصولات و نهاده‌های بخش کشاورزی.
- سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و هماهنگی برای بازاریابی و بازاریابی محصولات و نهاده‌های بخش کشاورزی.
- تدوین برنامه جامع تعرفه‌گذاری اعم از انتخاب ابزار تعرفه‌ای، مقدار تعرفه، تعیین سهمیه مقداری و زمان ورود کالاها، کشاورزی و فرآورده‌های غذایی و برقراری تعرفه‌های ترجیحی با کشورهای منطقه و سازمان‌های بین‌المللی با همکاری واحدهای ذیربط و اصلاح نظام تعرفه‌های گمرکی.
- برنامه‌ریزی و هماهنگی برای تهیه و تنظیم برنامه و پایش تراز تجاری محصولات و نهاده‌های بخش کشاورزی کشور.
- برنامه‌ریزی و هماهنگی لازم با واحدهای ذیربط در خصوص پایش آمار و تحلیل اطلاعات بازار و اطلاع‌رسانی هدفمند در راستای تنظیم بازار.
- برنامه‌ریزی و انجام اقدامات حاکمیتی برای صدور مجوزهای واردات و صادرات محصولات، فرآورده‌ها و نهاده‌های کشاورزی.
- برنامه‌ریزی و هماهنگی به منظور ساماندهی امور مرتبط با خدمات مشاوره‌ای، بازاریابی، آموزش، حمل و نقل و سایر امور مرتبط با بازرگانی به فعالان بخش کشاورزی.
- بررسی و شناخت مزیت‌های موجود و تحلیل شرایط آتی تولید و مصرف بازارهای محصولات کشاورزی در داخل و خارج از کشور (بازارهای هدف) و تدوین برنامه‌های اجرایی لازم.
- برنامه‌ریزی انجام مطالعات در حیطه شناخت متغیرهای کلان و موثر بر کالا و نهاده و تغییرات فصلی دوره‌ای کالاها و نهاده‌های اساسی، حساس و ضروری و تحت نظارت.
- برنامه‌ریزی و هماهنگی برای تشکیل ستادها و کمیته‌های تخصصی مورد نیاز بر اساس ضوابط و قوانین مرتبط و امور محوله.
- برنامه‌ریزی و هماهنگی برای انجام اقدامات برای ساماندهی، حمایت و هدایت و ایجاد زمینه‌های تشویق تشکلهای، انجمن‌ها، تعاونی‌ها و صادرکنندگان نمونه محصولات کشاورزی.
- برنامه‌ریزی برای تهیه و تدوین برنامه جامع اصلاح تعرفه‌ها برای آمادگی الحاق به سازمان تجارت جهانی و ایجاد زمینه‌های لازم برای برقراری بازار رقابتی محصولات کشاورزی.
- برنامه‌ریزی و هماهنگی برای توسعه ارتباطات با کشورها، سازمان‌های منطقه‌ای و تجاری بین‌المللی (قراردادها و پیمان‌های تجاری) و برگزاری کمیسیون‌ها مشترک با همکاری واحدهای ذیربط.
- برنامه‌ریزی و هماهنگی برای استقرار نظام اطلاعات بازرگانی و تجارت بر اساس طرح جامع اطلاع‌رسانی بازرگانی کشور و ارائه خدمات لازم به تشکلهای موضوعی، تولیدی، تجار و صادرکنندگان در این زمینه.
- ارزیابی آثار سیاست‌های بازرگانی اعمال شده و بررسی انطباق برنامه‌ها با عملکرد صادرات و واردات محصولات و نهاده‌های کشاورزی و ارائه پیشنهادها کاربردی برای بهبود و ارتقای کمی و کیفی صادرات محصولات کشاورزی.
- برنامه‌ریزی و هماهنگی برای تدارک و انواع خرید تضمینی، توافقی و ... محصولات و نهاده‌های کشاورزی.
- برنامه‌ریزی و هماهنگی با واحدهای مرتبط برای مبارزه با قاچاق محصولات و نهاده‌های کشاورزی.

- انجام برنامه‌ریزی لازم از طریق تعامل با سازمان بورس محصولات کشاورزی به منظور ارتقای نقش بورس‌های کالایی محصولات و نهاده‌های کشاورزی در ارائه خدمات بازرگانی، تامین مالی تولیدکنندگان و ...
- برنامه‌ریزی تهیه و تدوین برنامه‌های حمایتی و نظارتی برای ورود بخش غیردولتی در تنظیم بازار محصولات و نهاده‌های کشاورزی و انجام اقدامات لازم برای بهره‌برداری از صندوق توسعه ملی و صندوق‌های حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی مرتبط با طرح‌های بخش کشاورزی و صنایع تبدیلی.
- برنامه‌ریزی و انجام اقدامات لازم برای جذب و تشویق سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در بازرگانی داخلی و خارجی بخش کشاورزی.
- برنامه‌ریزی انجام مطالعات لازم در زمینه امور حمل و نقل، انبارها، سردخانه‌ها و برآورد و ذخیره‌سازی کالا، محصولات و نهاده‌های کشاورزی در سطح کشور با هماهنگی واحدهای ذیربط.
- برنامه‌ریزی انجام مطالعات کاربردی و تطبیقی برای بهره‌مندی از فناوری‌های نوین در توسعه بازرگانی کشاورزی.
- برنامه‌ریزی و اقدامات لازم برای جذب و هدایت اعتبارات، تسهیلات بانکی، وجوه اداره شده و کمک‌های فنی - اعتباری مورد نیاز طرح‌ها و برنامه‌های مصوب در حوزه تجارت و بازرگانی.
- برنامه‌ریزی و هماهنگی برای تضمین کیفیت در کلیه مراحل تجاری و بازرگانی اعم از تامین و ذخیره‌سازی و توزیع محصولات و نهاده‌های بخش کشاورزی.
- برنامه‌ریزی و هماهنگی به منظور بهره‌مندی از ظرفیت تشکلهای، تعاونی‌ها و انجمن‌های ذیربط در فرآیندها و زنجیره‌های مورد نیاز تنظیم بازار.
- برنامه‌ریزی و هماهنگی برای واردات محصولات و نهاده‌های مورد نیاز بخش کشاورزی.
- برنامه‌ریزی و هماهنگی برای فراهم نمودن مقدمات و انجام هماهنگی‌های لازم برای برگزاری و تشکیل نمایشگاه‌های تخصصی بازرگانی داخلی و خارجی و حمایت موثر از شرکت‌ها و تشکلهای برای شرکت در مراکز فوق با همکاری واحدهای ذیربط.
- برنامه‌ریزی و هماهنگی لازم برای تجهیز و بهبود شبکه‌های حمل و نقل و ترابری و پایانه‌های صادراتی خاص تولیدات کشاورزی و ارائه پیشنهادها کاربردی به مراجع ذیربط.
- برنامه‌ریزی و هماهنگی لازم برای جمع‌آوری اطلاعات و آمار کالاها و نهاده‌های تجاری قابل صدور بخش کشاورزی و بازارهای خارجی.
- برنامه‌ریزی و هماهنگی برای تدوین و به‌روز نگهداشتن تراز فیزیکی و نظارت بر اجرای برنامه‌ها و طرح‌های تجاری و بازرگانی نهاده‌ها و محصولات اساسی، تحت نظارت، حساس و ضروری کشاورزی.
- نظارت بر روند تامین، ذخیره‌سازی، توزیع، قیمت‌گذاری و فروش کالاها، محصولات و نهاده‌های بخش کشاورزی در بازارهای مصرف و کنترل بازارهای داخلی.
- نظارت بر نحوه رسیدگی به شکایات مصرف‌کنندگان محصولات کشاورزی از لحاظ قیمت، کیفیت و نحوه فروش و توزیع محصولات کشاورزی.
- برنامه‌ریزی برای نظارت و حفظ تعادل بهای تولیدات داخلی و کالاهای وارد شده به کشور و بررسی شرایط تولید تا مصرف.
- برنامه‌ریزی برای حمایت از تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان در قبال نوسانات غیرمعتارف قیمت‌های داخلی و خارجی.
- برنامه‌ریزی برای حمایت از امور اصناف کشاورزان و بازرگانان محصولات و نهاده‌های کشاورزی.

- برنامه‌ریزی و هماهنگی نظارت بر اعمال استانداردها و مقررات تجاری و بازرگانی محصولات و نهاده‌های کشاورزی.
- سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی سنجش اثربخشی برنامه‌ها و طرح‌های اجرا شده در حوزه بازرگانی بخش کشاورزی.
- سیاست‌گذاری و نظارت بر اجرای عملیات خرید تضمینی و سایر سیاست‌های اجرایی، قیمتی و حمایتی.

شماره : ۲۰۰/۵۵۷۰
تاریخ : ۱۳۹۳/۷/۱۶
پیوست : دارد

جمهوری اسلامی ایران
بسمه تعالی

وزارت جهاد کشاورزی

محکمات اقتصاد و فرهنگ با عزم ملی و مدیریت جهادی
"مقام معظم رهبری"

روسای محترم سازمان جهاد کشاورزی استان‌ها

با سلام و احترام؛

با عنایت به عملیاتی نمودن بند (الف) ماده یک قانون تمرکز وظایف و اختیارات بخش کشاورزی در وزارت جهاد کشاورزی مصوب ۱۳۹۱/۱۱/۲۴ مجلس شورای اسلامی و ماده (۶) آیین‌نامه اجرایی قانون مذکور، موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۸۱۵۵۷/ت/۴۹۲۹۲ هـ مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۶ هیئت محترم وزیران، به پیوست شرح وظایف حوزه تجارت و بازرگانی بخش کشاورزی در سطح استان جهت اجرا ابلاغ می‌گردد. (ل/۷/۱۵)

محمدعلی جوادی

معاون وزیر

رونوشت:

- معاونین محترم وزیر برای استحضار.
- جناب آقای سینکی قائم مقام محترم وزیر در امور بازرگانی برای استحضار.
- مشاور محترم وزیر و مدیرکل دفتر وزارتی برای استحضار.

شماره : ۵۵۷۰/۲۰۰
تاریخ : ۱۳۹۳/۷/۱۶
پوست : دارد

شرح وظایف حوزه تجارت و بازرگانی در سطح سازمان جهاد کشاورزی استان

- برنامه‌ریزی و اجرای سیاست‌ها، خط‌مشی‌ها، دستورالعمل‌ها، ضوابط و طرح‌های مربوط به تجارت محصولات، کالاها و فرآورده‌های کشاورزی با رعایت قوانین و مقررات مربوط.
- همکاری و مشارکت در تهیه و تدوین ضوابط و مقررات بازرگانی داخلی و خارجی محصولات کشاورزی با رعایت تسهیل تجاری و نظارت فنی بر اجرای آن.
- بررسی و شناخت مزیت‌های موجود و تحلیل شرایط آتی تولید و مصرف بازارهای محصولات کشاورزی (بازارهای هدف) و تدوین برنامه‌های اجرایی لازم در سطح استان.
- سنجش اثربخشی برنامه‌ها و طرح‌های اجرا شده در سطح استان.
- برنامه‌ریزی برای اجرای سیاست‌ها، خط‌مشی‌ها، ضوابط و مقررات اعطای تسهیلات ارزی و ریالی حوزه تجارت و بازرگانی به تولیدکنندگان، بهره‌برداران و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی فعال در بخش کشاورزی.
- برنامه‌ریزی و نظارت بر تنظیم بازار محصولات و نهاده‌های کشاورزی و همکاری برای ایجاد تسهیلات در راستای تامین کالاها و مواد اولیه مورد نیاز.
- برنامه‌ریزی و اجرای طرح‌های حمایتی، بیمه‌ای و یارانه‌ای مورد نیاز در راستای توسعه بازرگانی داخلی و خارجی (صادرات محصولات) و کالاهای اساسی، ضروری و حساس کشاورزی.
- برنامه‌ریزی و هماهنگی با واحدهای استانی شرکت‌ها، سازمان‌ها، موسسات و واحدهای مرتبط با حوزه تجارت و بازرگانی بخش کشاورزی برای تنظیم بازار داخلی و نظارت بر عملکرد آن‌ها.
- تهیه و تدوین برنامه‌های حمایتی و نظارتی برای ورود بخش غیردولتی در تنظیم بازار محصولات، فرآورده‌ها و نهاده‌های کشاورزی و انجام اقدامات لازم برای بهره‌برداری بخش غیردولتی از منابع صندوق توسعه ملی و صندوق‌های حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی مرتبط با طرح‌های بخش کشاورزی و صنایع تبدیلی در سطح استان و اعلام به مراجع ذیربط.
- اعمال ضوابط و دستورالعمل‌های مرتبط با حمایت از تولیدکنندگان، مصرف‌کنندگان و اصناف و بازرگانان در قبال نوسانات غیرمعارف قیمت‌های داخلی و خارجی و کنترل آن‌ها.
- برنامه‌ریزی در خصوص انجام طرح‌ها و پروژه‌های مرتبط با جذب و تشویق سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در حوزه بازرگانی داخلی و خارجی بخش کشاورزی در سطح استان.
- اجرای برنامه‌های جذب و تخصیص اعتبارات و بودجه و تسهیلات بانکی مورد نیاز طرح‌های مصوب حوزه تجارت و بازرگانی در چهارچوب ضوابط و دستورالعمل‌های ابلاغی.
- انجام بررسی‌های لازم به منظور برآورد نیاز استان به محصولات، فرآورده‌ها و نهاده‌های کشاورزی با همکاری و مشارکت واحدهای ذیربط.
- برنامه‌ریزی و هماهنگی با معاونت‌های تولیدی در سطح استان برای تامین محصولات، فرآورده‌ها و نهاده‌های کشاورزی.

- برنامه‌ریزی و نظارت بر اجرای طرح‌های توسعه و تجهیز زیرساخت‌ها و امور زیربنایی مرتبط با تجارت کشاورزی و نظارت فنی بر اجرای آن‌ها.
- برنامه‌ریزی و هماهنگی با واحدهای مرتبط برای مبارزه با قاچاق محصولات و نهاده‌های کشاورزی در چهارچوب سیاست‌ها و ضوابط ابلاغی.
- برنامه‌ریزی و انجام اقدامات حاکمیتی برای صدور مجوزهای واردات و صادرات محصولات کشاورزی در سطح استان.
- برنامه‌ریزی و هماهنگی در خصوص امور مرتبط با امور حمل و نقل، انبارها، سردخانه‌ها و برآورد و ذخیره‌سازی کالا در سطح استان با هماهنگی واحدهای ذیربط.
- برنامه‌ریزی و هماهنگی برای تنظیم و توسعه بازار داخلی (تجارت الکترونیک، نمایشگاه‌های ملی و بین‌المللی، سامانه هوشمند پایش، نظارت و مدیریت بازار و ...) کالاهای اساسی، محصولات و نهاده‌های کشاورزی در سطح استان.
- برنامه‌ریزی و اجرای ضوابط و دستورالعمل‌های مرتبط با بهبود زنجیره‌های تامین، ذخیره‌سازی، توزیع و فروش کالاها و محصولات کشاورزی در سطح استان.
- هماهنگی و اجرای برنامه‌های تدارک انواع خرید تضمینی، توافقی و ... محصولات و نهاده‌های کشاورزی در سطح استان در چهارچوب سیاست‌ها و ضوابط اعلامی.
- همکاری در برنامه‌ریزی و اجرای پایش تراز تجاری استان در بخش کشاورزی.
- برنامه‌ریزی و هماهنگی برای تضمین کیفیت در کلیه مراحل تجاری و بازرگانی.
- استقرار نظام اطلاعات بازرگانی و تجارت بر اساس طرح جامع اطلاع‌رسانی بازرگانی کشور و ارائه خدمات لازم به تجار و صادرکنندگان در این زمینه در چهارچوب سیاست‌ها و ضوابط ابلاغی.
- انجام همکاری و هماهنگی لازم برای جمع‌آوری اطلاعات و آمار کالاهای تجاری قابل صدور بخش کشاورزی، بازارهای خارجی و میزان مصرف کالاها و سایر اطلاعات مرتبط در سطح استان.
- نظارت بر اعمال استانداردها، مقررات و اجرای برنامه‌ها و طرح‌های تجاری و بازرگانی کشاورزی در سطح استان و ارائه گزارش‌های مرتبط.
- نظارت و کنترل روند تامین، توزیع و قیمت‌گذاری محصولات، فرآورده‌ها و نهاده‌های کشاورزی در بازارهای مصرف و ارائه گزارش مرتبط.
- هماهنگی با واحدهای مرتبط در خصوص حمایت و هدایت تشکلهای، انجمن‌ها، تعاونی‌ها و صادرکنندگان نمونه محصولات کشاورزی و اجرای برنامه‌های مشوقی برای آن‌ها.
- نظارت بر رسیدگی به شکایات مصرف‌کنندگان محصولات کشاورزی از لحاظ قیمت، کیفیت و نحوه فروش و توزیع محصولات کشاورزی در سطح استان.
- برنامه‌ریزی به منظور ساماندهی و خرید و توزیع کالاهای اساسی، محصولات و نهاده‌های حساس و ضروری کشاورزی در سطح استان.

قانون

نظام صنفی کارهای کشاورزی و منابع طبیعی

شماره:

۴۰۲۶۰/ت/۳۴۲۷۴ کی

تاریخ: ۱۳۸۷/۳/۲۰

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت جهاد کشاورزی - وزارت کار و امور اجتماعی - وزارت بازرگانی - وزارت دادگستری

وزیران عضو کمیسیون لوایح در جلسه مورخ ۱۳۸۶/۱۲/۲۶ بنا به پیشنهاد شماره ۰۲۰/۱۶۲۳۸ مورخ ۱۳۸۴/۹/۲۸ وزارت جهاد کشاورزی و به استناد ماده (۳۵) قانون تاسیس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۰ - و با رعایت تصویب نامه شماره ۱۶۴۰۸۲/ت/۳۷۳ هـ مورخ ۱۳۸۶/۱۰/۱۰، آیین نامه اجرایی نظام صنفی کارهای کشاورزی و منابع طبیعی را به شرح زیر تصویب نمودند:

آیین نامه اجرایی نظام صنفی کارهای کشاورزی و منابع طبیعی

فصل اول - تعاریف و کلیات:

ماده ۱ - در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف - نظام صنفی: قواعد و مقررات و تشکلهای حرفه ای است که در جهت ایجاد تشکیلات، تعیین وظایف و اختیارات، ساماندهی و نظم بخشی و حمایت از حقوق افراد شاغل در بخش کشاورزی و منابع طبیعی تنظیم و تنسيق می گردد.

ب - فرد صنفی: هر شخص حقیقی یا حقوقی است که فعالیت خود را در زمینه بهره برداری از آب و خاک به منظور تولید محصولات کشاورزی، گیاهی و حیوانی (از قبیل زراعت، باغداری، جنگلداری، جنگل کاری، مرتعداری، آبخیزداری، بهره برداری از شبکه های آبیاری و زهکشی، دامداری، شیلات، آبزیان، پرورش طیور، زنبور عسل و کرم ابریشم) و همچنین ارائه خدمات فنی و مشاوره های کشاورزی و منابع طبیعی قرار می دهد.

ج - واحد صنفی: هر واحد تولیدی یا خدماتی که توسط فرد یا افراد صنفی با اخذ پروانه کسب از وزارت بازرگانی و سایر مجوزهای لازم از مراجع مربوط، با تأیید وزارت جهاد کشاورزی برای فعالیتهای موضوع بند (ب) این ماده دایر بوده و یا دایر می گردد.

تبصره - اشخاص حقیقی یا حقوقی که طبق قوانین جاری موظف به اخذ مجوز فعالیت یا پروانه تأسیس، بهره برداری، اشتغال از دستگاهها هستند، چنانچه مبادرت به عرضه

مستقیم کالا یا خدمات موضوع این آئین‌نامه نمایند، مکلفند علاوه بر دریافت مجوز فعالیت یا پروانه مذکور، با رعایت این آئین‌نامه و براساس قانون نظام صنفی نسبت به اخذ پروانه کسب اقدام نمایند.

د - عضو صنف: فعالان بخش کشاورزی و منابع طبیعی که در بخش تولید و خدمات مجوزهای لازم را کسب کرده و با تأیید ادارات جهاد کشاورزی شهرستان‌ها و استان‌ها به عضویت نظام صنفی در می‌آیند.

ه - صنف: آن گروه از افراد صنفی که طبیعت فعالیت آنان از یک نوع موارد موضوع بند (ب) این ماده باشد.

ماده ۲- ارکان نظام صنفی عبارتند از: نظام صنفی بخش - شهرستان، نظام صنفی استان، هیئت عمومی، شورای مرکزی، بازرس، رییس و هیئت‌های رسیدگی به تخلفات.

فصل دوم - نظام صنفی بخش - شهرستان

ماده ۳- نظام صنفی بخش - شهرستان با ارائه درخواست حداقل پنج واحد صنفی به عنوان هیئت مؤسس و با تأیید جهاد کشاورزی (شهرستان)، با حداقل (۱۵) واحد صنفی با توجه به نوع فعالیت خود تشکیل می‌گردد.

ماده ۴- ارکان نظام صنفی بخش - شهرستان عبارت از مجمع عمومی، هیئت مدیره، بازرس و هیئت‌های رسیدگی به تخلفات بوده و محل استقرار دائم دفاتر مرکزی آن‌ها در نزدیک‌ترین محل مناسب حوزه بخش یا شهرستان می‌باشد.

ماده ۵- اساسنامه نظام صنفی بخش - شهرستان مشتمل بر وظایف و اختیارات آن‌ها، در چهارچوب قوانین و مقررات به صورت متحدالشکل توسط وزارت جهاد کشاورزی تهیه و پس از تأیید هیئت عالی نظارت در اختیار نظام‌های صنفی بخش - شهرستان قرار می‌گیرد.

فصل سوم - نظام صنفی استانی

الف - تشکیلات:

ماده ۶- نظام صنفی هر استان در صورتی که حداقل اعضای زیر را به تشخیص مراجع مربوط در آن پوشش دهد، تشکیل می‌شود:

الف - تولیدکنندگان کشاورزی و منابع طبیعی با حداقل (۶۰) عضو، خدمات بخش کشاورزی و منابع طبیعی با حداقل (۴۵) عضو، نمایندگان وزارت جهاد کشاورزی با حداقل (۵) عضو؛ هر یک به تأیید سازمان جهاد کشاورزی استان.

ب - کارشناس کشاورزی و منابع طبیعی با حداقل (۳) عضو، به تأیید سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان.

ماده ۷- ارکان نظام صنفی استان عبارتند از مجمع عمومی، هیئت مدیره، بازرس و هیئت‌های رسیدگی به تخلفات و محل استقرار دائم دفتر مرکزی آن در مرکز استان می‌باشد.

ب - مجمع عمومی

- ماده ۸-** مجمع عمومی نظام صنفی استان از اجتماع نمایندگان نظام‌های صنفی بخش - شهرستان تشکیل می‌گردد.
- تبصره ۱-** هر مجمع عمومی توسط هیئت رئیسه‌ای مرکب از یک رییس، یک منشی و دو ناظر اداره می‌شود که با رأی اکثریت اعضای حاضر انتخاب خواهند شد.
- تبصره ۲-** اعضاء هیئت رئیسه نباید از بین کسانی باشند که خود را در انتخابات هیئت مدیره و بازرس نامزد کرده‌اند.
- ماده ۹-** وظایف و اختیارات مجمع عمومی نظام صنفی استان به شرح زیر است:
- الف - انتخاب اعضای هیئت مدیره و بازرس؛
- ب - عزل هیئت مدیره و بازرس؛
- ج - تصویب خط‌مشی‌ها و سیاست‌ها و برنامه‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی؛
- د- تعیین میزان ورودیه، حق عضویت و سایر منابع درآمدی؛
- هـ - بررسی و تصویب ترانزنامه - صورتحساب درآمد و هزینه‌های سال مالی گذشته و بودجه سال آتی؛
- و - استماع و ارزیابی گزارش سالیانه هیئت مدیره در خصوص فعالیت‌های نظام صنفی؛
- ز - تصویب اساسنامه و تغییرات در مفاد آن؛
- ح - انحلال نظام استانی و اعلام آن به هیئت عمومی صنف؛
- ط - بررسی و اتخاذ تصمیم نسبت به سایر اموری که مطابق این آیین‌نامه در صلاحیت مجمع عمومی است.
- تبصره -** اتخاذ تصمیم در خصوص موارد مندرج در بندهای (ب)، (ز) و (ح) در اختیار مجمع عمومی فوق‌العاده است.
- ماده ۱۰-** مجمع عمومی عادی در نوبت اول با حضور نصف به علاوه یک نمایندگان نظام‌های صنفی بخش - شهرستان تشکیل می‌گردد. در صورت عدم حصول نصاب لازم، در نوبت دوم که حداکثر پانزده روز بعد خواهد بود با حداقل یک سوم از نمایندگان نظام‌های صنفی بخش - شهرستان تشکیل می‌شود. چنانچه مجدداً نیز نصاب یادشده حاصل نشود، برای دفعات بعدی با حداقل یک پنجم از نمایندگان نظام‌های صنفی بخش - شهرستان برگزار خواهد شد. تصمیمات مجمع عمومی عادی با رأی اکثریت نسبی حاضران معتبر و لازم‌الاجرا می‌باشد.
- تبصره ۱-** نصاب تشکیل مجمع عمومی فوق‌العاده همان نصاب تشکیل مجمع عمومی عادی است ولی تصمیمات آن با رأی دو سوم حاضران دارای اعتبار است.
- تبصره ۲-** دعوت برای تشکیل مجامع عمومی توسط هیئت مدیره یا بازرس و در دوره فترت توسط سازمان جهاد کشاورزی استان صورت خواهد گرفت.
- تبصره ۳-** دعوت برای تشکیل مجامع عمومی به صورت کتبی و یا از طریق آگهی در روزنامه منتخب مجمع عمومی و با تعیین زمان، مکان و دستور جلسه انجام می‌یابد و باید حداقل (۱۰) روز قبل از تشکیل مجمع به اطلاع عموم نمایندگان نظام‌های صنفی بخش - شهرستان برسد. مجمع می‌تواند برای دعوت از اعضاء روش دیگری را جایگزین نماید.

تبصره ۴- یک سوم از نمایندگان نظام صنفی بخش - شهرستان می‌توانند کتباً درخواست تشکیل مجمع عمومی فوق‌العاده نمایند و هیئت مدیره مکلف به پذیرش درخواست آنان می‌باشد.

تبصره ۵- مجمع عمومی عادی حداقل سالی یک بار و مجمع عمومی عادی به طور فوق‌العاده می‌تواند به دفعات تشکیل شود.

ج - هیئت مدیره

ماده ۱۱- هر نظام صنفی استانی دارای هیئت مدیره‌ای مرکب از حداقل سه نفر عضو اصلی شامل رئیس هیئت مدیره، دبیر اجرایی، خزانه‌دار و دو نفر عضو علی‌البدل است که از میان اعضای داوطلب واجد شرایط (نمایندگان نظام‌های صنفی بخش - شهرستان) برای یک دوره سه ساله انتخاب خواهند شد. انتخاب مجدد آنان برای یک دوره پیوسته دیگر مجاز است و هیئت مدیره تا زمان انتخاب هیئت مدیره جدید کماکان عهده‌دار مسئولیت خواهد بود.

ماده ۱۲- شرایط انتخاب شندگان هیئت‌های مدیره استانی به شرح زیر می‌باشد:

الف - تابعیت جمهوری اسلامی ایران؛

ب - پابندی به اسلام و یا یکی از اقلیت‌های دینی شناخته شده در قانون اساسی و وفاداری به نظام جمهوری اسلامی؛

ج - عدم اعتیاد به مواد مخدر؛

د - داشتن حسن شهرت اجتماعی، شغلی، عملی، حرفه‌ای بنا به تأیید سازمان جهاد کشاورزی استان مربوط؛

ه - نداشتن سوء پیشینه کیفری مؤثر.

ماده ۱۳- اولین دوره انتخاب در استان به دعوت و با نظارت سازمان جهاد کشاورزی و با اطلاع استاندار برگزار می‌گردد.

تبصره - دستورالعمل مربوط به تشکیل مجمع عمومی مؤسس استان‌ها، اساسنامه الگو، برگزاری انتخابات اولین دوره هیئت مدیره استان‌ها و انتخابات شورای مرکزی با رعایت قوانین و مفاد این آیین‌نامه توسط وزارت جهاد کشاورزی تهیه و به تأیید هیئت عالی نظارت خواهد رسید و در اختیار نظام‌های صنفی استانی قرار می‌گیرد.

ماده ۱۴- اهم وظایف و اختیارات هیئت مدیره استانی در چارچوب قوانین مربوط به شرح زیر است:

الف - نظارت بر حسن انجام امور نظام‌های صنفی بخش - شهرستان؛

ب - تسهیل روابط بین اعضای صنف و کارفرمایان و دستگاه‌های دولتی؛

ج - تلاش در جهت اجرای استانداردهای ارائه شده از سوی مراجع ذی‌ربط از جمله سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی جمهوری اسلامی ایران در جهت افزایش کمیت و کیفیت تولیدات کشاورزی و منابع طبیعی؛

د - تلاش در جهت تحقق تصمیمات سازمان نظام مهندسی در خصوص نظام‌های صنفی استانی؛

هـ - معرفی نماینده نظام صنفی جهت شرکت در مراجع قضایی و اداری از جمله کمیسیون حل اختلاف مالیاتی، عوارض، آب‌بهاء، هیئت‌های تشخیص مطالبات تأمین اجتماعی و سایر مراجع قانونی؛

و - فراهم نمودن امکان پوشش تأمین اجتماعی برای اعضاء صنف؛

ز - ارتقای دانش فنی و کیفیت کار اعضای صنف؛

ح - برنامه‌ریزی در جهت تقویت و توسعه فرهنگ نظام صنفی کشاورزی در استان با برگزاری هم‌اندیشی‌ها، گردهمایی‌ها در چهارچوب قوانین و مقررات؛

ط - انتخاب دبیر نظام صنفی کشاورزی از بین خود و یا خارج از آن یا عزل وی؛

ی - تعیین حق‌الزحمه کارکنان اداری نظام صنفی استانی در چارچوب قوانین جاری کشور.

ک - تنظیم دستورالعمل‌های اداری - مالی - نظام استانی طبق مقررات و نظام‌نامه‌های مصوب هیئت عمومی؛

ل - معرفی اعضای هیئت‌های رسیدگی به تخلفات وفق مقررات این آیین‌نامه؛

م - بررسی و تصویب بودجه سال آتی پیشنهادهای نظام استانی؛

ن - گزارش تخلفات اعضاء و واحدهای صنفی به مراجع ذی‌صلاح.

ماده ۱۵- هیئت مدیره نظام صنفی استانی در اولین نشست خود یک نفر را از بین خود و یا خارج از آن به عنوان دبیر اجرایی انتخاب می‌نماید. دبیر نظام، مسئول اداره امور دبیرخانه بوده و وظایف او به شرح زیر است:

الف - استخدام یا به کارگماردن کارکنان اداری نظام صنفی و در صورت لزوم مشاور و کارشناس، پس از تصویب هیئت مدیره؛

ب - انجام مکاتبات و نامه‌های اداری و نظارت بر حسن اجرای مقررات داخلی نظام صنفی؛

ج - گشایش حساب‌های بانکی نظام صنفی؛

د - اجرای مصوبات و تصمیمات هیئت مدیره و مجمع عمومی و انجام امور جاری نظام صنفی؛

هـ - حفظ و نگهداری اسناد و مدارک اداری و مشخصات کامل اعضاء؛

و - تهیه و تنظیم کارت عضویت نظام صنفی با امضای خود و رییس هیئت مدیره و تهیه و نگهداری مهر رسمی نظام صنفی؛

ز - ارسال شکایات واصله به هیئت‌های رسیدگی به تخلفات؛

ماده ۱۶- خزانه‌دار مسئول امور مالی نظام است و وظایف وی به شرح زیر است:

الف - تنظیم دفاتر و اسناد و صورتجلسات مالی؛

ب - امضاء کلیه چک‌ها، اسناد مالی و اوراق تعهدآور، به همراه رییس هیئت مدیره؛

ج - وصول و جمع‌آوری حق عضویت‌ها و سایر کمک‌های مالی؛

د - تهیه و تنظیم ترازنامه جهت ارائه به هیئت مدیره و بازرس؛

هـ - نظارت بر خرید و فروش و هر نوع عملیات مالی در چارچوب مصوبات هیئت مدیره؛

و - رسیدگی و تأیید اسناد و مدارک ارائه شده در مورد پرداخت‌ها؛

ز - حفظ مدارک، اموال منقول و غیرمنقول؛ وجوه و اسناد مالی؛

ح - تنظیم بودجه سال آتی و تسلیم آن به هیئت مدیره جهت بررسی و تصویب.

ماده ۱۷- منابع مالی نظام صنفی و ارکان آن از محل حق عضویت اعضا، کمک‌های اعطایی اشخاص حقیقی و حقوقی، دریافت بهای ارائه خدمات پژوهشی، کارشناسی و آموزشی، فروش نشریات و برگزاری هم‌اندیشی‌ها و نمایشگاه‌ها تأمین خواهد شد.

تبصره - نظامنامه مالی و اداری از جمله میزان و نحوه وصول حق عضویت اعضا، به پیشنهاد شورای مرکزی توسط هیئت عمومی به تصویب خواهد رسید.

د - بازرس:

ماده ۱۸- مجمع عمومی استان یک نفر را ترجیحاً از میان اعضای صنف به عنوان بازرس اصلی و یک نفر را به عنوان بازرس علی‌البدل برای مدت دو سال انتخاب می‌نماید. وظایف و اختیارات بازرس به شرح زیر است:

الف - بررسی و اظهار نظر در مورد صورت‌های مالی و ترازنامه و عملکرد هیئت مدیره و تسلیم آن به هیئت مدیره جهت طرح در مجمع عمومی، حداقل (۵) روز قبل از تشکیل مجمع عمومی؛

ب - نظارت بر عملکرد هیئت مدیره و مجموع فعالیت آن‌ها و ارائه نقطه نظرات خود به هیئت مدیره؛

تبصره - هیئت مدیره موظف است اطلاعات و اسناد و مدارک درخواستی بازرس را در اختیار او قرار دهد.

ج - شرکت در جلسات هیئت مدیره بدون داشتن حق رأی؛

د - ارائه پیشنهاد استفاده از مؤسسات حسابرسی به هیئت مدیره برای حسابرسی صورت‌های مالی، در صورت نیاز؛

تبصره - هیئت مدیره موظف است نسبت به عقد قرارداد با مؤسسات مذکور اقدام کند.

فصل چهارم - هیئت عمومی

ماده ۱۹- به منظور هماهنگی در امور نظام‌های استانی و سیاست‌گذاری کلان نظام صنفی، هیئت عمومی نظام صنفی از اعضای هیئت مدیره نظام‌های استانی در سطح کشور تشکیل می‌شود.

هیئت عمومی حداقل هر سال یک بار با دعوت شورای مرکزی با حضور نماینده وزارت جهاد کشاورزی جلسه خواهد داشت. جلسات هیئت عمومی با حضور حداقل نیمی از اعضا رسمیت خواهد یافت. در صورت عدم حصول حد نصاب مذکور، جلسه یاد شده برای بار دوم، با حضور هر تعداد از اعضا رسمیت می‌یابد.

تبصره - تشکیل اولین جلسه هیئت عمومی، بنا به دعوت وزارت جهاد کشاورزی خواهد بود.

ماده ۲۰- وظایف و اختیارات هیئت عمومی به شرح زیر است:

الف - استماع و ارزیابی گزارش سالیانه شورای مرکزی در خصوص فعالیت‌های نظام صنفی؛

ب - بررسی و تصویب ترازنامه شورای مرکزی؛

ج - بررسی و تصویب سیاست‌های کلان و پیشنهادی شورای مرکزی؛

- د - دریافت گزارش از فعالیت‌ها و مشکلات نظام‌های استانی؛
- ه - اخذ تصمیم در مورد تنظیم روابط بین نظام‌های استانی به پیشنهاد شورای مرکزی؛
- و - بررسی و تصویب ضوابط، مقررات، نظام‌نامه‌ها و همچنین دستورالعمل‌ها از قبیل دستورالعمل پرداخت حق الزحمه اعضای شورای مرکزی، اعضای هیئت‌های رسیدگی به تخلفات، بازرسان استانی و بازرس نظام صنفی به پیشنهاد شورای مرکزی؛
- ز - بررسی و تصویب نظام‌نامه‌های داخلی نحوه اداره هیئت عمومی؛
- ح - بررسی و تصویب نظام‌نامه پیشنهادی شورای مرکزی در خصوص نحوه مدیریت منابع مالی نظام صنفی؛
- ط - ارائه پیشنهادات و راهکارهای مناسب برای تصویب مراجع ذی‌صلاح از طریق وزارت جهاد کشاورزی؛
- ی - بررسی و اتخاذ تصمیم در مورد سایر اموری که طبق قوانین و مقررات در صلاحیت هیئت عمومی می‌باشد؛
- ک - انتخاب بازرس شورای مرکزی؛
- تبصره -** شرح وظایف و اختیارات بازرس شورای مرکزی مطابق ماده (۱۸) این آیین‌نامه خواهد بود.

فصل پنجم - شورای مرکزی:

- ماده ۲۱-** برای اداره امور کلان نظام، شورای مرکزی مرکب از نمایندگان وزارت جهاد کشاورزی، وزارت کار و امور اجتماعی، سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور و دبیرخانه هیئت عالی نظارت موضوع ماده (۵۴) قانون نظام صنفی کشور (هرکدام یک نفر) و یک نفر از اعضای هیأت مدیره نظام صنفی هر استان تشکیل می‌شود که به عنوان اعضای اصلی شورای یاد شده محسوب می‌گردند.
- ماده ۲۲-** شورای مرکزی بالاترین رکن اجرایی نظام صنفی می‌باشد و دارای وظایف زیر است:
- الف - پیشنهاد سیاست‌های کلان، جهت تصویب هیئت عمومی؛
- ب - برنامه‌ریزی و فراهم آوردن زمینه اجرای اهداف و سیاست‌های مصوب هیئت عمومی؛
- ج - ایجاد زمینه مناسب و هماهنگی‌های لازم برای تحقق اهداف و انجام وظایف ارکان نظام صنفی و ایجاد زمینه‌های لازم برای تعامل با سایر مراجع ذی‌ربط؛
- د - تعیین ضوابط صلاحیت اعضای صنف کشاورزی؛
- ه - همکاری با مراجع ذی‌صلاح برای احراز صلاحیت و رتبه‌بندی اعضای صنف؛
- و - برگزاری و مشارکت در برگزاری همایش‌ها و گردهمایی‌های تخصصی داخل کشور و در سطح بین‌المللی؛
- ز - داوری بین ارکان داخلی نظام‌های استانی یا بین نظام‌های استانی با یکدیگر؛
- ح - همکاری با مراکز تحقیقاتی، علمی و آموزشی مرتبط؛
- ط - حمایت و دفاع صنفی از اعضای نظام صنفی و همچنین حمایت متقابل از حقوق مصرف‌کنندگان؛

ی - تعیین و معرفی امضاهای مجاز برای امضای اوراق و اسناد مالی و تعهدآور و قراردادهای؛
 ک - انتشار نشریه نظام صنفی و سایر نشریات تخصصی؛
 ل - همکاری و ارائه نظرات مشورتی به دولت و دستگاه‌های اجرایی در زمینه برنامه‌های توسعه کشاورزی در کشور؛
 م - نظارت بر عملکرد نظام‌های استانی به منظور حسن جریان امور و حفظ حقوق، منافع، حیثیت و شئون حرفه‌ای آنان.

ماده ۲۳- جلسات شورای مرکزی حداقل هر سه ماه یکبار، به دعوت رئیس شورای مرکزی و در غیاب وی توسط نایب رئیس تشکیل و با حضور دو سوم اعضاء رسمیت می‌یابد. تصمیمات و مصوبات آن با آرای موافق اکثریت نسبی اعضای حاضر معتبر می‌باشد.

تبصره ۱- تصمیمات شورای مرکزی پس از ثبت در دفتر مخصوص از طریق دبیرخانه شورای مرکزی به اشخاص و مراجع ذی‌ربط ابلاغ و عنداللزوم پیگیری می‌شود.

تبصره ۲- ترتیب، نحوه و زمان تشکیل جلسات شورای یاد شده، طی دستورالعملی که به تصویب شورای مرکزی می‌رسد، خواهد بود.

فصل ششم - رئیس نظام صنفی

ماده ۲۴- شورای مرکزی در اولین نشست خود سه نفر از اعضای غیردولتی شورا را انتخاب و برای تعیین رئیس به وزیر جهاد کشاورزی پیشنهاد می‌نماید تا یکی از آنان را به این سمت منصوب کند.

تبصره ۱- نایب رئیس و خزانه‌دار در اولین نشست شورا از بین اعضای غیردولتی انتخاب می‌گردند.

تبصره ۲- وظایف خزانه‌دار، مشابه وظایف خزانه‌دار نظام استانی است.

ماده ۲۵- وظایف و اختیارات رئیس نظام صنفی به شرح زیر است:

الف - رئیس بالاترین مقام اجرایی و اداری نظام صنفی بوده و نمایندگی نظام با حق توکیل به غیر را در مراجع داخلی و بین‌المللی عهده دارد؛

ب - مسئول اجرای مصوبات شورای مرکزی؛

ج - نظارت بر عملکرد دبیرخانه و تهیه پیشنهادها و توصیه‌های لازم به منظور تحقق اهداف مندرج در قانون و ارائه آن به شورای مرکزی؛

د - هماهنگی در نظارت بر عملکرد نظام‌های استانی؛

ه - ابلاغ دستورالعمل‌ها، مصوبات و بخشنامه‌ها؛

و - انجام سایر اموری که از طرف هیئت عمومی یا شورای مرکزی محول می‌شود و همچنین سایر اموری که برای اداره نظام صنفی ضروری است؛

ز - امضای مکاتبات عادی و اداری نظام صنفی؛

ح - رابط نظام صنفی با دبیرخانه هیئت عالی نظارت.

تبصره - نایب رئیس در غیاب رئیس عهده‌دار وظایف رئیس خواهد بود و رئیس می‌تواند برخی اختیارات خود را با حفظ مسئولیت به نایب رئیس تفویض کند.

ماده ۲۶- از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه، رئیس نظام صنفی می‌تواند به عنوان نماینده وزیر جهاد کشاورزی در هیئت عالی نظارت شرکت نماید و به صورت ادواری گزارشی از روند تشکیل و نحوه اجرای آیین‌نامه و فعالیت‌های نظام صنفی مربوط را به دبیرخانه هیئت عالی نظارت ارائه نماید و رابط و هماهنگ‌کننده نظام صنفی کارهای کشاورزی با دبیرخانه هیئت عالی نظارت می‌باشد.

فصل هفتم - تخلفات و ضمانت اجرای مربوط

ماده ۲۷- هر موسسه یا دفتر یا محل کسب و پیشه‌ای که بدون دریافت مجوزهای لازم، برای انجام فعالیت‌های موضوع این آیین‌نامه دایر شده باشد، با اعلام نظام صنفی شهرستان مربوط طبق مقررات قانون نظام صنفی از طریق نیروی انتظامی پلمپ می‌شود.

ماده ۲۸- تخلفات صنفی اعضاء از جمله شامل موارد زیر است:

الف - تخلفات موضوع فصل هشتم قانون نظام صنفی - مصوب ۱۳۸۲ - در صورت انطباق با

فعالیت اعضای صنف؛

تبصره - در صورت انطباق تخلف عضو صنفی با یکی از موارد فصل مذکور به تشخیص هیئت‌های بدوی و تجدیدنظر، موضوع مطابق مقررات قانون یادشده رسیدگی و مورد اتخاذ تصمیم و صدور رأی قرار می‌گیرد.

ب - عدم رعایت شئونات شغلی و صنفی؛

ج - سهل‌انگاری در انجام وظایف قانونی؛

د - عدم رعایت استانداردها و ضوابط فنی؛

ه - اجحاف به سایر شاغلان بخش کشاورزی؛

و - صدور گواهی و گزارش خلاف واقع؛

ز - اشتغال در کارهای خارج از صلاحیت حرفه‌ای؛

ح - عدم رعایت شرایط مقرر در مجوزهای صادره؛

ط - سوء استفاده از عضویت یا موقعیت صنفی به نفع خود یا دیگری؛

ی - دریافت و یا پرداخت هرگونه مال یا وجه یا قبول خدمت خارج از ضوابط.

ماده ۲۹- مجازات تخلفات موضوع بندهای (ب) تا (ی) **ماده (۲۸)** این آیین‌نامه، با توجه به

شرایط، دفعات و مراتب تخلف به شرح زیر است:

الف - اخطار شفاهی بدون درج در پرونده عضویت در نظام صنفی؛

ب - توبیخ کتبی با درج در پرونده عضویت در نظام صنفی؛

ج - محرومیت از دریافت تسهیلات؛

د - جریمه نقدی از یک تا دو برابر سود و منافع حاصل از فعالیت غیرمجاز به تشخیص

هیئت‌ها؛

ه - تعلیق پروانه از یک ماه تا یک سال؛

و - لغو پروانه (تعطیل محل کسب) در صورت لزوم.

تبصره ۱- هیئت‌ها می‌توانند برای ارزیابی میزان سود و منافع حاصل از فعالیت غیرمجاز از نظر کارشناس رسمی دادگستری که با هزینه جهاد کشاورزی شهرستان مربوط انتخاب می‌گردد، استفاده نمایند.

تبصره ۲- درآمدهای ناشی از جریمه‌های دریافتی به حساب خزانه واریز خواهد گردید. معادل این مبلغ در بودجه‌های سنواتی منظور خواهد شد تا توسط وزارت جهاد کشاورزی برای اجرای آیین‌نامه هزینه شود.

ماده ۳۰- شاغلان عضو نظام دامپزشکی و نظام مهندسی کشاورزی، از شمول این آیین‌نامه مستثنا بوده و تابع مقررات مربوط خواهند بود.

ماده ۳۱- هرگاه تخلف عضو، عنوان یکی از جرائم مندرج در قوانین را داشته باشد، هیئت‌ها مکلفند مراتب را برای رسیدگی جنبه جزایی آن به مراجع قضایی صالحه اعلام نمایند. رسیدگی مراجع قضایی مزبور مانع از اجرای مجازات‌های انتظامی اعضاء نخواهد بود.

فصل هشتم - نحوه رسیدگی به تخلفات

ماده ۳۲- برای رسیدگی به تخلفات صنفی اعضای نظام صنفی و اعمال مجازات‌های مقرر در این آیین‌نامه، هیئت‌رسیدگی بدوی در هر شهرستان، مرکب از سه نفر شامل نماینده اداره جهاد کشاورزی شهرستان مربوط، نماینده دادگستری به حکم رییس قوه قضاییه و نماینده نظام صنفی بخش شهرستان، تشکیل می‌گردد.

ماده ۳۳- شروع به رسیدگی در هیئت‌های بدوی، با اعلام گزارش از سوی بازرسان، شکایات اشخاص حقیقی یا حقوقی یا مقامات اداری ذی‌ربط می‌باشد.

ماده ۳۴- هیئت‌های بدوی مکلفند حداکثر ظرف دو هفته از تاریخ دریافت شکایت یا گزارش، در جلسه‌ای با دعوت از طرفین یا نمایندگان آنان به پرونده رسیدگی و طبق مفاد این آیین‌نامه اتخاذ تصمیم نمایند. عدم حضور هر یک از طرفین مانع رسیدگی و اتخاذ تصمیم و صدور رأی نخواهد بود.

ماده ۳۵- هر یک از طرفین می‌توانند در صورت اعتراض به رأی صادره، مراتب را کتباً ظرف مدت ده روز از تاریخ ابلاغ رأی، به هیئت تجدیدنظر تسلیم نمایند.

هیئت تجدیدنظر در هر شهرستان مرکب از رییس اداره جهاد کشاورزی شهرستان مربوط یا یکی از معاونین ذی‌ربط، رییس دادگستری یا نماینده وی، رییس یا یکی از اعضای هیئت مدیره نظام صنفی بخش شهرستان مربوط، می‌باشد که ظرف یک ماه با دعوت از طرفین یا نمایندگان آنان به درخواست تجدیدنظر رسیدگی و اتخاذ تصمیم می‌نماید.

رأی هیئت تجدیدنظر قطعی و لازم‌الاجرا است. عدم حضور هر یک از طرفین مانع رسیدگی و اتخاذ تصمیم و صدور رأی نخواهد بود.

ماده ۳۶- جلسات هیئت‌های بدوی و تجدید نظر با حضور هر سه نفر اعضاء رسمیت یافته و آرای صادره با نظر اکثریت معتبر می‌باشد.

ماده ۳۷- هیئت‌های بدوی و تجدید نظر ملزم به رسیدگی به کلیه شکایات و گزارشات دریافتی می‌باشند و چنانچه شکایت یا گزارشی را وارد تشخیص ندهند یا رسیدگی به آن را در

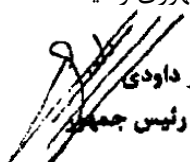
صلاحیت خود ندانند، نظر به رد شکایت یا عدم صلاحیت داده و در غیر این صورت، پس از اخذ دفاعیات، اتخاذ تصمیم می‌نمایند.

ماده ۳۸- در صورت عدم امکان تشکیل هیئت بدوی و تجدید نظر در هر شهرستان، یکی از هیئت‌های نزدیک‌ترین شهرستان همجوار همان استان یا مرکز استان وظایف مقرر را عهده‌دار خواهد بود.

ماده ۳۹- اداره امور هیئت‌های بدوی و تجدید نظر، مسئولیت تشکیل جلسات و انجام هماهنگی‌ها، تشکیل پرونده، تعیین نوبت و وقت رسیدگی، ابلاغ و اجرای آراء و سایر امور دبیرخانه‌ای و همچنین رسیدگی به تخلفات هیئت‌ها، به عهده اداره جهاد کشاورزی شهرستان مربوط می‌باشد.

ماده ۴۰- وزارت جهاد کشاورزی موظف است ضمن اجرای مفاد این آیین‌نامه، ظرف سه سال نسبت به بررسی آن اقدام و پیشنهادات اصلاحی لازم را جهت تصویب به هیئت وزیران ارائه نماید.

این تصویب‌نامه در تاریخ ۱۳۸۷/۳/۱۳ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

بهروز داودی
معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر ریاست قوه قضائیه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دفتر معاون حقوقی و امور مجلس رئیس جمهور، دفتر معاون اجرایی رئیس جمهور، دفتر رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، سازمان بازرسی کل کشور، اداره کل حقوقی، اداره کل قوانین و مقررات کشور، کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و موسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع‌رسانی و دفتر هیئت دولت ابلاغ می‌شود.

قانون

تأسیس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی ایران

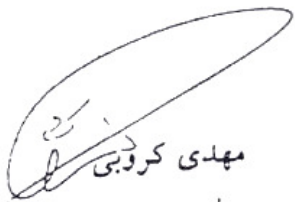
شماره : ۱۰۲۱-ق
تاریخ : ۱۳۸۰/۴/۱۹
پیوست : ۲۰ برگ

بسمه تعالی

حضرت حجه الاسلام و المسلمین جناب آقای سید محمد خاتمی
ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

طرح تاسیس سازمان نظام مهندسی کشاورزی جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۴/۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن تصویب و به تایید شورای نگهبان رسیده است، در اجرای اصل یکصد و بیست و سوم (۱۲۳) قانون اساسی به پیوست ارسال می گردد.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

شماره : ۱۷۴۸۶
تاریخ : ۱۳۸۰/۴/۲۵
پیوست :

وزارت جهاد کشاورزی

قانون تاسیس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ سوم تیرماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۰/۴/۱۳ به تایید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره ۱۰۲۱-ق مورخ ۱۳۸۰/۴/۱۹ واصل گردیده است، به پیوست جهت اجرا ابلاغ می گردد.

سید محمد خاتمی
رئیس جمهور

رونوشت بانضمام تصویر قانون به:

- دفتر مقام معظم رهبری - دفتر رئیس جمهور - دفتر ریاست قوه قضائیه - دفتر معاون اول رئیس جمهور - وزارت امور اقتصادی و دارائی - سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور - دیوان محاسبات - اداره قوانین مجلس شورای اسلامی - دفتر هیات دولت - مجمع تشخیص مصلحت نظام - اداره کل حقوقی - اداره کل قوانین و مقررات کشور - اداره کل امور مجلس - وزارت دادگستری - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - سازمان حفاظت محیط زیست - روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران (جهت درج در روزنامه) ابلاغ می شود. ۳۳۲۵۹.

قانون تأسیس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی جمهوری اسلامی ایران

فصل اول - کلیات

ماده ۱- تعاریف

الف - نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی عبارت است از: مجموعه قوانین، مقررات، آیین‌نامه‌ها، استانداردها، تشکلهای مهندسی، حرفه‌ای، صنفی که در جهت رسیدن به اهداف منظور در این قانون تدوین و به مورد اجرا گذاشته می‌شود.

ب - کشاورزی و منابع طبیعی عبارت است از: بهره‌برداری از آب و زمین به منظور تولید محصولات گیاهی و حیوانی (از قبیل زراعت، باغداری، درختکاری، شمر و غیرشمر، جنگلداری، جنگلکاری، مرتعداری، بیابان‌زدایی، دامداری، شیلات، آبزیان، پرورش طیور و زنبورعسل و کرم ابریشم).

ج - مهندس کشاورزی و منابع طبیعی شخصی است که: حداقل مدرک کارشناسی در یکی از رشته‌های بخش کشاورزی و منابع طبیعی و رشته‌های مرتبط را دارا باشد.

تبصره - رشته‌های اصلی کشاورزی و منابع طبیعی و رشته‌های مرتبط بر اساس ضوابط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری توسط رئیس سازمان تهیه و به تصویب شورای مرکزی می‌رسد.

ماده ۲- سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی جمهوری اسلامی ایران که در این قانون به اختصار سازمان نامیده می‌شود، سازمانی است غیردولتی با استقلال مالی و شخصیت حقوقی مستقل که به منظور رسیدن به اهداف و انجام وظایف مقرر در این قانون تشکیل می‌شود.

فصل دوم - اهداف، وظایف و اختیارات

ماده ۳- اهداف سازمان عبارتند از:

- ۱- تلاش در جهت تحقق بخشیدن به اهداف عالیه نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران.
- ۲- تلاش در جهت ارتقای اخلاق حرفه‌ای در کلیه امور کشاورزی.
- ۳- تلاش در جهت ارتقای سطح دانش، گسترش فناوری جدید در کشاورزی و رشته‌های مرتبط.
- ۴- تلاش در جهت حفظ و پایداری محیط زیست و منابع پایه تجدیدشونده (آب و خاک، دام و طیور، آبزیان، جنگل و مرتع) به منظور دستیابی به توسعه پایدار.
- ۵- تلاش در جهت افزایش کمی و کیفی تولیدات بخش کشاورزی.
- ۶- حفظ و حمایت از حقوق صنفی مهندسين کشاورزی در برابر اشخاص حقیقی و حقوقی.
- ۷- نظارت بر حسن اجرای وظایف فنی و حرفه‌ای اعضای سازمان.
- ۸- حفظ و حمایت از حقوق اشخاص حقیقی و حقوقی که به نحوی از خدمات حرفه‌ای مهندسين کشاورزی بهره‌مند می‌شوند.
- ۹- تلاش در جهت ایجاد انسجام، هماهنگی و همکاری هر چه بیشتر بین شاغلین در امور کشاورزی با دستگاه‌های اجرایی دولتی و غیردولتی.
- ۱۰- تلاش در جهت حسن اجرای مقررات و قوانین مربوط به امور کشاورزی.
- ۱۱- حمایت از تشکلهای صنفی و تولیدی بخش.
- ۱۲- تلاش در جهت ساماندهی امر اشتغال مهندسين کشاورزی و منابع طبیعی.

- ۱۳- کمک به صدور خدمات کشاورزی به خارج از کشور.
- ماده ۴- وظایف و اختیارات سازمان به شرح زیر تعیین می‌شود:
- ۱- همکاری و هماهنگی با مراجع ذیربط برای گسترش و پیشبرد فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی در امور کشاورزی و منابع طبیعی.
- ۲- همکاری با مراجع ذیربط برای تعیین و تنظیم و اجرای صحیح تعرفه‌های خدمات امور کشاورزی و منابع طبیعی.
- ۳- همکاری با دستگاه‌های ذیربط به منظور حسن اجرای مقررات و قوانین مربوط به امور کشاورزی و منابع طبیعی.
- ۴- تلاش در جهت تدوین و اجرای برنامه‌های بازآموزی و نوآموزی مستمر اعضای سازمان.
- ۵- اظهارنظر مشورتی در زمینه تدوین پیش‌نویس لوایح، تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های مرتبط به امور کشاورزی و منابع طبیعی که از مراجع ذیصلاح ارجاع شده باشد.
- ۶- تدوین دستورالعمل‌ها و ضوابط خاص صنفی و حرفه‌ای.
- ۷- صدور کارت عضویت و اعطای شماره نظام مهندسی به مهندسین کشاورزی و رشته‌های مرتبط.
- ۸- رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای اعضای سازمان که عنوان جرایم عمومی نداشته باشند از طریق هیأت‌های ذیربط سازمان طبق مقررات مربوطه.
- ۹- همکاری با مراجع ذیربط در تعیین میزان مالیات و عوارض مؤسسات و شاغلان کشاورزی.
- ۱۰- همکاری با مراجع ذیربط در ارائه خدمات امدادی مهندسین کشاورزی و منابع طبیعی به هنگام بروز حوادث غیرمترقبه از طریق بسیج اعضا.
- ۱۱- همکاری با مراجع ذیصلاح در جهت رسیدگی به تخلفات و جرایم حرفه‌ای مهندسین کشاورزی و منابع طبیعی عضو و غیرعضو و اظهارنظرهای کارشناسی مشورتی در این رابطه به مراجع ذیربط.
- ۱۲- انجام اموری که جزء اهداف سازمان بوده و مغایرتی با قوانین جاری کشور نداشته باشند.
- ۱۳- همکاری در جهت تدوین و تنفیذ نظام آموزش عالی کشور در بخش علوم کشاورزی و منابع طبیعی.
- تبصره - سازمان موظف است حداکثر ظرف مدت پانزده روز از تاریخ وصول استعلام نظر مشورتی خود را به مراجع ذیربط اعلام نماید.

فصل سوم - ارکان

ماده ۵- ارکان سازمان عبارتند از :

- ۱- شورای مرکزی.
  - ۲- شورای استانی - شعبه استان.
  - ۳- شورا و شعبه شهرستانی.
  - ۴- مجامع عمومی.
  - ۵- هیأت‌های انتظامی رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای
- شورای استانی با تصویب شورای مرکزی می‌تواند برای ایجاد شعبه در شهرستان‌ها، بخشی از وظایف خود را تفویض نمایند.

ماده ۶- شورای مرکزی به عنوان بالاترین مرجع تصمیم‌گیری سازمان متشکل از پانزده نفر اعضای انتخابی و انتصابی به شرح زیر است:

- ۱- دو نفر نماینده وزارت جهاد کشاورزی با معرفی وزیر جهاد کشاورزی.
- ۲- یک نفر با معرفی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری از اعضای هیأت علمی دانشکده‌های کشاورزی به عنوان نماینده ایشان.
- ۳- یک نفر متخصص آبیاری با معرفی وزیر نیرو به عنوان نماینده ایشان.
- ۴- یک نفر متخصص کشاورزی با معرفی رئیس سازمان حفاظت محیط زیست به عنوان نماینده ایشان.

۵- ده نفر از متخصصین کشاورزی صاحب نظر در رشته‌های مختلف علوم کشاورزی و منابع طبیعی به انتخاب اکثریت آرای مجمع نمایندگان شوراهای استانی به عنوان اعضای اصلی و چهار نفر به عنوان اعضای علی‌البدل.

تبصره ۱- شورای مرکزی برای اولین بار از نمایندگان بندهای (۱) تا (۴) همین ماده و نمایندگان انتخابی شورای استان‌ها (هر استان دو نماینده) در تهران تشکیل می‌شود تا نسبت به انجام بند (۵) ظرف مدت شش ماه اقدام کند.

تبصره ۲- معرفی اعضای انتصابی باید ظرف مدت دو ماه پس از لازم‌الاجرا شدن قانون صورت بگیرد.

تبصره ۳- شورای مرکزی در اولین جلسه خود نسبت به انتخاب رئیس و نواب رئیس و دبیر شورا اقدام می‌نماید.

تبصره ۴- دوره فعالیت شورای مرکزی چهار سال است و انتخاب مجدد اعضاء برای دوره‌های بعدی مجاز است.

ماده ۷- شورای استانی متشکل از ۱۱ نفر اعضای انتخابی و انتصابی به شرح زیر است:

- ۱- دو نفر نماینده از سازمان جهاد کشاورزی استان با معرفی رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان.
  - ۲- مدیرکل حفاظت محیط زیست استان یا نماینده تام‌الاختیار ایشان.
  - ۳- یک نفر از اعضای هیأت علمی دانشکده کشاورزی یا منابع طبیعی مرکز استان وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به پیشنهاد وزیر علوم، تحقیقات و فناوری.
  - ۴- هفت نفر از متخصصین رشته‌های مختلف کشاورزی و منابع طبیعی به انتخاب اکثریت آرای مجمع عمومی استان به عنوان عضو اصلی و دو نفر به عنوان عضو علی‌البدل.
- تبصره ۱- شورای استان برای اولین بار متشکل از رؤسا یا نمایندگان سازمان‌های بندهای (۱) تا (۳) همین ماده در مرکز همان استان تشکیل خواهد شد تا نسبت به نحوه برگزاری و اجرای بند (۴) همین ماده حداکثر ظرف مدت چهار ماه اقدام کند.
- تبصره ۲- شورای استان حداکثر ظرف مدت دو هفته پس از انتخاب، یک نفر را به عنوان رئیس شورای استان، یک نفر را برای نایب رئیس شورای استان، یک نفر را برای خزانه‌داری و یک نفر را جهت دبیری شورا از بین خود انتخاب می‌کند.
- تبصره ۳- وزیر جهاد کشاورزی با پیشنهاد شورای استان حکم رئیس شورای استان را صادر می‌کند.

تبصره ۴- وزارت جهاد کشاورزی موظف است جهت راهاندازی سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی حداکثر بعد از سه ماه از تصویب این قانون نسبت به تشکیل اولین جلسه شورای استان از طریق سازمان جهاد کشاورزی استان‌ها اقدام نماید.

تبصره ۵- مجمع عمومی استان از تجمع حداقل سی نفر عضو تشکیل می‌شود.

ماده ۸- مجمع عمومی استان از اجتماعی اعضای آن تشکیل می‌شود و کلیه اشخاص حقیقی که طبق ضوابط مصوب به عضویت سازمان پذیرفته می‌شوند، با شرایط مساوی عضویت مجمع عمومی را دارا بوده و در جلسات دارای حق رأی و مشارکت در تصمیم‌گیری‌ها می‌باشند. تبصره - جلسات مجمع با حضور نصف به علاوه یک اعضاء رسمیت می‌یابد و تصمیمات متخذه با اکثریت عده حاضر معتبر می‌باشد.

ماده ۹- وظایف و اختیارات مجمع عمومی عادی یا فوق‌العاده به قرار زیر است:

- ۱- انتخاب اعضای شورای استان یا بازرسان با رعایت بند (۴) ماده (۷) این قانون.
- ۲- استماع گزارش شورای استان و اعلام نظر نسبت به آن و رسیدگی به مسایل مطرح شده.
- ۳- تصویب سیاست‌ها و خط‌مشی‌های شورای استان.
- ۴- تعیین مؤسسه حسابرسی برای رسیدگی به حساب‌ها، ترازنامه‌ها و بیلان عملکرد سالانه سازمان.

۵- پیشنهاد هر گونه تغییر و اصلاح در آیین‌نامه سازمان به شورای مرکزی.

۶- بررسی و تصویب ترازنامه سالانه و برنامه و بودجه و طرح‌های سالانه سازمان استان.

۷- بررسی و اتخاذ تصمیم نسبت به سایر اموری که طبق قوانین و آیین‌نامه‌های مربوط به سازمان استان و در صلاحیت مجمع عمومی می‌باشد.

ماده ۱۰- جلسات مجمع عمومی به طور عادی سالی یک بار و فوق‌العاده به تعداد دفعاتی که توسط مجمع یا به درخواست حداقل یک پنجم اعضای مجمع یا به درخواست شورای مرکزی در صورت ضرورت تشکیل می‌شود.

ماده ۱۱- نامزدهای عضویت در شورای مرکزی و شوراهای استانی سازمان باید دارای شرایط زیر باشند:

- ۱- تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران و وفاداری به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.
- ۲- نداشتن محکومیت مؤثر کیفری و عدم وابستگی به گروه‌های غیرقانونی.
- ۳- نداشتن سوء شهرت اجتماعی و شغلی.

ماده ۱۲- رییس سازمان که مسئولیت اجرای مصوبات شورای مرکزی را به نمایندگی سازمان در مراجع ملی و بین‌المللی برعهده دارد از بین سه نفر از اعضای شورای مرکزی که بیشترین رأی را کسب کنند توسط وزیر جهاد کشاورزی برای صدور حکم به رییس جمهور معرفی می‌شود.

ماده ۱۳- تشکیل اولین شورای مرکزی حداکثر سه ماه پس از تشکیل شوراهای استانی توسط وزارت جهاد کشاورزی از طریق تشکیل مجمع عمومی نمایندگان شوراهای استانی، انتخابات عمومی برای انتخاب اعضای اولین شورای مرکزی صورت می‌گیرد.

ماده ۱۴- وظایف شورای مرکزی عبارت است از:

- ۱- انتخاب سه نفر از اعضای شورای مرکزی برای ریاست سازمان و معرفی آن‌ها به وزیر جهاد کشاورزی.

- ۲- تهیه و تصویب دستورالعمل‌های مربوط به مقررات اداری، مالی، تشکیلاتی، اجرایی و سایر دستورالعمل‌های مورد نیاز در محدوده این قانون.
- ۳- تهیه بودجه، برنامه‌ها و طرح‌های سازمان جهت ارایه به مجمع عمومی.
- ۴- بررسی و تصویب طرح‌های اصلاح یا تغییر قانون سازمان و پیشنهاد آن به مراجع ذیصلاح.
- ۵- نظارت بر کار شوراهای استانی.
- ۶- تهیه و تصویب آیین‌نامه تشکیل کمیته‌های تخصصی کشاورزی و رشته‌های مرتبط.
- ۷- تشکیل مجمع عمومی و فوق‌العاده.
- ۸- تعیین حدود اختیارات نایب رییس - خزانه‌دار - دبیر شورا و نظارت بر عملکرد آن‌ها.
- ۹- همکاری با مراکز تحقیقاتی علمی و آموزشی مربوط به کشاورزی.
- ۱۰- اتخاذ تصمیم در مورد چگونگی مشارکت سازمان در برگزاری گردهمایی‌های تخصصی مربوط مانند سمینارها، کنفرانس‌ها و کنگره‌ها در داخل و در سطح بین‌المللی.
- ۱۱- تنظیم برنامه‌های لازم جهت ساماندهی امر اشتغال مهندسين کشاورزی.
- ۱۲- اتخاذ تصمیم در مورد چگونگی همکاری سازمان در برگزاری آزمون‌های جامع حرفه‌ای، مهندسی، کشاورزی و آزمون‌های علمی با مراجع ذیربط در صورت درخواست آن‌ها.
- ۱۳- اتخاذ تصمیم در مورد چگونگی همکاری با دستگاه‌های اجرایی در زمینه مسایل صنفی و حرفه‌ای.
- ۱۴- تصمیم‌گیری و صدور پروانه به امور مشاوره‌ای و خدمات مهندسی کشاورزی برای اشخاص حقیقی و حقوقی واجد شرایط و نظارت بر حسن انجام کار آن‌ها.
- ۱۵- ارایه برنامه جهت اشاعه تفکر علمی در امر تولید و فناوری محصولات کشاورزی از طریق الزام به استفاده از مهندسين کشاورزی در اجرای پروژه‌های کشاورزی.
- ۱۶- اظهار نظر نسبت به لوایح و طرح‌های مربوط به کشاورزی و انعکاس آن به مجلس شورای اسلامی، وزارت جهاد کشاورزی و سایر مراجع ذیربط.
- ۱۷- صلح و سازش در دعاوی یا ارجاع کار به امر داور و تعیین داور با حق صلح و سازش یا بدون آن.
- تبصره ۱- شورای مرکزی دارای یک نایب رییس و یک خزانه‌دار و یک نفر دبیر است که با اکثریت آراء از بین اعضای شورا انتخاب می‌شوند.
- تبصره ۲- جلسات شورای مرکزی هر ماه حداقل یک بار تشکیل می‌شود و رییس سازمان، ریاست جلسات شورا را برعهده دارد و دبیر شورا مسئول تشکیل جلسات و اداره دبیرخانه شورا است.
- ماده ۱۵- جلسات شورای مرکزی با حضور حداقل (۱۱) نفر از اعضاء رسمیت می‌یابد و تصمیمات متخذه با رأی اکثریت مطلق حاضرین معتبر است.
- تبصره - جلسات شورای استان حداقل هر ماه یک بار تشکیل می‌شود و رییس سازمان استان، ریاست جلسه شورای استان را برعهده خواهد داشت. دبیر شورا مسؤول تشکیل و اداره دبیرخانه شورای استان می‌باشد.
- ماده ۱۶- وظایف رییس سازمان به شرح زیر است:

- ۱- اداره امور سازمان طبق مفاد این قانون و مصوبات شورای مرکزی و نظارت بر حسن انجام کلیه امور اجرایی سازمان.
  - ۲- رسیدگی و اتخاذ تصمیم راجع به امور جاری نظام مهندسی و پیگیری امور مربوطه.
  - ۳- امضای کارت‌های عضویت و اعطای شماره‌های مهندسی کشاورزی به اعضا.
  - ۴- نمایندگی حقوقی سازمان نزد کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی و مراجع قضایی برای طرح و تعقیب دعاوی، شکایات یا دفاع از آن‌ها با حق توکیل به غیر.
  - ۵- نمایندگی سازمان در مراجع ملی و بین‌المللی طبق ضوابط و مقررات مربوطه.
  - ۶- تهیه مقدمات لازم جهت تعیین و انتخاب اعضای شورای مرکزی جدید سه ماه قبل از اتمام مدت قانونی دوره شورای مرکزی.
  - ۷- تهیه گزارش عملکرد، تراز مالی و تنظیم و ارایه بودجه و برنامه سازمان جهت طرح و تصویب در شورای مرکزی.
  - ۸- امضای اسناد مالی سازمان با رئیس و خزانه‌دار سازمان می‌باشد.
- تبصره - در غیاب رئیس با تفویض اختیار، امضای اسناد مالی با نایب رئیس و خزانه‌دار سازمان می‌باشد.
- ماده ۱۷- در صورت پذیرش استعفاء، فوت، عدم امکان ادامه خدمت یا برکناری رئیس سازمان توسط رئیس جمهور، رئیس جدید سازمان به ترتیب از بین افراد ماده (۱۲) این قانون انتخاب و تعیین می‌شود.
- ماده ۱۸- در صورت فوت، پذیرش استعفاء یا عدم امکان ادامه وظیفه هر یک از اعضای انتخابی شورای مرکزی به ترتیب میزان آراء از بین اعضای انتخابی شورای مرکزی از بین اعضای علی‌البدل جایگزین می‌شوند.
- ماده ۱۹- در صورت فوت، پذیرش استعفاء یا عدم امکان ادامه انجام وظیفه هر یک از اعضا انتصابی، مرجع مربوط موظف است ظرف مدت یک ماه نسبت به معرفی عضو جایگزین اقدام کند.
- ماده ۲۰- وظایف شورای استانی:
- ۱- تشکیل مجمع عمومی جهت اجرای بند (۴) از ماده (۷) قانون نظام مهندسی کشاورزی.
  - ۲- انتخاب و پیشنهاد یک نفر به عنوان رئیس شورای استان به وزارت جهاد کشاورزی جهت صدور حکم.
  - ۳- تعیین یک نفر نایب رئیس یک نفر خزانه‌دار و یک نفر دبیر شورا از بین اعضای شورای استان.
  - ۴- تعیین حدود اختیارات نایب رئیس و خزانه‌دار - دبیر شورا و نظارت بر عملکرد آن‌ها.
  - ۵- تهیه بودجه و برنامه و طرح‌های خاص استانی.
  - ۶- اجرای دستورالعمل‌های مربوط به مقررات اداری- مالی و تشکیلاتی و کلیه مصوبات شورای مرکزی.
  - ۷- تشکیل کمیته‌های تخصصی کشاورزی در استان طبق آیین‌نامه اجرایی مربوطه که از طرف شورای مرکزی ابلاغ خواهد شد.

- ۸- اتخاذ تصمیم در مورد چگونگی همکاری با دستگاه‌های اجرایی استان در زمینه مسایل صنفی و حرفه‌ای در راستای سیاست‌های کلی مصوب شورای مرکزی.
- ۹- اجرای تصمیمات شورای مرکزی و آرایه پیشنهادها در مورد مشارکت سازمان استان در برگزاری گردهمایی‌ها و سمینارها و کنفرانس‌ها.
- ۱۰- همکاری با مراجع قضایی و کانون کارشناسان رسمی دادگستری و اظهارنظر در خصوص صلاحیت اخلاقی و فنی داوطلبین دریافت پروانه کارشناسی در امور کشاورزی و رشته‌های مرتبط و قبول داورى در اختلافاتی که دارای ماهیت فنی است.
- ۱۱- تصمیم‌گیری و صدور پروانه به امور مشاوره‌ای و خدمات مهندسی کشاورزی برای اشخاص حقیقی و حقوقی واجد شرایط و نظارت بر حسن انجام کار آن‌ها.
- ۱۲- ارتقای دانش فنی و کیفیت کار مهندسان و شاغلان در بخش کشاورزی از طریق ایجاد شبکه‌های اطلاع‌رسانی و پایگاه‌های علمی و فنی و آموزشی و انتشارات به منظور رشد و اعتلای حرفه‌های مهندسی کشاورزی و مشاغل مرتبط با آن.
- ۱۳- همکاری با مراجع مسؤول در بالا بردن کمیت و کیفیت تولید و افزایش بهره‌وری از منابع پایه و حفظ محیط زیست و فراهم آوردن زمینه‌های مشارکت اعضاء در نظارت بر تولید، سرمایه‌گذاری و اجرای طرح‌ها و پروژه‌های کشاورزی استان.
- ۱۴- دفاع از حقوق اجتماعی و حیثیت حرفه‌ای اعضاء و تشویق و حمایت از فعالیت‌های با ارزش و برگزاری مسابقات حرفه‌ای و تخصصی بین آن‌ها.
- ۱۵- تنظیم روابط بین صاحبان حرفه‌های مهندسی کشاورزی و کارفرمایان و بهره‌برداران و کمک به مراجع مسؤول بخش در زمینه ارجاع کار مناسب به افراد صاحب صلاحیت و جلوگیری از مداخله اشخاص فاقد صلاحیت در امور فنی.
- ۱۶- کمک به آموزش و ترویج اصول صحیح مهندسی کشاورزی و همکاری با وزارت جهاد کشاورزی در زمینه تدوین، اجرا، و کنترل شاخص‌های تولید و فرآوری محصولات کشاورزی و رعایت استانداردها و معیار در سرمایه‌گذاری و تولید محصولات کشاورزی.
- ۱۷- همکاری با مراجع استان در هنگام بروز سوانح و بلایای طبیعی و خشکسالی.
- ۱۸- تهیه ترازنامه سازمان و شعبه استان و آرایه آن به مجمع عمومی.
- ۱۹- همکاری با مراکز تحقیقاتی، علمی، آموزشی مربوط به کشاورزی.
- ۲۰- صلح و سازش در دعاوی با ارجاع کار به امر داورى و تعیین داور با حق صلح و سازش یا بدون آن.
- ماده ۲۱- وظایف رییس شورای استان به شرح زیر است:
  - ۱- اداره امور شورای استان طبق مفاد این قانون و مصوبات شورای مرکزی و نظارت بر حسن انجام وظیفه امور اجرایی سازمان در استان.
  - ۲- رسیدگی و اخذ تصمیم راجع به امور جاری سازمان و پیگیری امور مربوطه.
  - ۳- امضای کارت‌های عضویت و اعطای شماره‌های مهندسی کشاورزی به اعضاء.
  - ۴- نمایندگی حقوقی سازمان استان نزد کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی و مراجع قضایی برای طرح و تعقیب دعاوی، شکایات یا دفاع از آن‌ها با حق توکیل به غیر.

- ۵- تهیه مقدمات لازم جهت تعیین و انتخاب اعضای شورای جدید استان قبل از اتمام دوره قانونی شورای استان.
  - ۶- تهیه گزارش عملکرد، تراز مالی و تنظیم و ارایه بودجه و برنامه سازمان استان جهت طرح و تصویب در مجمع عمومی استان.
  - ۷- امضاء اسناد مالی سازمان با رییس و خزانه‌دار سازمان استانی می‌باشد.
- تبصره - در غیاب رییس با تفویض اختیار، امضاء اسناد مالی با نایب رییس و خزانه‌دار شورای استانی خواهد بود.
- ماده ۲۲- مدت فعالیت هر دوره شوراهای استانی چهار سال تمام می‌باشد.
- تبصره ۱- شروع اولین دوره فعالیت شوراهای استانی مذکور حداکثر ده روز پس از اعلام نتیجه نهایی انتخابات خواهد بود.
- تبصره ۲- شروع فعالیت‌های دوره‌های بعدی نظام مهندسی کشاورزی بلافاصله پس از پایان دوره قبلی می‌باشد و چنانچه دوره تشریفات انتخابات دوره بعد به نحوی از انحاء پایان نیافته باشد، ارکان سازمان دوره قبلی تا تأیید انتخابات جدید به فعالیت خود ادامه خواهند داد و مبداء شروع کار دوره جدید از تاریخ تأیید انتخابات خواهد بود.
- ماده ۲۳- شورای مرکزی می‌تواند در صورت عدول یا تخطی شورای استان، از مقررات نظام مهندسی و عدم رعایت تذکرات لازم مبنی بر اصلاح تخلفات و تکرار آن نسبت به انحلال آن اقدام نماید.
- تبصره ۱- در صورت انحلال شورای استانی حداکثر در ظرف مدت دو ماه از تاریخ انحلال، وزارت جهاد کشاورزی موظف به تشکیل شورای استانی بر طبق ماده (۷) این قانون می‌باشد.
- تبصره ۲- نحوه انحلال شورای استانی طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط شورای مرکزی تهیه و تدوین و به تصویب وزارت جهاد کشاورزی خواهد رسید.
- ماده ۲۴- به منظور رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای شاغلان حرفه مهندسی کشاورزی هیأت‌های بدوی انتظامی در استان‌ها و هیأت عالی انتظامی در محل سازمان مرکزی تشکیل می‌شود.
- ماده ۲۵- عدم رعایت موازین قانونی، مقررات و نظامات دولتی و صنفی و حرفه‌ای، عدم رعایت شئون شغلی، سهل‌انگاری در انجام وظایف قانونی و اجحاف به کشاورزان، دامداران، مرتعداران، مراجعان به وسیله شاغلان حرفه مهندسی کشاورزی تخلف محسوب و متخلفان با توجه به شدت و ضعف عمل ارتكابی و تعدد و تکرار آن حسب مورد به مجازات‌های زیر محکوم می‌شوند:
- الف - تذکر یا توبیخ شفاهی در حضور اعضای شوراهای استانی نظام مهندسی کشاورزی محل.
- ب - اخطار یا توبیخ کتبی با درج در پرونده نظام مهندسی کشاورزی.
- ج - توبیخ کتبی با درج در پرونده و الصاق رأی در تابلو اعلانات سازمان محل.
- د - توبیخ کتبی با درج در پرونده نظام مهندسی کشاورزی و درج متن رأی در نشریه شورا.
- هـ - محرومیت از اشتغال به حرفه مهندسی کشاورزی از سه ماه تا یک سال در محل ارتكاب تخلف.
- و - محرومیت از اشتغال به حرفه مهندسی کشاورزی از سه ماه تا یک سال در تمام کشور.

ز - محرومیت از اشتغال به حرفه مهندسی کشاورزی از یک سال تا پنج سال در تمام کشور با تأیید هیأت عالی انتظامی.

ح - محرومیت دائم از اشتغال به حرفه مهندسی کشاورزی در تمام کشور با تأیید هیأت عالی انتظامی هیأت‌های انتظامی رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای.

تبصره ۱- بندهای (و)، (ز) و (ح) با صدور حکم قاضی عضو هیأت قابل اجرا است.

تبصره ۲- آراء هیأت‌های بدوی ظرف مدت یک ماه از تاریخ رأی قابل تجدید نظر در هیأت عالی انتظامی می‌باشد.

ماده ۲۶- هیأت‌های بدوی انتظامی در استان‌ها متشکل از پنج نفر برای مدت چهار سال به شرح زیر تشکیل می‌شود:

- ۱- رئیس شورای استانی.
- ۲- یک نفر قاضی با ابلاغ رئیس قوه قضاییه.
- ۳- رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان.
- ۴- دو نفر مهندس کشاورزی از اعضای سازمان با حداقل (۱۰) سال سابقه کار در بخش کشاورزی با معرفی شورای استانی.

تبصره ۱- رئیس هیأت بدوی انتظامی استان توسط اعضاء انتخاب خواهند شد.

تبصره ۲- عزل اعضای موضوع بند (۴) این ماده با پیشنهاد هیأت عالی انتظامی و تأیید رئیس سازمان صورت می‌گیرد.

ماده ۲۷- وظایف هیأت‌های بدوی انتظامی استان‌ها عبارتند از:

- ۱- رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای اعضای سازمان در برابر اشخاص حقیقی و حقوقی.
- ۲- رسیدگی به شکایات افراد حقیقی و حقوقی در ارتباط با حرفه مهندسی کشاورزی از مشمولان این قانون.

ماده ۲۸- هیأت عالی انتظامی در مرکز متشکل از هفت نفر به مدت چهار سال به شرح زیر تشکیل می‌شود:

- ۱- رئیس سازمان.
- ۲- یک نفر قاضی با ابلاغ رئیس قوه قضاییه.
- ۳- یک نفر مهندس کشاورزی با تجربه به انتخاب و معرفی وزیر جهاد کشاورزی.
- ۴- یک نفر از هیأت علمی دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی به معرفی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری.
- ۵- سه نفر مهندس کشاورزی با تجربه عضو سازمان به انتخاب و معرفی شورای مرکزی با حداقل (۱۰) سال سابقه کار در بخش کشاورزی.

ماده ۲۹- وظایف هیأت عالی انتظامی عبارت است از:

- ۱- نظارت عالیه بر کار هیأت‌های بدوی انتظامی و ایجاد هماهنگی بین آن‌ها.
- ۲- رسیدگی به اعتراض‌ها و شکایات اشخاص حقیقی و حقوقی از طرز کار هیأت‌های بدوی انتظامی.

۳- تجدید نظر در احکام صادر شده توسط هیأت‌های بدوی انتظامی.

۴- انحلال هیأت‌های بدوی انتظامی در صورت تخلف از وظایف شورای مرکزی است.

تبصره ۱- در صورتی که شخصی نسبت به رأی هیأت عالی انتظامی معترض باشد می‌تواند از مراجع قضایی تقاضای تجدید نظر نماید، رأی مرجع قضایی قطعی و لازم‌الاجرا خواهد بود.

تبصره ۲- آراء هیأت عالی انتظامی با اکثریت چهار رأی موافق قطعی و لازم‌الاجرا است.

ماده ۳۰- آیین‌نامه اجرایی چگونگی تشکیل جلسات هیأت عالی انتظامی و هیأت‌های بدوی انتظامی استان‌ها، چگونگی رسیدگی، صدور رأی و اجرای احکام مربوط حداکثر ظرف مدت سه ماه پس از تصویب شورای مرکزی توسط آن شورا تهیه و از طریق وزارت جهاد کشاورزی برای تصویب به هیأت وزیران تقدیم می‌گردد.

ماده ۳۱- هر گاه تخلف افراد موضوع این قانون عنوان یکی از جرایم مندرج در قوانین جزایی را نیز داشته باشد، هیأت‌های انتظامی مکلفند تصویر تأیید شده پرونده مربوطه را به مراجع ذیصلاح ارسال کنند.

رسیدگی در مراجع قضایی مانع از رسیدگی هیأت‌های انتظامی از حیث تخلف صنفی و حرفه‌ای مشمولان این قانون نیست.

ماده ۳۲- وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، نهادهای، مراجع قضایی، نیروهای انتظامی و شرکت‌های دولتی می‌توانند در ارجاع امور کارشناسی با رعایت آیین‌نامه خاصی که به پیشنهاد مشترک وزارت جهاد کشاورزی و وزارت دادگستری به تصویب هیأت وزیران می‌رسد به جای کارشناسان رسمی دادگستری از مهندسان دارای پروانه اشتغال که به وسیله شعبه استان معرفی می‌شوند استفاده نمایند.

ماده ۳۳- شورا یا شعبه شهرستانی هر یک از استان‌ها و نحوه انتخاب افراد واجد شرایط و اختیارات و وظایف آن بر اساس آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط شورای مرکزی تهیه و به تصویب وزیر جهاد کشاورزی خواهد رسید.

فصل چهارم - شرایط عضویت

ماده ۳۴- کلیه اتباع ایرانی فارغ‌التحصیل دوره‌های مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی و رشته‌های مرتبط حق عضویت در سازمان را دارا هستند.

ماده ۳۵- وزیر جهاد کشاورزی از تاریخ ابلاغ این قانون به عضویت هیأت عالی نظارت، موضوع ماده (۵۲) قانون نظام صنفی در خواهد آمد. وزارت جهاد کشاورزی با هماهنگی دبیرخانه هیأت عالی نظارت، حداکثر شش ماه از تاریخ تصویب این قانون، نظام صنفی کارهای کشاورزی را برابر قانون نظام صنفی تهیه و جهت تصویب به هیأت وزیران پیشنهاد می‌نماید.

ماده ۳۶- کلیه اعضاء موظف به رعایت مفاد این قانون هستند.

فصل پنجم - سایر مقررات

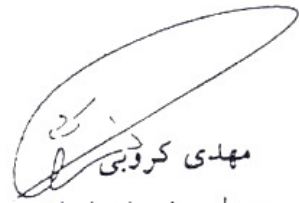
ماده ۳۷- سازمان می‌تواند برای کمک به رفع مشکلات رفاهی و مالی اعضاء کم درآمد و خسارت دیده از طریق تشکیل صندوق تعاون و رفاه از آنان حمایت کند.

تبصره - اساسنامه صندوق و آیین‌نامه چگونگی پرداخت وام و حمایت‌های مالی توسط شورای مرکزی تهیه و به تصویب می‌رسد.

ماده ۳۸- اعتبارات مورد نیاز برای اجرای این قانون از محل‌های زیر تأمین می‌شود:

- ۱- حق عضویت پرداختی از سوی اعضاء.
- ۲- هدایا و کمک‌های اشخاص حقیقی و حقوقی.

- ۳- کمک‌های اعطایی دولت.
  - ۴- صندوق مشترک سازمان‌های استان.
  - ۵- دریافت بهای ارایه خدمات پژوهشی، فنی و آموزشی.
  - ۶- درصدی از حق‌الزحمه دریافتی اعضاء بابت ارایه خدمات مهندسی ارجاع شده از طرف سازمان.
- قانون فوق مشتمل بر سی و هشت ماده و بیست و هشت تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ سوم تیر ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۰/۴/۱۳ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

قانون

تأسیس سازمان نظام دامپزشکی جمهوری اسلامی ایران

قانون تاسیس سازمان نظام دامپزشکی

جمهوری اسلامی ایران تاریخ تصویب ۱۳۷۶/۸/۱۸

فصل اول - اهداف، وظایف و اختیارات

ماده ۱- سازمان نظام دامپزشکی جمهوری اسلامی ایران که در این قانون به اختصار سازمان نامیده می شود، سازمانی است دارای استقلال مالی، شخصیت حقوقی مستقل غیردولتی که به منظور رسیدن به اهداف و انجام وظایف مقرر در این قانون تشکیل می شود.

ماده ۲- اهداف سازمان عبارتند از:

۱ - تلاش در جهت ارتقای اخلاق حرفه ای در کلیه امور دامپزشکی در چهارچوب ارزشهای عالیله اسلام.

۲ - تلاش در جهت حفظ شوون حرفه دامپزشکی.

۳ - تلاش در جهت پیشبرد و اصلاح امور دامپزشکی.

۴ - تلاش در جهت حسن اجرای وظایف فنی و حرفه ای دامپزشکان و سایر رده های حرفه دامپزشکی.

۵- تنظیم روابط حرفه ای بین دامپزشکان و سایر رده های حرفه دامپزشکی.

۶ - حفظ و حمایت از حقوق صنفی دامپزشکان و سایر رده های حرفه دامپزشکی در برابر اشخاص حقیقی و حقوقی.

۷ - حفظ و حمایت از حقوق اشخاص حقیقی و حقوقی که به نحوی از خدمات حرفه دامپزشکی بهره مند می شوند.

۸- تلاش در جهت همکاری هرچه بیشتر شاغلان حرفه دامپزشکی با دستگاههای اجرایی دولتی به منظور ارتقای بهداشت عمومی.

۹- تلاش در جهت دستیابی به آخرین یافته های علمی و تکنولوژیک دامپزشکی.

۱۰- تلاش در جهت حسن اجرای مقررات و قوانین مربوط به امور دامپزشکی.

ماده ۳- وظایف و اختیارات سازمان به شرح زیر تعیین می شود:

۱- همکاری و هماهنگی با مراجع ذیربط برای گسترش و پیشبرد فعالیتهای علمی و تحقیقاتی در امور دامپزشکی.

۲- همکاری با مراجع ذیربط برای تعیین و تنظیم و اجرای صحیح تعرفه های خدمات دامپزشکی.

۳- همکاری با دستگاههای ذیربط به منظور حسن اجرای مقررات و قوانین مربوط به امور دامپزشکی.

۴- همکاری بامراجع ذیربط در اجرای برنامه های بازآموزی و نوآموزی مستمر دامپزشکان و سایر رده های حرفه دامپزشکی در جهت رشد و دستیابی به آخرین یافته های علمی و تکنولوژیک دامپزشکی.

۵- اظهارنظر مشورتی در زمینه تدوین پیش نویس لوایح، تصویب نامه ها و آئین نامه های مرتبط به امور دامپزشکی که از مراجع ذیصلاح ارجاع شده باشد.

- ۶- تدوین دستورالعملها و ضوابط خاص صنفی مربوط به استاندارد کردن فعالیتهای مختلف دامپزشکان و سایر ردههای حرفه دامپزشکی.
- ۷- صدور کارت عضویت و اعطای شماره نظام دامپزشکی به دامپزشکان عمومی و متخصصان عضو.
- ۸- رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای شاغلان حرفه دامپزشکی که عنوان جرائم عمومی را نداشته باشند از طریق هیاتهای ذیربط سازمان طبق مقررات مربوطه.
- ۹- همکاری در جهت جلوگیری از دخالت اشخاص حقیقی و حقوقی غیرمجاز در حرفه دامپزشکی.
- ۱۰- همکاری با مراجع ذیربط در تعیین میزان مالیات و عوارض موسسات و شاغلان حرفه دامپزشکی.
- ۱۱- همکاری با مراجع ذیربط در ارائه خدمات امدادی دامپزشکی به هنگام بروز حوادث غیرمترقبه از طریق بسیج اعضاء.
- ۱۲- همکاری با مراجع ذیصلاح در جهت رسیدگی به تخلفات و جرائم شاغلان حرفه دامپزشکی و اظهارنظرهای کارشناسی مشورتی در این رابطه به مراجع ذیربط.
- ۱۳- اعلام نظر کارشناسی و تخصصی به مراجع ذیصلاح قضایی در رابطه با رسیدگی به تخلفات غیرصنفی و غیرحرفه‌ای و جرائم شاغلان حرفه دامپزشکی.

فصل دوم - ارکان

ماده ۴- ارکان سازمان عبارتند از:

- ۱- شورای مرکزی.
  - ۲- شورای استانی.
  - ۳- هیات انتظامی رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای شاغلان حرفه دامپزشکی.
- ماده ۵ -** شورای مرکزی به عنوان بالاترین مرجع تصمیم‌گیری سازمان متشکل از هفده نفر اعضای انتخابی و انتصابی به شرح زیر است:
- ۱- رئیس یا نماینده تام‌الاختیار سازمان دامپزشکی کشور.
  - ۲- رئیس یا نماینده تام‌الاختیار موسسه تحقیقات واکسن و سرم‌سازی رازی.
  - ۳- یک نفر از دامپزشکان با معرفی وزیر جهاد سازندگی به عنوان نماینده ایشان.
  - ۴- یک نفر از دامپزشکان عضو هیات علمی با معرفی وزیر فرهنگ و آموزش عالی به عنوان نماینده ایشان.
  - ۵- یک نفر از دامپزشکان خبره شاغل در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با معرفی وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به عنوان نماینده ایشان.
  - ۶- یک نفر از دامپزشکان خبره شاغل در نیروهای مسلح با معرفی وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح به عنوان نماینده ایشان.
  - ۷- یک نفر از دامپزشکان خبره شاغل در سازمان حفاظت محیط زیست با معرفی رئیس سازمان حفاظت محیط زیست به عنوان نماینده ایشان.

۸- نه نفر از دامپزشکان صاحب نظر در رشته‌های مختلف علوم دامپزشکی به انتخاب اکثریت آرای مجمع نمایندگان شوراهای استانی به عنوان اعضای اصلی و چهار نفر به عنوان اعضای علی‌البدل.

۹- یک نفر از دامپزشکان با تجربه شاغل در وزارت کشاورزی با معرفی وزیر.
تبصره ۱ - دو نفر از نه نفر فوق می‌توانند به انتخاب اکثریت نسبی آراء از سایر رده‌های حرفه دامپزشکی باشند.

تبصره ۲ - معرفی اعضای انتصابی ظرف مدت یک ماه پس از لازم الاجرا شدن این قانون صورت می‌گیرد.

تبصره ۳ - نحوه تشکیل و وظایف مجمع عمومی عادی و فوق العاده و همچنین ضوابط و چگونگی انتخاب اعضای موضوع بند (۸) این ماده توسط شورای مرکزی تهیه و به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

تبصره ۴ - دوره فعالیت شورای مرکزی چهارسال است و انتخاب مجدد اعضای شورای مرکزی برای دوره‌های بعدی مجاز است.

ماده ۶ - نامزدهای عضویت در شورای مرکزی سازمان نظام دامپزشکی و شوراهای استانی باید دارای شرایط زیر باشند:

- ۱- تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران و وفاداری به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.
- ۲- نداشتن فساد اخلاقی و مالی و عدم اعتیاد به مواد مخدر.
- ۳- نداشتن حسن شهرت اجتماعی و شغلی.
- ۴- نداشتن محکومیت موثر کیفری و عدم وابستگی به گروه‌های غیرقانونی.
- ۵- داشتن حسن شهرت در تعهد عملی به احکام دین مبین اسلام

تبصره ۱ - اقلیتهای دینی به رسمیت شناخته در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در صورت داشتن شرایط بندهای (۱) تا (۴) این ماده می‌توانند به عضویت شورای مرکزی درآیند.

تبصره ۲ - تایید صلاحیت نامزدهای عضویت در شورای مرکزی و نظارت بر حسن جریان انتخابات توسط هیات سه نفری متشکل از نمایندگان وزارت جهاد، قوه قضائیه و شورای مرکزی براساس آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط شورای مرکزی تهیه و به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

ماده ۷ - رئیس سازمان که مسوولیت اجرای مصوبات شورای مرکزی و نمایندگی سازمان در مراجع ملی و بین‌المللی را برعهده دارد، از بین سه نفر از اعضای شورای مرکزی که بیشترین رای را کسب کنند، توسط وزیر جهاد سازندگی برای صدور حکم به رئیس جمهور معرفی می‌شود.

تبصره ۱- در صورتی که رئیس جمهور افراد انتخابی شورای مرکزی را برای ریاست سازمان مناسب تشخیص ندهد، شورای مرکزی موظف است حداکثر ظرف دوهفته افراد دیگری را انتخاب و معرفی کند.

تبصره ۲- شورای مرکزی دارای یک نایب رئیس، یک دبیر و یک خزانه‌دار است که با اکثریت آرا از بین اعضای شورا انتخاب می‌شوند.

تبصره ۳- جلسات شورای مرکزی هر ماه حداقل یک بار تشکیل می‌شود. رئیس سازمان ریاست جلسات شورا را برعهده دارد و دبیر شورا مسئول تشکیل جلسات و اداره دبیرخانه شورا است.

ماده ۸ - تشکیل اولین شورای مرکزی حداکثر سه ماه پس از تصویب این قانون توسط وزارت جهاد سازندگی از طریق تشکیل مجمع عمومی مشمولان این قانون و انجام انتخابات عمومی برای انتخاب اعضای اولین شورای مرکزی صورت می‌گیرد.

ماده ۹ - وظایف شورای مرکزی عبارت است از:

۱- تهیه و تصویب دستورالعمل‌های مربوط به مقررات اداری، مالی، تشکیلاتی، اجرایی و سایر دستورالعمل‌های مورد نیاز در محدوده این قانون.

۲- تصویب برنامه‌ها و طرح‌های سازمان.

۳- صلح و سازش در دعاوی یا ارجاع امر به داوری و تعیین داور با حق صلح و سازش یا بدون آن.

۴- پیشنهاد اصلاح یا تغییر قانون سازمان از طریق وزیر جهاد سازندگی، برای طی تشریفات قانونی.

۵- نظارت بر کار شوراهای استانی.

۶- تهیه و تصویب آئین‌نامه تشکیل کمیته‌های تخصصی دامپزشکی و سایر رده‌های حرفه دامپزشکی.

۷- تعیین حدود وظایف نایب رئیس، خزانه‌دار و دبیر شورا و نظارت بر عملکرد آنان.

۸- همکاری با مراکز تحقیقاتی، علمی و آموزشی و ارائه مشورت‌های لازم در زمینه تهیه مواد درسی و محتوای آموزش دامپزشکی در سطوح مختلف به‌وزارتخانه‌های ذیربط.

۹- اتخاذ تصمیم در مورد چگونگی مشارکت در برگزاری گردهمایی‌های تخصصی مربوط مانند سمینارها، کنفرانسها و کنگره‌ها در داخل کشور و در سطح بین‌المللی.

۱۰- اتخاذ تصمیم در مورد چگونگی همکاری در برگزاری آزمونهای جامع حرفه‌ای-دکترای عمومی و تخصصی دامپزشکی - و آزمونهای تکمیلی بامراجع ذیربط در صورت درخواست آنها.

۱۱- اتخاذ تصمیم در مورد چگونگی همکاری با دستگاههای اجرایی در زمینه مسائل صنفی و حرفه‌ای.

تبصره - شوراهای استانی نظام دامپزشکی شهرستانها در موارد زیر منحل می‌گردند:

۱- عدول و تخطی از وظایف و مقررات در این قانون با تشخیص شورای مرکزی.

۲- فوت یا استعفا و یا عدم شرکت غیرموجه بیش از یک دوم اعضای شورای استانی برای چهار جلسه متوالی.

ماده ۱۰ - جلسات شورای مرکزی با حضور حداقل (۱۲) نفر از اعضا رسمیت می‌یابد و تصمیمهای متخذه با رای اکثریت مطلق معتبر است.

ماده ۱۱ - وظایف رئیس سازمان به شرح زیر است:

- ۱- اداره امور سازمان طبق مفاد این قانون و مصوبات شورای مرکزی.
- ۲- اجراء یا ابلاغ مصوبات شورای مرکزی و پیگیری امور مربوط به حسن اجرای آنها.
- ۳- رسیدگی و اخذ تصمیم راجع به امور جاری و نظارت بر حسن اجرای انجام کلیه امور اجرایی سازمان.
- ۴- امضای کارتهای عضویت و اعطاء شماره‌های نظام دامپزشکی.
- ۵- نمایندگی حقوقی سازمان نزد کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی و مراجع قضائی برای طرح و تعقیب دعاوی، شکایات یا دفاع از آنها با حق توکیل غیر.
- ۶- نمایندگی سازمان در مراجع ملی و بین‌المللی طبق ضوابط و مقررات مربوطه.
- ۷- تهیه مقدمات لازم جهت تعیین و انتخاب اعضای شورای مرکزی جدید سه ماه قبل از اتمام مدت قانونی دوره شورای مرکزی.
- ۸- تهیه گزارش عملکرد، تراز مالی و تنظیم و ارائه بودجه سالانه سازمان برای طرح و تصویب در شورای مرکزی.

ماده ۱۲ - امضای اسناد مالی سازمان با رئیس و خزانه‌دار سازمان است.

تبصره - در غیاب رئیس، با تفویض اختیار امضای اسناد مالی توسط نایب رئیس و خزانه‌دار سازمان صورت می‌گیرد.

ماده ۱۳ - در صورت پذیرش استعفاء، فوت، عدم امکان ادامه انجام وظیفه یا برکناری رئیس سازمان توسط رئیس جمهور، رئیس جدید سازمان به ترتیب مقرر در ماده (۷) این قانون انتخاب و تعیین می‌شود.

ماده ۱۴ - در صورت فوت، پذیرش استعفاء یا عدم امکان ادامه انجام وظیفه هریک از اعضای انتخابی شورای مرکزی، به ترتیب میزان آراء از بین‌اعضای علی‌البدل جایگزین می‌شوند.

ماده ۱۵ - در صورت فوت، پذیرش استعفاء یا عدم امکان ادامه انجام وظیفه هر یک از اعضای انتصابی، مرجع مربوط موظف است ظرف مدت یک ماه نسبت به معرفی عضو جایگزین اقدام کند.

ماده ۱۶ - شوراهای استانی اعم از اعضای انتخابی و انتصابی از بین دامپزشکان استان براساس آئین‌نامه‌ای که توسط شورای مرکزی تهیه و به تصویب وزیر جهاد سازندگی می‌رسد تشکیل می‌شوند.

ماده ۱۷ - شوراهای استانی کلیه اختیارات و وظایف شورای مرکزی و اجرای مصوبات شورای یاد شده را در محدوده استان مربوط به عهده دارد.

ماده ۱۸ - مدت عملکرد هر دوره شوراهای استانی و شورای مرکزی چهارسال تمام می‌باشد.

تبصره ۱ - شروع اولین دوره فعالیت شوراهای استانی مذکور حداکثر ده روز پس از اعلام قطعیت یافته نتیجه انتخابات خواهد بود.

تبصره ۲ - شروع فعالیتهای دوره‌های بعدی نظام دامپزشکی بلافاصله پس از پایان دوره قبلی می‌باشد و چنانچه در پایان دوره تشریفات انتخابات دوره بعد بنحوی از انحاء پایان نیافته باشد

ارکان سازمان دوره قبلی تا قطعیت انتخابات جدید به فعالیت خود ادامه خواهند داد و مبدا شروع کار دوره جدید از تاریخ قطعیت انتخابات خواهد بود.

ماده ۱۹ - عدم رعایت موازین شرعی، قانونی، مقررات و نظامات دولتی، صنفی و حرفه‌ای، عدم رعایت شئون شغلی، سهل‌انگاری در انجام وظایف قانونی و اجحاف به دامداران و مراجعان به وسیله شاغلان حرفه دامپزشکی تخلف محسوب و متخلفان با توجه به شدت و ضعف عمل ارتكابی و تعدد و تکرار آن حسب مورد به مجازاتهای زیر محکوم می‌شوند:

الف - تذکر یا توبیخ شفاهی در حضور اعضای شوراهای استانی نظام دامپزشکی محل.

ب - اخطار یا توبیخ کتبی با درج در پرونده نظام دامپزشکی.

ج - توبیخ کتبی با درج در پرونده نظام دامپزشکی و الصاق رای در تابلو اعلانات سازمان نظام دامپزشکی محل.

د - توبیخ کتبی با درج در پرونده نظام دامپزشکی و درج متن رای در نشریه سازمان.

ه - محرومیت از اشتغال به حرفه دامپزشکی از سه ماه تا یک سال در محل ارتكاب تخلف.

و - محرومیت از اشتغال به حرفه دامپزشکی از سه ماه تا یک سال در تمام کشور.

ز - محرومیت از اشتغال به حرفه دامپزشکی از یک سال تا پنج سال در تمام کشور با تایید هیات عالی انتظامی.

ح - محرومیت دائم از اشتغال به حرفه دامپزشکی در تمام کشور با تایید هیات عالی انتظامی.

ماده ۲۰ - به منظور رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای شاغلان حرفه دامپزشکی، هیاتهای بدوی انتظامی در استانها و هیات عالی انتظامی در محل سازمان تشکیل می‌شود.

ماده ۲۱ - هیاتهای بدوی انتظامی در استانها متشکل از پنج نفر برای مدت چهار سال به شرح ذیل تشکیل می‌شود:

۱- رئیس شورای استانی.

۲- یک نفر حقوقدان به انتخاب و معرفی رئیس کل دادگستری استان.

۳- رئیس شبکه دامپزشکی استان.

۴- دونفر دامپزشک از اعضای سازمان با حداقل پنج سال سابقه کار که به پیشنهاد شوراهای استانی و تایید هیات عالی انتظامی و با حکم رئیس سازمان منصوب می‌شوند.

تبصره ۱ - عزل اعضای موضوع بند (۴) این ماده با پیشنهاد هیات عالی انتظامی و تایید رئیس سازمان صورت می‌گیرد.

تبصره ۲ - ریاست هیات بدوی انتظامی استان به عهده رئیس شوراهای استانی است.

ماده ۲۲ - وظایف هیاتهای بدوی انتظامی استانها عبارت است از:

۱- رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه‌ای اعضای سازمان در برابر اشخاص حقیقی و حقوقی.

۲- رسیدگی به شکایات افراد حقیقی و حقوقی در ارتباط با حرفه دامپزشکی از مشمولان این قانون.

ماده ۲۳ - هیات عالی انتظامی در مرکز متشکل از هفت نفر برای مدت چهار سال به شرح ذیل تشکیل می‌شوند:

- ۱- رئیس سازمان (به‌عنوان رئیس هیات عالی انتظامی).
  - ۲- یک نفر حقوقدان به انتخاب و معرفی وزیر دادگستری.
  - ۳- یک نفر دامپزشک با تجربه عضو سازمان به انتخاب و معرفی وزیر جهاد سازندگی.
  - ۴- یک نفر دامپزشک با تجربه عضو سازمان به انتخاب و معرفی وزیر فرهنگ و آموزش عالی.
  - ۵- یک نفر دامپزشک با تجربه عضو سازمان به انتخاب و معرفی وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.
  - ۶- یک نفر دامپزشک با تجربه عضو سازمان به انتخاب و معرفی شورای مرکزی.
  - ۷- یک نفر دامپزشک با تجربه عضو سازمان به انتخاب و معرفی وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح.
- تبصره ۱** - افراد بندهای (۲) الی (۷) بایستی حداقل پنج سال سابقه کار داشته باشند.
- تبصره ۲** - در صورتی که شخصی نسبت به رای هیات عالی انتظامی معترض باشد می‌تواند از مراجع قضائی تقاضای تجدید نظر نماید. رای مرجع قضائی قطعی و لازم‌الاجراء خواهد بود.
- ماده ۲۴** - وظایف هیات عالی انتظامی عبارت است از:
- ۱- نظارت عالیه بر کار هیاتهای بدوی انتظامی و ایجاد هماهنگی بین آنها.
  - ۲- رسیدگی به اعتراضها و شکایات اشخاص حقیقی و حقوقی از طرز کار هیاتهای بدوی انتظامی.
  - ۳- تجدیدنظر در احکام صادر شده توسط هیاتهای بدوی انتظامی.
  - ۴- انحلال هیاتهای بدوی انتظامی در صورت ضرورت به تشخیص شورای مرکزی.
- ماده ۲۵** - آئین‌نامه اجرایی چگونگی تشکیل جلسات هیات عالی انتظامی و هیاتهای بدوی انتظامی استانها، چگونگی رسیدگی، همچنین نوع تخلفات صنفی و حرفه‌ای و نحوه رسیدگی به آنها، نوع و میزان مجازاتهای انتظامی، صدور رای و اجرای احکام مربوط به چگونگی و مدت تجدیدنظر در احکام هیاتهای بدوی انتظامی استانها، حداکثر ظرف سه ماه پس از تشکیل شورای مرکزی توسط آن شورا تهیه و از طریق وزارت جهاد سازندگی برای تصویب به هیات وزیران تقدیم می‌گردد.
- ماده ۲۶** - هرگاه تخلف افراد موضوع این قانون عنوان یکی از جرائم مندرج در قوانین جزایی را نیز داشته باشد، هیاتهای انتظامی مکلفند تصویر تایید شده پرونده مربوط را به مراجع قضایی ذیصلاح ارسال کنند. رسیدگی در مراجع قضایی مانع رسیدگی هیاتهای انتظامی از حیث تخلف صنفی و حرفه‌ای مشمولان این قانون نیست.
- تبصره** - مراجع ذیصلاح قضائی مکلفند در صورت برخورد با تخلفات صنفی و حرفه‌ای اشخاص موضوع این قانون تصویر تایید شده پرونده را به مرجع ذیربط ارسال دارند.
- فصل سوم - شرایط عضویت**
- ماده ۲۷** - کلیه اتباع ایرانی فارغ‌التحصیل دوره‌های دکترای عمومی و تخصصی و سایر رده‌های حرفه دامپزشکی حق عضویت در سازمان را دارا هستند.

تبصره - اعضای سازمان مکلفند همه ساله مبلغی را به عنوان حق عضویت به سازمان بپردازند. میزان و چگونگی وصول آن مطابق دستورالعملی است که توسط شورای مرکزی تهیه و ابلاغ می‌شود.

ماده ۲۸ - کلیه دامپزشکان عمومی و متخصص و افراد سایر رده های حرفه دامپزشکی موظف به رعایت مفاد این قانون هستند.

تبصره ۱ - سایر رده‌های حرفه دامپزشکی عبارت از کمک تکنیسین، تکنیسین، کاردان، کمک کارشناس و کارشناس دامپزشکی می‌باشند.

تبصره ۲ - اشتغال اشخاص موضوع تبصره (۱) این ماده تحت نظارت دامپزشکان عمومی یا متخصص مجاز است.

فصل چهارم - سایر مقررات

ماده ۲۹ - صدور پروانه های اشتغال توسط سازمان دامپزشکی کشور مستلزم دریافت شماره نظام دامپزشکی است.

تبصره - شاغلان حرفه دامپزشکی در دستگاههای دولتی، مادام که در ساعات موظف اداری به امور دامپزشکی اشتغال داشته باشند، تابع قوانین دستگاه مربوط هستند.

ماده ۳۰ - سازمان می‌تواند برای کمک به رفع مشکلات رفاهی و مالی اعضای کم درآمد و خسارت دیده از طریق تشکیل صندوق تعاون و رفاه از آنان حمایت کند.

تبصره - اساسنامه صندوق و آئین نامه چگونگی پرداخت وام و حمایت های مالی توسط شورای مرکزی تهیه و به تصویب می‌رسد.

ماده ۳۱ - اعتبارات مورد نیاز برای اجرای این قانون از محل های زیر تامین می‌شود:

- ۱ - حق عضویت پرداختی از سوی اعضا.
- ۲ - هدایا و کمک های اشخاص حقیقی و حقوقی.
- ۳ - کمک های اختیاری دولت.

بخش سوم

برنامه‌ها و سیاست‌های وزارت جهاد کشاورزی

اهداف و خط مشی‌هایی وزارت جهاد کشاورزی در راستای سند راهبردی ۱۴۰۴

- (۱) توسعه حوزه فعالیتهای شرکتهای مؤسسه در راستای همگرایی هر چه بیشتر فعالیتهای آنها با نیازهای بخش کشاورزی
- (۲) اصلاح ساختار هزینه ها و افزایش درصد حاشیه سود سالانه شرکتهای گروه
- (۳) افزایش سهم بازار مؤسسه و شرکتهای تابعه در فعالیت های مختلف صنعتی با تأکید بر پروژه های بزرگ داخلی و حضور در بازار های بین المللی
- (۴) گسترش فعالیت های کارایی و بازاریابی (داخلی و خارجی) و اخذ پروژه های بزرگ و با اهمیت برای شرکت های گروه در زمینه کشاورزی و صنایع وابسته با همکاری وزارت جهاد کشاورزی
- (۵) طراحی و تولید انبوه ماشین آلات و ادوات مکانیزه کشاورزی با توجه به نیاز کشور با همکاری پژوهشکده مهندسی و ترویج آنها با توجه به سیاست های وزارتخانه
- (۶) برنامه ریزی در جهت طراحی و ساخت سیستم های نوین آبیاری (آبیاری تحت فشار) با توجه به محدودیت منابع آبی و خشکسالی های چند ساله اخیر
- (۷) اخذ رتبه های مناسب پیمانکاری و مشاوره و ارتقای رتبه های فعلی آنها براساس دستور العمل معاونت ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری
- (۸) تشکیل کنسرسیوم های مختلف مرکب از شرکتهای تابعه و شرکتهای خارج از مؤسسه با هدف حضور در پروژه های بزرگ ملی و بین المللی
- (۹) جذب پروژه های جدید از طریق بازاریابی موثر و ایجاد بستر لازم برای حضور فعال شرکتهای گروه در مناقصات
- (۱۰) نظارت عالیه بر جهت گیریهای انتخاب دانش فنی و تکنولوژی های مناسب برای طرح ها با توجه به پیشرفت های صنعتی کشور و جهان
- (۱۱) عملیاتی نمودن سیستم بهره وری در سطح مؤسسه و شرکت های گروه در جهت افزایش کارایی
- (۱۲) باز مهندسی فراگیر روش ها و برنامه ها با تأکید بر مهندسی ارزش
- (۱۳) ایجاد انگیزه، تعهد و ارتقا سطح مهارت در کارکنان از طریق آموزش های سیستماتیک و شرکت در سمینارها و همایش های بین المللی
- (۱۴) پیگیری جهت اجرای برنامه راهبردی شرکتهای گروه
- (۱۵) برقراری ارتباط منطقی و مستمر بین مراکز تحقیقاتی و دانشگاهی به منظور بهره برداری از توانمندیهای علمی و فنی و همچنین انجام فعالیتهای R&D
- (۱۶) حمایت و پشتیبانی از شرکت های گروه جهت صدور خدمات فنی و مهندسی بویژه در بخش کشاورزی و صنایع جانبی به کشورهای هدف با توجه سیاست های بین المللی وزارتخانه

شماره: ۰۲۰/۱۵۵۴۵

تاریخ: ۱۳۹۳/۶/۴

بسمه تعالی

وزیر

روسای محترم سازمان جهاد کشاورزی استان‌ها

سلام علیکم

در آستانه سال زراعی جدید همزمان با شروع انجام تعهدات بخش کشاورزی در قالب طرح اقتصاد مقاومتی و خوداتکایی محصولات اساسی و ارتقاء سهم تولیدات داخلی در امنیت غذایی کشور، توجه همه همکاران عزیز را به نکات ذیل جلب می‌نمایم:

تحقق اهداف تعیین شده مستلزم:

۱- ضرورت ایجاد اراده کافی و مسئولیت‌پذیری کلیه مدیران، کارشناسان و همکاران وزارت جهاد کشاورزی

۲- آرایش مناسب کلیه واحدهای وزارت متبوع (اعم از ستاد و صف) در جهت دستیابی به اهداف تعیین شده از جمله ایجاد زمینه‌های مساعد و تعریف شده برای حضور و همکاری کشاورزان، متخصصان و علاقمندان

۳- همکاری و معاضدت کلیه واحدهای مسئول با یکدیگر و خاصه با مجریان طرح‌ها، به نحوی که این همکاری زنجیره‌ای از معاونت‌ها و سازمان‌های اجرایی و تدارکاتی تا سطح استان، شهرستان و دهستان مداوم و پایدار باشد.

۴- از آن جا که کشت پاییزه سال زراعی جدید، مصادف با اولین سال و به عبارتی سال پایه طرح اقتصاد مقاومتی است، لذا هر چه مطلوب‌تر اجرا شود و نتایج بهتری عاید گردد، قطعاً مبنای ضمانتی است برای اطمینان به موفقیت طرح در سال‌های آتی، این توفیق یقیناً در سایه تلاش همگان محقق خواهد شد و بدین منظور نکات ذیل مورد تاکید ویژه می‌باشد:

۴-۱- تدارکات به هنگام و توزیع به موقع نهاده‌های کشاورزی شامل بذر، کودهای شیمیایی، ماشین‌آلات، تسهیلات سرمایه در گردش برای زارعین و ...

۴-۲- رعایت تاریخ کاشت بهینه بر اساس توصیه تحقیقات در مناطق و اقالیم مختلف

۴-۳- تاکید و نظارت خاص بر امر تهیه بستر و آماده‌سازی زمین جهت کشت مطلوب و سطح سبز مناسب

۴-۴- عملیات بهینه کاشت با تاکید بر کاشت مکانیزه کامل و استفاده از انواع کارنده‌های مناسب

۴-۵- توجه ویژه بر امر تناوب زراعی، کشاورزی حفاظتی، خاک‌ورزی حفاظتی، حفظ بقایا، حاصلخیزی خاک

- ۶-۴- اجرای به هنگام عملیات داشت از جمله مبارزه با علف‌های هرز، کنترل آفات و بیماری‌ها و توجه خاص به امر تغذیه متوازن عناصر پرمصرف و کم مصرف
- ۷-۴- توجه به امر مکانیزاسیون کشاورزی و جذب ادوات با تاکید بر کارنده‌ها و خطی‌کارها و ساماندهی سمپاش‌های تخصصی برای مبارزه با علف‌های هرز، آفات و بیماری‌ها
- ۸-۴- برنامه‌ریزی برای برداشت به موقع مزارع و کاهش درصد افت در مراحل مختلف برداشت، حمل و نقل و انبارداری در راستای تحقق اهداف فوق لازم است به موارد ذیل توجه ویژه معطوف گردد:
  - همکاری و تعامل متقابل ستاد و صف و نظارت مستمر بر اجرای وظایف محوله هر واحد
  - تبیین و مشخص نمودن وظایف و حوزه مسئولیت عوامل و کارگزاران در مناطق
  - نظارت کافی و مستمر زنجیره مدیریتی بخش بر نحوه اجرای وظایف
  - بر طرف نمودن معضلات و مشکلات پیش روی تولید در حداقل زمان و بدون تاخیر
  - حضور مستمر محققان کشاورزی در عرصه‌های تولید و همکاری با کارشناسان و مروجین و همچنین کشاورزان به منظور ارزیابی نتایج تحقیقات در عرصه، شناسایی نقاط ضعف موجود و بالاخره تهیه گزارش سالیانه توسط کلیه بخش‌های تحقیقاتی.
  - ایفای مطلوب نقش حمایتی و پشتیبانی کلیه معاونت‌های وزارت متبوع از جمله برنامه‌ریزی و اقتصادی، توسعه مدیریت و منابع انسانی، آب، خاک و صنایع، قائم مقام وزیر در امور بازرگانی، سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران، شرکت خدمات حمایتی کشاورزی و بانک کشاورزی حسب درخواست معاونت امور زراعت و مجریان طرح‌ها.
  - شناسایی و ساماندهی کشاورزان پیشرو، توانمند و با انگیزه همکاری در راستای حمایت از برنامه‌های اقتصاد مقاومتی بخش کشاورزی در قالب برنامه‌های مشخص و منظم در سطوح دهستان‌ها، شهرستان‌ها، استان و بالاخره در سطح ملی و ارزیابی مستمر این تجربه به منظور تکمیل و نظام بخشیدن به آن.
  - نمایندگان مجری طرح‌ها در استان‌ها (معاونت امور بهبود تولیدات گیاهی) موظفند؛ ماهانه گزارش انجام فعالیت‌ها از جمله در زمینه همکاری واحدهای مسئول و مرتبط را تهیه و به مجری طرح و معاونت مربوطه تحویل نمایند.
  - مجری طرح موظف است ماهیانه گزارش انجام فعالیت‌ها و انطباق عملیات با برنامه و چگونگی همکاری نهادهای اجرایی و تحقیقاتی مسئول و مرتبط با پیشرفت برنامه‌ها را تهیه و به اینجانب و معاونت مربوطه گزارش نمایند.
  - با توجه به محدودیت شدید و روزافزون منابع آب در کشور و لزوم افزایش رقابت‌پذیری در تولید محصولات کشاورزی و حفظ پایداری تولید با تاکید بر استفاده بهینه از کلیه نهاده‌ها بویژه آب، ضرورت دارد؛ از هم اکنون و قبل از شروع سال زراعی جدید با استفاده از همه امکانات، اطلاع‌رسانی لازم به کلیه همکاران و بهره‌برداران در زمینه ضرورت افزایش بهره‌وری آب صورت گرفته و این مهم در سرلوحه تمامی اقدامات واحدها و بخش‌های تحقیقاتی و اجرایی قرار گیرد. بدین منظور به زودی طرح افزایش بهره‌وری آب تدوین و ابلاغ خواهد شد. اهداف مهم این طرح عبارتند از ایجاد زمینه

اجرائی برای تحقق افزایش بهره‌وری، ترغیب کشاورزان به استفاده بهینه از آب و بالاخره برقراری انگیزه و مشوق‌های خاص برای کشاورزانی که در این راستا گام‌های مفیدی برداشته‌اند. در پایان، امیدوارم کلیه کشاورزان عزیز و همکاران ارجمند در طلیعه سال زراعی جدید با انگیزه و اراده‌ای مضاعف با تقویت حس همکاری و تعاون در جهت تحقق اهداف تعیین شده در برنامه اقتصاد مقاومتی با نهایت کوشش و اهتمام، موجبات رضایت خداوند متعال و مردم شریف ایران را فراهم نمایند.

محمود جحتی
وزیر جهاد کشاورزی

رونوشت:

- مدیر عامل محترم بانک کشاورزی برای استحضار
- قائم مقام محترم وزیر در امور بازرگانی برای اطلاع و اقدام لازم
- معاونین محترم وزیر برای اطلاع و اقدام لازم
- روسا و مدیران عامل محترم موسسات، سازمان‌ها و شرکت‌های مادر تخصصی برای اطلاع و اقدام لازم

شماره : ۰۲۰/۴۸۰۹۰
تاریخ : ۱۳۹۰/۱۲/۲۵
پیوست :

وزیر

استانداران محترم کشور

سلام علیکم؛

پیرو نامه شماره ۰۲۰/۴۶۳۷۵ مورخ ۹۰/۱۲/۱۱، به پیوست فهرست عناوین طرح‌ها و فعالیت‌های اولویت‌دار «طرح توسعه بخش کشاورزی» برای استحضار و دستور اقدام لازم در استفاده از اعتبارات و تسهیلات اعطایی ارسال می‌گردد. خواهشمند است متناسب با ظرفیت‌ها و مزیت نسبی استان، برنامه‌ریزی و تصمیمات مقتضی اتخاذ گردد.

صادق خلیلیان
وزیر جهاد کشاورزی

رونوشت:

- جناب آقای دکتر عزیزی معاون محترم برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور برای استحضار
- جناب آقای دکتر بهمنی رئیس کل محترم بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران برای استحضار
- جناب آقای مهندس نجار وزیر محترم کشور برای استحضار
- جناب آقای دکتر حسینی وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی برای استحضار
- جناب آقای مهندس نامجو وزیر محترم نیرو برای استحضار
- جناب آقای دکتر غضنفری وزیر محترم صنعت، معدن و تجارت برای استحضار
- جناب آقای مهندس نیکزاد وزیر محترم راه و شهرسازی برای استحضار
- جناب آقای مهندس قاسمی وزیر محترم نفت برای استحضار
- جناب آقای مهندس شیخ‌الاسلامی وزیر محترم تعاون، کار و رفاه اجتماعی برای استحضار
- جناب آقای دکتر طالبی مدیر عامل محترم بانک کشاورزی برای استحضار
- جناب آقای صدوقی دبیر محترم هیات دولت برای استحضار
- معاونین محترم وزیر برای اطلاع و اقدام لازم
- روسای محترم سازمان جهاد کشاورزی استان‌ها برای اطلاع و اقدام لازم

فهرست عناوین طرح‌ها و فعالیت‌های اولویت‌دار طرح توسعه بخش کشاورزی

مجتمع‌ها

- توسعه، تکمیل و احداث مجتمع‌های گلخانه‌ای
- توسعه، تکمیل و احداث مجتمع‌های دامداری
- توسعه و احداث و تکمیل واحدهای مجتمع‌های آبی‌پروری

طرح‌های امور تولیدات گیاهی

- احداث و توسعه باغات آبی و دیم
- اصلاح و جایگزینی و نوسازی باغات
- تولید نهال گواهی شده
- احداث گلخانه‌های تولید گل، سبزی و صیفی
- احداث واحدهای تولید قارچ
- بهسازی، نوسازی و تجهیز گلخانه‌ها
- احداث و توسعه باغات چای
- تولید و جمع‌آوری گیاهان دارویی و کشت گیاهان
- ایجاد و تجهیز و توسعه واحدهای مکانیزاسیون کشاورزی
- توسعه بانک نشا برنج و تولید بذر هیبرید برنج
- توسعه بانک نشا سبزی و صیفی و تولید بذر هیبرید سبزی و صیفی

طرح‌های امور تولیدات دامی

- ایجاد واحد گاوداری صنعتی نژاد خالص دومنظوره ۱۰۰ راسی
- ایجاد گاوداری شیری
- ایجاد واحدهای پرورش گاومیش
- ایجاد واحدهای پرورش شتر
- احداث واحدهای پرواربندی (سیک و سنگین)
- ایجاد واحدهای پرورش ملکه زنبور عسل
- ایجاد واحدهای پرورش کرم ابریشم
- ایجاد و توسعه واحدهای پرورش مرغ گوشتی
- ایجاد و توسعه واحدهای پرورش مرغ تخم‌گذار تجاری و پولت
- احداث و واحدهای مرغ اجداد
- احداث واحدهای مرغ مادر
- ایجاد واحدهای پرورش سایر ماکیان
- بهسازی، نوسازی و تجهیز واحدهای پرورش طیور
- بهسازی و نوسازی اماکن دامی
- میادین عرضه دام
- ایجاد مراکز جمع‌آوری شیر سیار
- ایجاد مراکز تولید مواد ژنی گوسفند و بز

- پرورش گوسفند و بز درهم آمیخته

طرح‌های آب و خاک و صنایع

- احداث صنایع تبدیلی و تکمیلی زیربخش تولیدات گیاهی از جمله بسته‌بندی و نگهداری و انجماد انواع حبوبات، سبزیجات، مرکبات، محصولات زراعی و باغی، انواع آب میوه‌ها و سردخانه
- احداث صنایع تبدیلی و تکمیلی زیربخش تولیدات دامی از جمله کشتارگاه‌های دام و طیور، سردخانه، عمل‌آوری و بسته‌بندی انواع گوشت و مرغ و فرآورده‌های لبنی
- احداث صنایع تبدیلی و تکمیلی زیربخش شیلات از جمله عمل‌آوری، انجماد، فرآوری و بسته‌بندی انواع ماهی و میگو و کنسروجات

طرح‌های شیلاتی

- تولید و تکثیر ماهیان سردآبی
- تولید و تکثیر ماهیان گرم‌آبی
- تولید و تکثیر میگو
- تولید و تکثیر سایر آبزیان و گونه‌های زینتی و تجاری
- پرورش ماهی در قفس
- تکثیر و پرورش ماهیان خاویاری
- احداث استخرهای دومنظوره پرورش ماهی

طرح‌های دامپزشکی

- احداث و تجهیز آزمایشگاه دامپزشکی
- احداث و تجهیز درمانگاه و بیمارستان و پلی کلینیک دامپزشکی
- احداث و تجهیز داروخانه دامپزشکی
- احداث و تجهیز مراکز مایه‌کوبی
- احداث و تجهیز و نوسازی کارخانجات دارو، واکسن و مواد بیولوژیک
- تجهیز و راه‌اندازی ناوگان حمل و نقل جوجه یک روزه و کود مرغی
- تجهیز و راه‌اندازی ناوگان حمل و نقل دارو، واکسن و مواد بیولوژیک

جنگل، مرتع و آبخیزداری

- زراعت چوب
- بهره‌برداری از محصولات فرعی جنگل
- توسعه درختکاری

طرح‌های ترویج و بهره‌برداری

- ایجاد و راه‌اندازی شرکت‌های خدمات مشاوره‌ای، فنی و مهندسی کشاورزی
- ایجاد شرکت‌های خدمات مکانیزاسیون و انواع کلینیک‌های گیاه‌پزشکی، دامپزشکی، آب و خاک و حفظ نباتات

طرح‌های کوچک کشاورزی خانگی

- طرح‌های کوچک صنایع تبدیلی کشاورزی

- پروژه‌های اشتغال‌زای زنان روستایی
- طرح‌های کوچک دامی
- طرح‌های کوچک شیلاتی

شماره : ۰۲۰/۲۰۲۵
تاریخ : ۱۳۹۱/۱/۲۷
پوست :

استانداران محترم کشور

سلام علیکم؛

پیرو نامه شماره ۰۲۰/۴۸۰۹۰ مورخ ۹۰/۱۲/۲۵، به پیوست فهرست عناوین تکمیلی طرح‌ها و فعالیت‌های اولویت‌دار «طرح توسعه بخش کشاورزی» برای استحضار و دستور اقدام لازم در استفاده از اعتبارات و تسهیلات اعطایی ارسال می‌گردد. خواهشمند است متناسب با ظرفیت‌ها و مزیت نسبی استان، برنامه‌ریزی و تصمیمات مقتضی اتخاذ گردد.

صادق خلیلیان
وزیر جهاد کشاورزی

رونوشت:

- جناب آقای دکتر عزیزی معاون محترم برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور برای استحضار
- جناب آقای دکتر بهمنی رئیس کل محترم بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران برای استحضار
- جناب آقای مهندس نجار وزیر محترم کشور برای استحضار
- جناب آقای دکتر حسینی وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی برای استحضار
- جناب آقای مهندس نامجو وزیر محترم نیرو برای استحضار
- جناب آقای دکتر غضنفری وزیر محترم صنعت، معدن و تجارت برای استحضار
- جناب آقای مهندس نیکزاد وزیر محترم راه و شهرسازی برای استحضار
- جناب آقای مهندس قاسمی وزیر محترم نفت برای استحضار
- جناب آقای مهندس شیخ‌الاسلامی وزیر محترم تعاون، کار و رفاه اجتماعی برای استحضار
- جناب آقای دکتر طالبی مدیر عامل محترم بانک کشاورزی برای استحضار
- جناب آقای صدوقی دبیر محترم هیات دولت برای استحضار
- معاونین محترم وزیر برای اطلاع و اقدام لازم
- روسای محترم سازمان جهاد کشاورزی استان‌ها برای اطلاع و اقدام لازم

روکش تکمیلی فعالیت‌های اولویت‌دار طرح توسعه بخش کشاورزی

طرح‌های جنگل، مرتع و آبخیزداری

- طرح توسعه گیاهان دارویی و صنعتی
- طرح تولید نهال‌های جنگلی و مرتعی
- اجرای طرح‌های مرتعداری
- اجرای طرح‌های جنگلداری
- احداث جایگاه‌های سوخت فسیلی
- اجرای عملیات آبخیزداری در اراضی مستثنیات

طرح‌های شیلاتی

- توسعه، احداث و تکمیل واحدهای مجتمع‌های آبی‌پروری
- طرح‌های کوچک شیلاتی
- تکثیر و پرورش آبزیان در منابع آب‌های طبیعی و نیمه طبیعی
- توسعه مکانیزاسیون در مزارع آبی‌پروری
- توسعه صید و صیادی در آب‌های غیرسرزمینی و بین‌المللی
- توسعه فرصت‌های شغلی در صید و آبی‌پروری
- حفظ، بهسازی و ساماندهی بهره‌برداری از منابع آبی
- غنی‌سازی و بازسازی ذخایر آبزیان استان‌های جنوبی
- توسعه فعالیت‌های شیلاتی در جزایر جنوب
- طرح جامع صید و صیادی دریای خزر

قانون مدیریت خدمات کشوری

شماره: ۲۵۹۲۲
تاریخ: ۱۳۹۴/۳/۳
پیوست:

«بسمه تعالی»

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

در اجرای اصل یکصد و بیست و سوم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به پیوست «قانون تمدید مدت اجرای آزمایشی قانون مدیریت خدمات کشوری» که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیستم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و نود و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۹۴/۲/۲۳ به تایید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره ۵۵۸/۱۲۱۷۸ مورخ ۱۳۹۴/۲/۲۸ مجلس شورای اسلامی واصل گردیده، جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

حسین روحانی
رئیس جمهور

رونوشت:

دفتر مقام معظم رهبری - دفتر رئیس جمهور - دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام - دفتر ریاست قوه قضائیه - دفتر ریاست مجلس شورای اسلامی - دفتر معاون اول رئیس جمهور - کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، موسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی و استانداری‌های سراسر کشور - دیوان محاسبات کشور - معاونت امور مجلس رئیس جمهور - معاونت حقوقی رئیس جمهور - دفتر هیأت دولت - دبیرخانه شورای اطلاع‌رسانی دولت - معاونت امور تقنینی معاونت امور مجلس - اداره کل پیگیری طرح‌ها و لوایح - معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی - اداره کل اسناد و تنقیح قوانین مجلس شورای اسلامی - اداره کل قوانین و مقررات مجلس شورای اسلامی - معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات نهاد ریاست جمهوری - سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران - امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات نهاد ریاست جمهوری - روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران (جهت درج در روزنامه) ۱۳۹۴/۲/۳۰

شماره: ۵۵۸/۱۲۱۷۸

تاریخ: ۱۳۹۴/۲/۲۸

بسمه تعالی

حضرت حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای دکتر حسن روحانی
رئیس محترم جمهوری اسلامی ایران

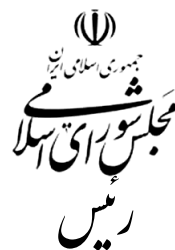
عطف به نامه شماره ۲۳۵۶ یا ۵۰۷۰۰/۴۳۵۶ مورخ ۱۳۹۴/۱/۱۹ در اجرای اصل یکصد و بیست و سوم (۱۲۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران قانون تمدید مدت اجرای آزمایشی قانون مدیریت خدمات کشوری که با عنوان لایحه به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردیده بود، با تصویب در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۹۴/۲/۲۰ و تأیید شورای محترم نگهبان، به پیوست ابلاغ می گردد.

علی لاریجانی

شماره: ۵۵۸/۱۳۱۷۸

تاریخ: ۱۳۹۴/۲/۲۸

بسمه تعالی

قانون تمدید مدت اجرای آزمایشی قانون مدیریت خدمات کشوری

ماده واحده- مدت اجرای آزمایشی قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ و اصطلاحات و الحاقات بعدی آن- تا پایان سال ۱۳۹۴ تمدید می شود.
قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیستم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و نود چهار مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۱۳۹۴/۲/۲۳ به تأیید شورای نگهبان رسید.

علی لاریجانی

شماره : ۱۵۰۳۶۷
تاریخ : ۱۳۹۱/۸/۱۰
پست :

«بسمه تعالی»

معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور

«قانون تمدید مدت اجرای آزمایشی قانون مدیریت خدمات کشوری» که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ نوزدهم مهر ماه یک هزار و سیصد و نود و یک مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۹۱/۷/۲۴ به تایید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره ۱۵۴/۴۲۵۵۲ مورخ ۱۳۹۱/۷/۲۹ مجلس شورای اسلامی واصل گردیده، جهت اجرا ابلاغ می گردد.

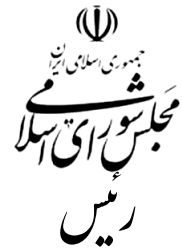
محمود احمدی نژاد

رئیس جمهور

شماره: ۱۵۴/۴۲۵۵۲

تاریخ: ۱۳۹۱/۷/۲۹

بسمه تعالی

جناب آقای دکتر محمود احمدی نژاد
رئیس محترم جمهوری اسلامی ایران

در اجرای اصل یکصد و بیست و سوم (۱۲۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران «قانون
تمدید مدت اجرای آزمایشی قانون مدیریت خدمات کشوری» که با عنوان طرح دو فوریتی به
مجلس شورای اسلامی تقدیم گردیده بود، با تصویب در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ
۱۳۹۱/۷/۱۹ و تأیید شورای محترم نگهبان، به پیوست ابلاغ می گردد.

له
علی لاریجانی
رئیس مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۵۴/۴۲۵۵۲

تاریخ: ۱۳۹۱/۷/۲۹

بسمه تعالی

قانون تمدید مدت اجرای آزمایشی قانون مدیریت خدمات کشوری

ماده واحده- مدت اجرای آزمایشی قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ تا تاریخ ۱۳۹۲/۷/۸ تمدید می گردد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۱/۷/۱۹ مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۱۳۹۱/۷/۲۴ به تأیید شورای نگهبان رسید.

علی لاریجانی
رئیس مجلس شورای اسلامی

شماره : ۱۳۶۷۳۷
تاریخ : ۱۳۸۶/۸/۲۳
پیوست :

«بسمه تعالی»

معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور

«قانون مدیریت خدمات کشوری» که در جلسه مورخ هشتم مهر ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و شش کمیسیون مشترک رسیدگی به لایحه مدیریت خدمات کشوری مجلس شورای اسلامی طبق اصل هشتاد و پنجم قانون اساسی تصویب گردید و پس از موافقت مجلس با اجرای آزمایشی آن به مدت پنج سال، در تاریخ ۱۳۸۶/۷/۱۸ به تائید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره ۱۳۵۳۵۴/۱۰/د مورخ ۱۳۸۶/۸/۲۰ مجلس شورای اسلامی که منضم می‌باشد واصل گردیده است به پیوست جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

محمود احمدی نژاد

رئیس جمهور

شماره: ۳۸۵/۱۰۹۷۴۰

تاریخ: ۱۳۸۶/۷/۲۴

بسمه تعالی

جناب آقای دکتر محمود احمدی نژاد
رئیس محترم جمهوری اسلامی ایران

عطف به نامه شماره ۳۰۱۸۶/۹۱۹۲ مورخ ۱۳۸۶/۲/۲۰ در اجرای اصل یکصد و بیست و سوم (۱۲۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران «قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶/۷/۸» کمیسیون مشترک رسیدگی به لایحه مدیریت خدمات کشوری مجلس شورای اسلامی طبق اصل هشتاد و پنجم (۸۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی که به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردیده بود، پس از موافقت مجلس با اجراء آزمایشی آن به مدت پنج سال در جلسه علنی مورخ ۱۳۸۵/۱۱/۱۸ و تأیید شورای محترم نگهبان، به پیوست ارسال می گردد.

غلامعلی حداد عادل
رئیس مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۸۵/۱۰۹۷۴۰

تاریخ: ۱۳۸۶/۷/۲۴

بسمه تعالی

قانون مدیریت خدمات کشوری

فصل اول - تعاریف

- ماده ۱- وزارتخانه: واحد سازمانی مشخصی است که تحقق یک یا چند هدف از اهداف دولت را برعهده دارد و به موجب قانون ایجاد شده یا می‌شود و توسط وزیر اداره می‌گردد.
- ماده ۲- مؤسسه دولتی: واحد سازمانی مشخصی است که به موجب قانون ایجاد شده یا می‌شود و با داشتن استقلال حقوقی، بخشی از وظایف و اموری را که بر عهده یکی از قوای سه‌گانه و سایر مراجع قانونی می‌باشد، انجام می‌دهد.
- کلیه سازمان‌هایی که در قانون اساسی نام برده شده است در حکم مؤسسه دولتی شناخته می‌شود.
- ماده ۳- مؤسسه یا نهاد عمومی غیردولتی: واحد سازمانی مشخصی است که دارای استقلال حقوقی است و با تصویب مجلس شورای اسلامی ایجاد شده یا می‌شود و بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) بودجه سالانه آن از محل منابع غیردولتی تأمین گردد و عهده‌دار وظایف و خدماتی است که جنبه عمومی دارد.
- ماده ۴- شرکت دولتی: بنگاه اقتصادی است که به موجب قانون برای انجام قسمتی از تصدی‌های دولت به موجب سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم (۴۴) قانون اساسی، ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری جزو وظایف دولت محسوب می‌گردد، ایجاد و بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) سرمایه و سهام آن متعلق به دولت می‌باشد. هر شرکت تجاری که از طریق سرمایه‌گذاری وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و شرکت‌های دولتی منفرداً یا مشترکاً ایجاد شده مادام که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) سهام آن‌ها منفرداً یا مشترکاً متعلق به واحدهای سازمانی فوق‌الذکر باشد شرکت دولتی است.
- تبصره ۱- تشکیل شرکت‌های دولتی تحت هر یک از عناوین فوق‌الذکر صرفاً با تصویب مجلس شورای اسلامی مجاز است. همچنین تبدیل شرکت‌هایی که سهام شرکت‌های دولتی در آن‌ها کمتر از پنجاه درصد (۵۰٪) است با افزایش سرمایه به شرکت دولتی ممنوع است.
- تبصره ۲- شرکت‌هایی که به حکم قانون یا دادگاه صالح، ملی و یا مصادره شده و شرکت دولتی شناخته شده یا می‌شوند، شرکت دولتی تلقی می‌گردند.
- تبصره ۳- احکام «شرکت‌های دولتی» که در این قانون ذکر شده بر کلیه شرکت‌هایی که شمول قوانین و مقررات عمومی بر آن‌ها مستلزم ذکر یا تصریح نام است نیز اعمال خواهد شد.

ماده ۵- دستگاه اجرایی: کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، مؤسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی، شرکت‌های دولتی و کلیه دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آن‌ها مستلزم ذکر و یا تصریح نام است از قبیل شرکت ملی نفت ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی، بانک‌ها و بیمه‌های دولتی، دستگاه اجرایی نامیده می‌شوند.

ماده ۶- پست سازمانی: عبارت است از جایگاهی که در ساختار سازمانی دستگاه‌های اجرایی برای انجام وظایف و مسئولیت‌های مشخص (ثابت و موقت) پیش‌بینی و برای تصدی یک کارمند در نظر گرفته می‌شود. پست‌های ثابت صرفاً برای مشاغل حاکمیتی که جنبه استمرار دارد ایجاد خواهد شد.

ماده ۷- کارمند دستگاه اجرایی: فردی است که بر اساس ضوابط و مقررات مربوط به موجب حکم و یا قرارداد مقام صلاحیت‌دار در یک دستگاه اجرایی به خدمت پذیرفته می‌شود.

ماده ۸- امور حاکمیتی: آن دسته از اموری است که تحقق آن موجب اقتدار و حاکمیت کشور است و منافع آن بدون محدودیت شامل همه اقشار جامعه گردیده و بهره‌مندی از این نوع خدمات موجب محدودیت برای استفاده دیگران نمی‌شود. از قبیل:

الف- سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و نظارت در بخش‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی.

ب- برقراری عدالت و تأمین اجتماعی و بازتوزیع درآمد.

ج- ایجاد فضای سالم برای رقابت و جلوگیری از انحصار و تضییع حقوق مردم.

د- فراهم نمودن زمینه‌ها و مزیت‌های لازم برای رشد و توسعه کشور و رفع فقر و بیکاری.

ه- قانون‌گذاری، امور ثبتی، استقرار نظم و امنیت و اداره امور قضایی.

و- حفظ تمامیت ارضی کشور و ایجاد آمادگی دفاعی و دفاع ملی.

ز- ترویج اخلاق، فرهنگ و مبانی اسلامی و صیانت از هویت ایرانی، اسلامی.

ح- اداره امور داخلی، مالیه عمومی، تنظیم روابط کار و روابط خارجی.

ط- حفظ محیط زیست و حفاظت از منابع طبیعی و میراث فرهنگی.

ی- تحقیقات بنیادی، آمار و اطلاعات ملی و مدیریت فضای فرکانس کشور.

ک- ارتقای بهداشت و آموزش عمومی، کنترل و پیشگیری از بیماری‌ها و آفت‌های واگیر، مقابله و کاهش اثرات حوادث طبیعی و بحران‌های عمومی

ل- بخشی از امور مندرج در مواد (۹)، (۱۰) و (۱۱) این قانون نظیر موارد مذکور در اصول بیست و نهم (۲۹) و سی‌ام (۳۰) قانون اساسی که انجام آن توسط بخش خصوصی و تعاونی و نهادهای و مؤسسات عمومی غیردولتی با تأیید هیأت وزیران امکان‌پذیر نمی‌باشد.

اصل (۲۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران: برخورداری از تأمین اجتماعی از نظر بازنشستگی، بیکاری، پیری، از کار افتادگی، بی‌سرپرستی، در راه ماندگی، حوادث و سوانح، نیاز به خدمات بهداشتی درمانی و مراقبت‌های پزشکی به صورت بیمه و غیره، حق است همگانی. دولت موظف است طبق قوانین از محل درآمدهای عمومی و درآمدهای حاصل از مشارکت مردم، خدمات و حمایت‌های مالی فوق را برای یک یک افراد کشور تأمین کند.

اصل (۳۰) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران: دولت موظف است وسایل آموزش و پرورش رایگان را برای همه ملت تا پایان دوره متوسطه فراهم سازد و وسایل تحصیلات عالی را تا سر حد خودکفایی کشور به طور رایگان گسترش دهد.

م- سایر مواردی که با رعایت سیاست‌های کلی مصوب مقام معظم رهبری به موجب قانون اساسی در قوانین عادی جزء این امور قرار می‌گیرد.

ماده ۹- امور اجتماعی، فرهنگی و خدماتی: آن دسته از وظایفی است که منافع اجتماعی حاصل از آن‌ها نسبت به منافع فردی برتری دارد و موجب بهبود وضعیت زندگی افراد می‌گردد. از قبیل: آموزش و پرورش عمومی و فنی و حرفه‌ای، علوم و تحقیقات، درمان، توانبخشی، تربیت بدنی و ورزش، اطلاعات و ارتباطات عمومی و امور فرهنگی، هنری و تبلیغات اسلامی.

ماده ۱۰- امور زیربنایی: آن دسته از طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای است که موجب تقویت زیرساخت‌های اقتصادی و تولیدی کشور می‌گردد از قبیل: طرح‌های آب و خاک و شبکه‌های انرژی، ارتباطات و راه.

ماده ۱۱- امور اقتصادی: آن دسته از اموری است که دولت، متصدی اداره و بهره‌برداری از اموال جامعه است و مانند اشخاص حقیقی و حقوقی در حقوق خصوصی عمل می‌کند از قبیل: تصدی در امور صنعتی، کشاورزی، حمل و نقل، بازرگانی، مسکن و بهره‌برداری از طرح‌های مندرج در ماده (۱۰) این قانون.

ماده ۱۲- سازمان: منظور از سازمان در این قانون، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور می‌باشد.

فصل دوم- راهبردها و فناوری انجام وظایف دولت

ماده ۱۳- امور تصدی‌های اجتماعی، فرهنگی و خدماتی با رعایت اصول بیست و نهم (۲۹) و سیام (۳۰) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران از طریق توسعه بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی تعیین صلاحیت شده و با نظارت و حمایت دولت و با استفاده از شیوه‌های ذیل انجام می‌گردد:

۱- اعمال حمایت‌های لازم از بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی مجری این وظایف.

۲- خرید خدمات از بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی

۳- مشارکت با بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی از طریق اجاره، واگذاری امکانات و تجهیزات و منابع فیزیکی

۴- واگذاری مدیریت واحدهای دولتی به بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی با پرداخت تمام و یا بخشی از هزینه سرانه خدمات.

۵- ایجاد و اداره واحدهای دولتی موضوع این ماده توسط دستگاه‌های اجرایی تبصره ۱- اگر انجام امور موضوع این ماده به یکی از طرق چهارگانه فوق‌الذکر (۱) لغایت (۴) مقدور نباشد ایجاد و اداره واحدهای دولتی وظیفه دولت است.

تبصره ۲- تایید صلاحیت علمی و اخلاقی کلیه افراد موضوع این قانون که به موجب این ماده در بخش‌های آموزشی، بهداشتی و فرهنگی اشتغال خواهند داشت مطابق ضوابط فصل ششم این قانون و تایید استانداردهای مربوط و کیفیت و قیمت خدمات نیز مطابق قوانین و مقررات مربوط است.

ماده ۱۴- امور زیربنایی با مدیریت، حمایت و نظارت دستگاه‌های اجرایی توسط بخش غیر دولتی، (تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی) انجام خواهد شد و در موارد استثنایی با تصویب هیات وزیران توسط بخش دولتی انجام خواهد شد.

ماده ۱۵- امور تصدی‌های اقتصادی با رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی جمهوری ایران و سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری به بخش غیردولتی واگذار می‌گردد. دولت مکلف است با رعایت قوانین و مقررات مربوط از ایجاد انحصار، تضییع حقوق تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان جلوگیری و فضای رقابت سالم و رشد و توسعه و امنیت سرمایه‌گذاری و برقراری عدالت و تامین اجتماعی و بازتوزیع درآمد و فراهم کردن زمینه‌ها و مزیت لازم و رفع بیکاری را فراهم نماید.

اصل (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران: نظام اقتصادی جمهوری اسلامی ایران بر پایه سه بخش؛ دولتی، تعاونی و خصوصی با برنامه‌ریزی منظم و صحیح استوار است. بخش دولتی شامل کلیه صنایع بزرگ، صنایع مادر، بازرگانی خارجی، معادن بزرگ، بانک‌داری، بیمه، تأمین نیرو، سدها و شبکه‌های بزرگ آبرسانی، رادیو و تلویزیون، پست و تلگراف و تلفن، هواپیمایی، کشتی‌رانی، راه و راه‌آهن و مانند این‌ها است که به صورت مالکیت عمومی و در اختیار دولت است. بخش خصوصی شامل آن قسمت از کشاورزی، دامداری، صنعت، تجارت و خدمات می‌شود که مکمل فعالیت‌های اقتصادی دولتی و تعاونی است. مالکیت در این سه بخش تا جایی که با اصول دیگر این فصل مطابق باشد و از محدوده قوانین اسلام خارج نشود و موجب رشد و توسعه اقتصادی کشور گردد و مایه زیان جامعه نشود مورد حمایت قانونی جمهوری اسلامی است. تفصیل ضوابط و قلمرو و شرایط هر سه بخش را قانون معین می‌کند.

ماده ۱۶- به منظور افزایش بهره‌وری و استقرار نظام کنترل نتیجه و محصول (ستانده) و کنترل مراحل انجام کار و یا هر دو، جلوگیری از تمرکز تصمیم‌گیری و اعطای اختیارات لازم به مدیران برای اداره واحدهای تحت سرپرستی خود بر اساس آئین‌نامه‌ای که توسط سازمان تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد دستگاه‌های اجرایی موظفند، اقدامات ذیل را به عمل آورند:

الف - تعیین قیمت تمام شده فعالیت‌ها و خدمات و محصولات واحدهای مجری از قبیل واحدهای آموزشی، پژوهشی، بهداشتی، درمانی، خدماتی، تولیدی و اداری، متناسب با کیفیت و محل جغرافیایی ارایه فعالیت‌ها و خدمات، در چارچوب متوسط قیمت تمام شده فعالیت‌ها و خدمات مذکور در بودجه مصوب سالانه ملی و استانی با تایید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور یا استان.

ب - تعیین شاخص‌های هدفمند و نتیجه‌گرا و استانداردهای کیفی خدمات و پیش‌بینی سازوکارهای نظارتی برای کنترل کمیت و کیفیت خدمات ارایه شده.

ج - انعقاد تفاهم‌نامه با مدیران واحدهای مجری بر اساس حجم فعالیت‌ها و خدمات و قیمت تمام شده آن و تعیین تعهدات طرفین.

د - اعطای اختیارات لازم برای پیشنهاد جا به جایی فصول و برنامه‌های اعتبارات مذکور به شورای برنامه‌ریزی استان در چارچوب احکام قانون بودجه سالانه جا به جایی اعتبارات ملی بر اساس احکام قانون بودجه سالانه خواهد بود.

ه - برای اجرای نظام قیمت تمام شده، اختیارات لازم اداری و مالی به مدیران، به موجب آئین‌نامه‌ای که با پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد تعیین می‌گردد.

و - اعتباراتی که بر اساس قیمت تمام شده در اختیار واحدها قرار می‌گیرد، به عنوان کمک تلقی شده و پس از پرداخت به حساب بانکی واحدهای ذی‌ربط به هزینه قطعی منظور می‌گردد. مدیران دستگاه‌های اجرایی نسبت به تحقق اهداف و نتایج پیش‌بینی شده در تفاهم‌نامه در مدت مدیریت خود مسوول و به نهادهای نظارتی پاسخگو خواهند بود و موظفند گزارش

اقدامات مربوطه را هر شش ماه یک بار به سازمان ارایه نمایند و سازمان نیز مکلف است گزارش عملکرد این ماده را یک ماه قبل از ارسال لوایح بودجه سالیانه به مجلس تقدیم نماید. تبصره ۱- دستگاههایی که با پیشنهاد سازمان و تصویب هیات وزیران امکان محاسبه قیمت تمام شده محصولات و خدمات خود را نداشته باشند از طریق محاسبه هزینه تمام شده اقدام خواهند نمود.

تبصره ۲- احکام این ماده می‌باید ظرف یک سال توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اجرای شده و از سال ۱۳۸۷ بودجه دستگاههای موضوع این قانون فقط با رعایت مفاد این ماده قابل تنظیم و ارایه می‌باشد.

ماده ۱۷- به دستگاههای اجرایی اجازه داده می‌شود از طریق مناقصه و با عقد قرارداد با شرکتها و موسسات غیردولتی بر اساس فعالیت مشخص، حجم کار معین، قیمت هر واحد کار و قیمت کل به طور شفاف و مشخص بخشی از خدمات مورد نیاز خود را تامین نمایند. در صورت عدم مراجعه متقاضیان، اجازه داده می‌شود با رعایت قانون برگزاری مناقصات و تایید سازمان از طریق ترک تشریفات مناقصه اقدام گردد.

تبصره - شرکت‌های موضوع این ماده حسب وظایف مربوط توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور یا وزارت کار و امور اجتماعی تعیین صلاحیت شده و در صورت تخلف از حکم این ماده لغو صلاحیت می‌گردند.

ماده ۱۸- کارمندان بخش‌های غیردولتی که بر اساس احکام پیش‌بینی شده در این قانون، تمام و یا قسمتی از وظایف و تصدی امور دولتی و سایر امور قابل واگذاری که حسب قوانین و مقررات مربوط معین خواهد شد را عهده‌دار می‌باشند، کارکنان تحت پوشش کارفرمای غیردولتی تلقی می‌گردند. دستگاههای اجرایی هیچ گونه تعهد و یا مسوولیتی در قبال این کارمندان ندارند. کارفرمایان این کارمندان موظفند با کارمندان تحت پوشش خود مطابق قانون کار و تامین اجتماعی و سایر قوانین و مقررات مربوطه رفتار نمایند و پاسخگوی مقامات و یا مراجع ذی‌صلاح در این رابطه خواهند بود. دستگاههای اجرایی موظفند در صورت تخلف کارفرمای بخش غیردولتی در احقاق حقوق کارمندان از محل ضمانت‌نامه دریافت شده تعهدات کارمندان ذی‌ربط را پرداخت نمایند.

ماده ۱۹- دستگاههای اجرایی به منظور ارتقاء مستمر در کیفیت و کمیت ارایه خدمات خود مجاز خواهند بود، برای انجام خدمات مشاوره‌ای در زمینه‌های توسعه مدیریت نظیر استقرار نظام‌های نوین مدیریتی، بازرگری و پالایش وظایف و ماموریت‌ها و ساختارهای تشکیلاتی، توسعه و مدیریت سرمایه‌های انسانی و فناوری‌های نوین اداری با مراکز آموزش، پژوهشی، دولتی و موسسات خصوصی تایید صلاحیت شده توسط سازمان، با رعایت مقررات ذی‌ربط عقد قرارداد نمایند.

ماده ۲۰- دستگاههای اجرایی مکلفند به منظور ایجاد انگیزه و افزایش کارایی و بهره‌مندی از فکر و اندیشه و خلاقیت کارمندان ذی‌ربط خود سازوکار مناسب برای جلب مشارکت کارمندان و دریافت پیشنهادها و اثرگذاری آن در تصمیم‌گیری‌ها را فراهم آورند. نظام پیشنهادها و نحوه

پرداخت پاداش بر اساس آئین‌نامه‌ای خواهد بود که با پیشنهاد سازمان به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

ماده ۲۱- با کارمندان رسمی و یا ثابت دستگاه‌های اجرایی که تمام یا بخشی از وظایف آن‌ها به بخش غیردولتی واگذار می‌گردد به یکی از روش‌های ذیل عمل خواهد شد:

الف- انتقال به سایر واحدهای همان دستگاه یا دستگاه اجرایی دیگر

ب- بازخرید سنوات خدمات

ج- موافقت با مرخصی بدون حقوق برای مدت سه تا پنج سال

د- انتقال به بخش غیردولتی که مجری وظایف و فعالیت‌های واگذار شده می‌باشد. در صورت تمایل کارمندان به تغییر صندوق بازنشستگی هزینه جا به جایی تغییر صندوق ذی‌ربط با حفظ سوابق مربوط توسط دولت تامین می‌گردد.

ه- انجام وظیفه در بخش غیردولتی به شکل مامور که حقوق و مزایای وی را بخش غیردولتی پرداخت می‌کند.

تبصره ۱- در صورت واگذاری سهام شرکت‌های دولتی به نحوی که شرکت مذکور غیردولتی شود، قوانین و مقررات قانون کار بر کارمندان شرکت واگذار شده اعمال می‌گردد و این افراد، کارمندان کارفرمای جدید محسوب می‌شوند و در صورت تمایل می‌توانند کماکان تابع صندوق بازنشستگی قبلی خود باقی بمانند.

تبصره ۲- در مواردی که با حفظ مالکیت دولت (با شرکت دولتی) بهره‌برداری بخشی از دستگاه ذی‌ربط به بخش غیردولتی واگذار گردد، مأموریت کارمندان مربوط به بخش غیردولتی مجاز می‌باشد. آئین‌نامه اجرایی این ماده با پیشنهاد سازمان به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

تبصره ۳- کارمند می‌تواند سه طریق از طرق پنج گانه فوق را به ترتیب اولویت انتخاب و دستگاه اجرایی اعلام کند. دستگاه مربوط مکلف است با توجه به اولویت تعیین شده از سوی کارمند یکی از روش‌ها را انتخاب و اقدام کند.

ماده ۲۲- دستگاه‌های اجرایی موظفند به منظور تقویت و حمایت از بخش غیردولتی اقدامات لازم برای آموزش، سازماندهی، ایجاد تسهیلات و کمک‌های مالی، رفع موانع اداری و خرید خدمات از بخش غیردولتی بر اساس آئین‌نامه‌ای که با پیشنهاد سازمان به تصویب هیات وزیران می‌رسد، به عمل آورند.

ماده ۲۳- ایجاد و اداره هر گونه مهمانسرا، زائرسرا، مجتمع مسکونی، رفاهی، واحدهای درمانی و آموزشی، فضاهای ورزشی، تفریحی و نظایر آن توسط دستگاه‌های اجرایی ممنوع می‌باشد.

تبصره ۱- دستگاه‌هایی که بر اساس وظایف قانون خود برای ارائه خدمات به مردم عهده‌دار انجام برخی از امور فوق می‌باشند با رعایت احکام این فصل از حکم این ماده مستثنی می‌باشند.

تبصره ۲- مناطق محروم کشور تا زمانی که از نظر نیروی انسانی کارشناس و متخصص توسعه نیافته‌اند با تصویب هیات وزیران از حکم این ماده مستثنی می‌باشند.

ماده ۲۴- در راستای اجرای احکام این فصل کلیه دستگاه‌های اجرایی موظفند از تاریخ تصویب این قانون اقدامات ذیل را انجام دهند:

الف - حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون آن دسته از وظایفی که قابل واگذاری به بخش غیردولتی است را احصا و با رعایت راهکارهای مطروحه در این فصل نسبت به واگذاری آن‌ها اقدام نمایند. به نحوی که طی هر برنامه بیست درصد (۲۰٪) از میزان تصدی‌های دولت در امور قابل واگذاری کاهش یابد.

ب- تعداد مجوزهای استخدامی مذکور در ماده (۵۱) این قانون به نحوی تعیین گردد که تعداد کارمندان دستگاه‌های اجرایی که به هر نحو حقوق و مزایا دریافت می‌کنند و یا طرف قرارداد می‌باشند هر سال به میزان دو درصد (۲٪) در امور غیرحاکمیتی نسبت به سال قبل کاهش یابد.

ج- حداکثر معادل یک سوم کارمندان که به روش‌های بازنشستگی، بازخریدی، استعفا و سایر موارد از خدمت دستگاه‌های اجرایی خارج می‌شوند، استخدام نمایند.

تبصره ۱- وظایف حاکمیتی موضوع ماده (۸) این قانون از شمول این ماده مستثنی هستند.

تبصره ۲- آئین‌نامه اجرایی این ماده شامل وظیفه قابل واگذاری در چارچوب این قانون، حمایت‌های دولت برای توسعه بخش غیردولتی و نحوه خرید خدمات از بخش خصوصی و تعاونی و تعیین تکلیف کارمندان واحدهای واگذار شده و سایر موارد بنا به پیشنهاد سازمان به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

تبصره ۳- دیوان محاسبات و سازمان بازرسی کل کشور موظفند اجرای این فصل را در دستگاه‌های اجرایی کنترل نموده و با مدیران متخلف برخورد قانونی نمایند.

فصل سوم - حقوق مردم

ماده ۲۵- مدیران و کارمندان دستگاه‌های اجرایی، خدمت‌گزاران مردم هستند و باید با رعایت موازین اخلاق اسلامی و اداری و طبق سوگندی که در بدو ورود ادای نموده و منشور اخلاقی و اداری که امضا می‌نمایند وظایف خود را به نحو احسن در راه خدمت به مردم و با در نظر گرفتن حقوق و خواسته‌های قانونی آن‌ها انجام دهند.

تبصره ۱- اصول و مفاد منشور فوق‌الذکر، متن سوگندنامه و تعهدات کارمندان دستگاه‌های اجرایی با پیشنهاد سازمان به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

تبصره ۲- دستگاه‌های اجرایی می‌توانند متناسب با وظایف و شرایط خاص دستگاه مربوط علاوه بر موارد فوق، مواردی را با رعایت منشور اخلاقی مصوب هیات وزیران به آن اضافه نمایند.

ماده ۲۶- دستگاه‌های اجرایی مکلفند مردم را با حقوق و تکالیف خود در تعامل با دستگاه‌های اجرایی آشنا نموده و از طریق وسایل ارتباط جمعی به ویژه صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران سطح آگاهی عمومی در این زمینه را ارتقاء داده و اطلاعات لازم را به نحو مطلوب و مناسب در اختیار مردم قرار دهند.

ماده ۲۷- مردم در استفاده از خدمات دستگاه‌های اجرایی در شرایط مساوی از حقوق یکسان برخوردارند، دستگاه‌های اجرایی موظفند حداکثر ظرف سه ماه مراحل، زمان و کیفیت و استاندارد ارائه خدمات و تغییرات آن‌ها را مستند و شفاف نموده و از طرق مختلف به اطلاع مردم برسانند و در صورت بروز هر گونه تخلف، مسوولین دستگاه‌های اجرایی مسوولیت پاسخگویی به مردم و شکایت آنان را به عهده خواهند داشت.

ماده ۲۸- دولت مکلف است به منظور تامین حقوق مردم و مراجعان، رضایت و عدم رضایت مردم از عملکرد کارمندان را در ارتقاء، انتصاب و تمدید قراردادهای استخدامی و بهره‌مندی از سایر امتیازات استخدامی و اعمال تشویقات و تنبیهات لحاظ نموده و کلیه آئین‌نامه‌ها، شیوه‌نامه‌ها، ضوابط اداری و استخدامی مربوط به کارمندان دولت را به عنوان یک عامل موثر منظور نماید.

فصل چهارم - ساختار سازمانی

ماده ۲۹- دستگاه‌های اجرایی مکلفند سازماندهی، طراحی و تنظیم تشکیلات خود را متناسب با ویژگی‌های مربوط در چارچوب الگوها، ضوابط و شاخص‌هایی که سازمان تهیه و به تصویب هیات وزیران می‌رسد با رعایت موارد ذیل انجام دهند:

الف- سقف پست‌های سازمانی با رعایت راهبردهای مذکور در فصل دوم این قانون و با پیشنهاد دستگاه و تایید سازمان به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

ب- تشکیلات و سقف پست‌های سازمانی مصوب حداقل پس از یک برنامه و حداکثر پس از دو برنامه پنج ساله متناسب با سیاست‌ها و احکام برنامه جدید مورد بازنگری و تصویب مجدد قرار خواهد گرفت.

ج- به منظور کوتاه نمودن مراحل انجام کار و سلسله مراتب اداری سطوح عمودی مدیریتی در دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی با احتساب بالاترین مقام اجرایی در هر واحد سازمانی، به قرار ذیل تعیین می‌گردد:

- وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی: حداکثر در (۴) سطح

- واحدهای استانی: حداکثر (۳) سطح

- واحدهای شهرستانی، مناطق و نواحی هم‌تراز: حداکثر (۲) سطح

- سایر واحدهای تقسیمات کشوری: یک سطح

د- هر کدام از وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مستقل که تحت نظر معاون رئیس جمهور اداره می‌شوند، می‌توانند حداکثر (۵) معاون و سایر موسسات دولتی حداکثر (۳) معاون یا عناوین مشابه در ساختار تشکیلاتی خود پیش‌بینی نمایند و متناسب با حجم کار و تنوع وظایف و تعداد پست‌های سازمانی هر معاون می‌تواند حداکثر (۵) مدیر کل یا مدیر یا رئیس یا عناوین مشابه داشته باشد.

پست‌های مدیریتی مورد نیاز حوزه وزیر یا رئیس موسسات دولتی از سرجمع پست‌های مدیریتی مذکور در این بند تامین خواهد شد.

ه- تعداد پست‌های مشاور برای مقامات اجرایی مذکور در بندهای (الف)، (ب) و (ج) ماده (۷۱) حداکثر (۱۰) و برای سایر مقامات اجرایی مذکور در این ماده حداکثر (۴) و برای روسای موسسات دولتی با گستره کشوری حداکثر (۳) پست در سقف پست‌های مصوب تعیین می‌گردد.

ی- واحدهای سازمانی وزارتخانه‌ها و سایر دستگاه‌های اجرایی در مراکز استان‌ها (به استثناء استانداری‌ها) با رعایت ماده (۲۹) این قانون حداکثر در سطح اداره کل سازماندهی می‌شوند و سازمان‌های موجود در این سطح تغییر می‌یابند.

ط- در صورتی که دستگاه‌های اجرایی مطابق شرح وظایف قانونی و تشکلات مصوب خود الزاماً موظف به ارائه خدماتی در شهرستان‌های کمتر از هفتاد هزار نفر جمعیت و بخش‌های کمتر از سی هزار نفر جمعیت باشند در صورتی که در تاریخ تصویب این قانون ساختمان‌های واحدهای اداری ذی‌ربط احداث نشده باشند موظفند کارمندان ذی‌ربط خود را در مجتمع اداری مراکز شهرستان و بخش که به عنوان نمایندگی تحت نظر فرماندار و بخشدار ایجاد می‌گردد مستقر نموده و از ایجاد واحدهای مستقل خودداری نمایند.

افزایش جمعیت این گونه شهرها موجب لغو این حکم برای واحدهای ذی‌ربط نمی‌گردد. هزینه‌های پشتیبانی و خدماتی این مجتمع‌ها در بودجه وزارت کشور (استانداری‌ها) پیش‌بینی می‌گردد. در سایر شهرها با تشخیص هیات وزیران اجرای این بند امکان‌پذیر می‌باشد.

آئین‌نامه اجرایی این بند با پیشنهاد سازمان به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

ماده ۳۰- وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مستقل که تحت نظر معاون رئیس جمهور اداره می‌شوند، در صورت ضرورت با تایید سازمان و تصویب هیات وزیران می‌توانند حسب وظایف قانونی خود در برخی از سطوح تقسیمات کشوری واحد سازمانی داشته باشند. در این صورت کلیه واحدهای وابسته به یک وزارتخانه و موسسات مستقل وابسته به رئیس جمهور در هر یک از سطوح تقسیمات کشوری در یک واحد سازمان ادغام و تحت مدیریت واحد قرار می‌گیرند.

موارد استثناء از حکم اخیر این ماده با تایید سازمان به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

ماده ۳۱- دستگاه‌های اجرایی مکلفند تشکیلات تفصیلی خود را با رعایت مفاد ماده (۲۹) تهیه و یک نسخه از آن را به سازمان ارسال دارند. سازمان موظف است حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ وصول پیشنهاد، مغایرت و یا عدم مغایرت با الگوه، ضوابط و شاخص‌های مذکور را اعلام نماید. دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط موظفند پس از اصلاح موارد مغایر، تاییدیه سازمان را کسب نمایند.

ماده ۳۲- هر یک از کارمندان دستگاه‌های اجرایی، متصدی یکی از پست‌های سازمانی خواهند بود و هر گونه به کارگیری افراد و پرداخت حقوق بدون داشتن پست سازمانی مصوب پس از یک سال از ابلاغ این قانون ممنوع است.

تبصره - دستگاه‌های اجرایی می‌توانند در شرایط خاص با تایید سازمان تا ده درصد (۱۰٪) پست‌های سازمانی مصوب، بدون تعهد استخدامی و در سقف اعتبارات مصوب افرادی را به صورت ساعتی یا کار معین برای حداکثر یک سال به کار گیرند.

ماده ۳۳- تنظیم تشکیلات داخلی واحدهایی از دستگاه‌های اجرایی که بر اساس قیمت تمام شده (موضوع ماده «۱۶» این قانون) اداره می‌شود بر عهده آن‌ها بوده و نسخه‌ای از تشکیلات خود را جهت تطبیق با ضوابط به سازمان ارسال خواهند داشت.

ماده ۳۴- تنظیم شرح وظایف و ایجاد هر گونه واحد و پست سازمانی در دستگاه‌های اجرایی صرفاً در چهارچوب وظایف قانونی مصوب آن‌ها مجاز می‌باشد سازمان مکلف به نظارت بر حسن انجام این کار می‌باشد.

ماده ۳۵- کلیه دستگاه‌های اجرایی موظفند در چهارچوب احکام این فصل حداکثر ظرف مدت یک سال نسبت به پیشنهاد اصلاح ساختار سازمانی خود اقدام نمایند.

تبصره - پست‌های مورد نیاز واحدهای مستقر در شهرستان‌ها و بخش‌های توسعه نیافته و کمتر توسعه یافته و جدیدالتاسیس از سرجمع پست‌های موضوع ماده (۲۹) این قانون تامین خواهد شد. در صورت نبود پست بلا تصدی برای واحدهای فوق‌الذکر دولت موظف است با رعایت احکام این فصل پست جدید ایجاد نماید.

فصل پنجم - فناوری اطلاعات و خدمات اداری

ماده ۳۶- دستگاه‌های اجرایی موظفند فرآیندهای مورد عمل و روش‌های انجام کار خود را با هدف افزایش بهره‌وری نیروی انسانی و کارآمدی فعالیت‌ها نظیر سرعت، دقت، هزینه، کیفیت، سلامت و صحت امور و تامین رضایت و کرامت مردم و بر اساس دستورالعمل سازمان تهیه و به مورد اجرا گذارند و حداکثر هر سه سال یک بار این روش‌ها را مورد بازبینی و اصلاح قرار دهند. تبصره - میزان بهره‌وری و کارآمدی فعالیت‌ها، صحت امور و رضایت مردم از خدمات دولتی بر اساس شاخص‌هایی که با پیشنهاد دستگاه‌های اجرایی به تایید سازمان می‌رسد، سالیانه توسط سازمان با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط مورد اندازه‌گیری قرار گرفته و نتایج آن در ارزیابی عملکرد آن‌ها لحاظ می‌شود.

ماده ۳۷- دستگاه‌های اجرایی موظفند با هدف بهبود کیفیت و کمیت خدمات به مردم و با رعایت دستورالعمل‌های ذی‌ربط اقدامات زیر را به ترتیب انجام دهند:

۱- اطلاع‌رسانی الکترونیکی در خصوص شیوه آرایه خدمات همراه با زمان‌بندی انجام آن و مدارکی که متقاضی باید آرایه نماید.

۲- آرایه فرم‌های مورد نیاز جهت انجام خدمات از طریق ابزار و رسانه‌های الکترونیکی.

۳- آرایه خدمات به شهروندان به صورت الکترونیکی و حذف لزوم مراجعه حضوری مردم به دستگاه اجرایی برای دریافت خدمت.

تبصره- مدت زمان اجرای بندهای (۱)، (۲) و (۳) این ماده از تاریخ تصویب این قانون به ترتیب یک، دو و سه سال تعیین می‌گردد.

ماده ۳۸- به منظور تسریع و سهولت در آرایه خدمات به مردم، واحدهای خدمات‌رسانی الکترونیکی از طریق بخش دولتی و غیردولتی در مراکز شهرستان‌ها ایجاد می‌گردد. کلیه دستگاه‌های اجرایی موظفند حداکثر تا پایان سال ۱۳۸۶ انجام آن دسته از خدماتی که از این طریق قابل آرایه می‌باشد را توسط این مراکز آرایه نمایند. دستورالعمل اجرایی این ماده به تصویب شورای عالی اداری می‌رسد.

ماده ۳۹- دستگاه‌های اجرایی موظفند به منظور صرفه‌جویی و بهره‌برداری مناسب از ساختمان‌ها و فضاهای اداری و جلوگیری از تشریفات زاید و هزینه‌های غیرضرور و فراهم آوردن موجبات ایمنی و سلامت شغلی کارمندان بر اساس ضوابط و استانداردهای به کارگیری فضاها، تجهیزات و ملزومات اداری که توسط سازمان تهیه و ابلاغ می‌گردد، اقدام نمایند.

تبصره - کلیه دستگاه‌های اجرایی موظفند حداکثر ظرف مدت یک سال ساختمان‌های مورد استفاده خود را با استانداردهای یاد شده تطبیق داده و فضاهای مازاد را حسب مورد در استان‌ها به ادارات کل اقتصادی و دارایی استان و در مراکز به وزارت امور اقتصادی و دارایی اعلام نمایند

تا از طریق این وزارتخانه حسب مورد با تصویب هیات وزیران و یا شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان، دستگاه‌های بهره‌بردار آن تعیین گردد.

در صورتی که در مهلت تعیین شده دستگاه‌های اجرایی اقدام نکنند ذی‌حسابان موظفند فضاهای مازاد را به وزارت یا اداره کل متبوع جهت اقدام به ترتیب فوق اعلام نمایند.

ماده ۴۰- به منظور ایجاد زیرساخت اطلاعاتی و تمرکز امور مربوط به استفاده از فناوری اطلاعات در خدمات، اداری، دولت موظف است از طریق سازمان ثبت احوال و شرکت پست جمهوری اسلامی ایران و مشارکت کلیه دستگاه‌های اجرایی پایگاه اطلاعات ایرانیان را طراحی، ساماندهی و اجرا نماید.

تبصره ۱- این پایگاه با استفاده از شمار ملی و کدپستی از طریق ساماندهی، هدایت و اتصال داده‌ها و اطلاعات موجود دستگاه‌ها تشکیل می‌گردد.

تبصره ۲- کلیه دستگاه‌های اجرایی موظفند تا پایان سال ۱۳۸۶ پایگاه‌های اطلاعات داده‌های مربوط به خود را با استفاده از شماره ملی و کدپستی آماده نمایند.

تبصره ۳- آئین‌نامه این ماده توسط سازمان تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

تبصره ۴- سازمان مسئول پیگیری و نظارت بر حسن انجام تکالیف مطرح در این ماده می‌باشد. هر گونه ارایه خدمات و برقراری ارتباط با مراجعانی که نیاز به شناسایی افراد و آدرس محل استقرار آن‌ها می‌باشد از سال ۱۳۸۸ بدون استفاده از شمار ملی و کدپستی توسط دستگاه‌های اجرایی ممنوع می‌باشد.

فصل ششم - ورود به خدمت

ماده ۴۱- ورود به خدمت و تعیین صلاحیت استخدامی افرادی که داوطلب استخدام در دستگاه‌های اجرایی می‌باشند بر اساس مجوزهای صادره، تشکیلات مصوب و رعایت مراتب شایستگی و برابری فرصت‌ها انجام می‌شود.

ماده ۴۲- شرایط عمومی استخدام در دستگاه‌های اجرایی عبارتند از:

الف- داشتن حداقل سن بیست سال تمام و حداکثر چهل سال برای استخدام رسمی و برای متخصصین با مدرک تحصیلی دکتری چهل و پنج سال.

ب- داشتن تابعیت ایران.

ج- انجام خدمت دوره ضرورت یا معافیت قانونی برای مردان.

د- عدم اعتیاد به دخانیات و مواد مخدر.

ه- نداشتن سابقه محکومیت جزائی موثر.

و- دارا بودن مدرک تحصیلی دانشگاهی و یا مدارک هم‌تراز (برای مشاغلی که مدارک هم‌تراز در شرایط احراز آن‌ها پیش‌بینی شده است).

ز- داشتن سلامت جسمانی و روانی و توانایی برای انجام کاری که استخدام می‌شوند بر اساس آئین‌نامه‌ای که با پیشنهاد سازمان به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

ح- اعتقاد به دین مبین اسلام یا یکی از ادیان شناخته شده در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

ط- التزام به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

تبصره ۱- به کارگیری موقت و تعیین حقوق و مدت خدمت اتباع خارجی حسب قوانین و مقررات خاص خود انجام خواهد داشت.

تبصره ۲- استخدام افراد در دستگاه‌های اجرایی در مشاغل تخصصی و کارشناسی و بالاتر منوط به احراز توانایی آنان در مهارت‌های پایه و عمومی فناوری اطلاعات می‌باشد که عناوین و محتوای مهارت‌های مذکور توسط سازمان تهیه و ابلاغ خواهد شد.

تبصره ۳- استخدام ایثارگران و خانواده‌های آنان بر اساس قوانین مصوب مربوط به خود خواهد بود.

تبصره ۴- قوانین و مقررات گزینش به قوت خود باقی است.

تبصره ۵- به کارگیری افراد با مدارک تحصیلی دیپلم و یا با حداقل سن کمتر از رقم مذکور در این ماده در موارد یا مناطقی خاص برای مدت زمان مشخص و برای فرزندان شهدا صرفاً در مشاغلی که با پیشنهاد سازمان به تصویب هیات وزیران می‌رسد، مجاز می‌باشد.

ماده ۴۳- دستگاه‌های اجرایی می‌توانند در صورتی که در قوانین و مقررات قبلی مورد عمل خود شرایطی علاوه بر شرایط ماده (۴۲) این قانون داشته باشند، آن را ملک عمل قرار دهند.

ماده ۴۴- به کارگیری افراد در دستگاه‌های اجرایی پس از پذیرفته شدن در امتحان عمومی که به طور عمومی نشر آگهی می‌گردد و نیز امتحان یا مسابقه تخصصی امکان‌پذیر است. دستورالعمل مربوط به نحوه برگزاری امتحان عمومی و تخصصی به تصویب شورای توسعه مدیریت می‌رسد.

فصل هفتم - استخدام

ماده ۴۵- از تاریخ تصویب این قانون، استخدام در دستگاه‌های اجرایی به دو روش ذیل انجام می‌پذیرد:

الف- استخدام رسمی برای تصدی پست‌های ثابت در مشاغل حاکمیتی.

ب- استخدام پیمانی برای تصدی پست‌های سازمانی و برای مدت معین.

تبصره ۱- کارمندانی که به موجب قوانین مورد عمل به استخدام رسمی در آمده‌اند با رعایت مقررات این قانون به صورت استخدام رسمی ادامه خواهند داد.

تبصره ۲- مشاغل موضوع بند (الف) این ماده با توجه به ویژگی‌های مذکور در ماده (۸) این قانون بنا به پیشنهاد سازمان به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

تبصره ۳- سن کارمند پیمانی در انتهای مدت قرارداد استخدام نباید از شصت و پنج سال و برای مشاغل تخصصی از هفتاد سال تجاوز کند.

تبصره ۴- تعیین محل خدمت و شغل مورد تصدی کارمندان پیمانی در پیمان‌نامه مشخص می‌گردد و در مورد کارمندان رسمی به عهده دستگاه اجرایی ذی‌ربط می‌باشد.

ماده ۴۶- کسانی که شرایط ورود به استخدام رسمی را کسب می‌نمایند قبل از ورود به خدمت رسمی یک دوره آزمایش را که مدت آن سه سال می‌باشد طی خواهند نمود و در صورت احراز شرایط ذیل از بدو خدمت جزء کارمندان رسمی منظور خواهند شد:

الف- حصول اطمینان از لیاقت (علمی، اعتقادی و اخلاقی)، کاردانی، علاقه به کار، خلاقیت، نوآوری، روحیه خدمت به مردم و رعایت نظم انضباط اداری از طریق کسب امتیاز لازم با تشخیص کمیته تخصصی تعیین صلاحیت کارمندان رسمی.

ب - طی دوره‌های آموزشی و کسب امتیاز لازم.

ج - تأیید گزینش.

تبصره ۱- در صورتی که در ضمن یا جریان دوره آزمایشی کارمندان شرایط ادامه خدمات و یا تبدیل به استخدام رسمی را کسب نمایند با وی به یکی از روش‌های ذیل رفتار خواهد شد:

الف- اعطای مهلت دو ساله دیگر برای احراز شرایط لازم.

ب- تبدیل وضع به استخدامی پیمانی.

ج- لغو حکم.

تبصره ۲- با کارمندان پیمانی در صورت شرکت در آزمون و احراز صلاحیت‌های موضوع ماده (۴۲) و پذیرفته شدن برای استخدام در مشاغل حاکمیتی به شرح زیر رفتار خواهد شد:

۱- سوابق پیمانی آن‌ها جزو سوابق رسمی محسوب می‌شود.

۲- سابقه سنوات خدمت آن‌ها به سقف سن موضوع بند (الف) ماده (۴۲) فصل ورود به خدمت اضافه می‌شود.

تبصره ۳- آئین‌نامه اجرایی این ماده توسط سازمان تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۴۷- به کارگیری کارمندان شرکت‌ها و موسسات غیردولتی برای انجام تمام یا بخشی از وظایف و اختیارات پست‌های سازمانی دستگاه‌های اجرایی تحت هر عنوان ممنوع می‌باشد و استفاده از خدمات کارمندان این گونه شرکت‌ها و موسسات صرفاً بر اساس ماده (۱۷) این قانون امکان‌پذیر است.

ماده ۴۸- کارمندان رسمی در یکی از حالات ذیل از خدمات در دستگاه اجرایی متنزع می‌گردند:

- بازنشستگی و یا از کار افتادگی کلی طبق قوانین ذی‌ربط.

- استعفا.

- بازخریدی به دلیل کسب نتایج ضعیف از ارزیابی عملکرد کارمند در سه سال متوالی یا چهار سال متناوب (بر اساس آئین‌نامه‌ای که با پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد)

- آماده به خدمت بر اساس ماده (۱۲۲).

- اخراج یا انفصال به موجب احکام مراجع قانونی ذی‌ربط.

تبصره ۱- کارمندانی که به موجب احکام مراجع قانونی از خدمت منفصل می‌گردند در مدت انفصال اجازه استخدام و یا هر گونه اشتغال در دستگاه‌های اجرایی را نخواهند داشت.

تبصره ۲- کارمندانی که از دستگاه اجرایی اخراج می‌گردند، اجازه استخدام و یا هر گونه اشتغال مجدد در همان دستگاه اجرایی را نخواهد داشت.

ماده ۴۹- تمدید قرارداد کارمندان پیمانی منوط به تحقق شرایط ذیل می‌باشد:

- استمرار پست سازمانی کارمندان.

- کسب نتایج مطلوب از ارزیابی عملکرد و رضایت از خدمات کارمند.
  - جلب رضایت مردم و ارباب رجوع.
  - ارتقای سطح علمی و تخصصی در زمینه شغل مورد تصدی.
- تبصره- در صورت عدم تمدید قرارداد با کارمندان پیمانی مطابق قوانین و مقررات مربوط عمل خواهد شد.
- ماده ۵۰- کارمندان، مشمول استفاده از مزایای بیمه بیکاری مطابق قوانین و مقررات مربوط خواهند بود.
- ماده ۵۱- مجموع مجوزهای استخدام دستگاه‌های اجرایی با رعایت فصل دوم این قانون در برنامه‌های پنج ساله تعیین می‌گردد و سهم هر یک از وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی با پیشنهاد سازمان به تصویب هیات وزیران می‌رسد.
- تبصره- هر گونه به کارگیری نیروی انسانی در دستگاه‌های اجرایی خارج از مجوزهای موضوع این ماده خلاف قانون محسوب و ممنوع می‌باشد و پرداخت هر گونه وجهی به افرادی که بدون مجوز به کار گرفته می‌شوند تصرف غیر قانونی در اموال عمومی محسوب می‌گردد.
- ماده ۵۲- هر نوع به کارگیری افراد در دستگاه‌های اجرایی به غیر از حالات مندرج در ماده (۴۵) و تبصره ماده (۳۲) این قانون ممنوع می‌باشد.

فصل هشتم - انتصاب و ارتقای شغلی

- ماده ۵۳- انتصاب و ارتقای شغلی کارمندان باید با رعایت شرایط تحصیلی و تجربی لازم و پس از احراز شایستگی و عملکرد موفق در مشاغل قبلی آنان صورت گیرد.
- ماده ۵۴- به منظور استقرار نظام شایستگی و ایجاد ثبات در خدمت مدیران، دستگاه‌های اجرایی موظفند اقدامات زیر را انجام دهند:
- الف- در انتخاب و انتصاب افراد به پست‌های مدیریت حرفه‌ای، شرایط تخصصی لازم را تعیین نموده تا افراد از مسیر ارتقای شغلی به مراتب بالاتر ارتقای یابند. در مواردی که از این طریق امکان انتخاب وجود نداشته باشد، با برگزاری امتحانات تخصصی لازم، انتخاب صورت می‌پذیرد. دستگاه‌های اجرایی می‌توانند برای حداکثر پانزده درصد (۱۵ درصد) سمت‌های مدیریت حرفه‌ای از افراد شایسته (با رعایت تخصص و تجربه شاغل نسبت به شغل، بدون رعایت سلسله مراتب مدیریتی) خارج از دستگاه استفاده نمایند.
- ب- عزل و نصب متصدیان پست‌های مدیریت سیاسی (مذکور در ماده (۷۱) این قانون) بدون الزام به رعایت مسیر ارتقای شغلی از اختیارات مقامات بالاتر می‌باشد.
- ج- دوره خدمت در پست‌های مدیریت حرفه‌ای چهار ساله می‌باشد و تمدید آن بلامانع است. تغییر سمت افراد قبل از مدت مذکور بر اساس آئین‌نامه‌ای که با پیشنهاد سازمان به تصویب هیات وزیران می‌رسد، امکان‌پذیر می‌باشد.
- تبصره ۱- در اجرای این ماده مجموعه شرکت‌های زیرمجموعه یک شرکت مادر تخصصی برای انتصاب مدیران یک دستگاه اجرایی تلقی می‌گردد.

تبصره ۲- در هر یک از دستگاه‌های اجرایی، یکی از پست‌های معاونین مقامات اجرایی مذکور در بندهای (د) و (هـ) ماده (۷۱) این قانون ثابت تلقی می‌گردد و عزل و نصب متصدی آن بر اساس آئین‌نامه‌ای است که با پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۳- دستگاه‌های اجرایی موظفند امکان ارتقای مسیر شغلی را با توجه به امتیازات مربوطه در فضای رقابتی برای کلیه کارمندان فراهم نمایند.

تبصره ۴- مدیران مذکور در ماده (۷۱) این قانون مدیران سیاسی و بقیه مدیران حرفه‌ای تلقی می‌گردند.

ماده ۵۵- سازمان مکلف است به منظور حفظ سرمایه‌های انسانی و شناسایی افراد واجد شرایط احراز پست‌های مدیریت نسبت به ایجاد بانک اطلاعات مدیران جهت استفاده مقامات و مدیران ذیربط اقدام نماید.

ماده ۵۶- سازمان موظف است برنامه‌ها و سامانه‌های اجرایی موثری را برای آموزش مدیران متناسب با وظایف و نقش‌های مورد انتظار در بخش‌ها و دستگاه‌های اجرایی کشور تنظیم نماید و هر گونه انتصاب و ارتقا مدیران منوط به طی دوره‌های ذیربط می‌باشد.

ماده ۵۷- دستورالعمل اجرایی این فصل و شرایط تخصصی و عمومی پست‌های مدیریت حرفه‌ای و نحوه ارتقای مسیر شغلی با پیشنهاد سازمان به تصویب شورای عالی اداری می‌رسد.

فصل نهم - توانمندسازی کارمندان

ماده ۵۸- سازمان موظف است به منظور ارتقا سطح کارایی و اثربخشی دستگاه‌های اجرایی، نظام آموزش کارمندان دستگاه‌های اجرایی را به گونه‌ای طراحی نماید که همراه با متناسب ساختن دانش، مهارت و نگرش کارمندان با شغل مورد نظر، انگیزه‌های لازم را جهت مشارکت مستمر کارمندان در فرآیند آموزش تامین نماید به نحوی که رابطه‌ای بین ارتقای کارمندان و مدیران و آموزش برقرار گردد و از حداقل سرانه ساعت آموزش بر اساس مقررات مربوط در هر سال برخوردار گردند.

ماده ۵۹- دستگاه‌های اجرایی مکلفند با رعایت مقررات این قانون و نظام آموزش کارمندان دولت، برنامه‌های آموزشی کارمندان خود را تدوین نمایند.

تبصره - دستگاه‌های اجرایی می‌توانند در قالب برنامه‌های آموزشی مصوب برای اجرای دوره‌های آموزشی مورد نیاز خود با دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی انعقاد قرار داد نمایند. همچنین دستگاه‌های مزبور می‌توانند کلیه مراحل طراحی، اجرا و ارزشیابی دوره‌ها و فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی خود را به موسسات و مراکز آموزشی و پژوهشی دولتی و غیردولتی که صلاحیت فنی و تخصصی آن‌ها به تائید سازمان رسیده باشد، واگذار نمایند.

ماده ۶۰- کلیه بورس‌های آموزشی که منجر به اخذ مدرک تحصیلی دانشگاهی نمی‌گردد و از سوی دولت‌های خارجی یا از طرف موسسات بین‌المللی در اختیار دولت قرار می‌گیرد از طریق سازمان، متناسب با وظایف دستگاه‌های اجرایی توزیع می‌گردد. دوره‌هایی که طبق قرارداد دوجانبه برگزار می‌شود توسط دستگاه اجرایی مربوط اقدام خواهد شد.

تبصره - بورس‌ها و دوره‌های آموزشی که منجر به اخذ مدرک دانشگاهی می‌شود با نظر وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و علوم، تحقیقات و فناوری حسب مورد توزیع می‌گردد.

ماده ۶۱- اعزام کارمندان دستگاه‌های اجرایی از زمان تصویب این قانون برای طی دوره‌های آموزشی که منجر به اخذ مدرک دانشگاهی و یا معادل آن می‌گردد در داخل و خارج از کشور با هزینه دستگاه‌های مربوطه و استفاده از ماموریت آموزشی ممنوع می‌باشد.
تبصره- ایثارگران مشمول مقررات خاص خود می‌باشند.

ماده ۶۲- کارمندان موظفند همواره نسبت به توانمندسازی و افزایش مهارت‌ها و توانایی‌های شغلی خود اقدام نمایند. دستگاه‌های اجرایی شیوه‌ها و الگوهای لازم برای افزایش توان و توان‌سنجی مدام کارمندان خود را که توسط سازمان تهیه و ابلاغ می‌شود به مورد اجرا خواهند گذارد.
ماده ۶۳- آئین‌نامه اجرایی این فصل به پیشنهاد سازمان و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

فصل دهم - حقوق و مزایا

ماده ۶۴- نظام پرداخت کارمندان دستگاه‌های اجرایی بر اساس ارزشیابی عوامل شغل و شاغل و سایر ویژگی‌های مذکور در مواد آتی خواهد بود. امتیاز حاصل از نتایج ارزشیابی عوامل مذکور در این فصل ضرب در ضریب ریالی، مبنای تعیین حقوق و مزایای کارمندان قرار می‌گیرد و برای بازنشستگان و موظفین یا مستمری بگیران نیز به همین میزان تعیین می‌گردد.
تبصره - ضریب ریالی مذکور در این ماده با توجه به شاخص هزینه زندگی در لایحه بودجه سالانه پیش‌بینی و به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد.
ماده ۶۵- کلیه مشاغل مشمول این قانون بر اساس عواملی نظیر اهمیت و پیچیدگی وظایف و مسئولیت‌ها، سطح تخصص و مهارت‌های مورد نیاز به یکی از طبقات جدول یا جداول حق شغل اختصاص می‌یابند.

حداقل امتیاز جدول یا جداول ارزشیابی مشاغل (۲۰۰۰) و حداکثر آن (۶۰۰۰) می‌باشد.
تبصره ۱- هر کدام از مشاغل متناسب با ویژگی‌ها، حداکثر در پنج رتبه، مقدماتی، پایه، ارشد، خبره و عالی طبقه‌بندی می‌گردند و هر کدام از رتبه‌ها به یکی از طبقات جدول یا جداول موضوع این ماده اختصاص می‌یابد. رتبه‌های خبره و عالی به مشاغل کارشناسی و بالاتر اختصاص می‌یابد.

شاغلین مربوط به بدو استخدام در رتبه مقدماتی قرار می‌گیرند و بر اساس عواملی نظیر ابتکار و خلاقیت، میزان افزایش مهارت‌ها، انجام خدمات برجسته، طی دوره‌های آموزشی و میزان جلب رضایت ارباب رجوع بر اساس ضوابطی که متناسب با ویژگی‌های مشاغل به تصویب شورای توسعه مدیریت می‌رسد ارزیابی و حسب امتیازات مکتسبه و طی حداقل مدت تجربه مربوط به سطوح پایه، ارشد، خبره و عالی ارتقا می‌یابند. نخبگانی که طبق ضوابط مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی تعیین می‌شوند و افرادی که علاوه بر شرایط عمومی در بدو استخدام از تجربه و مهارت لازم برخوردار هستند طبق آئین‌نامه‌ای که به پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد از طی برخی از رتبه‌ها معاف و در یکی از رتبه‌های دیگر قرار می‌گیرند.

تبصره ۲- کلیه عناوین مدیریت و سرپرستی متناسب با پیچیدگی وظایف و مسئولیت‌ها، حیطه سرپرستی و نظارت و حساسیت‌های شغلی و سایر عوامل مربوط در یکی از طبقات جدول فوق‌العاده مدیریت که حداقل امتیاز آن (۵۰۰) و حداکثر آن (۵۰۰۰) است، قرار می‌گیرد.

تبصره ۳- امتیاز طبقه مشاغل آموزشی تمام وقت وزارت آموزش و پرورش و بهداشتی و درمانی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در جدول یا جداول حق شغل با ضریب (۱/۱) محاسبه می‌گردد.

ماده ۶۶- کلیه شاغلین مشمول این قانون بر اساس عواملی نظیر: تحصیلات، دوره‌های آموزشی و مهارت (علاوه بر حداقل شرایط مذکور در اولین طبقه شغل مربوط)، سنوات خدمت و تجربه از امتیاز حق شغل که حداقل (۱۰۰۰) و حداکثر (۴۵۰۰) امتیاز می‌باشد، بهره‌مند می‌گردند. حداکثر امتیاز این ماده برای هر شاغل از هفتاد و پنج درصد (۷۵ درصد) امتیاز شغل وی تجاوز نخواهد کرد.

تبصره - هنرمندان و افرادی که در حوزه‌های علمیه تحصیل نموده‌اند بر اساس آیین‌نامه‌ای که با پیشنهاد سازمان به تصویب هیئت وزیران می‌رسد با مقاطع رسمی تحصیلی همتراز می‌گردند.

ماده ۶۷- جدول یا جداول موضوع ماده (۶۵) و تبصره‌های (۱) و (۲) آن بنا به پیشنهاد سازمان به تصویب هیئت وزیران می‌رسد و تخصیص هر کدام از مشاغل و طبقات شغلی آن به یکی از طبقات جداول حق شغل با پیشنهاد سازمان توسط شورای توسعه مدیریت انجام و برای اجرا به دستگاه‌های اجرایی ابلاغ می‌گردد. ارزیابی عوامل مربوط به شاغل بر اساس ضوابطی که با پیشنهاد سازمان به تصویب شورای مذکور می‌رسد توسط دستگاه‌های اجرایی انجام خواهد شد و سازمان بر اجرای این امر نظارت می‌نماید.

ماده ۶۸- علاوه بر پرداخت‌های موضوع ماده (۶۵) و تبصره‌های آن و ماده (۶۶) که حقوق ثابت تلقی می‌گردد فوق‌العاده‌هایی به شرح زیر به کارمندان قابل پرداخت می‌باشد:

۱- فوق‌العاده مناطق کمتر توسعه یافته و بدی آب و هوا برای مشاغل تخصصی که شاغلین آن‌ها دارای مدارک تحصیلی کارشناسی ارشد و بالاتر می‌باشند تا به میزان بیست و پنج (۲۵٪) امتیاز حقوق ثابت و برای سایر مشاغل تا بیست درصد (۲۰٪) حقوق ثابت هر کدام از کارمندان واجد شرایط پرداخت خواهد شد. فهرست این مناطق در هر دوره برنامه پنج ساله با پیشنهاد سازمان به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

۲- فوق‌العاده ایثارگری متناسب با درصد جانبازی و مدت خدمت داوطلبانه در جبهه و مدت اسارت تا (۱۵۰۰) امتیاز و به دارندگان نشان‌های دولتی تا (۷۵۰) امتیاز تعلق می‌گیرد.

کارمندان و بازنشستگان که در زمان جنگ در مناطق جنگ‌زده مشغول خدمت اداری بوده‌اند به ازای هر سال خدمت در زمان جنگ (۱۲۵) امتیاز در نظر گرفته می‌شود.

۳- فوق‌العاده سختی کار و کار در محیط‌های غیرمتعارف نظیر کار با اشعه و مواد شیمیایی، کار با بیماران روانی، عفونی و در اورژانس و در بخش‌های سوختگی و مراقبت‌های ویژه بیمارستانی تا (۱۰۰۰) امتیاز و در مورد کار با مواد سمی، آتش‌زا و منفجره و کار در اعماق دریا، امتیاز یاد شده با تصویب هیئت وزیران تا سه برابر قابل افزایش خواهد بود.

۴- کمک هزینه عائله‌مندی و اولاد به کارمندان مرد شاغل و بازنشسته و وظیفه‌بگیر مشمول این قانون که دارای همسر می‌باشند معادل (۸۰۰) امتیاز برای هر فرزند معادل (۲۰۰) امتیاز و حداکثر سه فرزند. حداکثر سن برای اولادی که از مزایای این بند استفاده می‌کنند به شرط

ادامه تحصیل و نیز غیرشاغل بودن فرزند، (۲۵) سال تمام و نداشتن شوهر برای اولاد اناث خواهد بود.

کارمندان زن شاغل و بازنشسته و وظیفه بگیر مشمول این قانون که دارای همسر نبوده و یا همسر آنان معلول و یا از کارافتاده کلی می‌باشد و یا خود به تنهایی متکفل مخارج فرزندان هستند از مزایای کمک هزینه عائله‌مندی موضوع این بند بهره‌مند می‌شوند. فرزندان معلول و از کارافتاده کلی به تشخیص مراجع پزشکی ذی‌ربط مشمول محدودیت سقف سنی مزبور نمی‌باشند.

۵- فوق‌العاده شغل برای مشاغل تخصصی، متناسب با سطح تخصص و مهارت‌ها، پیچیدگی وظایف و مسئولیت‌ها و شرایط بازارکار با پیشنهاد سازمان و تصویب هیئت وزیران برای مشاغل تا سطح کاردانی حداکثر (۷۰۰) امتیاز و برای مشاغل هم سطح کارشناسی حداکثر (۱۵۰۰) امتیاز و برای مشاغل بالاتر حداکثر (۲۰۰۰) امتیاز تعیین می‌گردد. این فوق‌العاده با رعایت تبصره این ماده قابل پرداخت می‌باشد.

۶- فوق‌العاده کارایی و عملکرد در چهارچوب ضوابط این بند و تبصره این ماده قابل پرداخت می‌باشد:

الف- به حداکثر هفتاد درصد (۷۰٪) از کارمندان هر دستگاه بر اساس رتبه‌بندی نمرات ارزشیابی کارمندان، طبق عملکرد کارمندان و با توجه به امتیازی که از عوامل نظیر رضایت ارباب رجوع، رشد و ارتقا، اثربخشی و کیفیت و سرعت در اتمام کار کسب می‌نمایند. بر اساس دستورالعملی که سازمان ابلاغ می‌نماید تا (۲۰٪) امتیازات مربوط به حقوق ثابت وی در مقاطع سه ماهه قابل پرداخت می‌باشد.

ب- میزان بهره‌مندی کارمندان هر دستگاه از سقف هفتاد (۷۰٪) درصد مذکور در این بند متناسب با میزان موفقیت در تحقق تکالیف قانونی و اجرای برنامه‌ها و ارزیابی عملکرد دستگاه که توسط سازمان و تصویب شورای عالی اداری در سه سطح متوسط، خوب و عالی رتبه‌بندی می‌گردند به ترتیب (۳۰٪، ۵۰٪ و ۷۰٪) تعیین می‌گردد.

ج- مقامات دستگاه‌های اجرایی مذکور در ماده (۷۱) متناسب با رتبه دستگاه ذی‌ربط مشمول دریافت این فوق‌العاده می‌باشند.

۷- به منظور جبران هزینه سفر و مأموریت روزانه داخل و خارج از کشور، نوبت کاری، جابه‌جایی محل خدمت کارمندان با تشخیص دستگاه اجرایی، کسر صندوق و تضمین، مبالغی با پیشنهاد سازمان و تصویب هیئت وزیران به کارمندان پرداخت خواهد شد.

۸- به کارمندانی که در خارج از کشور در پست‌های سازمانی اشتغال دارند فوق‌العاده اشتغال خارج از کشور بر اساس ضوابطی که به پیشنهاد سازمان به تصویب هیئت وزیران می‌رسد پرداخت می‌گردد.

این گونه کارمندان در مدتی که از فوق‌العاده اشتغال خارج از کشور استفاده می‌کنند دریافت دیگری به استثنای مواردی که به موجب قوانین خاص برای اشتغال در خارج از کشور به این گونه کارمندان تعلق می‌گیرد، نخواهند داشت.

۹- در صورتی که بنا به درخواست دستگاه، کارمندان موظف به انجام خدماتی خارج از وقت اداری گردند بر اساس آئین‌نامه‌ای که با پیشنهاد سازمان به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، می‌توان مبالغی تحت عنوان اضافه کار، حق التحقیق، حق التدریس، حق الترجمة و حق التألیف به آن‌ها پرداخت نمود.

مجموع مبالغ قابل پرداخت تحت عنوان اضافه کار و حق التدریس به هر یک از کارمندان نباید از حداکثر (۵۰٪) حقوق ثابت و فوق‌العاده‌های وی تجاوز نماید. در هر دستگاه اجرایی حداکثر تا (۲۰٪) کارمندان آن دستگاه که به اقتضای شغلی، اضافه کار بیشتری دارند از محدودیت سقف (۵۰٪) مستثنی می‌باشند.

۱۰- فوق‌العاده ویژه در موارد خاص با توجه به عواملی از قبیل بازار کار داخلی و بین‌المللی، ریسک‌پذیری، تأثیر اقتصادی فعالیت‌ها در درآمد ملی، انجام فعالیت و وظایف تخصصی و ستادی و تحقیقاتی و حساسیت کار با پیشنهاد سازمان و تصویب هیات وزیران امتیاز ویژه‌ای برای حداکثر (۲۵٪) از مشاغل، در برخی از دستگاه‌های اجرایی تا (۵۰٪) سقف امتیاز حقوق ثابت و فوق‌العاده‌های مستمر مذکور در این فصل در نظر گرفته خواهد شد.

تبصره- پرداخت فوق‌العاده‌های مذکور در بندهای (۵) و (۶) این ماده در هر کدام از دستگاه‌های اجرایی، مشروط به اعمال اصلاحات ساختاری، نیروی انسانی، فن‌آوری و واگذاری امور به بخش غیردولتی (احکام مذکور در این قانون) و استفاده از منابع حاصل از صرفه‌جویی‌های به عمل آمده، در سقف اعتبارات مصوب از سال ۱۳۸۷ امکان‌پذیر می‌باشد و این فوق‌العاده‌ها جزو دیون منظور نمی‌گردد. انجام اصلاحات مذکور در این تبصره باید به تأیید سازمان برسد.

ماده ۶۹- به دستگاه‌های اجرایی اجازه داده می‌شود تا بیست و پنج درصد (۲۵٪) اعتباراتی که از محل اصلاحات مذکور در تبصره ماده فوق‌الذکر در هر کدام از واحدهای سازمانی صرفه‌جویی می‌گردد را (با تأیید ذی‌حساب مربوطه) به عنوان فوق‌العاده بهره‌وری غیرمستمر به کارمندان و مدیرانی که در همان واحدها، خدمات برجسته انجام می‌دهند، پرداخت نمایند.

ماده ۷۰- شرایط تصدی مشاغل اختصاصی دستگاه‌های اجرایی به تناسب وظایف پست‌های قابل تخصیص به هر شغل، از لحاظ معلومات، تحصیلات، تجربه، مهارت و دوره‌های آموزشی مورد نیاز و عوامل موثر دیگر با پیشنهاد دستگاه اجرایی و تأیید سازمان و تصویب شورای توسعه مدیریت تعیین می‌گردد و در انتصاب افراد به مشاغل مذکور رعایت شرایط مصوب الزامی می‌باشد.

تبصره ۱- شرایط تصدی مشاغل عمومی که در بیش از یک دستگاه شاغل دارند به تناسب پست‌های قابل تخصیص به هر شغل توسط سازمان تهیه و پس از تصویب شورای توسعه مدیریت جهت اجرا به دستگاه‌های ذی‌ربط ابلاغ می‌گردد.

تبصره ۲- دستگاه‌های اجرایی موظفند حداکثر ظرف مدت سه سال شرایط تصدی مشاغل اختصاصی خود را به سازمان اعلام نمایند. در غیر این صورت سازمان موظف است شرایط تصدی مشاغل اختصاصی را رأساً به شورای توسعه مدیریت پیشنهاد نماید. تا تغییر ضوابط قبلی، شرایط مصوب فعلی قابل اجرا است.

ماده ۷۱- سمت‌های ذیل مدیریت سیاسی محسوب شده و به عنوان مقام شناخته می‌شوند و امتیاز شغلی مقامات مذکور در این ماده به شرح زیر تعیین می‌گردد:

الف- رؤسای سه قوه (۱۸۰۰۰) امتیاز.

ب- معاون اول رئیس جمهور، نواب رئیس مجلس شورای اسلامی و اعضا شورای نگهبان (۱۷۰۰۰) امتیاز.

ج- وزرا، نمایندگان مجلس شورای اسلامی و معاونین رئیس جمهور (۱۶۰۰۰) امتیاز.

د- استانداران و سفرا (۱۵۰۰۰) امتیاز.

هـ - معاونین وزرا (۱۴۰۰۰) امتیاز.

تبصره ۱- نخست وزیران دوران انقلاب اسلامی با مقامات بند (ب) این ماده همتراز می‌گردند و تعیین سایر پست‌های همتراز به عهد هیات وزیران بوده و تعیین همترازی پست‌های کارکنان اداری مجلس به عهده رئیس مجلس خواهد بود.

تبصره ۲- علاوه بر حقوق موضوع ماده فوق و امتیاز ویژگی‌های شاغل (مذکور در ماده (۶۶)) که حقوق ثابت تلقی می‌گردد فوق‌العاده‌های ماده (۶۸) این قانون نیز حسب مورد به مقامات تعلق خواهد گرفت.

تبصره ۳- مقامات مذکور در این ماده که حداقل دو سال در پست مدیریت‌های سیاسی انجام وظیفه نموده یا بنمایند پس از تصدی مقام در صورتی که به سمت پایین‌تری منصوب شوند، چنانچه حقوق ثابت و فوق‌العاده مستمر آن‌ها در مسئولیت جدید از هشتاد درصد (۸۰٪) حقوق ثابت و فوق‌العاده مستمر وی در پست قبلی کمتر باشد به میزان مابه‌التفاوت تا (۸۰٪) را تفاوت تطبیق دریافت خواهند نمود. این تفاوت تطبیق با ارتقا‌های بعدی (عوامل شغل و شاغل و فوق‌العاده‌ها) مستهلک می‌گردد و این مابه‌التفاوت در محاسبه حقوق بازنشستگی و وظیفه نیز ملاک عمل خواهد بود.

تبصره ۴- دولت مجاز است با پیشنهاد سازمان، برخی از امتیازات قانونی مقامات موضوع این قانون (به استثنای حقوق و مزایا) را به مشاغل خاص ویژه مدیریت حرفه‌ای و یا سمت‌های خاص و ویژه قضایی تسری دهد.

ماده ۷۲- امتیاز شغلی مدیران عامل و اعضای هیات‌های مدیره شرکت‌های دولتی که بر اساس سیاست‌های مصوب مقام معظم رهبری در مورد اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران باید در اختیار دولت بماند با توجه به نوع وظایف، حساسیت، سطح تخصصی کارمندان، تأثیر و نقش اقتصادی شرکت، نوع تولید و خدمات، کارایی و اثربخشی و سهم شرکت در درآمد ملی تعیین خواهد گردید.

سقف امتیاز این ماده حداکثر (۱/۵) برابر حداکثر ارقام امتیاز شغلی مذکور در این فصل می‌باشد. این گونه کارمندان حسب مورد از امتیازات شاغل و فوق‌العاده‌های مذکور در ماده (۶۸) بهره‌مند خواهند بود.

تبصره - حقوق و مزایای مدیران عامل و اعضای هیئت مدیره سایر شرکت‌های دولتی که بر اساس سیاست‌های مصوب مقام معظم رهبری باید شرکت آن‌ها به بخش غیردولتی واگذار گردد، مشابه سایر مدیران حرفه‌ای مذکور در این قانون تعیین و پرداخت می‌گردد.

ماده ۷۳- به منظور ارتقای کارایی و سوددهی بنگاه‌های اقتصادی و ایجاد انگیزه و تحرک در آن‌ها، به کارمندان آن دسته از شرکت‌های دولتی که بر اساس سیاست‌های مصوب مقام معظم رهبری در مورد اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران باید در اختیار دولت بماند بر اساس آئین‌نامه‌ای که به تصویب هیئت وزیران می‌رسد متناسب با میزان سود حاصل و میزان اثرگذاری آن‌ها در توسعه اقتصادی کشور و عملکرد و بهره‌وری بنگاه‌ها، فوق‌العاده بهره‌وری به طور غیرمستمر پرداخت خواهد شد. حداکثر امتیاز این فوق‌العاده حسب مورد برای هفتاد درصد (۷۰٪) کارمندان تا سقف چهل درصد (۴۰٪) حقوق ثابت هر یک از کارمندان می‌باشد.

تبصره - مشمولین این قانون صرفاً یکی از فوق‌العاده‌های مذکور در بند (۶) ماده (۶۸) و این ماده را می‌توانند دریافت نمایند.

ماده ۷۴- به منظور هماهنگی در تعیین حقوق و مزایای کارمندان دستگاه‌های اجرایی، شورای حقوق و دستمزد با عضویت رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزیر امور اقتصادی و دارایی و دو نفر از وزرا به انتخاب هیئت وزیران و رئیس دستگاه ذی‌ربط و مجموعاً دو نفر نماینده از کمیسیون‌های اجتماعی و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی (به عنوان ناظر) تشکیل می‌شود، کلیه دستگاه‌های اجرایی اعم از این که مشمول مقررات این قانون باشند یا نباشند مکلفند قبل از اتخاذ تصمیم در مراجع قانونی ذی‌ربط برای تعیین و یا تغییر مبانی و مقررات حقوق و مزایای کارمندان خود و یا هر نوع پرداخت جدید موافقت شورای مذکور را کسب کنند. مصوبات و تصمیمات شورا پس از تأیید رئیس جمهور قابل اجرا است.

وظایف دبیرخانه شورای حقوق و دستمزد به عهده سازمان خواهد بود.

تبصره - هیأت وزیران و سایر مراجعی که اختیار تنظیم مقررات پرداخت دارند، موظفند قبل از هر گونه تصمیم‌گیری نظر موافق این شورا را اخذ نمایند.

ماده ۷۵- امتیاز میزان عیدی پایان سال کارمندان و بازنشستگان و مؤظفین معادل (۵۰۰۰) می‌باشد.

ماده ۷۶- حداقل و حداکثر حقوق و مزایای مستمر شاغلین، حقوق بازنشستگان و وظیفه‌بگیران مشمول این قانون و سایر حقوق بگیران دستگاه‌های اجرایی و صندوق‌های بازنشستگی وابسته به دستگاه‌های اجرایی هر سال با پیشنهاد سازمان به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

تبصره - سقف حقوق ثابت و فوق‌العاده مستمر نباید از (۷) برابر حداقل حقوق ثابت و فوق‌العاده‌های مستمر تجاوز کند.

فوق‌العاده‌های مذکور در بندهای (۲)، (۳) و (۵) ماده (۶۸) فوق‌العاده مستمر تلقی می‌گردند.

ماده ۷۷- تعیین میزان فوق‌العاده‌های مذکور در بندهای (۵)، (۶)، (۷)، (۸)، (۹) و (۱۰) ماده (۶۸) این قانون تا سقف تعیین شده توسط مراجع ذی‌ربط با وزیر و یا رئیس دستگاه اجرایی و یا مقامات و مدیران خواهد بود.

ماده ۷۸- در دستگاه‌های مشمول این قانون کلیه مبانی پرداخت خارج از ضوابط و مقررات این فصل به استثنای پرداخت‌های قانونی که در زمان بازنشسته شدن یا از کارافتادگی و یا فوت پرداخت می‌گردد و همچنین برنامه کمک‌های رفاهی که به عنوان یارانه مستقیم در ازای

خدماتی نظیر سرویس رفت و آمد، سلف سرویس، مهد کودک و یا سایر موارد پرداخت می‌گردد، با اجرای این قانون لغو می‌گردد.

تبصره - در صورتی که با اجرای این فصل، حقوق ثابت و فوق‌العاده‌های مشمول کسور بازنشستگی هر یک از کارمندان که به موجب قوانین و مقررات قبلی دریافت می‌نمودند کاهش یابد، تا میزان دریافتی قبلی، تفاوت تطبیق دریافت خواهند نمود و این تفاوت تطبیق ضمن درج در حکم حقوقی با ارتقاها بعدی مستهلک می‌گردد. این تفاوت تطبیق در محاسبه حقوق بازنشستگی یا وظیفه نیز منظور می‌گردد.

ماده ۷۹- کلیه مبالغ پرداختی به مشمولین این قانون اعم از مستمر، غیرمستمر، پاداش و هزینه‌ها، باید در فیش حقوقی کارمندان درج گردد.

ماده ۸۰- آئین‌نامه اجرایی این فصل از تاریخ تصویب این قانون حداکثر ظرف مدت ۳ ماه با پیشنهاد سازمان به تصویب هیات وزیران می‌رسد و دستگاه‌های اجرایی موظفند حداکثر ظرف مدت (۳) ماه پس از ابلاغ آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مربوط نسبت به صدور احکام اقدام نمایند.

فصل یازدهم - ارزیابی عملکرد

ماده ۸۱- دستگاه‌های اجرایی مکلفند بر اساس آئین‌نامه‌ای که با پیشنهاد سازمان به تصویب هیات وزیران می‌رسد، با استقرار نظام مدیریت عملکرد مشتمل بر ارزیابی عملکرد سازمان، مدیریت و کارمندان، برنامه‌های سنجش و ارزیابی عملکرد و میزان بهره‌وری را در واحدهای خود به مورد اجرا گذاشته و ضمن تهیه گزارش‌های نوبه‌ای و منظم، نتایج حاصل را به سازمان گزارش نمایند.

ماده ۸۲- سازمان موظف است استقرار نظام مدیریت عملکرد را در سطح کلیه دستگاه‌های اجرایی پیگیری و نظارت نموده و هر سال گزارشی از عملکرد دستگاه‌های اجرایی و ارزشیابی آن‌ها در ابعاد شاخص‌های اختصاصی و عمومی و نحوه اجرای احکام این قانون را بر اساس آئین‌نامه‌ای که با پیشنهاد سازمان به تصویب هیات وزیران می‌رسد، تهیه و به رئیس جمهور و مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

ماده ۸۳- سازمان موظف است هر ساله براساس شاخص‌های بین‌المللی و گزارش‌های دریافتی از دستگاه‌های ذی‌ربط، پس از انطباق با چشم‌انداز ابلاغی، جایگاه و میزان پیشرفت کشور را در مقایسه با سایر کشورهای جهان تعیین و گزارش لازم را به رئیس جمهور و مجلس شورای اسلامی ارائه نماید و از نتایج آن در تدوین راهبردهای برنامه‌های توسعه استفاده نماید.

فصل دوازدهم - حقوق و تکالیف کارمندان

ماده ۸۴- کارمندان دستگاه‌های اجرایی سالی سی روز حق مرخصی کاری با استفاده از حقوق و مزایای مربوط را دارند. حداکثر نیمی از مرخصی کارمندان در هر سال قابل ذخیره شدن است.

تبصره ۱- کارمندان دستگاه‌های اجرایی می‌توانند در طول مدت خدمت خود با موافقت دستگاه ذی‌ربط حداکثر سه سال از مرخصی بدون حقوق استفاده نمایند و در صورتی که کسب

مرخصی برای ادامه تحصیلات عالی تخصصی در رشته مربوط به شغل کارمندان باشد تا مدت دو سال قابل افزایش خواهد بود.

تبصره ۲- کارمندان دستگاه‌های اجرایی طبق گواهی و تأیید پزشک معتمد حداکثر از چهار ماه مرخصی استعلاجی در سال استفاده خواهند نمود. بیماری‌های صعب‌العلاج به تشخیص وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از محدودیت زمانی مذکور مستثنی می‌باشد و مقررات مربوط در آئین‌نامه این فصل پیش‌بینی می‌گردد.

تبصره ۳- مشمولین مقررات قانون تأمین اجتماعی از نظر استفاده از مرخصی استعلاجی تابع همان مقررات می‌باشند.

تبصره ۴- کارمندان زن که همسر آن‌ها در مأموریت بسر می‌برند می‌توانند تا پایان مأموریت حداکثر به مدت شش سال از مرخصی بدون حقوق استفاده نمایند.

ماده ۸۵- دستگاه‌های اجرایی مکلفند در چارچوب بودجه‌های مصوب و آئین‌نامه‌ای که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، کارمندان و بازنشستگان و افراد تحت تکفل آنان را علاوه بر استفاده از بیمه پایه درمان، با مشارکت آنان به صورت هماهنگ و یکنواخت برای کلیه کارمندان دولت تحت پوشش بیمه‌های تکمیلی قرار دهند.

ماده ۸۶- دستگاه‌های اجرایی مکلفند در ایجاد محیط مناسب کار و تأمین شرایط بهداشتی و ایمنی برای کارمندان خود اقدامات لازم را به عمل آورند.

ماده ۸۷- ساعات کار کارمندان دولت چهل و چهار ساعت در هفته می‌باشد و ترتیب و تنظیم ساعات کار ادارات با پیشنهاد سازمان و تصویب هیأت وزیران تعیین می‌گردد و تغییر ساعات کار کارمندان در موارد ضروری با رعایت سقف مذکور با دستگاه ذی‌ربط می‌باشد. میزان ساعات تدریس معلمان و اعضای هیأت علمی از ساعات مؤظف، در طرح‌های طبقه‌بندی مشاغل ذی‌ربط تعیین خواهد شد.

تبصره ۱- کارمندان می‌توانند با موافقت دستگاه اجرایی ساعات کار خود را تا یک چهارم ساعت کار روزانه (حداکثر ۱۱ ساعت) تقلیل دهند.

میزان حقوق و مزایا، نحوه محاسبه سوابق خدمت این قبیل کارمندان متناسب با ساعات کار آنان تعیین خواهد شد.

تبصره ۲- دستگاه‌های اجرایی می‌توانند در موارد خاص با موافقت هیأت وزیران و رعایت سقف ساعات کار با توجه به شرایط جغرافیایی و منطقه‌ای و فصلی ساعات کار خود را به ترتیب دیگری تنظیم نمایند.

تبصره ۳- کلیه دستگاه‌های اجرایی استانی موظفند ساعات کار خود را در شش روز هفته تنظیم نمایند. (ستاد مرکزی دستگاه‌های اجرایی مشمول این حکم نمی‌باشند).

ماده ۸۸- کارمندان دستگاه‌های اجرایی در انجام وظایف و مسئولیت‌های قانونی در برابر شاکیان مورد حمایت قضایی می‌باشند و دستگاه‌های اجرایی مکلفند به تقاضای کارمندان برای دفاع از انجام وظایف آن‌ها با استفاده از کارشناسان حقوقی خود یا گرفتن وکیل از کارمندان حمایت قضایی نمایند.

ماده ۸۹- کارمندان دستگاه‌های اجرایی در مورد استفاده از تسهیلات و امتیازات و انتصاب به مشاغل سازمانی در صورت داشتن شرایط لازم از حقوق یکسان برخوردار بوده و دستگاه‌های اجرایی مکلفند با رعایت موازین و مقررات مربوطه و عدالت استخدامی، حقوق کارمندان خود را در مورد مذکور در این قانون مدنظر قرار دهند.

ماده ۹۰- کارمندان دستگاه‌های اجرایی موظف می‌باشند که وظایف خود را با دقت، سرعت، صداقت، امانت، گشاده‌رویی، انصاف و تبعیت از قوانین و مقررات عمومی و اختصاصی دستگاه مربوطه انجام دهند و در مقابل عموم مراجعین به طور یکسان و دستگاه ذی‌ربط پاسخگو باشند. هرگونه بی‌اعتنایی به امور مراجعین و تخلف از قوانین و مقررات عمومی ممنوع می‌باشد. ارباب رجوع می‌توانند در برابر برخورد نامناسب کارمندان با آن‌ها و کوتاهی در انجام وظایف به دستگاه اجرایی ذی‌ربط و یا مراجع قانونی شکایت نمایند.

ماده ۹۱- اخذ رشوه و سو استفاده از مقام اداری ممنوع می‌باشد. استفاده از هر گونه امتیاز، تسهیلات، حق مشاوره، هدیه و موارد مشابه در مقابل انجام وظایف اداری و وظایف مرتبط با شغل توسط کارمندان دستگاه‌های اجرایی در تمام سطوح از افراد حقیقی و حقوقی به جز دستگاه ذی‌ربط خود تخلف محسوب می‌شود.

تبصره ۱- دستگاه‌های اجرایی موظفند علاوه بر نظارت مستقیم مدیران از طریق انجام بازرسی‌های مستمر داخلی توسط بازرسان معتمد و متخصص در اجرای این ماده نظارت مستقیم نمایند. چنانچه تخلف هر یک از کارمندان مستند به گزارش حداقل یک بازرس معتمد به تأیید مدیر مربوطه برسد بالاترین مقام دستگاه اجرایی یا مقامات و مدیران مجاز، می‌توانند دستور اعمال کسر یک سوم از حقوق، مزایا و عناوین مشابه و یا انفصال از خدمات دولتی برای مدت یک ماه تا یک سال را برای فرد متخلف صادر نمایند.

تبصره ۲- در صورت تکرار این تخلف به استناد گزارش‌هایی که به تأیید بازرس معتمد و مدیر مربوطه برسد پرونده فرد خاطی به هیئت‌های رسیدگی به تخلفات اداری ارجاع و یکی از مجازات‌های بازخريد، اخراج و انفصال دائم از خدمات دولتی اعمال خواهد شد.

تبصره ۳- دستگاه‌های اجرایی موظف است پرونده افراد حقیقی و حقوقی رشوه‌دهنده به کارمندان دستگاه‌های اجرای را جهت رسیدگی و صدور حکم قضایی به مراجع قضایی ارجاع نمایند.

تبصره ۴- سازمان موظف است اسامی افراد حقیقی و حقوقی رشوه‌دهنده به کارمندان دستگاه‌های اجرایی را جهت ممنوعیت عقد قرارداد به کلیه دستگاه‌های اجرایی اعلام نماید.

ماده ۹۲- مدیران و سرپرستان بلافصل، مسئول نظارت و کنترل و حفظ روابط سالم کارمندان خود در انجام وظایف محوله می‌باشند و در مورد عملکرد آنان باید پاسخگو باشند. در صورتی که کارمندان مزبور با اقدامات خود موجب ضرر و زیان دولت گردند و یا تخلفاتی نظیر رشوه و یا سوء استفاده در حیطه مدیریت مسئولان مزبور مشاهده و اثبات گردد، علاوه بر برخورد با کارمندان خاطی با مدیران و سرپرستان کارمندان (حسب مورد) نیز که در کشف تخلف یا جرایم اهمال نموده باشند مطابق قوانین مربوط، با آنان رفتار خواهد شد.

ماده ۹۳- کلیه کارمندان دستگاه‌های اجرایی موظفند در ساعات تعیین شده موضوع ماده (۸۷) به انجام وظایف مربوط بپردازند و در صورتی که در مواقع ضروری خارج از وقت اداری مقرر و یا ایام تعطیل به خدمات آنان نیاز باشد بر اساس اعلام نیاز دستگاه مکلف به حضور در محل کار و انجام وظایف محوله در قبال حق الزحمه یا اضافه کاری برابر مقررات مربوط خواهند بود.

ماده ۹۴- تصدی بیش از یک پست سازمانی برای کلیه کارمندان دولت ممنوع می‌باشد. در موارد ضروری با تشخیص مقام مسئول مافوق تصدی موقت پست سازمان مدیریتی یا حساس به صورت سرپرستی بدون دریافت حقوق و مزایا برای حداکثر چهار ماه مجاز می‌باشد. تبصره - عدم رعایت مفاد ماده فوق‌الذکر توسط هر یک از کارمندان دولت اعم از قبول‌کننده پست دوم یا مقام صادرکننده حکم متخلف محسوب و در هیئت رسیدگی به تخلفات اداری رسیدگی و اتخاذ تصمیم خواهد شد.

ماده ۹۵- به کارگیری بازنشستگان متخصص (با مدرک تحصیلی کارشناسی و بالاتر) در موارد خاص به عنوان اعضای کمیته‌ها، کمیسیون‌ها، شوراها، مجامع و خدمات مشاوره‌ای غیرمستمر، تدریس و مشاوره‌های حقوقی مشروط بر این که مجموع ساعت اشتغال آن‌ها در دستگاه‌های اجرایی از یک سوم ساعت اداری کارمندان موظف تجاوز نکند بلامانع می‌باشد. حق‌الزحمه این افراد متناسب با ساعات کار هفتگی معادل کارمندان شاغل مشابه تعیین و پرداخت می‌گردد.

ماده ۹۶- کارمندان دستگاه‌های اجرایی مکلف می‌باشند در حدود قوانین و مقررات، احکام و اوامر رؤسای مافوق خود را در امور اداری اطاعت نمایند، اگر کارمندان حکم یا امر مقام مافوق را برخلاف قوانین و مقررات اداری تشخیص دهند، مکلفند کتباً مغایرت دستور را با قوانین و مقررات به مقام مافوق اطلاع دهند. در صورتی که بعد از این اطلاع، مقام مافوق کتباً اجرای دستور خود را تأیید کرد، کارمندان مکلف به اجرای دستور صادره خواهند بود و از این حیث مسئولیتی متوجه کارمندان نخواهد بود و پاسخگویی با مقام دستوردهنده می‌باشد.

ماده ۹۷- رسیدگی به مواردی که در این قانون ممنوع و یا تکلیف شده است و سایر تخلفات کارمندان دستگاه‌های اجرایی و تعیین مجازات آن‌ها طبق قانون رسیدگی به تخلفات اداری - مصوب ۱۳۷۲- می‌باشد. «به استثناء ماده (۹۱) که ترتیب آن در این ماده مشخص شده است».

ماده ۹۸- خروج از تابعیت ایران و یا قبول تابعیت کشور بیگانه به شرط گواهی وزارت امور خارجه موجب انفصال از خدمات دولت خواهد بود.

ماده ۹۹- پرداخت اضافه کاری تنها در قبال انجام کار اضافی در ساعات غیراداری مجاز می‌باشد و هر گونه پرداخت تحت این عنوان بدون انجام کار اضافی در حکم تصرف غیرقانونی وجوه و اموال عمومی است.

ماده ۱۰۰- آئین‌نامه‌های اجرایی این فصل با پیشنهاد سازمان به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

فصل سیزدهم - تأمین اجتماعی

ماده ۱۰۱- کلیه کارمندان پیمانی دستگاه‌های اجرایی از لحاظ برخورداری از مزایای تأمین اجتماعی نظیر بازنشستگی، از کارافتادگی، فوت، بیکاری، درمان با رعایت این قانون مشمول قانون تأمین اجتماعی می‌باشند و کارمندان رسمی را که پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، می‌توان برای مشاغل حاکمیتی در دستگاه‌های اجرایی استخدام نمود از لحاظ برخورداری از مزایای تأمین اجتماعی حسب تقاضای خود مشمول قانون تأمین اجتماعی یا قوانین بازنشستگی مورد عمل دستگاه اجرایی ذیربط قرار می‌گیرند.

ماده ۱۰۲- کارمندان می‌توانند در صورت تمایل به جای سازمان تأمین اجتماعی یا سازمان بازنشستگی کشوری مشمول مقررات یکی دیگر از صندوق‌های بیمه‌ای قرار گیرند. در این صورت سهم کارفرمایی دولت برای خدمات تأمین اجتماعی حداکثر به میزان سهم کارفرمایی مقررات قانون تأمین اجتماعی می‌باشد و مابه‌التفاوت توسط کارمندان پرداخت می‌گردد. این قبیل کارمندان از لحاظ بازنشستگی، وظیفه، از کارافتادگی و نظایر آن مشمول مقررات صندوقی که انتخاب کرده‌اند می‌باشند تغییر صندوق در طول مدت قرارداد فقط یک‌بار امکان‌پذیر می‌باشد.

تبصره - آئین‌نامه اجرایی نحوه تغییر صندوق‌ها با پیشنهاد سازمان به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۰۳- دستگاه اجرایی با داشتن یکی از شرایط زیر می‌تواند کارمند خود را بازنشسته نماید:
(الف) حداقل سی سال سابقه خدمت برای مشاغل غیرتخصصی و سی و پنج سال برای مشاغل تخصصی با تحصیلات دانشگاهی کارشناسی ارشد و بالاتر با درخواست کارمند برای سنوات بالاتر از ۳۰ سال.

(ب) حداقل شصت سال سن و حداقل بیست و پنج سال سابقه خدمت با بیست و پنج روز حقوق.

تبصره ۱- سابقه مذکور در بند (الف) و همچنین شرط سنی مزبور در بند «ب» برای متصدیان مشاغل ساخت و زیان‌آور و جانبازان و معلولان تا پنج سال کمتر می‌باشد و شرط سنی برای زنان منظور نمی‌گردد.

تبصره ۲- دستگاه‌های اجرایی مکلفند کارمندانی که دارای سی سال سابقه خدمت برای مشاغل غیرتخصصی و شصت سال سن و همچنین کارمندانی که دارای سی و پنج سال سابقه خدمت برای مشاغل تخصصی و شصت و پنج سال سن می‌باشند را رأساً و بدون تقاضای کارمندان بازنشسته نمایند.

تبصره ۳- دستگاه‌های اجرایی موظفند کارمندانی را که دارای شصت و پنج سال سن و حداقل بیست و پنج سال سابقه خدمت می‌باشند را بازنشسته کنند. سقف سنی برای متصدیان مشاغل تخصصی هفتاد سال است. کارمندان تخصصی فوق‌الذکر که سابقه خدمت آنها کمتر از بیست و پنج سال است، در صورتی که بیش از بیست سال سابقه خدمت داشته باشند می‌توانند تا رسیدن به بیست و پنج سال سابقه، ادامه خدمت دهند و در غیر این صورت بازخرید می‌شوند.

ماده ۱۰۴- در هنگام تعیین حقوق بازنشستگی به کارمندانی که بیش از سی سال خدمت دارند به ازای هر سال خدمت مازاد بر سی سال، دو و نیم درصد (۲/۵٪) رقم تعیین شده حقوق بازنشستگی علاوه بر حقوق تعیین شده محاسبه و پرداخت خواهد گردید.

ماده ۱۰۵- منظور از سابقه خدمت در این قانون برای بازنشستگی، آن مدت از سوابق خدمت کارمندانی می باشد که در حالت اشتغال به صورت تمام وقت انجام شده و کسور مربوط را پرداخت نموده یا می نماید و مرخصی استحقاقی و استعلاجی و مدت خدمت نیمه وقت بانوان به استناد قانون راجع به خدمت نیمه وقت بانوان - مصوب ۱۳۶۲- (مشروط بر این که کسور بازنشستگی به طور کامل پرداخت شده باشد) و مدت خدمت نظام وظیفه به عنوان سابقه خدمت کارمندان محسوب می گردد.

تبصره - مدت خدمت کارمندانی که در ابتدا یا حین خدمت به تحصیل مقاطع رسمی آموزشی یا معادل آن اشتغال می یابند و از مزایای تحصیلات مربوطه بهره مند می شوند جزو سابقه خدمت برای بازنشستگی منظور نمی گردد. مگر آن که همراه با تحصیل حداقل سه چهارم از وقت اداری را به انجام وظایف محوله اشتغال داشته باشند، مأموریت های تحصیلی و تعهدات خدمتی تحصیلی با رعایت ماده (۶۱) این قانون با موافقت سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور انجام می گیرد.

ماده ۱۰۶- مبنای محاسبه کسور بازنشستگی و برای محاسبه حقوق بازنشستگی کارمندان مشمول این قانون حقوق ثابت به اضافه فوق العاده های مستمر و فوق العاده بند «۱۰» ماده (۶۸) این قانون می باشد.

ماده ۱۰۷- به کارمندان مشمول این قانون که بازنشسته می شوند به ازای هر سال خدمت یک ماه آخرین حقوق و مزایای مستمر (تا سی سال) به اضافه وجوه مربوط به مرخصی های ذخیره شده پرداخت خواهد شد.

آن قسمت از سابقه خدمت کارمند که در ازای آن وجوه بازخریدی دریافت نموده اند از سنوات خدمتی که مشمول دریافت این وجوه می گردد کسر می شود.

ماده ۱۰۸- کارمندانی که تا قبل از تصویب این قانون به استخدام درآمده و از نظر بازنشستگی مشمول صندوق بازنشستگی کشوری می باشند، با رعایت احکام پیش بینی شده در این فصل تابع صندوق خود می باشند و یا در صورتی که پس از اجرای این قانون به استخدام رسمی درآیند و این صندوق را انتخاب کنند. با رعایت احکام مذکور در این قانون مشمول سایر مقررات قانونی قبلی خواهند بود.

ماده ۱۰۹- از تاریخ تصویب این قانون حقوق کلیه بازنشستگان، وظیفه بگيران یا مستمری بگيران صندوق های بازنشستگی کشوری و لشکری که تا پایان سال ۱۳۸۵ بازنشسته یا از کارافتاده و یا فوت نموده اند در صورتی که کمتر از حاصل ضرب ضریب ریالی که با توجه به شاخص هزینه زندگی در لایحه بودجه سالیانه پیش بینی می گردد با رعایت ماده (۱۲۵) و ارقام مذکور در جداول بندهای «الف» و «ب» این ماده و تبصره های مربوط باشد تا این میزان افزایش می یابد.

الف) حقوق بازنشستگی، از کارافتادگی یا فوت کارمندان کشوری بر اساس امتیاز ردیف آخرین گروه شغلی مربوط در ضریب ریالی فوق‌الذکر و بر اساس سی سال سنوات خدمت مطابق جدول و احکام زیر خواهد بود.

گروه شغلی	امتیاز مربوطه	گروه شغلی	امتیاز مربوطه
۱ و ۲	۴۰۰۰	۱۱	۸۵۰۰
۳	۴۵۰۰	۱۲	۹۰۰۰
۴	۵۰۰۰	۱۳	۹۵۰۰
۵	۵۵۰۰	۱۴	۱۰۰۰۰
۶	۶۰۰۰	۱۵	۱۰۵۰۰
۷	۶۵۰۰	۱۶	۱۱۰۰۰
۸	۷۰۰۰	۱۷	۱۱۵۰۰
۹	۷۵۰۰	۱۸	۱۲۰۰۰
۱۰	۸۰۰۰	۱۹	۱۲۵۰۰
		۲۰	۱۳۰۰۰

امتیاز مربوط به تعیین حقوق بازنشستگی مقامات موضوع تبصره (۲) ماده (۱) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارمندان دولت و همتران آن‌ها که بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، تصدی مقامات را به عهده داشته و بازنشسته شده‌اند به شرح زیر خواهد بود:

۱۴۵۰۰	مقامات موضوع بند «الف»
۱۵۵۰۰	مقامات موضوع بند «ب»
۱۶۵۰۰	مقامات موضوع بند «ج»
۱۷۵۰۰	مقامات موضوع بند «د»
۱۹۰۰۰	مقامات موضوع بند «ه»

ب) حقوق بازنشستگی، وظیفه و یا فوت کارمندان نیروهای مسلح بر اساس امتیاز ردیف جایگاه شغلی مربوط در ضریب ریالی مذکور در این ماده و بر اساس سی سال سنوات خدمت مطابق جدول و احکام زیر خواهد بود:

عنوان درجه یا رتبه شغلی	امتیاز	عنوان درجه یا رتبه شغلی	امتیاز	عنوان درجه یا رتبه شغلی	امتیاز
سرجوخه یا رتبه ۴	۵۴۰۰	ستوان سوم یا رتبه ۱۰	۹۰۰۰	سرهنگ یا رتبه ۱۶	۱۲۶۰۰
گروهبان ۳ یا رتبه ۵	۶۰۰۰	ستوان دوم یا رتبه ۱۱	۹۶۰۰	سرتیپ ۲ یا رتبه ۱۷	۱۳۲۰۰
گروهبان ۲ یا رتبه ۶	۶۶۰۰	ستوان یکم یا رتبه ۱۲	۱۰۲۰۰	سرتیپ یا رتبه ۱۸	۱۳۸۰۰
گروهبان ۱ یا رتبه ۷	۷۲۰۰	سروان یا رتبه ۱۳	۱۰۸۰۰	سرلشکر یا رتبه ۱۹	۱۴۴۰۰
استوار دوم یا رتبه ۸	۷۸۰۰	سرگرد یا رتبه ۱۴	۱۱۴۰۰	سپهبد یا رتبه ۲۰	۱۵۰۰۰
استوار یکم یا رتبه ۹	۸۴۰۰	سرهنگ ۲ یا رتبه ۱۵	۱۲۰۰۰	ارتشبد	۱۵۶۰۰

تبصره ۱- مشمولان بندهای «الف و ب» این ماده که در طول دوران خدمت حداقل به مدت (۲) سال دارای سمت‌های مدیریتی بوده‌اند، درصدهای زیر حسب مورد و بر اساس جدول بند «الف» به امتیاز حقوق آنان اضافه خواهد شد:

۵ درصد	مشاغل سرپرستی و همتران
۱۰ درصد	معاونین مدیر کل و همتران آنان
۱۵ درصد	مدیران کل و همتران آنان
۲۰ درصد	مدیران عامل و اعضای هیات مدیره شرکت‌های دولتی
۲۵ درصد	مقامات موضوع تبصره‌های «۲» و «۳» ماده (۱) ن.ه.ب

تبصره ۲- بازنشستگان و وظیفه‌بگیران که سابقه پرداخت کسور بازنشستگی آن‌ها بیش از سی سال است به ازای هر سال (تا ده سال) دو و نیم درصد (۲/۵٪) به ارقام فوق‌الذکر اضافه می‌گردد و افرادی که سابقه پرداخت کسور بازنشستگی آن‌ها کمتر از سی سال است (تا پانزده

سال) به ازای هر سال دو نیم درصد (۰/۲/۵) از ارقام فوق‌الذکر کسر می‌گردد. مشروط بر این که میزان حقوق بازنشستگی یا وظیفه آنان از حداقل حقوق بازنشستگی کمتر نگردد.

تبصره ۳- کارمندانی که به استناد مواد (۸۰) و (۸۳) قانون استخدام کشوری و مواد (۱۵۷)، (۱۵۸) و (۱۵۹) قانون اجا و موارد مشابه قانون سپاه و ناجا حقوق وظیفه یا مستمری دریافت می‌دارند، در صورتی که سابقه پرداخت کسور بازنشستگی آن‌ها کمتر از سی سال باشد مدت سابقه منظور شده آنان مطابق قوانین و مقررات مورد عمل که تعیین شد لازم‌الاجراء است.

تبصره ۴- کمک هزینه عائله‌مندی و اولاد بازنشستگان و وظیفه‌بگیران معادل شاغلین افزایش می‌یابد و با این افزایش حکم ماده (۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ و اصلاحات بعدی آن لغو می‌گردد.

تبصره ۵- هر کدام از بازنشستگان و وظیفه‌بگیران چنانچه بر اساس مقررات مورد عمل قبلی بیش از ارقام فوق‌الذکر دریافت می‌نمایند همان ارقام ملاک پرداخت می‌باشد.

تبصره ۶- درجات سابقه نظامیان متفک از خدمت که در جدول بند «ب» این ماده نمی‌باشد به شرح زیر تطبیق می‌یابد:

الف) ستونبیار سوم و ستونبیار دوم، افسریار	معادل ستون سوم
ب) ستونبیار یکم و ستونبیار سوم، همافر دوم	معادل ستون دوم
ج) همافر یکم	معادل ستون یکم
د) سر همافر سوم	معادل سروان
هـ) سر همافر دوم	معادل سرگرد
و) سر همافر یکم	معادل سرهنگ دوم

تبصره ۷- به هر یک از مشمولان موضوع بند «ب» که در طول دوران خدمت حداقل به مدت دو سال دارای عناوین شغلی فرماندهی، ریاست و مدیریت بوده‌اند، درصدی از جدول شماره (دو) به شرح زیر به حقوق آنان اضافه خواهد شد:

کارمندان در رتبه شغلی ۸ الی ۹	۵ درصد
کارمندان در رتبه شغلی ۱۰ الی ۱۳	۱۰ درصد
کارمندان در رتبه شغلی ۱۴ الی ۱۶	۱۵ درصد
کارمندان در رتبه شغلی ۱۷ الی ۱۸	۲۰ درصد
کارمندان در رتبه شغلی ۱۹ و به بالا	۲۵ درصد

تبصره ۸- کلیه نظامیان بالاتر از درجه سرهنگی که از تاریخ ۱۳۵۸/۱/۱۵ به بعد در خدمت نیروهای مسلح نبوده‌اند و احکام خاص قضایی برای آنان تعیین نشده است، صرفاً از حقوق ردیف درجه سرهنگی برخوردار خواهند شد و مشمول سایر تبصره‌های این بند نخواهند شد.

تبصره ۹- مشمولین قانون حالت اشتغال- مصوب ۱۳۷۲- مجلس شورای اسلامی از مقررات این دستورالعمل مستثنی می‌باشند.

ماده ۱۱۰- از تاریخ ۱۳۸۶/۱/۱ حقوق کلیه بازنشستگان، موظفین یا مستمری‌بگیران اعضای هیات علمی و قضات که بازنشسته، از کار افتاده و فوت شده‌اند در صورتی که کمتر از حاصل ضرب ضریب ریالی موضوع ماده (۱۰۹) این قانون با رعایت ماده (۱۲۵) و ارقام مذکور در جداول بندهای (الف) و (ب) این ماده و تبصره‌های مربوط باشد تا این میزان افزایش می‌یابد:

الف) حقوق بازنشستگی، موظفین یا مستمری‌بگیران اعضای هیات علمی بر اساس امتیاز ردیف آخرین مرتبه علمی و بر اساس سی سال سنوات خدمت مطابق جدول و احکام زیر خواهد بود.

امتیاز	مرتبه علمی
۹۵۰۰	مربی آموزشیار و پژوهشیاران
۱۱۰۰۰	مربی
۱۴۰۰۰	استادیار
۱۶۰۰۰	دانشیار
۱۸۰۰۰	استاد

ب) حقوق بازنشستگی، موظفین یا مستمری‌بگیران قضات بر اساس امتیاز ردیف آخرین گروه و بر اساس سی سال سنوات خدمت مطابق جدول و احکام زیر خواهد بود:

امتیاز	گروه
۸۵۰۰	یک
۹۵۰۰	دو
۱۰۵۰۰	سه
۱۱۵۰۰	چهار
۱۲۵۰۰	پنج
۱۳۵۰۰	شش
۱۵۰۰۰	هفت
۱۶۰۰۰	هشت

تبصره ۱- در محاسبه امتیاز حقوق مبنای دارندگان مشاغل قضایی با کمتر از مدرک لیسانس و معادل آن (موضوع ماده واحده قانون تعیین وضعیت قضایی کسانی که سه سال در دادسراهای انقلاب اسلامی اشتغال به کار قضایی داشته‌اند) پنج درصد (۵٪) از امتیاز گروه شغلی آنان کسر خواهد شد.

تبصره ۲- در محاسبه امتیاز حقوق دارندگان پایه قضایی در صورت داشتن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا معادل آن در رشته‌های قابل قبول برای قضات پنج درصد (۵٪) و برای مدرک تحصیلی دکترا یا معادل آن در همان رشته‌ها ده درصد (۱۰٪) به امتیاز گروه شغلی آنان اضافه می‌گردد.

تبصره ۳- علاوه بر امتیازات فوق به متصدیان مشاغل مدیریت و سرپرستی در صورت داشتن مسوولیت‌های زیر حداقل به مدت دو سال در طول دوران خدمت درصدهای زیر حسب مورد به امتیاز حقوق آنان اضافه خواهد شد. برای سنوات کمتر از دو سال نیز به همان نسبت محاسبه و پرداخت خواهد شد.

۱- دادستان نظامی استان، دادستان عمومی (غیر از تهران)، رئیس دادگستری شهرستان، دادستان انقلاب اسلامی استان، رئیس دادگاه حقوقی ۲ مستقل به مأخذ پنج درصد (۵٪).

۲- مدیران کل، رئیس سازمان قضایی نیروهای مسلح مرکز استان (غیر از تهران)، دادستان نظامی تهران، رئیس کل دادگستری استان، رئیس شعبه اول دادگاه انقلاب اسلامی تهران به مأخذ ده درصد (۱۰٪).

۳- معاونان رئیس قوه قضائیه و معاونان وزیر دادگستری، رئیس دیوان عدالت اداری، رئیس سازمان بازرسی کل کشور، دادستان انتظامی قضات، رئیس سازمان قضایی نیروهای مسلح، دادستان تهران، رئیس کل دادگستری استان تهران به مأخذ پانزده درصد (۱۵٪) حقوق مبنا.

۴- رئیس دیوان عالی کشور و دادستان کل کشور به مأخذ بیست درصد (۲۰٪).

تبصره ۴- تبصره‌های «۱»، «۲»، «۳»، «۴»، «۵» و «۶» ماده (۱۰۹) در مورد مشمولین این ماده لازم‌الاجراء می‌باشد.

ماده ۱۱۱- به منظور یکنواختی و هماهنگ‌سازی سایر حمایت‌های قانونی مشترکین کلیه صندوق‌های بازنشستگی دستگاه‌های اجرایی مشمول این قانون، بندهای زیر لازم‌الاجراء خواهد بود.

- ۱- کلیه شاغلین و بازنشستگان مشترک صندوق‌های بازنشستگی می‌توانند والدین تحت تکفل خود را در صورتی که تحت پوشش هیچ یک از بیمه‌های خدمات درمانی نباشند، تحت پوشش بیمه خدمات درمانی خود قرار دهند.
- ۲- فرزندان اناث مشروط بر آن که ورثه قانونی باشند، در صورت نداشتن شغل یا شوهر و فرزندان ذکور مشروط بر آن که ورثه قانونی باشند تا بیست سالگی و در صورت اشتغال به تحصیلات دانشگاهی تا بیست و پنج سالگی از کمک هزینه اولاد، بیمه و یا مستمری والدین خود برخوردار می‌گردند.

ماده ۱۱۲- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت رفاه و تامین اجتماعی مکلفند، آئین‌نامه نحوه تطبیق و تعیین حقوق بازنشستگان، موظفین یا مستمری‌بگیران آن دسته از دستگاه‌های اجرایی که مشمول قانون نظام هماهنگ پرداخت مصوب ۱۳۷۰ نبوده‌اند را با جدول بند «الف» ماده (۱۰۹) این قانون و احکام مربوط تهیه و حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون به تصویب هیات وزیران برسانند.

ماده ۱۱۳- دولت مکلف است تا پایان قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در خصوص تجمیع کلیه صندوق‌های بازنشستگی اعم از کشوری و تامین اجتماعی در سازمان تامین اجتماعی اقدامات قانونی لازم را به عمل آورد.

فصل چهاردهم: شورای عالی اداری و شورای توسعه مدیریت و سرمایه انسانی

ماده ۱۱۴- به منظور ایجاد تحول در نظام اداری کشور در ابعاد، نقش و اندازه دولت، ساختار تشکیلاتی و نظام‌های استخدامی، مدیریت منابع انسانی، روش‌های انجام کار و فناوری اداری و ارتقا و حفظ کرامت مردم و نیل به نظام اداری و مدیریتی کارآ، بهره‌ور و ارزش‌افزا، پاسخگو، شفاف و عاری از فساد و تبعیض، اثربخش، نتیجه‌گرا و مردم‌سالار، شورای عالی اداری با ترکیب و اختیارات زیر تشکیل می‌گردد.

اعضای شورای یاد شده عبارتند از:

۱- رئیس جمهور (رئیس شورا) که در غیاب او معاون اول وی ریاست شورا را بر عهده خواهد داشت.

۲- رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور (عضو و دبیر شورا)

۳- وزیر آموزش و پرورش، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کار و امور اجتماعی و سه نفر از وزرای بخش‌های دیگر به انتخاب هیات وزیران.

۴- وزیر یا رئیس دستگاه مستقل ذی‌ربط حسب مورد.

۵- دو نفر از استانداران به انتخاب استانداران سراسر کشور.

- ۶- دو نفر صاحب نظر در رشته حقوق اداری و مدیریت به انتخاب رئیس جمهور.
- ۷- دو نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر.
دبیرخانه شورا در سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور خواهد بود و سازمان مسوول نظارت بر حسن اجرای تصمیمات مربوط می‌باشد.
مصوبات این شورا پس از تایید رئیس جمهور لازم‌الاجراء است.
- ماده ۱۱۵- وظایف و اختیارات شورای یاد شده به شرح زیر می‌باشد:
  - ۱- اصلاح ساختار تشکیلات دستگاه‌های اجرایی به استثنای دستگاه‌هایی که احکام آن‌ها در قانون اساسی آمده و یا به امر امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری تاسیس شده است.
  - ۲- تجدیدنظر در ساختار داخلی دستگاه‌های اجرایی به منظور ایجاد انسجام تشکیلاتی و حذف وظایف موازی، مشابه و تکراری.
  - ۳- تفکیک وظایف اجرایی از حوزه‌های ستادی دستگاه‌های اجرایی و محدود نمودن فعالیت حوزه‌های ستادی به اعمال حاکمیت و امور مدیریتی و راهبردی، سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، سازماندهی، نظارت و کنترل و انتقال وظایف اجرایی به واحدهای استانی، شهرستانی و سایر سطوح جغرافیایی و اصلاح ساختار تشکیلاتی متناسب با تغییرات به عمل آمده.
  - ۴- تنظیم دستورالعمل در مورد ادغام واحدهای استانی و شهرستانی وابسته به هر یک از وزارتخانه‌ها در یک واحد سازمانی.
  - ۵- بررسی تعیین نقش و اندازه دولت و اتخاذ ضوابط و سیاست‌های مناسب برای کوچک‌سازی دولت در چارچوب سیاست‌های کلان و قوانین مربوطه.
  - ۶- بررسی و موافقت با ایجاد هر نوع دستگاه اجرایی قبل از ارایه به مراجع ذی‌ربط مذکور در این قانون.
  - ۷- بازنگری و اصلاح نظام تصمیم‌گیری شوراها و کمیته‌های کشور به نحوی که ضمن ارتقای کیفی و کوتاه نمودن مراحل آن مراجع و نهادهای تصمیم‌گیرنده موازی و غیرضرور حذف شوند.
  - ۸- تدوین مقررات لازم برای اجرای صحیح احکام این قانون.
  - ۹- شناسایی و واگذاری وظایف، امور و فعالیت‌های قابل واگذاری دستگاه‌های اجرایی به شهرداری‌ها و بخش غیردولتی با هدف رهاسازی دولت از تصدی‌های غیرضرور و همچنین تعیین نحوه ارتباط و تنظیم مناسبات نظام اداری با شوراهای اسلامی روستا، بخش و شهر، شهرستان و استان.
  - ۱۰- اصلاح و مهندسی مجدد سیستم‌ها، روش‌ها و رویه‌های مورد عمل در دستگاه‌های اجرایی با گرایش ساده‌سازی مراحل انجام کار، خودکارسازی عملیات و کاهش میزان ارتباط کارمندان با مراجعه‌کنندگان، افزایش رضایت مراجعان، کاهش هزینه‌های اداری و اقتصادی نمودن فعالیت‌ها.
  - ۱۱- تصویب طرح‌های لازم برای ارتقای بهره‌وری و کارآیی نیروی انسانی و مدیریت دستگاه‌های اجرایی.

۱۲- تصویب مقررات لازم در جهت بهینه‌سازی ساختار، ترکیب و توزیع نیروی انسانی بخش دولتی.

۱۳- تصویب دستورالعمل‌های مربوط به تعیین تکلیف نیروی انسانی دستگاه‌هایی که ادغام، منحل، واگذار و یا وظایف آن‌ها به دیگر دستگاه‌ها منتقل می‌شود.

۱۴- تصویب دستورالعمل ناظر بر بهره‌برداری مطلوب از فضاها و تجهیزات و وسایل نقلیه اداری، جابجایی و تامین ساختمان‌های اداری

۱۵- پیشنهاد منابع مورد نیاز برای تحقق برنامه‌های تحول نظام اداری و طرح‌های مصوب شورا که نیاز به منابع جدید دارد.

تبصره - ایجاد هر گونه دستگاه‌های اجرایی جدید بر اساس پیشنهاد دستگاه‌های ذی‌ربط موکول به تأیید شورای عالی اداری و تصویب هیات وزیران و با تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد بود.

ماده ۱۱۶ - شورای توسعه مدیریت و سرمایه انسانی که در این قانون شورای توسعه مدیریت نامیده می‌شود برای انجام وظایف ذیل و با ترکیب مذکور در این ماده تشکیل می‌گردد.

الف- ترکیب شورا:

- ۱- رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور (رئیس شورا)
  - ۲- دو نفر از معاونین شاغل با تجربه مرتبط وزارتخانه‌ها به مدت چهار سال.
  - ۳- دو نفر صاحب نظر در زمینه مدیریت و حقوق اداری به مدت چهار سال.
  - ۴- یک نفر از معاونین تخصصی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.
  - ۵- یک نفر از اعضای کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی با معرفی کمیسیون به تصویب مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر.
  - ۶- معاون ذی‌ربط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به عنوان دبیر شورا.
- اعضا مذکور در بندهای (۲) و (۳) و (۴) بنا به پیشنهاد رئیس سازمان و تأیید رئیس جمهور انتخاب می‌گردند.

۷- وزیر کار و امور اجتماعی.

ب- وظایف و اختیارات:

- ۱- بررسی و تصویب تعاریف و شرح وظایف رشته‌های شغلی
- ۲- بررسی و تصویب شرایط احراز رشته‌های شغلی و نحوه تخصیص آن‌ها به طبقات جداول حقوق.
- ۳- بررسی و تصویب دستورالعمل‌ها و رویه‌هایی که به موجب این قانون در صلاحیت شورا قرار می‌گیرد.
- ۴- هماهنگی در اظهار نظر و پاسخگویی به استعلامات و ابهامات اداری و استخدامی دستگاه‌های اجرایی در اجرای مفاد این قانون.
- ۵- ایجاد رویه‌های واحد اداری و استخدامی در چارچوب مقررات این قانون.
- ۶- اتخاذ تصمیم در خصوص از کارافتادگی و فوت به سبب انجام وظیفه و سایر امور مربوط، برای کارمندانی که تابع صندوق بازنشستگی کشوری می‌باشند

۷- سایر مواردی که از طرف رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و یا وزرا در ارتباط با تعهدات این قانون برای کسب نظر مشورتی ارجاع می‌شود.

۸- آئین‌نامه نحوه اداری شورای تخصصی با پیشنهاد سازمان مدیریت به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

۹- سایر وظایفی که طبق قانون به عهده شورای امور اداری و استخدامی کشور بوده است با تائید رئیس جمهور.

تصمیمات این شورا پس از تائید رئیس جمهور برای دستگاه‌های مشمول این قانون لازم‌الاجرا است.

فصل پانزدهم - مقررات مختلف

ماده ۱۱۷ - کلیه دستگاه‌های اجرایی به استثنای نهادهای، موسسات و تشکیلات و سازمان‌هایی که زیر نظر مستقیم مقام معظم رهبری اداره می‌شوند، وزارت اطلاعات، نهادهای عمومی غیردولتی که با تعریف مذکور در ماده (۳) تطبیق دارند، اعضای هیات علمی و قضات هیات‌های مستشاری دیوان محاسبات، شورای نگهبان، مجمع تشخیص مصلحت نظام و مجلس خبرگان رهبری مشمول مقررات این قانون می‌شوند و در خصوص نیروهای نظامی و انتظامی مطابق نظر مقام معظم رهبری عمل می‌شود.

تبصره ۱- حقوق و مزایای قضات تابع قانون نظام هماهنگ پرداخت کارمندان دولت مصوب ۱۳۷۰ می‌باشد و جدول موضوع ماده ۱۴ قانون مذکور در خصوص اعداد مبنای گروه آنان به ترتیب به (۱۲) و (۲۰۰) افزایش می‌یابد.

تبصره ۲ - به قضات نظامی سازمان قضایی نیروهای مسلح در مدتی که در پست‌های قضایی انجام وظیفه می‌نمایند، معادل ما به التفاوت مجموع دریافتی آنان تا هشتاد درصد ۸۰ درصد حقوق و مزایای مستمر قضاوت هم‌تراز دادگستری فوق‌العاده ویژه پرداخت می‌گردد.

تبصره ۳ - در صورت موافقت فرماندهی کل قوا برای برخورداری کارکنان نیروهای مسلح از مقررات فصل دهم و سیزدهم این قانون، حداقل و حداکثر دریافتی آنان با رعایت مقررات ماده (۱۳۶) قانون آجا، امتیازات متعلقه به شغل و شاغل به توجه به کیفیت خاص خدمتی در نیروهای مسلح با ضریب (۱/۲) محاسبه و پرداخت می‌گردد.

کارمندان نیروهای انتظامی کماکان از فوق‌العاده سختی کار طبق مقررات استخدامی این نیرو علاوه بر فوق‌العاده‌های مذکور در فصل دهم این قانون برخوردار می‌باشند.

تبصره ۴- کارمندانی که با رعایت ماده (۱۲۴) مطابق قانون کار جمهوری اسلامی ایران در دستگاه‌های اجرایی اشتغال دارند از شمول این قانون مستثنی می‌باشند.

تبصره ۵- کارکنان سیاسی و کارمندان شاغل در پست‌های سیاسی وزارت امور خارجه مشمول مقررات تشکیلاتی، استخدامی، مالی و انضباطی وزارت امور خارجه مصوب ۱۳۵۲ می‌باشند و کارمندان غیرسیاسی شاغل در پست‌های پشتیبانی از این قانون تبعیت خواهند نمود.

ماده ۱۱۸- دستگاه‌های اجرایی موظفند کلیه اطلاعات و اسناد و مدارک مربوط را در موارد لازم در اختیار سازمان قرار دهند و دستورالعمل‌های این سازمان در چهارچوب مفاد این قانون و آئین‌نامه‌های مربوط برای کلیه دستگاه‌های اجرایی لازم‌الاجرا می‌باشد.

- ماده ۱۱۹- آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مربوط به اجرای مفاد این قانون حداکثر ظرف مدت یک سال (به استثنای مواردی که در این قانون برای آن زمان دیگری مشخص شده است) با پیشنهاد سازمان به تصویب هیات وزیران می‌رسد.
- ماده ۱۲۰- کارمندان رسمی در یکی از حالات ذیل قرار خواهند داشت:
- الف- اشتغال در یکی از پست‌های سازمانی.
- ب- مرخصی استعلاجی، استحقاقی و بدون حقوق.
- ج- آماده به خدمت به موجب ماده (۱۲۲) این قانون.
- د- انتقال یا مأموریت به دستگاه‌های اجرایی دیگر و یا مأموریت آموزشی برای طی دوره‌های آموزشی کوتاه‌مدت و یا کارآموزی.
- ه- انفصل موقت یا دائم و یا اخراج به موجب احکام قطعی مراجع قضایی و یا هیات‌های رسیدگی به تخلفات اداری و یا احکام ماده (۹۱) این قانون.
- و- استعفا و بازخریدی به موجب احکام مذکور در این قانون و قانون رسیدگی به تخلفات اداری.
- ز- سایر حالات که در قانون رسیدگی به تخلفات اداری و سایر قوانین پیش‌بینی شده است.
- ماده ۱۲۱- آئین‌نامه اجرایی نحوه انتقال و مأموریت کارمندان مشمول این قانون به سایر دستگاه‌های اجرایی و مرخصی بدون حقوق شامل نحوه احتساب سوابق خدمت و نحوه پرداخت حقوق و مزایا و ارتباط سازمانی و سایر موارد مربوط به رعایت مفاد این قانون به پیشنهاد سازمان به تصویب هیات وزیران می‌رسد.
- ماده ۱۲۲- کارمندان رسمی دستگاه‌های اجرایی در حالت زیر به صورت آماده به خدمت، که مدت آن حداکثر یک سال خواهد بود در می‌آیند.
- ۱- انحلال دستگاه اجرایی ذی‌ربط.
  - ۲- حذف پست سازمانی کارمندان.
  - ۳- نبود پست سازمانی بعد از اتمام مأموریت یا مرخصی بدون حقوق.
  - ۴- کارمندانی که بر اساس تصمیم مراجع مذکور در هیات رسیدگی به تخلفات اداری یا مراجع قضایی از خدمت معلق یا آماده به خدمت شده باشند.
- تبصره ۱- در دوران آمادگی به خدمت، به کارمندان مزبور حقوق ثابت پرداخت خواهد شد و در صورت عدم اشتغال در دستگاه‌های اجرایی دیگر کارمندان آماده به خدمت در صورت دار بودن شرایط بازنشستگی، بازنشسته و در غیر این صورت با دریافت یک ماه و نیم حقوق و مزایای مستمر به ازای هر سال سابقه خدمت و وجوه مرخصی‌های ذخیره شده بازخرید خواهند شد.
- تبصره ۲- کارمندانی که بر اساس حکم مراجع قضایی و یا هیات‌های رسیدگی به تخلفات اداری از اتهام مربوط براءت حاصل نمایند، حقوق و مزایای مستمر مربوط را برای مدت آمادگی به خدمت دریافت خواهند نمود.
- ماده ۱۲۳- کلیه اختیارات قانونی دستگاه‌های اجرایی و شوراها و مجامع و عناوین مشابه برای ایجاد هر گونه دستگاه اجرایی از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون لغو می‌گردد.
- ماده ۱۲۴- به کارگیری نیروی انسانی در برخی از مشاغل که سازمان اعلام می‌دارد در سقف پست‌های سازمانی مصوب و مجوزهای استخدامی بر اساس قانون کار امکان‌پذیر می‌باشد.

تبصره - مجموع دریافتی کارمندانی که به موجب قانون کار در دستگاه‌های اجرایی شاغل می‌باشند نباید از (۱/۲) برابر حقوق و مزایای کارمندان مشابه تجاوز کند.

ماده ۱۲۵- ضرایب حقوق مذکور در فصول دهم و سیزدهم به تفکیک هر فصل، متناسب با احکام این قانون در اولین سال اجرا پانصد ریال تعیین می‌گردد و در سال‌های بعد حداقل به اندازه نرخ تورم که هر ساله از سوی بانک مرکزی اعلام می‌گردد، افزایش می‌یابد.

ماده ۱۲۶- بار مالی هر نوع افزایش یک باره حقوق و مزایای کارمندان و بازنشستگان موضوع این قانون از طریق واگذاری سهام دولتی در بنگاه‌های اقتصادی قابل عرضه در بورس و همچنین اعمال پلکانی افزایش سنواتی در حد بودجه مصوب سالانه و حداکثر در طول مدت اجرای آزمایشی این قانون تامین می‌شود.

ماده ۱۲۷- کلیه قوانین و مقررات عام و خاص به جز قانون بازنشستگی پیش از موعد کارکنان دوت مصوب ۱۳۸۶/۶/۵ مجلس شورای اسلامی مغایر با این قانون از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون لغو می‌گردد.

ماده ۱۲۸- مدت زمان آزمایشی این قانون پنج سال از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون خواهد بود.

قانون فوق مشتمل بر ۱۲۸ ماده و ۱۰۶ تبصره در جلسه مورخ هشتم مهرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و شش کمیسیون مشترک رسیدگی به لایحه مدیریت خدمات کشوری مجلس شورای اسلامی طبق اصل هشتاد و پنجم (۸۵) قانون اساسی تصویب گردید و پس از موافقت مجلس با اجرای آزمایشی آن به مدت پنج سال، در تاریخ ۱۳۸۶/۷/۱۸ به تأیید شورای نگهبان رسید.

بخشنامه به استانداری‌های سراسر کشور
موضوع: ارزیابی عملکرد سال ۱۳۹۳ دستگاه‌های اجرایی استان
(۱۳)

به منظور ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی استان (در اجرای بند الف ماده ۳ آیین‌نامه اجرایی مواد ۸۱ و ۸۲ قانون مدیریت خدمات کشوری، موضوع مصوبه شماره ۴۴۳۲۷/۴۲۲۵ هیات وزیران، مورخ ۱۳۸۹/۱/۱۴) و پیرو ابلاغ برنامه عملیاتی سال ۱۳۹۳ دستگاه‌های اجرایی استان تحت عنوان ۳۰ برنامه برای ۵۰ دستگاه استانی (۳۰×۵۰) از سوی وزیر محترم کشور و این معاونت، موضوع بخشنامه شماره ۲۰۰/۹۳/۱۲۲۷ مورخ ۱۳۹۳/۲/۳، به پیوست شاخص‌های عمومی ارزیابی عملکرد دستگاه‌های استان مبتنی بر برنامه مزبور، جهت اجرا در سطح استان ابلاغ می‌گردد.

مقتضی است ضمن ابلاغ شاخص‌های پیوست به کلیه دستگاه‌های اجرایی استان، گزارش عملکرد هریک از دستگاه‌ها در مقاطع، ۱۳۹۳/۸/۱ و ۱۳۹۳/۱۲/۲۷ از طریق سامانه جامع نظام مدیریت عملکرد دولت با رعایت موارد ذیل به این معاونت ارسال شود تا نتیجه گزارش هر استان به تفکیک در شورای عالی اداری مطرح گردد.

۱- ابلاغ شاخص‌های عمومی ارزیابی عملکرد به تمام دستگاه‌های اجرایی استان توسط استانداران محترم حداکثر تا نیمه اول اردیبهشت ماه.

۲- ابلاغ شاخص‌های اختصاصی دستگاه‌ها که با مشارکت و همکاری دستگاه‌های اجرایی استان و معاونت‌های برنامه‌ریزی و توسعه مدیریت و منابع انسانی استانداری بر اساس اسناد مربوط تنظیم می‌گردد؛ از جانب استانداران محترم حداکثر تا پایان اردیبهشت ماه.

توضیح: شاخص‌های اختصاصی باید باتوجه به سند برنامه توسعه استان، سایر برنامه‌های توسعه‌ای، برش استانی شاخص‌های ملی و.... هر دستگاه تهیه شوند.

۳- برگزاری کارگاه‌های آموزشی و توجیهی توسط معاونت توسعه مدیریت و منابع انسانی استانداری برای مدیران کل و مسئولین ذی‌ربط دستگاه‌های استانی به منظور آشنایی با برنامه‌ها، شاخص‌ها و فرآیند انجام کار، حداکثر تا پایان خرداد ماه.

۴- دریافت گزارش خودارزیابی دستگاه‌های اجرایی استان و مستندات لازم از طریق سامانه مدیریت عملکرد مستقر در استانداری، حداقل یک ماه قبل از زمان‌های مقرر در صدر بخشنامه.

۵- بررسی و تعیین امتیاز عملکرد دستگاه‌ها از طریق تشکیل «کمیته ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی استان» با ریاست معاون توسعه مدیریت و منابع استانداری، عضویت یکی از مدیران معاونت برنامه‌ریزی استانداری به انتخاب ایشان (متناسب با دستگاه مورد ارزیابی)،

مدیرکل دستگاه مربوطه، مدیرکل ارزیابی عملکرد استانداری و مدیرکل منابع انسانی و تحول اداری استانداری به عنوان دبیر.

۶- جمع‌بندی نتایج ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی استان (مطابق با فرم شماره ۲) و ارائه آن از طریق سامانه جامع نظام مدیریت عملکرد دولت به معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور

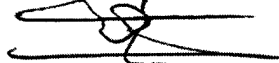
توضیح: نمره ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی استان، پس از اعمال ضریب مندرج در فرم شماره ۲ محاسبه می‌شود. ضریب مذکور باید توسط کمیته موضوع بند ۵ و با در نظر گرفتن عواملی نظیر: میزان تعاملات دستگاه با مردم و ارباب رجوع، حجم بودجه اختصاص یافته، میزان اثرگذاری بر توسعه استان، حجم تصدی‌ها، ضرورت تغییر رویه‌ها، تنوع و حجم خدمات و... عدد ۱ یا ۲ یا ۳ تعیین شود. لازم به ذکر است برای ارزیابی نهایی و رتبه‌بندی استان‌های کشور این ضریب استاندارد خواهد شد.

۷- به منظور ارزیابی نهایی و رتبه‌بندی استان‌های کشور در مقایسه با یکدیگر، کمیته‌ای با مسئولیت معاون نوسازی اداری معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور، معاون توسعه مدیریت و منابع انسانی استانداری ذی ربط، نماینده معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور و رییس امور مدیریت عملکرد و بهره‌وری به عنوان دبیر تشکیل می‌گردد.

۸- نتایج ارزیابی انجام شده توسط کمیته مذکور در بند ۷ ضمن ارائه در شورای عالی اداری و گزارش به رییس جمهور محترم در جشنواره‌های ملی و استانی اعلام و به اطلاع عموم خواهد رسید.

لازم به توضیح است ۵۰ دستگاه مذکور در فرم شماره ۲ دستگاه‌های اولویت‌دار برای انجام اصلاحات اداری و ارزیابی عملکرد می‌باشند و سایر دستگاه‌های استانی با تشخیص استانداران محترم به لیست اضافه خواهد شد.

محمود عسکری آزاد
جانشین معاونت توسعه مدیریت و
سرمایه انسانی رییس جمهور

فرم شماره ۱- شاخص‌های عمومی ارزیابی عملکرد سال ۱۳۹۳ واحدهای اجرایی (سطح استان)

ردیف	عنوان	واحد سنجش	هدف کمی	سقف امتیاز	عملکرد	امتیاز خودارزیابی	امتیاز نهایی
۱	برنامه مهندسی نقش و ساختار دولت (۲۴۰ امتیاز)						
۱/۱	تعیین وظایف، فعالیت‌ها و واحدهای قابل واگذاری از دستگاه‌های اجرایی استان به سایر فعالان	درصد	۱۰۰	۲۰			
۱/۲	واگذاری حداقل ده درصد از خدمات قابل واگذاری و واحدهای عملیاتی در استان	درصد	۱۰۰	۹۰			
۱/۳	تهیه برنامه و سازوکارهای اجرایی به منظور فراهم آوردن زمینه مشارکت بخش غیردولتی	درصد	۱۰۰	۲۰			
۱/۴	اجرای برنامه‌های فرهنگ‌سازی اجتماعی و آموزش به صورت یکپارچه و هدفمند در راستای تبدیل نقش دستگاه‌های اجرایی به هدایت‌گری، تسهیل‌گری، توان‌افزایی، نظارتی و انجام خدمات در فضای رقابتی از طریق برگزاری نشست‌ها، دوره‌های آموزشی، فعالیت‌های رسانه‌ای و....	درصد	۱۰۰	۲۰			
۱/۵	اجرای دقیق ضوابط مندرج در فصل چهارم قانون مدیریت خدمات کشوری و ارائه گزارش عملکرد در مقاطع شش ماهه	درصد	۱۰۰	۲۰			
۱/۶	تکلیف وظایف استانی و شهرستانی به منظور تمرکززدایی و واگذاری حداکثری اختیارات و وظایف به واحدهای شهرستانی	درصد	۱۰۰	۳۰			
۱/۷	اجرای بند ط ماده ۲۹ قانون مدیریت خدمات کشوری، موضوع تشکیلات اداری و ساختمان‌ها در شهرستان‌های کمتر از ۷۰ هزار نفر جمعیت و بخش‌های کمتر از ۳۰ هزار نفر جمعیت ^۳	درصد	۱۰۰	۳۰			
۱/۸	ارائه پیشنهاد در زمینه اصلاح ساختار واحدهای استانی با اعمال رویکردهای مذکور در فصل دوم قانون مدیریت خدمات کشوری به حوزه مرکزی دستگاه‌ها و معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور	درصد	۱۰۰	۱۰			
۲	برنامه توسعه دولت الکترونیک و هوشمندسازی اداری (۲۰۰ امتیاز)						
۲/۱	اطلاع‌رسانی و ارائه فرم‌های مورد نیاز مردم برای انجام خدمات در بستر الکترونیکی	درصد	۱۰۰	۳۰			
۲/۲	توسعه تعداد خدمات قابل ارائه در واحدهای خدمات الکترونیکی (دفاتر پیشخوان و...)	تعداد	*	۵۰			
۲/۳	ایجاد، تکمیل و ارتقای پرتال‌های استانی و محلی با محوریت اطلاع‌رسانی الکترونیکی	درصد	۱۰۰	۲۰			

^۳ - امتیاز این شاخص صرفاً برای استانداری‌ها محاسبه می‌شود و برای سایر دستگاه‌ها امتیاز شاخص "واگذاری حداقل ده درصد از خدمات قابل واگذاری و واحدهای عملیاتی در استان" برابر ۱۲۰ امتیاز می‌باشد.

ردیف	عنوان	واحد سنجش	هدف کمی	سقف امتیاز	عملکرد	امتیاز خودارزیایی	امتیاز نهایی
۲/۴	مستندسازی فرآیندهایی که منجر به ارائه خدمات به مردم می‌شوند	تعداد	*	۳۰			
۲/۵	اصلاح فرآیندها با اولویت فرآیندهایی که منجر به ارائه خدمات الکترونیکی به مردم می‌شوند در چارچوب نقشه راه و دستورالعمل‌های اصلاح فرآیندها و روش‌های انجام کار	تعداد	*	۴۰			
۲/۶	اجرای برنامه‌های آموزش فناوری اطلاعات برای مدیران و کارکنان در سطح استان و همچنین کارشناسان واحدهای ذیربط در دستگاه‌های اجرایی	درصد	۱۰۰	۱۰			
۲/۷	فرهنگ‌سازی، آموزش، توانمندسازی و ترغیب مردم در استفاده از خدمات الکترونیکی از طریق رسانه‌های ارتباط جمعی و....	درصد	۱۰۰	۲۰			
۳	برنامه مدیریت سرمایه انسانی (۲۰۰ امتیاز)						
۳/۱	تنظیم برنامه ساماندهی نیروی انسانی استان	درصد	۱۰۰	۳۰			
۳/۲	تعیین تکلیف حداقل ۱۵ درصد نیروهای قراردادی مازاد تا سقف تعیین شده در تبصره ماده ۳۲ ق.م.خ.ک.	درصد	۱۵	۵۵			
۳/۳	اجرای دقیق بخشنامه شماره ۲۰۰/۹۲/۱۳۵۹۸ مورخ ۱۳۹۲/۸/۱ در مورد جذب نیروی انسانی و ساماندهی کارکنان شرکت‌های خصوصی طرف قرارداد	درصد	۱۰۰	۲۰			
۳/۴	ایجاد سامانه یکپارچه آمار و اطلاعات نظام اداری و منابع انسانی در سطح استان	درصد	۱۰۰	۳۰			
۳/۵	نظارت بر تکالیف و احکام مندرج در فصل دوازدهم قانون مدیریت خدمات کشوری مربوط به حقوق و تکالیف کارکنان و دستگاه‌های اجرایی	درصد	۱۰۰	۱۰			
۳/۶	اجرای برنامه‌های آموزشی برای مدیران و کارکنان در چارچوب نظام آموزش کارکنان دولت	درصد	۱۰۰	۳۵			
۳/۷	رعایت ضوابط انتخاب و انتصاب مدیران	درصد	۱۰۰	۲۰			
۴	برنامه خدمات عمومی در فضای رقابتی (۱۴۰ امتیاز)						
۴/۱	تعیین و محاسبه متوسط قیمت تمام شده فعالیت‌ها، خدمات و محصولات واحدهای عملیاتی از قبیل واحدهای آموزشی، پژوهشی، بهداشتی، درمانی، خدماتی و تولیدی در فضای رقابتی	درصد	۱۰۰	۲۰			
۴/۲	تغییر رویکرد موافقتنامه‌های بودجه‌ای از روش سنتی و کنترل فرآیند به نظام مبتنی بر عملکرد و نتیجه و قیمت تمام شده	درصد	۱۰۰	۲۰			
۴/۳	اداره حداقل ۵ درصد واحدهای دستگاه‌های اجرایی در چارچوب ماده ۱۶ ق.م.خ.ک. در فضای رقابتی	تعداد	*	۵۰			

ردیف	عنوان	واحد سنجش	هدف کمی	سقف امتیاز	عملکرد	امتیاز خودارزیایی	امتیاز نهایی
۴/۴	تعیین استانداردها و شاخص‌های کیفی و کمی خدمات و تدوین سازوکارهای نظارت بر آنها در فضای رقابتی	درصد	۱۰۰	۲۰			
۴/۵	تطبیق فضاهای اداری دستگاه با دستورالعمل ماده ۳۹ ق.م.خ.ک.	درصد	۱۰۰	۱۰			
۴/۶	تحقق برنامه مدیریت سبز	درصد	۱۰۰	۲۰			
۵	برنامه صیانت از حقوق مردم و سلامت اداری (۱۵۰ امتیاز)						
۵/۱	اجرای دستورالعمل پایش و سنجش سلامت و فساد اداری	درصد	۱۰۰	۲۰			
۵/۲	اجرای برنامه‌های ارتقای سلامت اداری	درصد	۱۰۰	۳۰			
۵/۳	اجرای برنامه صیانت از حقوق مردم و تکریم ارباب رجوع بر اساس مصوبه طرح تکریم ارباب رجوع	درصد	۱۰۰	۵۰			
۵/۴	اجرای طرح سنجش میزان رضایتمندی مردم از نحوه ارائه خدمات دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده ۹ مصوبه طرح تکریم مردم و ارباب رجوع	درصد	۱۰۰	۲۰			
۵/۵	استقرار نظام جامع توسعه و ترویج فرهنگ اقامه نماز	درصد	۱۰۰	۱۵			
۵/۶	رسیدگی به شکایات مردمی در بستر سامد	درصد	۱۰۰	۱۵			
۶	برنامه استقرار نظام جامع مدیریت عملکرد (۷۰ امتیاز)						
۶/۱	انجام ارزیابی عملکرد در سطح دستگاه	درصد	۱۰۰	۴۰			
۶/۲	انجام ارزیابی عملکرد در سطح کارمندان	درصد	۱۰۰	۳۰			
امضا	تاریخ:.....						
معاون توسعه مدیریت و منابع انسانی	استاندارداری	و تحول اداری	استاندارداری	مدیرکل ارزیابی عملکرد	دستگاه مورد ارزیابی:		

فرم شماره ۲- جدول ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی استان

ردیف	نام دستگاه	نمره بر اساس شاخص‌های عمومی	نمره بر اساس شاخص‌های اختصاصی	مجموع نمرات عمومی و اختصاصی	ضریب *	نمره کل **
۱	استاندارداری					
۲	اداره کل آموزش و پرورش					
۳	اداره کل جهاد کشاورزی					
۴	اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی					
۵	اداره کل راه و شهرسازی					
۶	اداره کل ورزش و جوانان					
۷	اداره کل صنعت، معدن و تجارت					
۸	اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی					
۹	اداره کل امور اقتصادی و دارایی					
۱۰	دادگستری					
۱۱	اداره کل صدا و سیما					

ردیف	نام دستگاه	نمره بر اساس شاخص‌های عمومی	نمره بر اساس شاخص‌های اختصاصی	مجموع نمرات عمومی و اختصاصی	ضریب *	نمره کل **
۱۲	اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری					
۱۳	بنیاد شهید و امور ایثارگران					
۱۴	دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی					
۱۵	دانشگاه‌های غیرپزشکی					
۱۶	اداره کل امور مالیاتی					
۱۷	نیروی انتظامی					
۱۸	اداره کل ثبت اسناد و املاک					
۱۹	اداره کل گمرک و واحدهای تابعه					
۲۰	اداره کل ثبت احوال					
۲۱	اداره کل بهزیستی					
۲۲	اداره کل آموزش فنی و حرفه‌ای					
۲۳	اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده‌ای					
۲۴	اداره کل حفاظت محیط زیست					
۲۵	اداره کل زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی					
۲۶	شرکت توزیع نیروی برق					
۲۷	شرکت آب و فاضلاب شهری					
۲۸	شرکت آب و فاضلاب روستایی					
۲۹	اداره کل تأمین اجتماعی و مدیریت درمان تأمین اجتماعی					
۳۰	اداره کل / مدیریت فرودگاه‌های استان					
۳۱	شرکت گاز					
۳۲	اداره کل بیمه سلامت					
۳۳	اداره کل پست					
۳۴	اداره کل منابع طبیعی					
۳۵	اداره کل استاندارد					
۳۶	اداره کل بنادر و دریانوردی (در استان‌های مرتبط)					
۳۷	کمیته امداد امام خمینی (ره)					
۳۸	اداره کل تعزیرات حکومتی					
۳۹	اداره کل پزشکی قانونی					
۴۰	اداره کل اوقاف و امور خیریه					
۴۱	شهرداری مرکز استان					
۴۲	اداره کل تعاون روستایی					
۴۳	اداره کل انتقال خون					
۴۴	اداره کل راه آهن (در استان‌ها و مناطق)					
۴۵	اداره کل تبلیغات اسلامی					
۴۶	اداره کل دامپزشکی					
۴۷	مدیریت حج و زیارت					
۴۸	نمایندگی سازمان بازنشستگی در استان					
۴۹	بنیاد مسکن انقلاب اسلامی					
۵۰	مدیریت کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان استان					
۵۱						
۵۲						
...						

ردیف	نام دستگاه	نمره بر اساس شاخص‌های عمومی	نمره بر اساس شاخص‌های اختصاصی	مجموع نمرات عمومی و اختصاصی	ضریب *	نمره کل **
جمع کل						
معدل کل ***						
امضا ..... تاریخ: ..... معاون توسعه مدیریت و منابع انسانی معاون برنامه‌ریزی و تحول اداری مدیرکل منابع انسانی مدیرکل ارزیابی عملکرد استاندار استاندار استاندار استاندار						

* ضریب: این ضریب متناسب با عواملی نظیر: میزان تعاملات دستگاه با مردم و آرباب رجوع، حجم بودجه اختصاص یافته، میزان اثرگذاری بر توسعه استان، حجم تصدی‌ها، ضرورت تغییر رویه‌ها، تنوع و حجم خدمات و... توسط هر استان تعیین می‌شود (عدد ۱ نشانگر کم، عدد ۲ نشان‌دهنده متوسط و عدد ۳ نشان‌دهنده زیاد می‌باشد).

** نمره کل = مجموع نمرات عمومی و اختصاصی × ضریب مربوط

*** معدل کل = جمع کل تقسیم بر جمع ستون ضرایب

شماره: ۲۰۶/۴۴۴۳۹

تاریخ: ۱۳۹۰/۹/۲۰

پوست: .....

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

..... ش . .

بسمه تعالی

معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور - معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور - وزارتخانه ها و سازمان های مستقل - سازمان های وابسته و موسسات دولتی - نهادهای انقلاب اسلامی

شورای عالی اداری در یکصد و پنجاهمین جلسه مورخ ۱۳۹۰/۳/۲۳ و در اجرای مفاد ماده (۱۱۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و به منظور تطبیق ترکیب اعضای و وظایف شبکه راهبردی تحول اداری کشور در دستگاه های اجرایی و نیز اعمال تغییرات لازم در آن، تصویب نمود:

ماده ۱- شورای تحول اداری وزارتخانه ها و سازمان های مستقل با ترکیب اعضای زیر تشکیل می شود:

- وزیر یا بالاترین مقام دستگاه اجرایی: رئیس شورا
  - معاون توسعه منابع انسانی دستگاه و یا عناوین مشابه: نایب رئیس
  - یکی از معاونان دستگاه به انتخاب رئیس شورا: عضو
  - نماینده معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور: عضو
  - رئیس مرکز نوسازی و تحول اداری دستگاه و یا عناوین مشابه: عضو، دبیر شورا و مسئول دبیرخانه
  - ذی حساب و مدیرکل امور مالی دستگاه: عضو
  - فرمانده مرکز مقاومت بسیج دستگاه: عضو
  - دو نفر صاحب نظر در مسایل مدیریتی و تحول اداری به انتخاب و حکم رئیس شورا: عضو
- تبصره - شورا می تواند حسب مورد از روسای کمیسیون تحول اداری دستگاه های وابسته و نهادهای تخصصی یا حرفه ای غیردولتی مرتبط، به منظور کسب نظرات مشورتی برای شرکت در جلسات بدون حق رای دعوت کند.

ماده ۲- شرح وظایف و اختیارات شورای تحول اداری وزارتخانه ها و سازمان های مستقل به شرح زیر تعیین می شود:

- هدایت، پشتیبانی و نظارت بر اجرای طرح ها و برنامه های مصوب شورای عالی اداری، ستاد برنامه ریزی تحول اداری کشور و شورای توسعه مدیریت و سرمایه انسانی در سطح وزارتخانه و سازمان های وابسته
- زمینه سازی برای اجرای سیاست ها، راهبردها و برنامه های مصوب
- بررسی و برآورد اعتبار مورد نیاز برای اجرای ۱۰ برنامه تحول اداری
- بررسی طرح ها و برنامه های تحول اداری و ارائه پیشنهادهای سازنده به مراجع ذی ربط، متناسب با تکالیف تعیین شده در قانون مدیریت خدمات کشوری

- بررسی و تایید راهکارهای مناسب برای اجرای بهتر برنامه‌های تحول اداری
- بررسی و تایید برنامه‌های آموزشی و پژوهشی، انتخاب و انتصاب مدیران حرفه‌ای و نتایج ارزیابی عملکرد دستگاه و موسسات وابسته و ارایه به معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور
- بررسی و تایید همایش‌های مورد نیاز وزارتخانه یا سازمان در سطوح مختلف تقسیمات کشوری طبق مقررات
- نظارت بر نحوه اجرای برنامه جامع اصلاح فرآیندها و روش‌های مورد عمل و دولت الکترونیک در وزارتخانه یا سازمان
- شناسایی وظایف و فعالیت‌های قابل واگذاری وزارتخانه و سازمان‌های وابسته و تابعه به بخش غیردولتی و ارایه پیشنهاد به مراجع ذی‌ربط
- ارایه پیشنهادها لازم به مراجع ذی‌ربط برای تعیین تکلیف نیروی انسانی و منابع سازمان‌های وابسته‌ای که بر اساس قانون باید ادغام، منحل، واگذار و یا وظایف آنها به دستگاه‌های دیگر منتقل شود
- بررسی و ارایه پیشنهاد درباره سیاست‌های مناسب برای منطقی‌سازی اندازه دستگاه و سازمان‌های وابسته در چهارچوب سیاست‌های ابلاغی و قوانین مربوط
- بررسی و تایید طرح‌های لازم برای تمرکززدایی اداری از طریق انتزاع وظایف اجرایی از مرکز و انتقال آن به واحدهای استانی
- نظارت بر حسن اجرای واگذاری امور تصدیگری و چاپک‌سازی دستگاه
- تهیه و تنظیم گزارش دوره‌ای و مستمر در مقاطع ۶ ماهه از اجرای مهمترین مصوبات و اقدامات شورای تحول اداری وزارتخانه و سازمان‌های وابسته و ارایه به معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور
- تبصره ۱- تمامی مصوبات شورا، پس از تایید رئیس شورا و در چهارچوب اختیارات قانونی دستگاه قابلیت اجرا دارد.
- تبصره ۲- شورا می‌تواند برای بررسی‌ها و مطالعات کارشناسی نسبت به تشکیل کمیته‌های تخصصی با عضویت افراد صاحب‌نظر و استفاده از خدمات موسسات مشاوره‌ای اقدام نماید.
- ماده ۳- کمیسیون تحول اداری موسسات وابسته به وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مستقل با ترکیب اعضای زیر تشکیل می‌شود:
- رئیس یا بالاترین مقام سازمان یا موسسه:
- معاون توسعه منابع انسانی سازمان یا موسسه و یا عناوین مشابه:
- یکی از معاونان سازمان یا موسسه به انتخاب رئیس کمیسیون:
- نماینده معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور در صورت معرفی:
- مدیر نوسازی و تحول اداری سازمان یا موسسه و یا عناوین مشابه: عضو، دبیر کمیسیون و مسئول دبیرخانه
- مدیر امور مالی سازمان یا موسسه و یا عناوین مشابه: عضو
- نماینده وزارتخانه ذی‌ربط: عضو
- فرمانده بسیج دستگاه: عضو
- یک نفر صاحب‌نظر در مسایل مدیریتی و تحول اداری به انتخاب و حکم رئیس کمیسیون: عضو

تبصره : کمیسیون می‌تواند حسب مورد از نهادهای تخصصی یا حرفه‌ای غیردولتی مرتبط، به منظور کسب نظرات مشورتی برای شرکت در جلسات، بدون حق رای دعوت کند.

ماده ۴- شرح وظایف و اختیارات کمیسیون تحول اداری موسسات وابسته به وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مستقل به شرح زیر تعیین می‌شود:

- پشتیبانی و نظارت بر اجرای طرح‌ها و برنامه‌های مصوب شورای عالی اداری، ستاد برنامه‌ریزی تحول اداری کشور، شورای توسعه مدیریت و سرمایه انسانی و وزارتخانه ذی‌ربط

- زمینه‌سازی برای اجرای سیاست‌ها، راهبردها و برنامه‌های مصوب

- بررسی و برآورد اعتبار مورد نیاز برای اجرای ۱۰ برنامه تحول اداری

- بررسی و تایید طرح‌ها و برنامه‌های تحول اداری دستگاه و ارایه پیشنهادهای سازنده به مراجع ذی‌ربط، متناسب با تکالیف تعیین شده در قانون مدیریت خدمات کشوری

- بررسی و پیشنهاد راهکارهای مناسب برای اجرای بهتر برنامه‌های تحول اداری

- بررسی و تایید برنامه‌های آموزشی و پژوهشی، انتخاب و انتصاب مدیران حرفه‌ای و نتایج ارزیابی عملکرد دستگاه و ارایه به وزارتخانه ذی‌ربط یا معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور

- بررسی و تایید همایش‌های مورد نیاز سازمان یا موسسه در سطوح مختلف تقسیمات کشوری طبق مقررات - نظارت بر نحوه اجرای برنامه جامع اصلاح فرآیندها و روش‌های مورد عمل و دولت الکترونیک در سازمان یا موسسه

- شناسایی وظایف و فعالیت‌های قابل واگذاری سازمان یا موسسه به بخش غیردولتی و ارایه پیشنهاد به مراجع ذی‌ربط

- ارایه پیشنهاد برای افزایش بهره‌وری و کارایی نیروی انسانی و مدیریت دستگاه به مراجع ذی‌ربط

- نظارت بر حسن اجرای واگذاری امور تصدی‌گری و چابک‌سازی دستگاه

- تهیه و تنظیم گزارش دوره‌ای و مستمر در مقاطع ۶ ماهه از اجرای مهمترین مصوبات و اقدامات کمیسیون تحول اداری سازمان یا موسسه و ارایه به شورای تحول اداری وزارتخانه ذی‌ربط

تبصره ۱- تمامی مصوبات کمیسیون، پس از تایید رییس کمیسیون و در چهارچوب اختیارات قانونی دستگاه قابلیت اجرا دارد.

تبصره ۲- کمیسیون می‌تواند برای بررسی‌ها و مطالعات کارشناسی نسبت به تشکیل کمیته‌های تخصصی با عضویت افراد صاحب‌نظر و استفاده از خدمات موسسات مشاوره‌ای اقدام نماید.

ماده ۵- این مصوبه جایگزین متن مصوبات شماره ۱/۱۲/۵۹۵۸ مورخ ۱۳۷۷/۴/۲۳ و ۱۲/۲۹۰ ط. مورخ ۱۳۷۹/۷/۳۰ شورای عالی اداری و ۱۱/۴۳۶۳ مورخ ۱۳۷۷/۶/۳۰ ستاد برنامه‌ریزی تحول اداری کشور می‌شود.

ماده ۶- وزراء، روسای سازمان‌های مستقل و سازمان‌های وابسته، مسئول حسن اجرای این مصوبه بوده و دبیرخانه شورای عالی اداری گزارش نحوه اجرای آن را به شورا ارایه می‌دهد.

محمود احمدی نژاد

رییس جمهور و رییس شورای عالی اداری

رونوشت : دفتر مقام معظم رهبری "مدظله العالی" - دفتر ریاست جمهوری - دفتر ریاست محترم مجلس شورای اسلامی - دفتر ریاست محترم قوه قضاییه - تمامی وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی - استانداری‌های سراسر کشور - دفتر هیات دولت - دفتر بازرسی رییس جمهور - دفتر ریاست دیوان عدالت اداری - کمیسیون امور اجتماعی مجلس شورای اسلامی - اداره کل حقوقی ریاست

جمهوری- اداره کل قوانین و مقررات کشوری ریاست جمهوری- روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران- دفتر هماهنگی های ویژه رییس جمهور- فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران - دیوان محاسبات کشور- سازمان بازرسی کل کشور

فهرست مشخصات اعضای شورای تحول اداری وزارت / سازمان .....

ردیف	نام و نام خانوادگی	عنوان پست سازمانی	واحد سازمانی	عنوان سمت در شورا	تلفن تماس	تلفن همراه	دورنگار	پست الکترونیک

واحد سازمانی که وظیفه دبیرخانه شورای تحول اداری را برعهده دارد:

نام و نام خانوادگی مسئول دبیرخانه شورا:

آدرس پستی، تلفن و دورنگار دبیرخانه شورا:

گزارش مدیریتی دستگاه های اجرایی

عنوان	عملکرد	توضیحات
۱. تعداد خدمات الکترونیک تعاملی		
۲. تعداد خدمات الکترونیک تراکنشی		
۳. نیروی انسانی دورکار (نسبت تعداد کارمندان دورکار به کل پرسنل)		
۴. تعداد پایگاه اطلاعاتی داده ها		
۵. تعداد کارمندان ثبت شده در سامانه کارمند ایران		
۶. الکترونیکی کردن فرآیندهای مشترک بین دستگاه ها		
۷. تعداد خدمات واگذار شده به پیشخوان		
۸. تعداد پیشخوان شهری		
۹. تعداد پیشخوان روستایی		
۱۰. تعداد نفرات آموزش دیده بر اساس برنامه های ابلاغی	مدیران کارمندان	
۱۱. تعداد خروجی نیروی انسانی		
۱۲. تعداد نیروی انسانی منتقل شده از تهران به استان ها (دستگاه)		
۱۳. تعداد نیروی انسانی کاهش یافته از طریق تشکیل تعاونی کارمندان		
۱۴. تعداد پست های مدیریتی کاهش یافته		
۱۵. تعداد پست های عمومی کاهش یافته		
۱۶. واگذاری ۴ درصد فعالیت های تصدی گری در هر سال برنامه		
۱۷. تعداد فرآیندهای اصلاح شده (فهرست فرآیندها)		
۱۸. تعداد دستگاه ها و مراکز ادغام، تجمیع یا انتقال یافته بر اساس مصوبات شورای عالی اداری		

شماره: ۴۴۱۹۶/۴۲۲۱

تاریخ: ۱۳۸۹/۱/۱۴

بوست: ---

جمهوری اسلامی ایران
رأست جمهوری

بسمه تعالی
"با صلوات بر محمد و آل محمد"

معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور

وزیران عضو کمیسیون امور اجتماعی و دولت الکترونیک در جلسه مورخ ۱۳۸۸/۱۰/۱۳ بنا به پیشنهاد معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور و به استناد ماده (۲۰) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶- و با رعایت جزء (ط) بند (۱) تصویب نامه شماره ۱۵۸۷۹۵/ت۳۸۸۵۶-هـ مورخ ۱۳۸۶/۱۰/۱ موافقت نمودند:

"آیین نامه اجرایی ماده (۲۰) قانون مدیریت خدمات کشوری"

ماده ۱- نظام پیشنهادها در دستگاه های اجرایی در قالب وظایف شورا و کمیسیون های تحول اداری دستگاه های اجرایی با واحدهای تابعه فعالیت می نمایند.

ماده ۲- معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور دستورالعمل نحوه استقرار و تداوم نظام پیشنهادها و نیز روش ارزش گذاری پیشنهادها، میزان و نحوه پرداخت پاداش ها و محاسبه هزینه های مربوط به موضوع این نظام را تهیه، تدوین و ابلاغ می نماید.

ماده ۳- شورای تحول اداری دستگاه ها موظفند بر اساس فرآیند زیر، نظام پیشنهادات را به شرح زیر اجرا نمایند:

الف- دریافت پیشنهادات

ب- بررسی تصویب یا رد نهایی پیشنهاد بر اساس دستورالعمل ابلاغی

ج- تعیین و تصویب پاداش ها بر اساس دستورالعمل ابلاغی در ماده (۲) این آیین نامه

د- تعیین و تصویب سایر اعتبارات مربوط در راستای آموزش - فرهنگ سازی، بهبود، مشاوره و غیره.

ماده ۴- شورای تحول اداری موظف است برای حفظ حقوق معنوی و مالکیت فکری پیشنهاددهندگان نسبت به ایجاد بانک اطلاعاتی الکترونیکی با درج مشخصات کامل پیشنهاد ارایه شده و سایر موارد مربوط اقدام نماید.

ماده ۵- تمام دستگاه های اجرایی موظفند در تنظیم بودجه سالیانه خود، ردیفی را برای نظام پیشنهادها در نظر بگیرند.

تبصره ۱- تمام دستگاه های اجرایی می توانند در تنظیم بودجه سالیانه برای استقرار و استمرار نظام پیشنهادها، تا بیست درصد (۲۰٪) بودجه حاصل از محل صرفه جویی ها و درآمدهای پیشنهادهای اجرا شده را هزینه نمایند.

تبصره ۲- بودجه پیشنهادی دستگاه شامل تمام هزینه‌های مربوط به نظام پیشنهادها، اعم از پاداش‌های پرداختی مربوط به ارایه پیشنهاد، حق‌الزحمه کارشناسی و اجرای پیشنهاد، حق‌الزحمه مشاوران و جوایز سالانه برترین‌های نظام پیشنهادها می‌باشد.

ماده ۶- به منظور ایجاد انگیزه و رقابت، شناسایی و بهره‌گیری از تجارب موفق و یادگیری متقابل سازمان‌های فعال در اجرای نظام پیشنهادها، به برترین دستگاه‌ها جایزه ملی نظام پیشنهادها تعلق می‌گیرد.

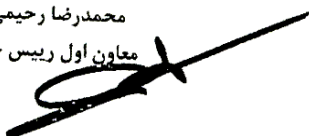
تبصره - معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور دستورالعمل‌های لازم برای اجرای موضوع این ماده را تهیه، تدوین و ابلاغ می‌نماید.

ماده ۸- دستگاه‌های اجرایی موظفند سالانه گزارش عملکرد و بانک اطلاعات الکترونیکی خود را در اجرای نظام پیشنهادها، به معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور ارایه کنند.

این تصمیم‌نامه در تاریخ ۱۳۸۸/۱/۹ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

محمد رضا رحیمی

معاون اول رییس جمهور

رونوشت: دفتر رییس جمهور، دفتر معاون اول رییس جمهور، معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور و دفتر هیئت دولت.

شماره: ۲۶۲۷۷۳/ت/۴۳۹۱۱

تاریخ: ۱۳۸۸/۱۲/۲۷

بوست: ---

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه کمیسیون راهبردی، ۱۳۸۸، ماده ۶، قانون
بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور

وزیران عضو کمیسیون امور اجتماعی و دولت الکترونیک بنا به پیشنهاد معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور و به استناد ماده (۲۹) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶ - و با رعایت جزء "ط" بند (۱) تصویب نامه شماره ۱۵۸۷۹۵/ت/۳۸۸۵۶ هـ مورخ ۱۳۸۶/۱۰/۱ ضوابط و شاخص های سازماندهی، طراحی و تنظیم تشکیلات دستگاه های اجرایی را به شرح زیر تصویب نمود:

"ضوابط و شاخص های سازماندهی، طراحی و تنظیم تشکیلات دستگاه های اجرایی"

ماده ۱- الگوها، ضوابط و شاخص های سازماندهی، طراحی و تنظیم تشکیلات دستگاه های اجرایی به شرح زیر تعیین می شوند:

الف- طراحی تشکیلات و ماموریت ها بر اساس وظایف و اختیارات و مسئولیت های ناشی از قوانین و مقررات مربوط

ب- انسجام و هماهنگی در امور سیاست گذاری (نظیر استاندارد سازی، تنظیم مقررات و تعرفه گذاری)، برنامه ریزی (نظیر تعیین هدف های مرحله ای در ستاد دستگاه و واحدهای استانی و سازمان های وابسته و تنظیم بودجه و برنامه های عملیاتی دستگاه اجرایی وابسته، تطبیق برنامه های عملیاتی با نوع فعالیت های دستگاه، نظارت بر هزینه های مربوط به انجام فعالیت ها و پروژه ها، مدیریت عملکرد شامل ارزیابی عملکرد سازمان، مدیریت و کارکنان)

ج- تفویض وظایف قابل واگذاری

د- استفاده از فناوری اداری و فناوری اطلاعات و ارتباطات

ماده ۲- به منظور ایجاد هماهنگی در بین واحدهای استانی و شهرستانی تابع و وابسته به دستگاه های اجرایی مشمول، در سطح استان و شهرستان، در انجام وظایف دستگاه از ظرفیت شورای برنامه ریزی و توسعه و کارگروه های آن استفاده شود.

ماده ۳- پست های دستگاه های مشمول برای مستخدمان جدید که پس از تایید ساختار و شرح وظایف و پست های آنها مطابق این تصویب نامه جذب می شوند، به دو دسته تقسیم می شوند:

الف- پست های ثابت برای استخدام رسمی در مشاغل حاکمیتی

ب- پست های پیمانی برای تصدی پست های سازمانی و مدت معین

تبصره ۱- کارکنان رسمی و پیمانی با پست یا بدون آن و کارکنان با پست با نام به همراه پست می-توانند به دستگاه های دیگر با توافق دو دستگاه مامور یا منتقل شوند.

تبصره ۲- انتقال کارکنان از ستاد مرکزی دستگاه‌ها به استان‌ها و شهرستان‌ها از اختیارات بالاترین مقام دستگاه اجرایی است و برخورداری آنان از تسهیلات و مزایای قانونی با تشخیص همان مقام می‌باشد چنین کارکنانی نمی‌توانند به ستاد مرکزی برگردند.

ماده ۴- پست‌های با نام پست‌هایی از مجموعه پست‌های سازمانی موجود دستگاه هستند که دارای شاغل رسمی یا پیمانی هستند، ولی با اصلاح تشکیلات بر اساس توافق دستگاه و معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور باید حذف گردند. این گونه پست‌ها به صورت با نام تا خروج شاغلان مربوط پادار خواهند بود و پس از خروج شاغلان از مجموعه تشکیلات حذف می‌شوند. پست‌های مدیریتی به تشخیص بالاترین مقام می‌توانند به عناوین دیگر تغییر یابد.

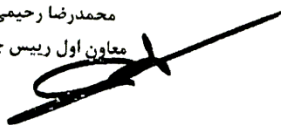
تبصره- پست‌های سازمانی مشمول قانون حالت اشتغال مستخدمین شهید، جانباز از کارافتاده و مفقودالاثر انقلاب اسلام و جنگ تحمیلی- مصوب ۱۳۷۲- و نیز مربوط به ایثارگران و فرزندان شهدا مشمول مقررات مربوط می‌باشند.

ماده ۵- نحوه سازماندهی واحدهای عملیاتی دستگاه‌های مشمول که عهده‌دار ارائه خدمات به طور مستقیم به مردم می‌باشند نظیر پارک ملی، مجتمع بهزیستی، مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای و واحدهای ثبتی براساس حجم عملیات، پراکندگی جغرافیایی فعالیت‌ها و نوع خدمات آنها توسط دستگاه مربوط تهیه و با تایید معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور تعیین می‌گردد.

این تصویب‌نامه در تاریخ ۱۳۸۸/۱۲/۲۲ به تایید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

محمدرضا رحیمی

معاون اول رییس جمهور

رونوشت : دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر رییس قوه قضاییه، دفتر رییس مجمع تشخیص مصلحت نظام، دفتر معاون اول رئیس جمهور، معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور، معاونت حقوقی رییس جمهور، معاونت امور مجلس رییس جمهور، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، اداره کل قوانین و مقررات کشور، اداره کل حقوقی، کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و موسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، استانداری‌های سراسر کشور، دبیرخانه شورای اطلاع‌رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می‌شود.

شماره : ۵۳۶۰۷/ت/۵۴۱-هـ
تاریخ : ۱۳۹۳/۵/۱۵
پست :

بسمه تعالی
با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت کشور - وزارت نیرو
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی - وزارت دادگستری - وزارت صنعت، معدن و تجارت
وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

هیات وزیران در جلسه ۱۳۹۳/۴/۱۱ به پیشنهاد شماره ۱۹۰۷۶ مورخ ۱۳۹۳/۲/۱۳ وزارت امور اقتصادی و دارایی و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد:

۱. اصطلاحات مندرج در این تصویب نامه در معانی مشروح زیر به کار می روند:
الف - محیط کسب و کار: مجموعه عوامل موثر در اداره یا عملکرد بنگاه های تولیدی که خارج از کنترل مدیران آنها می باشند.
ب - شاخص و زیرشاخص: شاخص های ارزیابی محیط کسب و کار مطابق با استانداردهای بین المللی به شرح جدول پیوست که تایید شده به مهر دفتر هیات دولت است.
ج - دستگاه های اجرایی: دستگاه های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶ -
۲. دستگاه های اجرایی مکلفند در تدوین و تصویب مقررات، آثار آن را بر بهبود محیط کسب و کار مورد توجه قرار داده و در گزارش های پشتیبان، بخش محیط کسب و کار را لحاظ نمایند.
تبصره - وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است دستورالعمل تهیه گزارش پشتیبان محیط کسب و کار را مشتمل بر خدمات و مجوزهای مورد نظر در هر دستگاه اجرایی، اجزای گزارش پشتیبان و نحوه ارتباط این گزارش با دیگر اجزای گزارش های پشتیبان با همکاری دستگاه های اجرایی مرتبط تدوین و ابلاغ نماید.
۳. دستگاه های اجرایی مکلفند در جهت ارتقای جایگاه ایران در شاخص های جهانی کسب و کار و بهبود محیط کسب و کار، اقدام لازم را برای رسیدن به وضعیت مطلوب در جدول زیر انجام دهند:

دستگاه اجرایی	زیر شاخص مورد نظر	وضعیت کنونی	وضعیت مطلوب در سال ۱۳۹۲	توضیح
وزارت کشور	اخذ گواهی عدم سوء پیشینه	-	به صورت برخط	با جلب مشارکت نیروی انتظامی
	اخذ استعلامات ثبتی	۱۵ روز	۵ روز	با جلب مشارکت نیروی انتظامی
	اخذ مجوز ساخت و ساز	۳۲۰ روز	۱۴۵ روز	با همکاری شهرداری ها و
	اخذ گواهی پایان کار ساختمان	۳۰ روز	۱۰ روز	دستگاه های اجرایی ذی ربط در اجرای ماده (۴۶) قانون برنامه پنجم توسعه و مصوبه شماره ۱۳۷۱/۸/۱۹ مورخ ۱۶۵۵ شورای عالی اداری
وزارت نیرو	خرید انشعاب برق	۱۴۰ روز	۸۶ روز	-
	خرید انشعاب آب و فاضلاب	۲۷۰ روز	۱۰۰ روز	-
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	گواهی اشتغال و تسویه حساب بیمه	-	کاهش تا ۷ روز	-
	اخذ گواهی تسویه حساب تأمین اجتماعی	-	کاهش تا ۱ روز	با همکاری سازمان تأمین اجتماعی
سازمان بورس و اوراق بهادر	امتیاز شاخص سهولت اقامه دعوی سهامداران (۱۰-۰)	۰	۲	-
	امتیاز شاخص افشاء (۱۰-۰)	۷	۹	-
	امتیاز شاخص حمایت از سهامداران (۱۰-۰)	۲/۷	۴/۵	-
سازمان امور مالیاتی کشور	شاخص پرداخت مالیات	-	بهبود با الکترونیکی کردن دریافت لیست حقوق	-
	زمان مورد نیاز برای پرداخت مالیات	۳۴۴ ساعت در سال	۲۲۰ ساعت در سال	-
	بازپرداخت مالیات برارزش افزوده مواد اولیه و ملزومات کالای صادر شده	-	کاهش به ۳۰ روز	-
گمرک جمهوری اسلامی ایران	تعداد مراحل اداری صادرات	۷	۵	-
	تعداد مراحل اداری واردات	۱۰	۷	-
	زمان صادرات	۲۵ روز	۲۰ روز	-
	زمان واردات	۲۷ روز	۱۹ روز	-
	هزینه صادرات (دلار بر هر کانتینر)	۱۴۷۰	۱۲۱۰	-
	هزینه واردات (دلار بر هر کانتینر)	۲۱۰۰	۱۴۵۶	-
وزارت دادگستری	فرآیند دادرسی و قضاوت	۲۹۵ روز	۲۷۰ روز	از طریق قوه قضائیه
	فرآیند اجرای حکم	۱۸۰ روز	۱۵۰ روز	از طریق قوه قضائیه
	زمان پرداخت دیون	۴/۵ سال	۳/۲ سال	از طریق قوه قضائیه
	نرخ بازستانی دیون	۲۲ درصد	۳۰ درصد	از طریق قوه قضائیه
وزارت	صدور مجوز تأسیس برای	-	کاهش به ۱۰ روز	-

دستگاه اجرایی	زیر شاخص مورد نظر	وضعیت کنونی	وضعیت مطلوب در سال ۱۳۹۲	توضیح
صنعت، معدن و تجارت	صنایع کوچک و متوسط			
	صدور مجوز تأسیس برای صنایع بزرگ	-	کاهش به ۳۰ روز	-
	صدور گواهی کشف و جواز اکتشاف	-	کاهش به ۱۰ روز	-
	صدور یا تمدید کارت بازرگانی	-	کاهش به ۱۵ روز	-
وزارت جهاد کشاورزی	صدور مجوز تشکیل تعاونی- های تولیدی، شرکت های سهامی زراعی و کشت و صنعت ها	۹۰ روز	کاهش به ۳۰ روز	-
	پاسخ استعلام آزمایشات کالاهای دامی	۳۵ روز	کاهش به ۲۱ روز	اعلام فهرست انواع آزمایشات مورد نیاز برای واردات کالای دامی
نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران	شماره گذاری حداقل ۵۰٪ ماشین آلات کشاورزی موجود به میزان یکصد هزار دستگاه	-	شماره گذاری ۵۰٪ ماشین آلات تا پایان سال ۱۳۹۳	-

تبصره ۱- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است ظرف دو ماه اصلاحات قانونی لازم را جهت اصلاح شاخص اخذ اعتبار به هیات وزیران پیشنهاد نماید.

تبصره ۲- سازمان بورس و اوراق بهادار مکلف است در سال ۱۳۹۳ تغییرات قانونی لازم را جهت ارتقای شخص مسئولیت مدیران به هیات وزیران پیشنهاد نماید.

تبصره ۳- سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است فهرست بدهکاران مالیاتی را به صورت برخط در اختیار دستگاه هایی که بر طبق قانون مکلف به استعلام از سازمان یاد شده می باشند، قرار دهد تا دستگاه های مربوط بر مبنای فهرست مذکور اقدام نمایند.

۴. دستگاه های اجرایی مکلفند عملکرد خود بر مبنای شاخص ها و زیر شاخص ها به شرح جدول زیر را بر اساس دستورالعملی که وزارت امور اقتصادی و دارایی ظرف یک ماه تهیه و ابلاغ می نماید، به صورت سه ماهه به هیات وزیران گزارش نمایند:

دستگاه اجرایی	شاخص های بین المللی	زیر شاخص های مربوط
وزارت امور اقتصادی و دارایی	سهولت پرداخت مالیات	۱- تعداد دفعات پرداخت در هر سال ۲- زمان صرف شده بر حسب ساعت در هر سال و نرخ کلی مالیات
	حمایت از سرمایه گذاران خرد	۱- مولفه های افشا ۲- مسئولیت مدیر ۳- سهولت دادخواست سهامداران و حمایت از سهامداران
	تجارت فرامرزی	۱- تعداد اسناد برای صادرات و واردات ۲- زمان صادرات و واردات بر حسب روز ۳- صادرات و واردات بر حسب دلار برای هر کانتینر
بانک مرکزی	اخذ اعتبارات	۱- قدرت حقوق قانونی

دستگاه اجرایی	شاخص های بین المللی	زیر شاخص های مربوط
جمهوری اسلامی ایران		۲- اطلاعات اعتباری (پوشش اطلاعات اعتباری بزرگسالان توسط مؤسسات عمومی و دوایر خصوصی ثبت اعتبار)
وزارت نیرو	دسترسی به برق	۱- تعداد مراحل ۲- مدت زمان بر حسب روز ۳- هزینه بر حسب درصد از درآمد سرانه
وزارت کشور	اخذ مجوز ساخت	۱- تعداد مراحل ۲- مدت زمان بر حسب روز ۳- هزینه بر حسب درصد از درآمد سرانه
وزارت دادگستری	شاخص ورشکستگی	۱- مدت زمان بر حسب سال ۲- هزینه بر حسب درصد از دارایی ۳- نرخ بازستانی بر حسب سنت در هر دلار
	ثبت مالکیت	۱- تعداد مراحل ۲- مدت زمان بر حسب روز ۳- هزینه بر حسب درصد از درآمد سرانه
	اجرای قراردادهای	۱- تعداد مراحل ۲- مدت زمان بر حسب روز ۳- هزینه بر حسب درصد از طلب
	شروع کسب و کار	۱- تعداد مراحل ۲- مدت زمان بر حسب روز ۳- هزینه بر حسب درصد از درآمد سرانه و حداقل سرمایه به صورت درصد از درآمد سرانه

۵. دستگاه های اجرایی مشمول بند (۴) مکلفند در کنار گزارش های سه ماهه، آسیب شناسی محیط کسب و کار دستگاه خود را به همراه پیشنهادات و راهکارهای لازم برای رفع آسیب ها به هیات وزیران ارائه نمایند.

۶. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی، سامانه پیام کوتاه محیط کسب و کار را طراحی و پیام های دریافتی را دسته بندی کند و در قالب فایل الکترونیکی در اختیار وزارت امور اقتصادی و دارایی و دستگاه اجرایی ارائه دهنده خدمت قرار دهد و گزارش آن را به رئیس جمهور ارائه دهد.

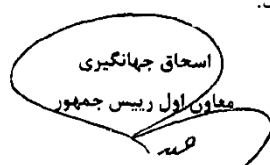
۷. دستگاه های اجرایی مکلفند امکان برقراری ارتباط پیامکی مراجعه کنندگان با سامانه محیط کسب و کار موضوع بند (۶) را فراهم نمایند، به نحوی که مراجعه کنندگان بتوانند زمان و هزینه انجام درخواست خود را در این سامانه گزارش نمایند.

تبصره - نحوه اطلاع رسانی مطابق با دستورالعملی است که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری دستگاه های اجرایی تهیه و ابلاغ می شود.

۸. وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است شاخص های فوق را در مقاطع زمانی سه ماهه از دستگاه ها اخذ و بر اساس محاسبات استاندارد ملی و بین المللی، وضعیت بهبود رتبه ایران را شبیه سازی و نتیجه آن را به هیات وزیران گزارش نماید.

۹. وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با همکاری دستگاه های اجرایی در هر سال، گزارش بهبود محیط کسب و کار را که متشکل از اقدامات انجام شده و در دست انجام

- دستگاه‌های اجرایی در جهت بهبود محیط کسب و کار کشور است، تهیه و با انتشار آن به صورت مکتوب و الکترونیکی و برگزاری جلسات با سازمان‌های بین‌المللی، زمینه ارتقای جایگاه ایران را در رتبه‌های جهانی کسب و کار فراهم آورد.
۱۰. عبارت "نشان افتخار بهبود محیط کسب و کار" به انتهای بند "ب" ماده (۱) آیین‌نامه اعطای نشان‌های دولتی- مصوب ۱۳۶۹- و اصلاحات بعدی آن اضافه می‌شود.
۱۱. معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور مکلف است در افزایش بودجه‌های سالانه دستگاه‌های اجرایی، میزان بهبود رتبه جهانی آنها را در زیرشاخص‌های مرتبط، مطابق دستورالعملی که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور تهیه می‌گردد، لحاظ نماید.
۱۲. وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است جزئیات و نحوه محاسبه شاخص‌ها را در اختیار دستگاه‌های مربوط قرار داده و مشورت‌های لازم را ارایه نماید.
۱۳. دستگاه‌های اجرایی مکلفند تمامی مصوبات، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های داخلی و رویه‌های اجرایی مزاحم و مخل کسب و کار را با رعایت ماده (۷۶) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران ظرف چهار ماه احصاء و اصلاح نموده و گزارش اقدامات صورت گرفته را به هیات وزیران اعلام نمایند.

رونوشت به: دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رییس جمهور، دفتر رییس قوه قضاییه، دفتر معاون اول رییس جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور، معاونت حقوقی رییس جمهور، معاونت امور مجلس رییس جمهور، معاونت اجرایی رییس جمهور، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی، امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات، کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و موسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، گمرک جمهوری اسلامی ایران، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع‌رسانی دولت و دفتر هیات دولت ابلاغ می‌شود.

زیرشاخص‌های بین‌المللی	مؤلفه
پرداخت مالیات (به بررسی فرآیندهایی می‌پردازد که هر شرکت با اندازه متوسط در یک سال مالی برای پرداخت مالیات باید مد نظر قرار دهد)	۱- پرداخت (تعداد در هر سال) ۲- زمان (ساعت در هر سال) ۳- نرخ کل مالیات (درصد سود) ۴- مالیات و عوارض بر نیروی کار (درصد) ۵- سایر مالیات‌ها (درصد)
حمایت از سهام‌داران خرد (به بررسی میزان حمایت قانون از حقوق سهام‌داران اقلیت در شرکت‌های سهامی عام می‌پردازد)	۱- توسعه افشاگری (۱۰-۰) ۲- توسعه مسئولیت مدیر (۱۰-۰) ۳- سهولت تعقیب دادخواست سهام‌داران ۴- قدرت حمایت از سهام‌داران
تجارت فرامرزی (به بررسی میزان سهولت انجام فعالیت‌های تجاری با سایر کشورها می‌پردازد)	۱- اسناد صادرات (تعداد) ۲- زمان لازم برای صادرات (روز) ۳- هزینه صادرات (دلار به ازای هر کانتینر) ۴- اسناد واردات (تعداد) ۵- زمان لازم برای واردات (روز) ۶- هزینه واردات (دلار به ازای هر کانتینر)
اخذ اعتبار (به بررسی وضعیت ثبت، به اشتراک‌گذاری و مبادلات اعتباری و حقوقی قانونی تسهیلات می‌پردازد)	۱- قدرت حقوقی قانونی (۱۰-۰) ۲- عمق اطلاعات اعتباری (۶-۰) ۳- پوشش دفاتر دولتی (درصد بزرگسالان) ۴- پوشش دفاترخانه‌های خصوصی (درصد بزرگسالان)
دسترسی به برق (به بررسی چالش‌های مربوط به کسب انرژی الکتریکی می‌پردازد)	۱- تعداد مراحل ۲- زمان (روز) ۳- هزینه (درصد درآمد سرانه)
شرایط و مقررات اخذ مجوز (مراحل مختلف برای کسب مجوزهای لازم جهت آغاز فعالیت اقتصادی را بررسی می‌کند)	۱- تعداد مراحل ۲- زمان (روز) ۳- هزینه (درصد درآمد سرانه)
پرداخت دیون	۱- زمان (سال) ۲- هزینه (درصد از دارایی) ۳- نرخ بازستانی (سنت در هر دلار) ۴- خروجی (۱ به معنی فروش تکه تکه و ۰ به معنی موسسه دایر)
ثبت مالکیت (به چالش‌های مربوط به ثبت حقوق مالکیت اشاره دارد)	۱- تعداد مراحل ۲- زمان (روز) ۳- هزینه (درصد درآمد سرانه)
اجرای قراردادها (بیانگر میزان کارایی قراردادها در هنگام بروز دعاوی حقوقی است)	۱- زمان (روز) ۲- هزینه (درصد دعوی) ۳- رویه (تعداد)
شروع کسب و کار (چالش‌های مربوط به شروع هر فعالیت اقتصادی جدید را مدنظر قرار می‌دهد)	۱- تعداد مراحل (تعداد مرحله‌ای که لازم است تا کارآفرین برای شروع فعالیت طی نماید) ۲- زمان (متوسط زمان لازم برای انجام فرآیند در مقیاس روز) ۳- هزینه (درصد درآمد سرانه، نسبت هزینه و حداقل سرمایه مورد نیاز برای آغاز فعالیت) ۴- حداقل سرمایه اولیه (درصد درآمد سرانه)

شماره: ۲۰۶/۴۴۴۳۹

تاریخ: ۱۳۹۰/۹/۲۰

پوست: .....

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

بسمه تعالی

معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور - معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور - وزارتخانه ها و سازمان های مستقل - سازمان های وابسته و موسسات دولتی - نهادهای انقلاب اسلامی

شورای عالی اداری در یکصد و پنجاهمین جلسه مورخ ۱۳۹۰/۳/۲۳ و در اجرای مفاد ماده (۱۱۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و به منظور تطبیق ترکیب اعضای و وظایف شبکه راهبردی تحول اداری کشور در دستگاه های اجرایی و نیز اعمال تغییرات لازم در آن، تصویب نمود:

ماده ۱- شورای تحول اداری وزارتخانه ها و سازمان های مستقل با ترکیب اعضای زیر تشکیل می شود:

- وزیر یا بالاترین مقام دستگاه اجرایی: رئیس شورا
  - معاون توسعه منابع انسانی دستگاه و یا عناوین مشابه: نایب رئیس
  - یکی از معاونان دستگاه به انتخاب رئیس شورا: عضو
  - نماینده معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور: عضو
  - رئیس مرکز نوسازی و تحول اداری دستگاه و یا عناوین مشابه: عضو، دبیر شورا و مسئول دبیرخانه
  - ذی حساب و مدیرکل امور مالی دستگاه: عضو
  - فرمانده مرکز مقاومت بسیج دستگاه: عضو
  - دو نفر صاحب نظر در مسایل مدیریتی و تحول اداری به انتخاب و حکم رئیس شورا: عضو
- تبصره -** شورا می تواند حسب مورد از روسای کمیسیون تحول اداری دستگاه های وابسته و نهادهای تخصصی یا حرفه ای غیردولتی مرتبط، به منظور کسب نظرات مشورتی برای شرکت در جلسات بدون حق رای دعوت کند.

ماده ۲- شرح وظایف و اختیارات شورای تحول اداری وزارتخانه ها و سازمان های مستقل به شرح زیر تعیین می شود:

- هدایت، پشتیبانی و نظارت بر اجرای طرح ها و برنامه های مصوب شورای عالی اداری، ستاد برنامه ریزی تحول اداری کشور و شورای توسعه مدیریت و سرمایه انسانی در سطح وزارتخانه و سازمان های وابسته
- زمینه سازی برای اجرای سیاست ها، راهبردها و برنامه های مصوب
- بررسی و برآورد اعتبار مورد نیاز برای اجرای ۱۰ برنامه تحول اداری

- بررسی طرح‌ها و برنامه‌های تحول اداری و ارایه پیشنهادهای سازنده به مراجع ذی‌ربط، متناسب با تکالیف تعیین شده در قانون مدیریت خدمات کشوری
- بررسی و تایید راهکارهای مناسب برای اجرای بهتر برنامه‌های تحول اداری
- بررسی و تایید برنامه‌های آموزشی و پژوهشی، انتخاب و انتصاب مدیران حرفه‌ای و نتایج ارزیابی عملکرد دستگاه و موسسات وابسته و ارایه به معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور
- بررسی و تایید همایش‌های مورد نیاز وزارتخانه یا سازمان در سطوح مختلف تقسیمات کشوری طبق مقررات
- نظارت بر نحوه اجرای برنامه جامع اصلاح فرآیندها و روش‌های مورد عمل و دولت الکترونیک در وزارتخانه یا سازمان
- شناسایی وظایف و فعالیت‌های قابل واگذاری وزارتخانه و سازمان‌های وابسته و تابعه به بخش غیردولتی و ارایه پیشنهاد به مراجع ذی‌ربط
- ارایه پیشنهادهای لازم به مراجع ذی‌ربط برای تعیین تکلیف نیروی انسانی و منابع سازمان-های وابسته‌ای که بر اساس قانون باید ادغام، منحل، واگذار و یا وظایف آنها به دستگاه‌های دیگر منتقل شود
- بررسی و ارایه پیشنهاد درباره سیاست‌های مناسب برای منطقی‌سازی اندازه دستگاه و سازمان‌های وابسته در چهارچوب سیاست‌های ابلاغی و قوانین مربوط
- بررسی و تایید طرح‌های لازم برای تمرکززدایی اداری از طریق انتزاع وظایف اجرایی از مرکز و انتقال آن به واحدهای استانی
- نظارت بر حسن اجرای واگذاری امور تصدیگری و چابک‌سازی دستگاه
- تهیه و تنظیم گزارش دوره‌ای و مستمر در مقاطع ۶ ماهه از اجرای مهمترین مصوبات و اقدامات شورای تحول اداری وزارتخانه و سازمان‌های وابسته و ارایه به معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور
- تبصره ۱-** تمامی مصوبات شورا، پس از تایید رییس شورا و در چهارچوب اختیارات قانونی دستگاه قابلیت اجرا دارد.
- تبصره ۲-** شورا می‌تواند برای بررسی‌ها و مطالعات کارشناسی نسبت به تشکل کمیته‌های تخصصی با عضویت افراد صاحب‌نظر و استفاده از خدمات موسسات مشاوره‌ای اقدام نماید.
- ماده ۳-** کمیسیون تحول اداری موسسات وابسته به وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مستقل با ترکیب اعضای زیر تشکیل می‌شود:
- رییس یا بالاترین مقام سازمان یا موسسه:
- رییس کمیسیون
- معاون توسعه منابع انسانی سازمان یا موسسه و یا عناوین مشابه: نایب رییس
- یکی از معاونان سازمان یا موسسه به انتخاب رییس کمیسیون: عضو
- نماینده معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور در صورت معرفی: عضو
- مدیر نوسازی و تحول اداری سازمان یا موسسه و یا عناوین مشابه: عضو،

دبیر کمیسیون و مسئول دبیرخانه

- مدیر امور مالی سازمان یا موسسه و یا عناوین مشابه: عضو
  - نماینده وزارتخانه ذی ربط: عضو
  - فرمانده بسیج دستگاه: عضو
  - یک نفر صاحب نظر در مسایل مدیریتی و تحول اداری به انتخاب و حکم رئیس کمیسیون: عضو
- تبصره ۱:** کمیسیون می تواند حسب مورد از نهادهای تخصصی یا حرفه ای غیردولتی مرتبط، به منظور کسب نظرات مشورتی برای شرکت در جلسات، بدون حق رای دعوت کند.
- ماده ۴-** شرح وظایف و اختیارات کمیسیون تحول اداری موسسات وابسته به وزارتخانه ها و سازمان های مستقل به شرح زیر تعیین می شود:
- پشتیبانی و نظارت بر اجرای طرح ها و برنامه های مصوب شورای عالی اداری، ستاد برنامه ریزی تحول اداری کشور، شورای توسعه مدیریت و سرمایه انسانی و وزارتخانه ذی ربط
  - زمینه سازی برای اجرای سیاست ها، راهبردها و برنامه های مصوب
  - بررسی و برآورد اعتبار مورد نیاز برای اجرای ۱۰ برنامه تحول اداری
  - بررسی و تایید طرح ها و برنامه های تحول اداری دستگاه و ارائه پیشنهاد های سازنده به مراجع ذی ربط، متناسب با تکالیف تعیین شده در قانون مدیریت خدمات کشوری
  - بررسی و پیشنهاد راهکارهای مناسب برای اجرای بهتر برنامه های تحول اداری
  - بررسی و تایید برنامه های آموزشی و پژوهشی، انتخاب و انتصاب مدیران حرفه ای و نتایج ارزیابی عملکرد دستگاه و ارائه به وزارتخانه ذی ربط یا معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی
- رئیس جمهور
- بررسی و تایید همایش های مورد نیاز سازمان یا موسسه در سطوح مختلف تقسیمات کشوری طبق مقررات
  - نظارت بر نحوه اجرای برنامه جامع اصلاح فرآیندها و روش های مورد عمل و دولت الکترونیک در سازمان یا موسسه
  - شناسایی وظایف و فعالیت های قابل واگذاری سازمان یا موسسه به بخش غیردولتی و ارائه پیشنهاد به مراجع ذی ربط
  - ارائه پیشنهاد برای افزایش بهره وری و کارآیی نیروی انسانی و مدیریت دستگاه به مراجع ذی ربط
  - نظارت بر حسن اجرای واگذاری امور تصدی گری و چابک سازی دستگاه
  - تهیه و تنظیم گزارش دوره ای و مستمر در مقاطع ۶ ماهه از اجرای مهمترین مصوبات و اقدامات کمیسیون تحول اداری سازمان یا موسسه و ارائه به شورای تحول اداری وزارتخانه ذی ربط
- تبصره ۱-** تمامی مصوبات کمیسیون، پس از تایید رئیس کمیسیون و در چهارچوب اختیارات قانونی دستگاه قابلیت اجرا دارد.
- تبصره ۲-** کمیسیون می تواند برای بررسی ها و مطالعات کارشناسی نسبت به تشکیل کمیته های تخصصی با عضویت افراد صاحب نظر و استفاده از خدمات موسسات مشاوره ای اقدام نماید.

ماده ۵- این مصوبه جایگزین متن مصوبات شماره ۱/۱۲/۵۹۵۸ مورخ ۱۳۷۷/۴/۲۳ و ۱۲/۲۹۰ ط مورخ ۱۳۷۹/۷/۳۰ شورای عالی اداری و ۱۱/۴۳۶۳ مورخ ۱۳۷۷/۶/۳۰ ستاد برنامه-ریزی تحول اداری کشور می‌شود.

ماده ۶- وزراء، روسای سازمان‌های مستقل و سازمان‌های وابسته، مسئول حسن اجرای این مصوبه بوده و دبیرخانه شورای عالی اداری گزارش نحوه اجرای آن را به شورا ارایه می‌دهد.

محمود احمدی نژاد
رئیس جمهور و رئیس شورای عالی اداری

رونوشت : دفتر مقام معظم رهبری "مدظله العالی" - دفتر ریاست جمهوری - دفتر ریاست محترم مجلس شورای اسلامی - دفتر ریاست محترم قوه قضاییه - تمامی وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی - استانداری‌های سراسر کشور - دفتر هیات دولت - دفتر بازرسی رئیس جمهور - دفتر ریاست دیوان عدالت اداری - کمیسیون امور اجتماعی مجلس شورای اسلامی - اداره کل حقوقی ریاست جمهوری - اداره کل قوانین و مقررات کشوری ریاست جمهوری - روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران - دفتر هماهنگی‌های ویژه رئیس جمهور - فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران - دیوان محاسبات کشور - سازمان بازرسی کل کشور

فهرست مشخصات اعضای شورای تحول اداری وزارت / سازمان .....

[illegible]

واحد سازمانی که وظیفه دبیرخانه شورای تحول اداری را برعهده دارد:

نام و نام خانوادگی مسئول دبیرخانه شورا:

آدرس پستی، تلفن و دورنگار دبیرخانه شورا:

گزارش مدیریتی دستگاه‌های اجرایی

عنوان	عملکرد	توضیحات
۱۹. تعداد خدمات الکترونیک تعاملی		
۲۰. تعداد خدمات الکترونیک تراکنشی		
۲۱. نیروی انسانی دورکار (نسبت تعداد کارمندان دورکار به کل پرسنل)		
۲۲. تعداد پایگاه اطلاعاتی داده‌ها		
۲۳. تعداد کارمندان ثبت شده در سامانه کارمند ایران		
۲۴. الکترونیکی کردن فرآیندهای مشترک بین دستگاه‌ها		
۲۵. تعداد خدمات واگذار شده به پیشخوان		
۲۶. تعداد پیشخوان شهری		
۲۷. تعداد پیشخوان روستایی		
۲۸. تعداد نفقات آموزش دیده بر اساس برنامه‌های ابلاغی	مدیران	
	کارمندان	
۲۹. تعداد خروجی نیروی انسانی		
۳۰. تعداد نیروی انسانی منتقل شده از تهران به استان‌ها (دستگاه)		
۳۱. تعداد نیروی انسانی کاهش یافته از طریق تشکیل تعاونی کارمندان		
۳۲. تعداد پست‌های مدیریتی کاهش یافته		
۳۳. تعداد پست‌های عمومی کاهش یافته		
۳۴. واگذاری ۴ درصد فعالیت‌های تصدی‌گری در هر سال برنامه		
۳۵. تعداد فرآیندهای اصلاح شده (فهرست فرآیندها)		
۳۶. تعداد دستگاه‌ها و مراکز ادغام، تجمع یا انتقال یافته بر اساس مصوبات شورای عالی اداری		

شماره: ۴۵۰۷۷/۱۲۹۳۴۳

تاریخ: ۱۳۸۹/۶/۱۳

پوست: ---

جمهوری اسلامی ایران

رئاست جمهوری

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور

پیشنهاد شماره ۲۰۰/۲۱۹۳۴ مورخ ۱۳۸۹/۴/۳۰ معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور درخصوص اجرایی شدن سیاست‌های کلی نظام اداری کشور که به تأیید رییس محترم جمهوری رسیده است، به شرح زیر برای اجرا ابلاغ می‌گردد:

الف - شورای راهبردی سیاست‌های کلی به ریاست معاون اول رییس جمهور و با عضویت معاونین سایر قوا و رییس ستاد کل نیروهای مسلح تشکیل می‌شود.

ب - وظایف شورای یاد شده به شرح زیر است:

۱. برنامه‌ریزی، هماهنگی و هدایت و سازماندهی کارگروه‌های تخصصی.

۲. تصویب برنامه‌های پیشنهادی کارگروه‌های تخصصی.

۳. ایجاد زمینه‌ها و بسترهای لازم برای به اجرا درآوردن سیاست‌های کلی.

۴. تنظیم لوایح، مقررات و مصوبات دولت بر اساس سیاست‌های کلی.

۵. بررسی عملکرد و ارزیابی کلیه دستگاه‌ها در ارتباط با اجرا و رعایت سیاست‌های کلی.

ج - شش کارگروه تخصصی به شرح زیر تشکیل می‌شود:

۱. کارگروه فرهنگ سازمانی.

۲. کارگروه اصلاح ساختار نظام اداری کشور.

۳. کارگروه استقرار دولت الکترونیک.

۴. کارگروه توانمندسازی توسعه مدیریت و سرمایه انسانی.

۵. کارگروه ارتقای امور سلامت اداری.

۶. کارگروه تهیه الگوهای اداری - ایرانی در نظام اداری کشور.

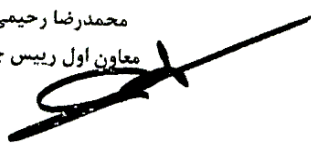
د - وظایف کارگروه‌های تخصصی به شرح زیر تعیین می‌شود:

۱. بررسی قوانین، ضوابط و مقررات موجود مرتبط با نظام اداری کشور و انطباق آنها با سیاست‌های کلی نظام اداری.

۲. تهیه لوایح، پیشنهادها و گزارش‌های لازم در جهت اجرای سیاست‌های کلی.

۳. تهیه شاخص‌های اندازه‌گیری عملکرد سیاست‌های کلی در دستگاه‌های مختلف.
۴. برگزاری گردهمایی‌ها، نشست‌های تخصصی و استفاده از ظرفیت کارشناسان و صاحب‌نظران داخلی و خارجی.
۵. ارائه الگوهای نوین مدیریتی منطبق بر سیاست‌های کلی نظام.
- هـ- دبیرخانه پیگیری و اجرای سیاست‌های کلی در معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور به منظور اجرای وظایف زیر تشکیل می‌شود:
  ۱. پیگیری مصوبات شورای راهبردی.
  ۲. تعیین شاخص‌های عملیاتی.
  ۳. تشکیل کارگروه‌های تخصصی.
  ۴. فرهنگ‌سازی و تعیین سیاست‌ها.
  ۵. ابلاغ به دستگاه نظارت بر اجرای آن.
  ۶. تلفیق و تلخیص برنامه.

محمدرضا رحیمی
معاون اول رییس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رییس جمهور، دفتر معاون اول رییس جمهور، معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور، معاونت حقوقی رییس جمهور، معاونت امور مجلس رییس جمهور، اداره کل قوانین و مقررات کشور، اداره کل حقوقی، کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، دبیرخانه شورای اطلاع‌رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می‌شود.

جمهوری اسلامی ایران

ریاست جمهوری

شماره: ۴۴۱۹۶/۴۲۲۱

تاریخ: ۱۳۸۹/۱/۱۴

یوست: ---

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور

وزیران عضو کمیسیون امور اجتماعی و دولت الکترونیک در جلسه مورخ ۱۳۸۸/۱۰/۱۳ بنا به پیشنهاد معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور و به استناد ماده (۲۰) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶- و با رعایت جزء (ط) بند (۱) تصویب‌نامه شماره ۱۵۸۷۹۵/ت/۳۸۸۵۶ هـ مورخ ۱۳۸۶/۱۰/۱ موافقت نمودند:

"آیین‌نامه اجرایی ماده (۲۰) قانون مدیریت خدمات کشوری"

ماده ۱- نظام پیشنهادها در دستگاه‌های اجرایی در قالب وظایف شورا و کمیسیون‌های تحول اداری دستگاه‌های اجرایی با واحدهای تابعه فعالیت می‌نمایند.

ماده ۲- معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور دستورالعمل نحوه استقرار و تداوم نظام پیشنهادها و نیز روش ارزش‌گذاری پیشنهادها، میزان و نحوه پرداخت پاداش‌ها و محاسبه هزینه‌های مربوط به موضوع این نظام را تهیه، تدوین و ابلاغ می‌نماید.

ماده ۳- شورای تحول اداری دستگاه‌ها موظفند بر اساس فرآیند زیر، نظام پیشنهادات را به شرح زیر اجرا نمایند:

الف- دریافت پیشنهادات

ب- بررسی تصویب یا رد نهایی پیشنهاد بر اساس دستورالعمل ابلاغی

ج- تعیین و تصویب پاداش‌ها بر اساس دستورالعمل ابلاغی در ماده (۲) این آیین‌نامه

د- تعیین و تصویب سایر اعتبارات مربوط در راستای آموزش - فرهنگ‌سازی، بهبود، مشاوره و غیره.

ماده ۴- شورای تحول اداری موظف است برای حفظ حقوق معنوی و مالکیت فکری پیشنهاددهندگان نسبت به ایجاد بانک اطلاعاتی الکترونیکی با درج مشخصات کامل پیشنهاد ارایه شده و سایر موارد مربوط اقدام نماید.

ماده ۵- تمام دستگاه‌های اجرایی موظفند در تنظیم بودجه سالیانه خود، ردیفی را برای نظام پیشنهادها در نظر بگیرند.

تبصره ۱- تمام دستگاه‌های اجرایی می‌توانند در تنظیم بودجه سالیانه برای استقرار و استمرار نظام پیشنهادها، تا بیست درصد (۲۰٪) بودجه حاصل از محل صرفه‌جویی‌ها و درآمدهای پیشنهادهای اجرا شده را هزینه نمایند.

تبصره ۲- بودجه پیشنهادی دستگاه شامل تمام هزینه‌های مربوط به نظام پیشنهادها، اعم از پاداش‌های پرداختی مربوط به ارایه پیشنهاد، حق‌الزحمه کارشناسی و اجرای پیشنهاد، حق‌الزحمه مشاوران و جوایز سالانه برترین‌های نظام پیشنهادها می‌باشد.

ماده ۶- به منظور ایجاد انگیزه و رقابت، شناسایی و بهره‌گیری از تجارب موفق و یادگیری متقابل سازمان‌های فعال در اجرای نظام پیشنهادها، به برترین دستگاه‌ها جایزه ملی نظام پیشنهادها تعلق می‌گیرد.

تبصره - معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور دستورالعمل‌های لازم برای اجرای موضوع این ماده را تهیه، تدوین و ابلاغ می‌نماید.

ماده ۸- دستگاه‌های اجرایی موظفند سالانه گزارش عملکرد و بانک اطلاعات الکترونیکی خود را در اجرای نظام پیشنهادها، به معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور ارایه کنند.

این تصمیم‌نامه در تاریخ ۱۳۸۸/۱/۹ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

محمد رضا رحیمی
معاون اول رییس جمهور

رونوشت: دفتر رییس جمهور، دفتر معاون اول رییس جمهور، معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور و دفتر هیئت دولت.

شماره: ۲۶۲۷۷۳/ت ۴۳۹۱۱

تاریخ: ۱۳۸۸/۱۲/۲۷

بوست: ---

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب‌نامه کمیسیون مؤسسه عالی ۱۳۸ قانون اساسی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور

وزیران عضو کمیسیون امور اجتماعی و دولت الکترونیک بنا به پیشنهاد معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور و به استناد ماده (۲۹) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶- و با رعایت جزء "ط" بند (۱) تصویب‌نامه شماره ۱۵۸۷۹۵/ت ۳۸۸۵۶- مورخ ۱۳۸۶/۱۰/۱ ضوابط و شاخص‌های سازماندهی، طراحی و تنظیم تشکیلات دستگاه‌های اجرایی را به شرح زیر تصویب نمود:

"ضوابط و شاخص‌های سازماندهی، طراحی و تنظیم تشکیلات دستگاه‌های اجرایی"

ماده ۱- الگوها، ضوابط و شاخص‌های سازماندهی، طراحی و تنظیم تشکیلات دستگاه‌های اجرایی به شرح زیر تعیین می‌شوند:

الف- طراحی تشکیلات و مأموریت‌ها بر اساس وظایف و اختیارات و مسئولیت‌های ناشی از قوانین و مقررات مربوط

ب- انسجام و هماهنگی در امور سیاست‌گذاری (نظیر استانداردسازی، تنظیم مقررات و تعرفه‌گذاری)، برنامه‌ریزی (نظیر تعیین هدف‌های مرحله‌ای در ستاد دستگاه و واحدهای استانی و سازمان‌های وابسته و تنظیم بودجه و برنامه‌های عملیاتی دستگاه اجرایی وابسته، تطبیق برنامه‌های عملیاتی با نوع فعالیت‌های دستگاه، نظارت بر هزینه‌های مربوط به انجام فعالیت‌ها و پروژه‌ها، مدیریت عملکرد شامل ارزیابی عملکرد سازمان، مدیریت و کارکنان)

ج- تفویض وظایف قابل واگذاری

د- استفاده از فناوری اداری و فناوری اطلاعات و ارتباطات

ماده ۲- به منظور ایجاد هماهنگی در بین واحدهای استانی و شهرستانی تابع و وابسته به دستگاه‌های اجرایی مشمول، در سطح استان و شهرستان، در انجام وظایف دستگاه از ظرفیت شورای برنامه‌ریزی و توسعه و کارگروه‌های آن استفاده شود.

ماده ۳- پست‌های دستگاه‌های مشمول برای مستخدمان جدید که پس از تایید ساختار و شرح وظایف و پست‌های آنها مطابق این تصویب‌نامه جذب می‌شوند، به دو دسته تقسیم می‌شوند:

الف- پست‌های ثابت برای استخدام رسمی در مشاغل حاکمیتی

ب- پست‌های پیمانی برای تصدی پست‌های سازمانی و مدت معین

تبصره ۱- کارکنان رسمی و پیمانی با پست یا بدون آن و کارکنان با پست با نام به همراه پست می‌توانند به دستگاه‌های دیگر با توافق دو دستگاه مامور یا منتقل شوند.

تبصره ۲- انتقال کارکنان از ستاد مرکزی دستگاه‌ها به استان‌ها و شهرستان‌ها از اختیارات بالاترین مقام دستگاه اجرایی است و برخورداری آنان از تسهیلات و مزایای قانونی با تشخیص همان مقام می‌باشد چنین کارکنانی نمی‌توانند به ستاد مرکزی برگردند.

ماده ۴- پست‌های با نام پست‌هایی از مجموعه پست‌های سازمانی موجود دستگاه هستند که دارای شاغل رسمی یا پیمانی هستند، ولی با اصلاح تشکیلات بر اساس توافق دستگاه و معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور باید حذف گردند. این گونه پست‌ها به صورت با نام تا خروج شاغلان مربوط پادار خواهند بود و پس از خروج شاغلان از مجموعه تشکیلات حذف می‌شوند. پست‌های مدیریتی به تشخیص بالاترین مقام می‌توانند به عناوین دیگر تغییر یابد.

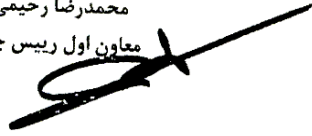
تبصره - پست‌های سازمانی مشمول قانون حالت اشتغال مستخدمین شهید، جانباز از کارافتاده و مفقودالثر انقلاب اسلام و جنگ تحمیلی - مصوب ۱۳۷۲ - و نیز مربوط به ایثارگران و فرزندان شهدا مشمول مقررات مربوط می‌باشند.

ماده ۵- نحوه سازماندهی واحدهای عملیاتی دستگاه‌های مشمول که عهده‌دار ارائه خدمات به طور مستقیم به مردم می‌باشند نظیر پارک ملی، مجتمع بهزیستی، مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای و واحدهای ثبتی براساس حجم عملیات، پراکندگی جغرافیایی فعالیت‌ها و نوع خدمات آنها توسط دستگاه مربوط تهیه و با تایید معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور تعیین می‌گردد.

این تصویب‌نامه در تاریخ ۱۳۸۸/۱۲/۲۲ به تایید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

محمدرضا رحیمی

معاون اول رئیس جمهور

رونوشت : دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر رئیس قوه قضاییه، دفتر رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، دفتر معان اول رئیس جمهور، معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور، معاونت حقوقی رئیس جمهور، معاونت امور مجلس رئیس جمهور، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، اداره کل قوانین و مقررات کشور، اداره کل حقوقی، کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و موسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، استانداری‌های سراسر کشور، دبیرخانه شورای اطلاع‌رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می‌شود.